

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PROGRAMI

MİLLİ KÜTÜPHANE'DEKİ 2519 NO'LU ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME-METİN-NESRE ÇEVİRİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA RUMEYSA CANTÜRÜ

İSTANBUL 2022

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PROGRAMI

MİLLİ KÜTÜPHANE'DEKİ 2519 NO'LU ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME-METİN-NESRE ÇEVİRİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA RUMEYSA CANTÜRÜ
(180101009)

Danışman
(Doç. Dr. Türkan ALVAN)

İSTANBUL 2022

01/02/2022

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda 180101009 numaralı Esra Rumeysa CANTÜRÜ'nün hazırladığı "Milli Kütüphane'deki 2519 No'lu Şiir Mecmuası (İnceleme-Metin-Nesre Çeviri)" konulu yüksek lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 01/02/2022 Salı günü saat 11:00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜNE** / **REDDİNE** karar verilmiştir.

Düzeltilme verilmesi halinde:

Adı geçen öğrencinin Tez Savunma Sınavı .../.../20... tarihinde, saat ...:.. da yapılacaktır.

Tez Adı Değişikliği Yapılması Halinde: Tez adının
.....
şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Tarih	İmza
(Danışman) Doç Dr. Türkan ALVAN	01/ 02/2022
Prof.Dr. Nihat ÖZTOPRAK	01/ 02/2022
Doç. Dr. Bünyamin AYÇİÇEĞİ	01/ 02/2022
(İkinci Danışman) *.....	.../ .../20...
*.....	.../ .../20...

*2. Danışman varsa doldurulacak

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Esra Rumeysa CANTÜRÜ

TEŐEKKÜR

Bu çalıŐmayı hazırlarken bana rehberlik eden danışman hocam Doç. Dr. Tőrkan Alvan'a; benden yardımını esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Nihat Öztoprak'a, bu zorlu süreçte bana desteklerini daima hissettiren değerli dostlarıma, gönlümü adadığım bu yolda elimi hiç bırakmayan kıymetli aile bireylerim Mehmet Emin Cantürü, Emine Cantürü, Talha Emre Cantürü ve Hatice Cantürü'ye, değerli ilim hazinesini ilerlemiş yaşına rağmen benimle her seferinde bir lisans öğrencisi heyecanıyla paylaşan muhterem dedem Kenan Karakulak'a ve son olarak tez süresince omuz omuza ilerlediğim yol arkadaşım Şeyma Yalçın'a gönülden Őükranlarımı sunuyorum.

Esra Rumeysa CANTÜRÜ

MİLLİ KÜTÜPHANE'DEKİ 2519 NO'LU ŞİİR MECMUASI
(İNCELEME-METİN-NESRE ÇEVİRİ)
ESRA RUMEYSA CANTÜRÜ

ÖZET

Bu çalışmada Milli Kütüphane 2519 numarada kayıtlı 16. Yy şairlerinin şiirlerini içeren Mecmûa-i Eş'âr adlı yazma nüshası üç ana başlık altında incelenmiştir.

Birinci bölümde şiir mecmualarının önemi ve Klasik Türk edebiyatındaki yeri üzerinde durulmuştur.

İkinci bölümde mecmuanın şekil ve muhteva hususiyetleri ele alınmış ve şiir-şair bağlamında incelemesi yapılmıştır.

Üçüncü bölümde mecmuanın transkripsiyonlu metni, nesre çevirisi ve orijinal eser sayfalarına yer verilmiştir.

Bu tez ile şiir mecmualarının araştırmacılara ışık tutmasının önemini vurgulamak ve klâsik edebiyat ile ilgili yapılacak çalışmalara kaynak oluşturması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler; Şiir mecmuaları, 16. Yy, Milli Kütüphane

**POETRY COLLECTION NO. 2519 AT THE NATIONAL
LIBRARY
(ANALYSING-TEXT-PROSE-TRANSLATION)
ESRA RUMEYSA CANTÜRÜ**

ABSTRACT

In this study, the National Library was registered at number 2519, 16. The manuscript copy called Majmua-i Ash'ar, which contains the poems of the poets of the century, has been examined under three main headings.

In the first chapter, the importance of poetry and its place in Classical Turkish literature are emphasized.

In the second chapter, the shape and content aspects of the mecmuan are discussed and examined in the context of poetry-poet.

In the third chapter, the transcribed text of the mecmuan, the prose translation and the original work pages are included.

With this thesis, it is aimed to emphasize the importance of shining a light on the problems of poetry to researchers and to create a source for the studies to be carried out on classical literature.

Keywords; Poetry collection, 16. Yy, National Library

ÖNSÖZ

Klasik Türk Edebiyatı alanında günümüze ulaşmamış olan birçok eser çeşitli kütüphanelerde halihazırda açığa çıkmak için beklemektedir. Bu tür eserlerin üzerinde çalışmadan araştırmacılara bu eserler hakkında bilgi verilmeden yazılacak olan edebiyat tarihi içerikli eserler noksan kalacaktır. Eski Türk Edebiyatı araştırmacıları tarafından yapılmış divan neşirleri alanımıza çok kıymetli katkılarda bulunmuş olsalar da mecmualara aynı ilgi gösterilmemiştir. Halbuki devrinin edebiyat anlayışını ve zevkini ihtiva eden bu eserler edebiyat tarihimiz açısından yadsınamaz önem ve nitelik taşımaktadırlar. Bu amaçla alanımıza naçizane bir katkı yapmak maksadıyla bir mecmua üzerinde çalışma yapma fikri bize bu tezi hazırlatmıştır.

Üzerinde çalıştığımız Milli Kütüphane 2519 numaralı mecmua oldukça kıymetli ve zengin bir içeriğe sahiptir. İçinde pek çok farklı şaire ait, pek çok farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirleri barındıran bu mecmua 50 varaktan oluşmaktadır. Tarafımızca döneminin aynası görevini gören bu eseri gün yüzüne çıkartarak alanımıza “hoş bir sâdâ” bırakmaya çalıştık.

Üç bölümden oluşan çalışmamızın giriş bölümünde mecmualar ve onların Klasik Türk edebiyatı açısından önemleri üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde ise Milli Kütüphane 2519 numaralı mecmua hakkında genel bilgi verildikten sonra mecmuanın incelenmesine geçilmiştir. Mecmuada yer alan şairler hakkında bilgi verilmiş, inceleme kolaylığı sağlanması açısından tablolara yer verilmiştir. Mecmuada şiirleri yer alan şairlerin hayatları hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise transkripsiyonlu metin ve şiirlerin nesre çevirileri yer almaktadır. Mecmuadaki şiirler daha önce çalışılmış olan divanlarla, üzerine yazılan makalelerle, mecmua şiirlerini ihtiva eden eserlerle karşılaştırılmış ve farkları belirtilmiştir. Çalışma sonuç ve kaynakça bölümleriyle bitirilmiştir.

Amacımız her ne kadar eksiksiz ve hatasız bir çalışma hazırlamak olsa da bunun mümkün olmadığının ve özellikle nesre çeviri yapmakla ne kadar zor bir işe soyunduğumuzun farkında olarak eksiklerimiz ve yapılan hatalar için af diliyor, bunlara hoşgörüyü yaklaşılmasını umuyoruz.

Esra Rumeysa CANTÜRÜ

İstanbul, 2022

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
TABLO LİSTESİ	x
ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ	xi
KISALTMALAR	xii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	5
1. MİLLİ KÜTÜPHANE 2519 NUMARALI MECMUA.....	5
1.1. Milli Kütüphane 2519 Numaralı Mecmua Hakkında Bilgi.....	5
1.2. Mecmuadaki Şairlerin Kısa Biyografileri	7
1.3. Mecmuanın Edebi Açısından Değerlendirilmesi:	17
İKİNCİ BÖLÜM	18
2. METİN İNCELEMESİ.....	18
2.1. MECMUADAKİ ŞİİRLERİN NİTELİKLERİ (ŞİİR VE ŞAİR DÖKÜMÜ) (MESTAP) “MECMUÂ-İ EŞÂR [MİLLİ KÜTÜPHANE 2519]”	19
2.1.1. Mecmuada Kullanılan Kafiye ve Redifler	34
2.1.2. Mecmuada Kullanılan Vezinler	38
2.1.3. Divan Neşirlerinde Bulunmayan Şiirler:	39
2.1.4. Divan Neşirlerinde Bulunmayan/Farklı Olan Beyitler-Mısralar .	41
2.1.5. Mecmua ve Divanlar Arasındaki Kelime Farklılıkları:	42
2.1.6. Mecmuada Birbirlerine Nazirede Bulunan Şairler:	52
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	53
3. METİN	53
3.1. METİN KURULURKEN TAKİP EDİLEN YOL	53

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR	56
3.2. TRANSKRİPSİYONLU METİN.....	56
3.3. NESRE ÇEVİRİ	190
SONUÇ.....	278
KAYNAKÇA	280

TABLO LİSTESİ

- 1. Mecmuadaki Şiirlerin Nitelikleri (Şiir ve Şair Dökümü)**
- 2. Mecmuada Kullanılan Kafiye ve Redifler**
- 3. Mecmuada Kullanılan Vezinler**
- 4. Divan Neşirlerinde Bulunmayan Şiirler**
- 5. Divan Neşirlerinde Bulunmayan/Farklı Olan Beyitler ve Mısralar**
- 6. Mecmua ve Divanlar Arasındaki Kelime Farklılıkları**

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

ا	A, a, E, e, Ā, ā
ب	B, b
پ	P, p
ت	T, t
ث	Ṣ, ṣ
ج	C, c
چ	Ç, ç
ح	H, h
خ	H, h
د	D, d
ذ	Z, z
ر	R, r
ز	Z, z
ج	J, j
س	S, s
ش	Ş, ş
ص	Ş, ş
ض	Ẓ, ẓ, Ḍ, ḍ
ط	Ṭ, ṭ
ظ	Z, z
ع	‘
غ	Ġ, ġ
ف	F, f
ق	Q, q
ك	K, k, G, g, ñ
ل	L, l
م	M, m
ن	N, n
ه	H, h
و	V, v, U, u, Ū, ū, O, o, Ō, ō, Ū, ū, Ō, ō
ي	Y, y, Ī, ī, Ī, ĩ
ة	’

KISALTMALAR

a.g.e	adı geçen eser
bkz.	bakınız
C.	Cilt
D.	Divan
F.	Fasikül
G.	Gazel
haz.	Hazırlayan
M.	Müsebbâ, Müseddes, Müsemmen
Mak.	Makale
s.	sayfa
T.	Tahmis
?	hakkında emin olunamayan bilgi
[]	eklenen kısımlar
()	nesre çeviride eklenen kısımlar
[...]	okunamayan kelime

GİRİŞ

1. Klasik Türk Edebiyatında Mecmua

1.1. Mecmua

1.2.1 Mecmuanın Tanımı

“Toplanma, bir araya getirilmel anlamına gelen Arapça cem‘ kelimesinden türeyen “mecmua”, “toplanmış, toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi; seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap”¹ anlamına gelmektedir. Tanzimat dönemine kadar “mecmua” terimi, Klasik Türk edebiyatında seçme şiir ya da yazıların bir araya getirilmesiyle oluşan eserlere verilen addır.

Mecmualar, genellikle derleyeni ve derleme zamanı tam olarak belli olmayan, mürettibinin kişisel edebi zevkini yansıtan eserler olarak karşımıza çıkar. Günay Kut, mecmuaların “genellikle kişilerin beğenilerini yansıtan bir not defteri olarak görevine başladığını ve bunu sürdürdüğünü”² söyler. Bu nedenle mecmualarda belli bir tertip düzeni olmayabilir. Buna karşılık oldukça titizlikle hazırlanmış mecmualar bulunmaktadır. Dağınık ve özensiz bir şekilde tertip edilmiş mecmuaların ise hemen hepsi el yazısıyladır.

1.2.2. Mecmuaların Sınıflandırılması

Mecmualar tek bir konuda derlenebileceği gibi birden fazla konuda, farklı türlerin bir araya getirilmesiyle de derlenmiş olabilirler. Edebiyat tarihçileri, mecmuaların bu hususiyetlerine göre onları çeşitli şekillerde sınıflandırmışlardır. Agah Sırrı Levend’in tasnifi şu şekildedir:

¹ Yaşar Aydemir, “Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”, *Turkish Studies*, C. 2- 3, Yaz 2007, s. 122-137.

² Günay Kut, “Mecmua” *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler, İsimler, Eserler, Terimler)*, C. 6, Dergâh Yay., İstanbul 1986, s. 170.

1. Nazire mecmuaları,
2. Meraklılarında toplanmış, birer antoloji niteliğindeki seçme şiirler mecmuaları,
3. Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,
4. Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,
5. Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar³

Günay Kut ise mecmuaları şu şekilde sınıflandırmayı tercih etmiştir:

1. Nazire mecmuaları,
2. Seçme şiir mecmuaları,
3. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelemsiyle oluşan mecmualar
(Mecmua-i edviye, mecmua'i ed'iyeye, mecmua-i tevarih gibi),
4. Karışık mecmualar. Bu tür mecmualar nazım nesir karışık olabileceği gibi Arapça, Türkçe ve Farsça gibi değişik dillerde de yazılmış olabilir.
5. Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar.⁴

Her iki araştırmacının tasnifi de aşağı yukarı aynıdır. Katalog araştırması sonucunda elde edilebilecek yeni bilgiler doğrultusunda bu tasniflere eklemeler yapılabilir. Ancak şu an için bu tasniflerin yeterli olacağı düşüncesindeyiz.

Nazire mecmuaları, genelde bir kaside veya gazele yazılan aynı vezin ve kafiyedeki şiirlerin toplanmasıyla oluşan mecmualardır. Oldukça geniş olan bu mecmualar edebiyat tarihi açısından büyük bir öneme sahiptir. Çünkü bu mecmualarda divanı olmayan ya da şura tezkirelerinde adı geçmeyen ya da hakkında çok kısıtlı bilgi bulunan şairlerin şiirleri yer almaktadır. Dolayısıyla bu

³ Agâh Sırrı Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, C.I, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2008, s. 166-167.

⁴ Günay Kut, a.g.e., s. 170

eserler, bu şairler hakkında araştırma yapacaklar için bu başvuru kaynağı hüviyetine kavuşmaktadırlar. Ömer bin Mezd tarafından derlenen *Mecmuatü'n-nezâir*, Eğridirli Hacı Kemal tarafından derlenen *Câmiü'n-nezâir*, Edirneli Nazmi tarafından derlenen *Mecmaü'n-nezâir* ve *Pervane Bey Mecmuası* en önemli nazire mecmualarıdır.

Seçme şiir mecmuaları, diğer adıyla mecmua-i eş'ar en sık görülen mecmua türüdür. Bu mecmualarda gazel ve kaside türü şiirlerin yanı sıra her türden şiirlere rastlanmaktadır.

Aynı konudaki eserlerin bir araya gelmesiyle oluşan mecmualara da kütüphanelerde sıklıkla rastlanabilir. Fetva mecmuası, lugaz mecmuası, letaif mecmuaları, divan mecmuaları, musiki mecmuaları gibi mecmuaları buna örnek verebiliriz.

Karışık mecmualarda birden fazla eser yer alır. Bunlar farklı dillerde ya da aynı dilde yazılmış olabilirler. Manzum-mensur karışık olanları da vardır. Tanınmış kişilerce derlenen mecmualarda her türlü bilgi yer alabilmektedir. Bunlarda dini, ahlaki felsefi bilgilerin yanı sıra, fıkralar, nazireler, anılar ve fevaid türü faydalı bilgilere rastlanabilmektedir.

1.2.3. Klasik Türk Edebiyatında Mecmua Türünün Yeri ve Önemi

Klasik Türk edebiyatında mecmua türünün yeri ve önemini çeşitli maddeler halinde sıralayabiliriz:

1. Henüz ortaya çıkmamış eserler mecmualarda bulunabilir.
2. Şairin ölümünden sonra divanının tertip edilmiş olması ya da şairin divanını tertip ettikten sonra yazdığı şiirlerin divanda yer bulamamış olması gibi sebeplerle bir şairin divanında yer almayan şiirlere mecmuaların birinde rastlanabilir.
3. Divanı olmayan ya da henüz ortaya çıkmamış şairlerin şiirleri mecmualardan hareketle tespit edilebilir.⁵ Bunun sayesinde o şairin edebiyat tarihindeki yeri hakkında daha belirgin ve sağlam tespitler yapılabilir.

⁵ Günay Kut, a.g.e., s. 170.

4. Mecmualardaki Őiirler divan nűshalarıyla karŐılaŐtırılarak tenkitli bir neŐir yapılabilir.

Görűldüğü gibi mecmualar, Klasik Türk edebiyatında araŐtırma yapanlar için önemli bir yerde durmaktadır. Noksansız bir edebiyat tarihi yazmak için elzem başvuru kaynakları niteliğindedirler.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. MİLLİ KÜTÜPHANE 2519 NUMARALI MECMUA

1.1. Milli Kütüphane 2519 Numaralı Mecmua Hakkında Bilgi

Eser zencirekli vişne çürüğü meşin ciltlidir. Kağıt türü Akkâsedir. Harekeli nesih şeklinde yazılmıştır. Yaprak sayısı 49 satır sayısı 13'tür. Müstensih kaydı yoktur. Ancak eserin ilk sayfalarında mecmuanın Hicrî 1299-Milâdî 1814 yılında alındığına dair bir tarih düşürülmüş ve üzerine de "sâhib-i mecmûa İbrahim Efendi" yazılmıştır. Ayrıca eserin 1b varlığında bulunan "18 Ocak 1974-Gemlik, Abdullah Öztemiz Hacitahiroğlu" notu bizlere mecmuanın bu tarihte adı geçen kişi tarafından alındığını ve dijital kütüphanelere en son yukarıda zikredilen kişi tarafından bağışlandığını göstermektedir.

Mecmuanın ilk sayfasında fevâid kaydı olarak öncelikle Besmele-i Şerîfe bulunmaktadır. Altında ise *أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ* "Em ebremû emren fe innâ mubrimûn" Âyet-i Kerîmesi yer almaktadır. Bu ayetin şayet 7 kere okunursa sigil ve temre benzeri hastalıklara şifa verdiği söylenmektedir. Sayfanın devamında ise bu ayetin şifa verdiğini açıklayan birtakım açıklamalar ve hesaplamalar bulunmaktadır. Çeşitli kişi adları: Şeyh Abdülkâdir Geylânî, Seyyid Ahmed Bedevî, Seyyid Fakih, Ebâ Eyyûb el-Ensârî, Yazıcızâde Mehmed Efendi, Ahmedî Bîcan ve İlâhi Dede bulunmaktadır. "Bu yedi azizler ervâhına yedi mum ve bir Tebâreke suresi okuya." şeklinde başlayan şifayı tarif eder nitelikteki duayla beraber ayrıca "Rabbi yessir velâ tuassir Rabbi temmim bi'l-hayr" duasının Arapçası yazılmıştır.

16. Yüzyıl şairlerinin çoklukla yer aldığı mecmuada 36 şairin şiirlerine yer verilmiştir. Bu şairler: Ahmedî, Cemâlî, Çeşmî, Emrî, Esâsî, Fevrî, Gamî, Gedâyî, Hayâlî, Hayretî, Hüsrev, Kıyâsî, Meşrebî, Muîdî, Muhibbî, Mustafâ, Necâtî, Penâhî, Rahmî, Rifatî, Salahî, Sadrî, Selîkî, Suâlî, Şem'î, Şemsî Paşa, Şevkî, Tacizâde Ca'fer Çelebi, Tatarî, Ulûmî, Yahyâ, Yakubî, Zaîfî şeklindedir.

Mecmuadaki şiirler çoğunlukla şairlerin birbirlerinin şiirlerine yazdığı nazireler şeklinde oluşmakta bu sebeple nazım şekilleri bakımından yoğunluklu olarak tahmis, tedsis, müsebbâ, müseddes, müsemmen ve muaşşer şeklinedirler. 40a varağından sonra “Dîvân-ı Emrî” ve 46a varağından sonra ise “Dîvân-ı Hayâlî” başlıkları altında gazellere yer verilmiştir.

Eserdeki şiirler ağırlıklı olarak tasavvufi motifler içermekle beraber dünya hayatını anlatan şiirler de mevcuttur. Mitolojik şahıs isimlerine yer verilmiş, bazı şiirlerde ise Arapça kalıplar ve dua mısraları karşımıza çıkmaktadır. Mecmuayı istinsah eden kişinin edebi zevkinin yüksek olduğu söylenmesi gereken bir gerçektir.

Mecmuanın istinsah özellikleri eserin genelinde düzgün bir şekilde karşımıza çıkar ancak yer yer bazı şiirlerde mecmuayı derleyen kişinin yanlış yazıp üzerini çizdiğini yahut da gazellerin beyitlerinin sıralarını karıştırdığını söylemek mümkündür.

Mecmuada şiirleri tespit edilen şairler arasından divanları elde olmayan, dolayısıyla çağdaş ve mahlasları aynı şairler arasından hangisi olduğu tespit edilemeyen çok sayıda şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan bir şiirlerde adı geçen şairlerin divanlarında veya haklarında yapılmış çalışmalarda bulunduğu tespit edilmiştir. Bu şiirlerin bazı şairlerine ait kısa biyografiler aşağıda sunulmuştur.

1.2. Mecmuadaki Şairlerin Kısa Biyografileri

Ahmedî (d.?-ö.?)

XIV. yüzyılın ikinci yarısı ile XV. yüzyılın ilk çeyreği içerisinde yaşamış olan ve Divan şiirinin en önemli şairleri arasında gösterilen Ahmedî hakkındaki bilgiler, ne yazık ki günümüzde fazlasıyla muğlaktır. Ahmedî ile ilgili yıllardır süregelen bu muğlaklığın sebepleri arasında, dönemin siyasi durumunun karışıklığı yanında, tezkire yazarlarından başlamak üzere, neredeyse Ahmedî ile ilgili bilgi veren her şair ve yazarın birbirinin kopyası çelişkili ve hatta yanlış bilgileri aktarmaktan öteye gidememiş olması da sayılabilir. Döneminin en büyük şairlerinden biri olmasının ve hem çağdaşı hem de gelecek kuşak şairleri çokça etkilemesinin yanında, bilgin, öğretmen ve bürokrat da olan; aynı zamanda Germiyan, Aydın ve Osmanlı saraylarında üst düzey şahsiyetlerin himayesine girerek saray ve çevresinde etkin bir karakter haline gelen Ahmedî'nin, günümüzde ne eserlerinin tam bir listesi yapılabilmiş ne de hayatıyla ilgili ayrıntılar tam manasıyla tespit edilebilmiştir. Bu bilgi eksikliği öyle bir boyuttadır ki neredeyse hiçbir kaynak, bırakın hayatının ayrıntılarını, şairin tam adının ne olduğu konusunda bile bir fikir birliğine varamamıştır.⁶

Cemâlî (d.?-ö.?)

15. Yüzyıl Divan şairlerimizden olan Cemâlî hakkında maalesef eski ve yeni kaynaklarımızda yeterli ve tam bir bilgi yoktur. Cemâlî hakkında bilgi bulabildiğimiz eski kaynaklar, tezkireler olmaktadır. Tezkirelerde ise yeterli bilgi bulunmamaktadır. Hatta bazen çelişkili bilgiler verilmektedir.

Yeni kaynakların birçoğu tezkirelerdeki bu bilgileri aynen aktardıklarından farklı bir bilgi elde etmek mümkün olmamaktadır. Bu nedenle Cemâlî hakkındaki en doğru ve en gerçek bilgiler, kendi eserlerinden yola çıkılarak bulunabilecektir. Belki bu arada yine eski eserlerimiz aranıp tarandıkça farklı kaynaklar, yeni eserler bulunacaktır.⁷

⁶ Emrah, Gülüm. *Ahmedî Hakkında Bir Biyografya Denemesi*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2021.

⁷ İbrahim Çetin Derdiyok, *Cemâlî Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Yüksek Lisans Tezi, Adana, 1988.

Emrî (d. ?- ö. 1575)

16. yy Divan şairlerinden olan Emrî'nin asıl adı Emrullah'tır. Kaynaklarda Emrî Çelebi ve Emrullah Çelebi olarak geçen şair, Edirne'de doğup büyümüştür. Önceleri katiplik vazifesiyle işgal etmiştir. Kınalızade Ali Çelebi'nin Edirne kadısı olmasından sonra onun himayesiyle Yıldırım Bayezid Medresesi'nin tevliyet hizmetinde bulunmuştur.

Tezkire sahiplerinin yakından tanıdığı Emrî, hayatını İstanbul ve Edirne arasında tevliyet göreviyle geçirmiştir. Fakat Emrî, Riyâzî'nin deyişiyle "kemâl-i istiğnâsı"ndan dolayı memurluk vazifesinde yükselememiştir. Bu bağlamda onun bu tercihi hayatı boyunca maddi yoksunluk çekmesine mal olmuştur.

Emrî'nin ömrünün sonlarına doğru şuurunu kaybettiği belirtilmektedir. Emrî, 1575'te vefat etmiştir. Emrî'nin günümüze kadar ulaşan Divanı ve muammaları bulunmaktadır. Aynı zamanda muamma alanında Divan edebiyatının en önde gelen ismi olarak kabul edilmektedir.⁸

Fevrî (d.?-ö.1571)

Arnavutluk'un Adriyatik kıyısında bir liman şehri olan Draç'ta doğdu. Hırvat asıllı hıristiyan bir aileye mensuptur. Küçük yaşta devşirme usulüyle İstanbul'a getirildi. Kaynakların kendisinden naklettiğine göre henüz çocukken bir gece rüyasında Muhyiddin İbnü'l-Arabî'yi görmüş ve onun mânevî telkiniyle müslüman olmuştur. İslâm dinine girdikten sonra Ahmed adını aldı. Devrin tezkirecilerinden Latîfî ve Hasan Çelebi onun şair Lâmiî'nin dedesi Nakkaş Ali Çelebi'nin, Gelibolulu Mustafa Âlî ise İskender Çelebi'nin himayesinde yetiştiğini söylerler.Fevrî dönemin tanınmış âlimlerinden Dursun Efendi, Taşkoprizâde Ahmed Efendi ve Arabzâde Abdülbâkî Efendi'den ilim tahsil etti. Şam'da vefat eden Fevrî'nin ölümüne "Fevrî bereft" cümlesiyle

"Revân oldu bekâ dârına Fevrî"

mısraı tarih düşürülmüştür. Mezarı Şam'da Kubûrû's-Sâlihîn'de şair Üsküplü İshak Çelebi'nin ayak ucundadır.

⁸ M. A. Yekta Saraç, *Emrî Dîvânı*, Eren Yay., Doktora Tezi, İstanbul, 2002.

Şair, nâsir ve aynı zamanda hattat olan Fevrî yaşadığı dönemde daha çok bir âlim olarak şöhret bulmuştur. Ders arkadaşı Âşık Çelebi onun daha öğrenci iken ilme büyük hevesi olduğunu ve çok çalıştığını, müderrislik yaptığı zamanlarda geceleri sabaha kadar ilimle meşgul olduğunu anlatır. Türkçe, Arapça ve Farsça şiirleri bulunan Fevrî'nin, mahlasına uygun olarak süratli ve çok kolay bir şekilde şiir söyleyebildiği tezkirelerden öğrenilmekte ve bu husus divanındaki şiir zenginliğinden de anlaşılmaktadır. Gelibolulu Âlî, şiirde atasözleri ve halk deyimlerini kullanmada Necâtî'den sonra Fevrî'nin geldiğini söyler ki divanı incelendiğinde bu tesbitin yerinde olduğu görülür. Bilhassa musammatları ile tanınan Fevrî'nin dili devrine göre oldukça sadedir.⁹

Hayalî (d. ? - ö. 1557)

Asıl ismi Mehmet, l'akabı Bek'Ar Memi'dir. Sel'ânik vilayetinin 43 kilometre doğusunda Yenice gölünün doğu sahilinde yer alan Vardar Yenicesi'nde doğmuştur. Doğum tarihi tam olarak bilinmemektedir. İlk tahsilini, memleketi ve dönemin küçük ilim ve edebiyat merkezlerinden biri olan Vardar Yenicesi'nde yapmıştır. Ancak kuvvetli bir medrese eğitimi almamıştır. Gençliğinde Baba Ali Mest-i Acemî adlı bir kalenderî mürşidi dervişleriyle birlikte Yenice'ye geldi. Bu şeyhin ve talebelerinin cezbesine kapılarak onlarla seyahatlere başladı. Bu şeyhten tasavvuf bilgilerini öğrenmişti.

İstanbul'a gelişlerinin birinde İstanbul kadısı Sarı Gürz Nureddin Efendi onu fark ederek kendisini Kalenderîlerden ayırıp şehir muhtesibi Uzun Ali'ye teslim etti. Burada daha iyi bir eğitim imkanı elde etti. Şiirleriyle dikkat çeken Hay'Alî önce Defterdar İskender Çelebi'nin sonrasında Sadrazam İbrahim Paşa'nın himayesine girdi. Daha sonra da Kanunî'nin himayesine giren şair, çok büyük iltifatlara mazhar olmuştur. Padişaha ve devlet ricaline sunduğu kasideler beğenildi ve şöhreti günden güne arttı. Tımar sahibi yapılarak kendisine 'Bey' unvanı da verilmiştir. Ancak

⁹ 1. Ali Nihad Tarlan, *Şiir Mecmualarında Divan Şiiri*, s. 55-110 (1. fas.: Rahmî ve Fevrî) İstanbul 1948.

2. Mehmet Kalpaklı, *Fevrî: Hayatı-Şahsiyeti-Eserleri* (Yüksek Lisans Tezi), 1986.

Defterdar İskender Çelebi ve Sadrazam İbrahim Paşa'nın idamlarıyla eski ilgisini kaybetti. 1557'de Edirne'de vefat eden şairin bir Dîvân'ı vardır.¹⁰

Hayretî (d.? - ö.1535)

Asıl ismi Mehmed olup Mehmed Şah ve Mehmed Çelebi diyerek de anılmıştır. Vardar Yenicesi'ndendir. Rivayetlere göre mesleği sipahiliktir. Düzenli bir tahsil hayatına sahip olduğu söylenemez. İstanbul'da iken İbrahim Paşa'ya sunduğu kasidelerle onun dikkatini çekmiş ve Paşa ona ihsanda bulunmuştur. Ancak hemşehrisi Hayâlî'nin onun hakkında tok gözlü ve kimsenin önünde eğilmeyen bir yapıya sahip demesinden dolayı küçük bir tımarla geçirilmiştir.

Umduğu ilgiyi İstanbul'da göremeyen Hayretî, Rumeli'ye geçmiştir. Yahyalı beylerinin himayesine girmiştir. Hayretî anlaşılması kolay, halkın zevkine uygun, anlaşılır ve Âşıkâne şiirler yazmayı başarmıştır. Nitekim divanı beğenilmiş ve halk arasında şiirleriyle dikkat çekmiştir. Bunların yanında tasavvuf deyimlerine vakıf olup dervişâne bir edayla derinliği olan şiirler de yazmıştır. Divanı halk arasında fal açmada bile kullanılmıştır. 1535'te vefat eden şairin bilinen tek eseri Divan'dır.¹¹

Mu'îdî (d.?-ö.?)

Mu'îdî mahlâsı ile tanınan Kalkandelenli şâirin asıl adı ile ilgili olarak kaynaklarda herhangi bir bilgi yer almamaktadır. Kaleme aldığı eserlerin tümünde kullandığı mahlâsı, onun asıl ismi gibi benimsenmiştir. Mu'îdî'nin yaşadığı döneme ışık tutan kaynaklar, onun Rumeli bölgesinden olduğu noktasında birleşirler. Şâir, Üsküp yakınlarında bulunan Kalkandelen kasabasındandır. Hakkında bilgi veren kaynaklarda ve şâirin kendi eserlerinde Mu'îdî'nin doğum tarihi ile ilgili bir bilgiye rastlanmamaktadır. Ancak şâirin sürgüne gönderildiği Rodos Ada'sının fethedildiği tarih olan 1522, Dîvân'ının sonunda yer alan H.933 (1527 M) tarihi, ve tezkireler

¹⁰ Ali Nihad Tarlan, *Hayâlî Bey Dîvânı*, Akçağ Yay., Ankara, 1992

¹¹ Mehmed Çavuşoğlu, M. Ali Tanyeri, *Hayretî Dîvan Tenkidli Basım*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul, 1981.

ışığında şairin vefat tarihi olarak öngörülen 1568 yılı göz önünde bulundurulduğunda Mu'îdî'nin 1500'lü yılların başında doğmuş olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Medrese eğitimini tamamladıktan sonra kazasker Mîrîm Çelebi'den mülazım oldu. II. Bayezid devrinde müderrislik yaptı. Kanunî devrinde hacca gittikten sonra Mısır'da ikamet etmeye başladı ve orada beytûlmâl kâtibi olarak görev yaptı. Mehmed Süreyya'ya göre Kanunî devrinde, Nail Tuman'a göre 994/1585/86 tarihinde Mısır'da öldü. Aynı yerde medfundur.¹²

Muhibbî (d. 14945- ö. 1566)

Muhibbî Osmanlı Devleti'nin onuncu hükümdarı olan Kanûnî, II. Murad ile başlayan şair Osmanlı padişahlarındandır. Babası Yavuz ve dedeleri gibi o da şiirle ilgilenmiştir. Kaûynî devrinde fen, ilim, sanat ve edebiyat en üst seviyeye ulaşmıştır. Türk şiirinin en görkemli çağı da bu dönemde olmuştur. Kanûnî, en çok şiir kaleme almış hükümdardır. Kullandığı dil sadedir. Şiirlerinde Arapça ve Farsça terkipler çok yer vermemiştir. Aynı anlama gelen farklı kelimeleri kullanmaya çalışmıştır.

Kanûnî'nin eserleri: Türkçe Divan ve Farsça Divan'dır.¹³

Necâtî (d. ?- ö. 1509)

Doğum tarihi bilinmiyor. Asıl adı, Sehî, Latifî ve Âşık Çelebi'de İsa; Hasan Çelebi tezkiresinde ise Nuh olarak geçmektedir. Tezkirelere göre şair Edirne doğumludur ve ihtiyar bir hanım tarafından evlatlık edinilmiştir. Kabiliyetini fark eden şair Sailî de ona iyi bir eğitim sağlamıştır. Sultan II. Bayezid'in şehzadesi Abdullah Han'a divan katibi olmuş ve onunla Karaman'a gitmiştir. Şehzadenin ölümünden sonra İstanbul'a dönmüş ve Müeyyedzâde Abdurrahman Çelebi ile dost olmuştur. Onun vasıtasıyla Manisa valiliğine atanan Sultan Mahmud'a nişancı olmuştur.

¹² GülçinTanrıbuyurdu, *Mu'îdî Dîvânı (Metin-Çeviri)*, Doktora Tezi, Kocaeli, 2012, Köksal, M. Fatih. "Mu'îdî". *Türk Dünyası Edebiyatçılar Yazarlar ve Şairler Ansiklopedisi*. C. 6. Ankara: AKM Yay. 423. (2006).

¹³ Coşkun Ak, *Muhibbî Dîvânı (İzahlı Metin- Kanûnî Sultan Süleyman)*, KTB Yay., Ankara, 1987

Necâtî Bey, İnan edebiyatına çok özenildiği bir dönemde Ahmed Paşa ve Őeyhî ile birlikte Türkçe duyuş ve söyleyişe çok önem vermiştir. Dönemin en büyük şairi olarak kabul edilmektedir. Türkçe'nin sadeliğini ve canliliğını muhafaza ederek aruz vezni ile şiirler yazmayı başarmıştır. Necâtî hem kendi asrında hem de sonrasında örnek alınmış bir divan şairidir. Necâtî'ye ait bir Divan vardır.¹⁴

Rahmî (d.1516-17 - . 1567-68)

Asıl ismi Pir Muhammed olup kaynaklarda Bursalı Rahmî, Rahmî Āelebi, Rahmî gibi farklı şekillerde anılmıştır. Tezkirelere göre Bursalı'dır. Doğum tam olarak bilinmemekle birlikte 1516-1518'de doğduğu tahmin edilmektedir. Daha kĞk yaşlardayken edebiyat ve sanat şehri olan İstanbul'a gelmiştir. 16. asırda yazılan tezkirelerde şairin şiirlerinden övgüyle söz edilmiştir. 1567- 68'de vefat eden Rahmî'nin bir Divan'ı vardır.¹⁵

Selikî (d.?-.?)

Asıl adı şaban'dır. Ispartalıdır. Kanunî devri şairlerinden olan Selikî, devrin tanınmış hocalarından SaĀlı Emir'in talebesiydi. Hekim-zâde Medine kadısı iken ondan mülazım oldu. Eğitimiini tamamladıktan sonra kadılık yapmaya başladı. Tepedelen ve Kefe yakınlarındaki Mankub'da kadılık yapan şair, son görevinden azlolunduktan sonra İstanbul'a dönerken yolunu kesen eşkiya tarafından bütün ailesiyle birlikte katledildi. *Meşâ'ir'ř-Şu'arâ*'ya göre Dobruca'da Deliorman iĀinde eşkiya tarafından, Sicill-i Osmanî'ye göre bedevi Araplar tarafından katledilmiştir. Ölüm tarihi bilinmemekle birlikte, Âşık Āelebi'nin tezkiresini yazdığında (1566) lmş olduğu anlaşılıyor. Latîfi de güzel şiirleri bulunduğunu kaydetmektedir. Selikî hakkında en mültefit ifadeleri kullanan tezkireci ise Hasan Āelebi'dir. Ahdî de muamma ve müseddes söylemede tanındığını bildirmektedir. Kaynaklarda Selikî'nin bugün iĀin elimizde nüshası bulunmayan "mkemmell ve mürettep" bir *Divan* tertip

¹⁴ Ali Nihat Tarlan, "Necâtî", Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (*Devirler, İsimler, Eserler, Terimler*) C.6, s.548-550, Dergâh Yay., İstanbul, 1998.

Ali Nihat Tarlan, *Necâtî Dîvânı*, AkĀađ Yay., Ankara, 1992.

¹⁵ Mustafa Erdoğan, *Bursalı Rahmî Dîvânı*, KTB Yayınları, Kültür Eserleri 503, 2012.

ettiği belirtilmekte ise de henüz herhangi bir nühası ele geçmemiştir. Ömer Zülfe şairin mecmualardaki şiirlerini toplayarak yayımlamıştır (2006).¹⁶

Suâlî (d.?-ö.?)

Suâlî hakkında Eski Türk edebiyatının biyografik kaynaklarında herhangi bir bilgi yer almamaktadır. Genellikle 15. ve 16. asır şairlerinin şiirlerini ihtiva eden mecmua ve cönklerde eserlerine rastlandığı için onun 15. veya 16. yüzyılda yaşamış olabileceği tahminini yürütmek mümkündür. Onun eldeki şiirleri arasında Ahmed Paşa'nın bir şiirine yazdığı bir tesdis bulunmaktadır. Buradan yola çıkarak en azından onun Ahmed Paşa'nın ölüm yılı olan 1497'den sonra yaşadığı çıkarımında bulunabiliriz.

Fakat maalesef yaşadığı çağ hakkında şuan için var olan verilere göre bundan öteye gitmek imkân haricindedir. Suâlînin doğum ve ölüm tarihi, memleketi ve mesleği hakkında şimdiye kadar kayıtlara geçen şiirlerinde bir bilgi yer almamaktadır. En azından Hadâ'îku'l-vüzerâ, Devhatü'l-meşâyih, Devhatü'n-nukabâ, Hadîkatü'r-rü'esâ, Şakâyıku'n-nu'mâniyye, halifetü'r-rü'esâ benzeri; vezir, şeyhülislâm, nakîbü'l-eşrâf, kadı, müderris, reisülküttab gibi devlet kademelerinde yer alan şahsiyetlerin biyografilerini içeren eserlerde Suâlî ismine rastlanmaması onun devlet bünyesinde çalışmadığı; tuhfe-i hattatin, atrabu'l-âsâr türü kaynaklarda bulunmaması hat ve musiki erbabı olmadığı bilgisini güçlendirmektedir.¹⁷

Şem'î (d. ? - ö. 1529-30)

Üsküp civarında Prizren kasabasında doğmuştur. Tezkirelere göre Prizren'den Edirne'ye, oradan da İstanbul'a gitmiştir. Şeyh ibni Vefa dervişlerinden mutasavvıf mevlevî bir şairdi. Edirne'de olan Şeyh Muslihüddin Zaviye'sinde şeyh olduğu bilinmektedir. Fakirane bir hayat yaşayan şaire Piri Paşa hamilik etmiştir. Genç yaşlarında ağırlıklı olarak aşk şiirleri yazan şair, daha sonraları şiirlerinde dinî

¹⁶ Ömer Zülfe, *On Altıncı Yüzyıl Şairi Selikî ve Şiirleri*, Edebiyat Yay. Ankara, 2006

¹⁷ Suat Donuk, *"Bilinmeyen Bir Şair: Suâlî ve Şiirleri"* *Turkish Studies*, s.4, Ankara, 2013.

konulara yer vermeyi tercih etmeye başlamıştır. Hac dönüşünde bu eğilimi daha da artmıştır. Mevlana Celaleddin Rûmî'ye derin saygı ve sevgisi vardır. Zayıf bünyeli biri olan Şemî, hassas bir ruha sahiptir. 1529-30'da vefat etmiştir.¹⁸

Şemsi Paşa (d.? - ö.1580)

Küçük yaşında Enderun'a alınan Şemsi'nin doğum tarihi belli değildir. Soyu Hz. Halid Bin Velid'e dayanmaktadır. Kânunî'nin himayesine girmiş ve sultanların yakınında olmayı başarmıştır. Anadolu ve Rumeli Beylerbeyliği yapmış, II. Sultan Selim döneminde vezirliğe kadar yükselmiştir. İyi bir eğitim almıştır. Şiire büyük önem vermiş ve özgün şiirler yazmaya gayret göstermiştir. Şiirlerinde hislerini tam bir lirizmle ifade etmiş, muğlak ifadelerden kaçınarak atasözü ve halk deyimlerini kullanmıştır. Kendisine ait bir Divan vardır.¹⁹

Şevkî (d.?-ö.?)

Kaynaklarda XVI. yüzyıl şairi olarak gösterilen Şevkî, XV. yüzyılın sonu ile XVI. yüzyılın başlarında yaşamıştır. Şevkî'nin asıl adı Yusuf'tur. "Şiirlerinde Şevkî mahlasını kullanmış ve Kâtip Şevkî, Edirneli Şevkî nâmıyla şöhret bulmuştur. Şevkî'nin doğum yeri Edirne'dir. Doğum tarihi hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgi yoktur. Çağdaşı Latifi'nin, eserini 1560 yılında tertip eden Pervâne Bey'in ve bizzat Şevkî'nin, kendinden Abdullah oğlu diye bahsetmesi, diğer kaynakların da yaşlı bir kadının kulu olduğu konusunda hemfikir olmaları, devşirme olma ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Divân'daki Arapça ve Farsça şiirlerden de anlaşıldığına göre devrinde iyi bir eğitim görmüş ve kabiliyetinden dolayı olsa gerek kâtiplik mesleğini seçmiştir. 1504 yılında Şehzade Mahmud, II. Bayezid tarafından Saruhan (Manisa) sancağına tayin edilince Edirneli şair Necâti Bey de şehzade hocası ve nişancılık vazifesiyle

¹⁸ Murat A. Karavelioğlu, *Şem'i Divanı*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay.:27, İstanbul, 2014

¹⁹ Mehmet Akkaya, *Şemsi Paşa Dîvânı (İnceleme-Edisyon Kritikli Metin)*, İstanbul Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1992.

maiyetine verilmiştir. Şehzade Mahmud burada Necâti Bey'in tesiri ve kendisinin de şiir ve sanata düşkünlüğü sebebiyle oldukça geniş bir edebî muhit meydana getirmiştir. Şevkî de Şehzade Mahmud'un oluşturduğu bu topluluğa katılmıştır.

Şevkî, yazısının güzelliği sebebiyle kitabet ilminde önde gelen şahsiyetlerden birisi olmuştur. Mensur olarak kaleme aldığı *Tevârih-i Âl-i Osmân* adlı eserinin ketebe kaydında eserin bitiş tarihi 28 Ramazan 922/ 24 Ekim 1516 olarak verilmektedir. Divân'daki sekiz numaralı kasideyi Kanuni Sultan Süleyman'a sunan Şevkî'nin, Kanuni'nin en azından ilk dönemlerinde hayatta olduğu aşikârdır.²⁰

Tacizâde Ca'fer Çelebi (d.1452-ö.1515)

Asıl adı da Ca'fer'dir. Amasya'da doğmuştur (Erünsal 2010: 353). Babası II. Bâyezîd'in defterdarlarından "Tâcî Bey" adıyla anılan şair ve hattat Hâcî Bey-zâde Tâceddîn İbrâhîm Paşa'dır. Ca'fer Çelebi, ilk öğrenimini Amasya'da babasından ve Amasya'nın önde gelen âlimlerinden almıştır. Eğitimini tamamlamak için Bursa'ya gitmiş ve Hâcî Hasan-zâde'den mülazım olmuştur.

Önce Simav'da bir medreseye, sonra Simav kadılığına, 1489 yılında Edirne Bâyezîd İmâreti mütevelliliğine atanmıştır. 1492 yılına kadar süren bu görevden sonra İstanbul'daki Mahmûd Çelebi Medresesi müderrisliğine getirilmiştir. 1497'de *Dîvân-ı Hümâyûn*'a nişancı tayin edilmiştir. 1511 yılındaki yeniçeri ayaklanmasından sonra padişah tarafından azledilmiş ve bir müddet devlet görevinde bulunmamıştır. Ca'fer Çelebi, inşâdaki kabiliyeti dolayısıyla II. Bâyezîd gibi Yavuz Sultân Selîm'in de takdirini kazanmıştır. Yavuz, onu yeniden nişancılık görevine, Çaldıran Savaşı dönüşünde de (1514) kazaskerliğe atamıştır.

²⁰ 1. Mustafa, İsen, *Sehî Bey Tezkiresi-Heşt Bihişt*, Akçağ Yayınları, Ankara 1998, s.151. 2. Aysun, Sungurhan Eydurhan, Kınalı-zade Hasan Çelebi *Tezkiretü's-Şu'ara*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, M. A s.110-646, M. B 2-454, s.442, 3. Canım, Rıdvan, *Latîfî Tezkiretü's-Şu'ara*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, Ankara, 2000, s.335. 4. Mustafa, İsen, *Kühû'l Ahbâr'ın Tezkire Kısmı*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını-Sayı:93 Tezkireler Dizisi-Sayı:2, Ankara, 1994, s.158

4. H. İbrahim, Yakar. *Edirneli Şevkî Dîvânı*, Palet Yay. Konya, 2010, s.1-10

Ancak yine Yavuz Sultân Selîm devrinde yeniçerileri isyana teşvik ettiği gerekçesiyle idam edilmek suretiyle öldürülmüştür.²¹

Taşlıcalı Yahyâ (d. ? - ö. 1582)

Taşlıcalı Yahyâ lakabıyla tanınan Yahyâ Bey, çocukluğunda devşirme olarak Acemioğlanlar Ocağı'na verildi. Devrin ünlü bilginlerinden Kemal Paşazâde ve Kadri Efendi'den iyi eğitim almıştır. Özellikle Hayâlî Bey ile sürtüşmelerinden dolayı çok ilgi görmüş, şiir ve edebiyat mahfillerinde ismi daima anılmıştır. Hamse sahibi şairlerinden olan Taşlıcalı Yahyâ'nın bu eserini Kanuni'ye takdim etmiştir. Bu çok değerli eserinin yanında bir de Divan'ı da vardır.²²

²¹ İsmail Erünsal, *Ta'cizâde Ca'fer Çelebi*, TDV İslam Ansiklopedisi.

²² Mehmed Çavuşoğlu, *Yahyâ Bey Dîvan Tenkidli Basım*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul, 1977.

1.3. Mecmuanın Edebi Açıdan Değerlendirilmesi:

Üzerinde çalıştığımız mecmua, 16. yüzyıl divan şiirinin önde gelen isimleri ile yaşadığı devirde şöhret bulmuş fakat günümüze bu şöhretini taşıyamamış 36 şairi bir araya getirmektedir. Seçilen şiirler, mecmua musannifinin birikimli ve yüksek edebi zevk sahibi olduğunu ispatlar niteliktedir. Müstensihin de olabildiğince ehil bir kalem sahibi olduğu söylenebilir. Mevcut bilgilerimize göre, mecmuada yer alan şairlerin bir kısmı divan sahibi olmakla beraber önemli bir kısmınınsa divanı yok veya varsa da bugüne ulaşmamıştır. Bugün için divanından mahrum olduğumuz şairlerin varlığını ve edebi değerlerini bu ve benzer şiir mecmuaları aracılığıyla öğrenmekteyiz. Mecmuanın şiir ve şair dökümü tablosu aşağıda verilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. METİN İNCELEMESİ

2.1. MECMUADAKİ ŞİİRLERİN NİTELİKLERİ (ŞİİR VE ŞAİR DÖKÜMÜ) (MESTAP) “MECMÛÂ-İ EŞÂR [MİLLİ KÜTÜPHANE 2519]”

TABLO:1

V.N.	Mahlas	Matla' Beyiti/Bendi	Nazım Şekli	Beyit Sayısı	Bend Sayısı	Şiirin Vezni	Bahri
1b	Ṭaṭarî	Yine 'âlem dem-i bahâr oldı Her ṭaraf tâze sebzezâr oldı	Tercî'-i Bend		7	fâ'ilâtün mefâ'ilün fâ'lün -.- .-. -	Cedîd
4a	-	Ma'rifet güllerin hüveydâ kıl Yine dil bülbülini şeydâ kıl	Tercî'-i Bend		7	fe'ilâtün mefâ'ilün fâ'lün ..- .-. -	Cedîd
6a	Mustafâ	Çünkü alur işbû tâc u taḥtî devr-i rüzgâr Terk idüp bu raḥt u baḥtî bir nemed kıl ihtiyâr	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- .-. -.- .-	Remel
6b	Mustafâ	Vaḳt-i şubḥ irdi yine 'azm-i gülistân eyledük Def'-i ğam kılmaḳlığa ya'ni ki dermân eyledük	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- .-. -.- .-	Remel
6b	Mustafâ	Bir nâzar kıl lâleye kim bağrı hûn olmuş-durur Sorşalar başını şankim cünün olmuş-durur	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'lün -.- .-. -.- -	Remel
7a	Mustafâ	Gel ḥazân vaḳtî irişdi bağa eyle câ bugün Gör ne renk itdi yine bu künbet-i ḥadrâ bugün	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- .-. -.- .-	Remel
7a	Mustafâ	Bir zamân itdi bahâruñ şoḫbetini 'âşîkân Başladı eşcârî taḳyîr itmege bâd-ı ḥazân	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- .-. -.- .-	Remel

7b	Mustafâ	Çünkü eşcârũñ kabâsın ƙapdı peyk-i bî-direng Kırdı ezhârũñ çerisin itmeden bir lahza ceng	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
7b	Rif'atî	Salţanat tahtına mağrũr olmağıl ey tãc-dâr Aţlas dîbâyı terk it bir 'abâ kıl ihtiyâr	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
8a	Rif'atî	Bir seher bülbüli gibi 'azm-i gülsitãn eyledük Murğ-ı cãnu subh olunca zâr u nalãn eyledük	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
8a	Rif'atî	Çerh elinden niçe serverler zebũn olmuş-durur Dîdelerden dökilen her demde hũn olmuş-durur	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
8a	Muhibbî	İrişüp båd-ı hazãn zerd oldu şahrâ hep bugün Gör ne reng oynadı bala' dağa bu dünyâ bugün	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
8b	Muhibbî	Ãferinler zihniñe ey şehriyâr-ı kãmrãn K'eyledũñ gerdũn-ı dũn ahvãlini bir bir beyãn	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
8b	Muhibbî	İy olan müstağrağ baħr-ı emel hayrãn u deng 'Aķıbet yutsa gerek seni eceldir bir neheng	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
9a	Hüsrev	Cilveler eyler 'izãruñda bu zũlf-i 'anberĩn şanasın řãvũsdur yã şeh-per-i Ruh'ul-emĩn	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
9a	Hüsrev	Gün gibi 'ãlemde řandĩl-i ruhuñ tãbindadır Anuñ içün pertevĩnüñ tãbına meh bendedür	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilâtũn fâ'ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel

9b	Hüsrev	Sünbül-i müşkiñüñ her târı mâr olmuş-durur Bu sebebdendür kim 'aqlum târumâr olmuş-durur	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
9b	Hüsrev	Dişleri dürden lebi yâkût-ı aḥmerden laṭîf La'l-i nâbı şerbeti ḳand-i mükerrerden laṭîf	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
10a	Hüsrev	Ḥaddi üstinde ḥaṭı naḳş-ı nigârı çin ider Hey ne kāfirdür ḳamer devrinde ḳaşd-ı dîn ider	Mu'aşşer		1	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
10a	Rahmî	Cihân gark-âb olupdur dîde-i eşk-i revânımdan Felekler Nîl-reng olmuş-durur dūd-ı duhânımdan Melekler bâl ü per yakmış durur sūz-ı nihânımdan Düşelden ayru şeydâ ol meh-i nâ-mihribânımdan Kevâkib her gice yummaz gözün âh u figânımdan	Tahmîs		5	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün .--- .--- .--- .---	Hecez
11a	Su'âlî	Gülleri pejmürde ḥâl itdi yine bād-ı ḥazân Bülbül-i şürîdeler bu ḥâle eylerler figân Şaçılur yirler yüzine berg-i eşcâr-ı cihân Bu fenâdan küşe küşe her varaḳ virdi nişân Kim yazılmış ḳudret ile üstine ḥaṭṭ-ı nihân Dir ki virmez kimseye bu rûzigâr cân amân Her demi hoş gör murâduñ üzre olmaz her zamân Gitdi giden geleni ḳo dem bu demdür iy cüvân	Müsemmen		7	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
12a	Su'âlî	Bir dem ayrılmaz gönül la'l-i ḥayâl-i yârdan Dem-be-dem ḳan ağlarım ne dem gâm-ı aḡyârdan Mest olup çeşmüñ kebâb ister dil-i bîmârdan Teşnedür dil bâde-i la'l ü leb-i dildârdan Câme-i tenden çıkup câna geçem destardan İşigün terk itmezün geçen belâ-yı yârdan Kim döner rûz-ı ezelde itdüğü ikrardan	Müsebbac		5	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel

13a	-	<p>Halâş olmak dilerseñ ğamdan iy dil gel gedâ ol gel Olup dervîş milk-i 'ışk içinde pâdişâh ol gel Gel iy pîr-i maħabbet ben ğiryeye-pîşvâ ol gel Tarîk-i 'ışkda ya'nî baña sen reh-nümâ ol gel Gelürseñ milk-i 'ışka sende zâhîd bî-riyâ ol gel Murâduñ devlet ise tâlib-i fakr u fenâ ol gel Cihân sultanlığını isterseñ iy dil gel gedâ ol gel</p>	Müsebbâ'		5	<p>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün .--- .--- .--- .---</p>	Hecez
14a	Şevkî	<p>Bâğ-gün içre benüm bir gül-i handânum yok Üstüme sâye şalar serv-i hırâmânum yok Gönlümi aňlaya bir şüh-i şahnedânum yok Mülk-i dil nice ğarâb olmaya sultânnum yok Bir zemâ var mı ki biñ nâle vü efgânum yok N'ideyin şahñ-ı çemen seyrini cânânum yok Bir yanumca şalınur serv-i hırâmânum yok</p>	Müsebbâ'		5	<p>fâ'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fa'lün --- ..- ..- -</p>	Remel
14b	Su'âlî	<p>Gel iy cihâna 'ibret ile eyleyen nazâr Güş it sözümi 'âkil iseñ diñle bir ğaber Çünkü cihâna geldüñ ü kılsañ gerek sefer Dâr-ı fenâdan itse gerek ins ü cin güzer Pîr ü cüvân bây u gedâ cümleten gider Câm-ı ecel ki pür ola zî-rûh olan içre İki cihânda kim ki olam dirse mu'teber Cehd eylesün ki sonuçı aňdan ğala eşer</p>	Müsemmen		5	<p>mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün --- .-. .-. .-</p>	Muzâri
16b	Fevrî	<p>'Aksine döndi bugün çerğ-i sitem-ğâh meded Yol yañıldı bu ğice tâli'-i güm-râh meded Gün gibi 'azm-i sefer eyledi ol mâh meded Gıtdi nâ-ğâh murâd-ı dil-i âğâh meded Yağdı yandurdu beni âh-ı seğer-ğâh meded N'ideyin âh meded n'eyleyeyin vâh meded Meded Allâh meded Hayy meded Allâh meded</p>	Müsebbâ'		5	<p>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün ..- ..- ..- ..-</p>	Remel

16b	Rahmî	Dün görüp dilberi olsun bre ğaddâr didüm Gelmedüñ yanuma gitdün kanı ikrâr didüm Ne revâdur taķına sen gül-i her hâr didüm İdesin cân u cihândan beni bîzâr didüm Bülbülüñ zârını işit iy gül-i gülzâr didüm ‘Ahd ü peymânuña gel eyleme inkâr didüm Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm Va‘de-i vaşla hilâf eyleme her bâr didüm	Müsemmen		6	fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ul ..- - - - -	Remel
17b	Cemâlî	Dîde-i lâle ‘arîzuñsuz jâle-bâr olmuş-durur Her müje-i hüsnüñ gülüñsüz gözde hâr olmuş-durur Sîne ‘ışķuñ âteşinden pür-şerâr olmuş-durur Cân firâķ-ı la‘l-i nâbuñla fikâr olmuş-durur Dil hevâ-yı kâkülüñle bî-ķarâr olmuş-durur ‘Aql u fikrüm tırrañ ile târumâr olmuş-durur Ten ğam-ı zülf-i ruħuñla târumâr olmuş-durur	Müsemmen		7	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün - - - - -	Remel
18b	Fevrî	Cân çıkarsa küy-ı fûrkatde ğam-ı dildârdan Baş giderse ‘ışķ içinde cüñbüş-i ağyârdan Câme-i ten yansa nâr-ı sîne-i bîmârdan Tâc-ı ser düşse hevâya âh âteş-i yârdan El çeküp hep cân u baş cübbe-i destârdan Geçmeyem herġiz belâ-yı derd-i ‘ışķ-ı yârdan Dönmeyem kâlû belâ‘da itdügüm ikrârdan	Müsebba‘		5	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fa‘lün - - - - -	Remel
19b	Hayretî	Gül gibi gülmedi açılmadı göflüm bir zamân Ġonce-veş dem-besteyem derd ile baġrum tolu kan Lâle-veş eksük degül baġrumda bir dâġ-ı nihân Gözüme her bir çemen bir nester-i terdür hemân Hâşılı zindânum olmuşdur bahâr u büstân Bir belâlî bülbülem işüm-durur âh u fiġân El amân iy çerħ-i bed-kirdâr elüñden el amân	Müsebba‘		5	fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün - - - - -	Remel

20a	Şem'î	Milk-i maḥabbetde şeh-i derd olalı iy dehr-i dūn Hicr ü zecr ü ğussa vü ğam eyledi derdüm füzūn Dil perişān-ḥāl dīde girye ile ğarḳ-ı ḥūn Kūhsār-ı miḥneti eşküm idüpdür lāle-ġūn Ḥāṭırum maḥzūn baġrum ḥūn u baḥtum ser-niġūn Şabra ṫāḳat ḳalmadı ġāyet zebūn oldum zebūn	Müseddes		5	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn -.- -.- -.- -.-	Remel
21a	Sadrî	Hüsn içinde iy ruḥ-ı mihr-i cihān-ārā seni Ḥaḳ Te'ālā eylemiş bî-misl ü bî-hemtā seni Tā görelden gözlerüm iy ḳāmet-i bālā seni Hiç bıkmaz bu gönül bir dilberi illā seni Ben seni gördüm güzeller içre müstesnā seni Anuñ için sevmedi gönlüm gözüm illā seni	Müseddes		5	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn -.- -.- -.- -.-	Remel
22a	Fevrî	Elveda' idüp şehā sen āfet-i dil-ḥ āḥ ile Hem-dem oldum eşke yoldaş oldum āḥ u vāḥ ile Rāḥ-ı hicrānı ṫutup bir kaç nefer hem-rāḥ ile Gönlümün ṫıflūn ḳoyup sen āfet-i dil-ḥ āḥ ile Ben diyār-ı ġurbete gitdüm fiġān u āḥ ile Gönlümü cānā bugün ışmarladum Allāḥ'ıma	Müseddes		5	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn -.- -.- -.- -.-	Remel
22b	Çeşmî	Bir bela-keş derd-mendem ḳaddümi derd itdi ḥam Her nefesde ğussa eyler baña çok cevr ü sitem Reh-nümā-yı miḥnet iy dil gösterür rāḥ-ı 'adem Cism-i cānumdan beni bîzār ider ğam dem-be-dem Her biri bir yañeden cān u dil virür elem Ġāḥ derd ü ġāḥ ğussa ġāḥ miḥnet ġāḥi ğam	Müseddes		5	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn -.- -.- -.- -.-	Remel
23b	Penahî	Yārdan yād oldu ğam bu baht-ı bî-ferden midür Ya felāketler felekden mi bed-aḥterden midür Gönli meyl itmez baña bilsem ki mermerden midür Böyle ser-gerdānıġum ol māḥ-ı manzardan midür ṫālî'üm naḥs olduġı çerḥ-i sitemgerden midür Başuma bunca belā dilden mi dilberden midür	Müseddes		5	fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn -.- -.- -.- -.-	Remel

24b	Fevrî	Güller açıldı şahın-ı çemen sebze-zârdur Devrân-ı lâle mevsim-i zülf-i nigârdur Hengâm-ı şevki zevk-i kenâr-ı bahârdur Vaqt-i cünün şevki mey-i hoş-güvârdur Bülbül terâne başladı evvel bahârdur Şeydâlıgum benim yine bî-ihtiyârdur	Tesdis		5	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün -- .-. .-. .-	Muzâri
25a	Salahî	Âh kim 'aksine döndi çerh-i devrân 'âkıbet Tâli'den cem'iyyetüm kıldı perişân 'âkıbet Kaçdı benden düşmene yâr oldı cânân 'âkıbet Hâsret-i la'l ile taldı gözlerüm kan 'âkıbet Tâli'üm nahs eyledi gerdünü gerdân 'âkıbet Nâ-ümîdem kalmuşam 'âlemde hayrân 'âkıbet	Müseddes		6	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.-- .-- .-- .-	Remel
26a	Şemsî	Esîr-i bend-i hicr itdi beni çün ol cefâ-kârum Yiridür girye vü feryâd u efgân olsa ger kârum N'ola divâne-ves taşlara çalup şîşe-i ârum İrürsem dem-be-dem eflâke âh u nâle vü zârum Dirîgâ hâsretâ düşmen sözine uydu dildârum Unutdı döstluğ haqqunu beni terk itdi ol yârum	Müseddes		5	mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün .--- .--- .--- .---	Hecez
27a	Selikî	Zâ'f-ı 'ışk-ı yâr ile kalmadı tende kuvvetüm Bâr u miñnet çekmeden iki büküldi kâmetüm Yâr bî-pervâ durur derdiñi bilmez hâletüm Gerçi vardur bir nefes nuçka mecâl ü tākātüm Söylemek kaçd itdügümce yâra derd ü hâsretüm Ağlamak tutar beni güftâra kalmaz kudretüm	Müseddes		5	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.-- .-- .-- .-	Remel
27b	Sadrî	Bir saçları sünbül yüzi gül la'li şeker hâ Şu üzre idüp mâlik-i deryâ gibi mâ'i vâ Gördüm oturur bilmedüm ne idügin aşlâ Ancağ bu kadar itdi 'aql u kalbüme likâ Mîhr ol mı bu meh mi 'aceb ya ruğ-ı zîbâ Ahsente zihî hüsni tebârek ve te'âlâ	Müseddes		5	mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün -- .-. .-. .-	Hecez

28b	Rahmî	Rivāyet-i güli rûy-ı nigâr mı deyeyin Harâret-i dili pür-hârhar mı deyeyin Garâmet-i felegi nâ-bekâr mı deyeyin Felâket-i seri endüh-ı bâr mı deyeyin Hikâyet-i ğamı hicrân-ı yâr mı deyeyin Şikâyet-i elemi rûzîgâr mı deyeyin	Müseddes		6	mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fa'lün	Müctes
29b	Kıyasî	N'ola bîzâr olur isem dil-i nālānumdan Cānuma geçdi uşandurdu beni cānumdan Kimse efġānum ucundan geçimez yanumdan Gözlerüm dahı döker yaş yirine kıanumdan Kime feryād ideyin nāle vü efġānumdan Kime kıan ağlayayın dīde-i giryānumdan	Müseddes		5	fā'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fā'lün	Remel
30a	Gedāyî	Biñ sū'âl itsem birine gelmez ol şehden cevâb Râġıb olduġca aña ol benden eyler ictinâb Hiç bir vech ile olmaz işiginde fetġ-i bâb Derd-i miġnet bî-kıyâs u dâġ-ı ġasret bî-hisâb Yar bî-pervâ dirîġâ ġuşşadan ġālüm ġarâb Sevmesün 'âlemde kimse dilber-i 'ālî-cenâb	Müseddes		4	fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilün	Remel
31a	Meşrebî	Her kim dilerse vaşl-ı büt-i gül-'izârını Terk ide ġayrı fikri kıoya kâr u bārını Yollar gözetmede geçüre rûzîġârını Eglençe ide kendüye yâr intizârını 'ışk ehli öldürür ki görem diyü yârını Cānu çıkınca bekleye küy-ı nigârını	Müseddes		5	mef'ülü fā'ilâtü mefā'ilü fā'ilün	Muzâri
31b	Rahmî	Âh elinden t'ālî'üm şād itmedi bir dem beni Vuşlat-ı cāna ġam ile eylemez ġurrem beni ġark ider sîlâb-ı eşk-i dīde-i pür-nem beni Hey meded devrân neye şaklar 'aceb bilsem beni Öldürür âġir belâlarla dirîġâ ġam beni Gözüme 'âlem görinmez seyr ider 'âlem beni	Müseddes		5	fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilâtün fā'ilün	Remel

32b	Yahyâ	Şehri sâwirlerle seyr ider ol mâh meded Mededüm yok ki varam kûyına her gâh meded Olmadı derd-i dilümden benüm âgâh meded 'Aql ise yâr degül 'ömr ise kütâh meded N'ideyin n'eyleyeyin âh meded vâh meded Meded Allâh meded hey meded Allâh meded	Müseddes		5	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.-. -.-. -.-. -.-	Remel
33a	Muhibbî	Bir sâlike yol gösterür insân ele girmez İy tâlib-i Hakk pîri çü akrân ele girmez Cân gözini gel bundan aç andan ele girmez Ölmeden eger ölmez isen cân ele girmez Cân virmeyicek derd ile cânân ele girmez Cân anı diler lîkin ol âsân ele girmez	Müseddes		5	mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün -.-. -.-. -.-. -.-	Hecez
34a	Ulumî	Biz kim belâ-yı 'ışkuñ ile mübtelâlaruz Rüsvâ-yı şeh'r sâkini mülk-i ğinâlaruz Mecnûn-ı deşti şahne-i kûy-ı fenâlaruz Bî-çâreler esîr-i kemend-i belâlaruz Âvâreler felek-zedeler bî-nevâlaruz 'Âlemde ber-maḥabbete qalmuş gedâlaruz	Müseddes		5	mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fâ'ilün -.-. -.-. -.-. -.-	Hecez
35a	Su'âlî	Dilberâ fûrkat beni kıldı özümde bî-ḥaber Şöyle ḥâk oldum şabâ virmez ğubârımdan eşer Gün yüzüñden ayru düşdüm qalmadı çeşmümde fer Tîr-i ḥasret cânuma geçdi neler itdi neler Döst ağlar ḥâlüme bakup benüm düşmen güler Dirliğüm dirlik degüldür bir qara gündür geçer	Müseddes		5	fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.-. -.-. -.-. -.-	Remel
35b	Yetimî	Hüsnüñ ziyâsı 'âleme iy dilrubâ yiter La'lüñ şafâsı cânuma cânâ ğidâ yiter Ḥâl ü ruḥuñ bu sînede dâĝ-ı cefâ yiter Dil kişverine zülf-i siyâhuñ belâ yiter Bakmaĝa bu vilâyeti bir az daha yiter	Tahmîs		5	mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün -.-. -.-. -.-. -.-	Muzârî

36a	Şem'î	Rāzıyam her ne kılsa baña serv-i semenüm Tığ-i cevri ile şad päre kılsa bedenüm Devr-i şeb zülf ü ruḥı fikriñe her sühenüm 'Ar ider imiş beni öldürmege ol sım-tenüm Varayın yalvarayım boynuma taḫup kefenüm	Tahmıs		5	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.-.-.-.-.-.-.-	Remel
37a	Rahmî	Bir yaña derd ü belā vü bir yaña zehr ü elem Bir yaña cevr ü cefa vü bir yaña hecr ü sitem Kıldılar tārāc ile dil mülküñi şehri 'adem Ḥāne-i dilde ider cebr ile da'vā-yı ḳadem Gāh fūrḳat gāh miḫnet gāh ḫasret gāh ḡam	Tahmıs		5	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.-.-.-.-.-.-.-	Remel
37b	Remzî	Derdümi çeksün dimiş her kim dilerse vuşlatum Arturan oldur hemān 'ālemde derd ü fūrḳatüm 'Ādet olduḡı odur her laḫzada bu ḫayretüm Söylemek ḳaşd itdügümce yāre derd ü ḫasretüm Aḡlamak ḫutar beni güftāre ḳalmaz ḳudretüm	Tahmıs		5	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.-.-.-.-.-.-.-	Remel
38a	Hatâyi	Ey gözüm aḡla ki bir ḡonce-i ḫandānum yoḳ Yüzüme güle baḳar nergis-i mestānum yoḳ Gülüp açılmaḡa bir şevḳ-i şahnedānum yoḳ N'ideyin şahn-ı çemen seyrini cānānum yoḳ Bir yanumca şalınur serv-i ḫırāmānum yoḳ	Tahmıs		5	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.-.-.-.-.-.-.-	Remel
38b	Ahmedî	Eyleyüp terk-i ta'alluḳ gel fenā ol iy ḡöñül Faḳr ile faḫr eyleyüp ehl-i ḡnā ol iy ḡöñül Milk-i ma'nıye ḳadem baş pādişā ol iy ḡöñül Şāh-ı 'ālem olmaḡ isterseñ gedā ol iy ḡöñül Ḳo riyāset fikrini gel ḫāk-i pā ol iy ḡöñül	Tahmıs		5	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.-.-.-.-.-.-.-	Remel
40a	Emrî	Āsumān çini devātum dūd-ı āhum ḫāmedür Yazduḡum evrāk-ı cān üzere miḫnet-nāmedür	Gazel		5	fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.-.-.-.-.-.-.-	Remel

40a	Emrî	Şol qara qaşuñ senüñ rā-i ruḥ-ı gül-gün mıdur Yā cebīn altında müşg ile yazılmış nūn mıdur	Gazel	5		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
40b	Emrî	İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyâhdur Çıkmış mezârî üzre yeşil düd-ı âhdur	Gazel	5		mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün -.- -.- -.- -.-	Muzâri
40b	Emrî	Tenür-ı dilde yanar cân kebâbı n'eyleyeyin Bu cām-ı dîde ʔolu kan şarâbı n'eyleyeyin	Gazel	5		mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün -.- -.- -.- -.-	Müctes
41a	Emrî	İy kemân-ebürü çıkar gider 'adem mülküñe cân Barmağ-ile bir işâret eylesün tîrûñ hemân	Gazel	5		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
41a	Emrî	Mâh-ı nev bir nūn yazup beñzetmeyübdür qaşuña Âferin iy naqş-ı dil-keş âferin naqqâşuña	Gazel	5		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
41b	Emrî	Sen beni Ferhâd ile bir görme iy şîrîñ dehen Hüsrev-i mülk-i ğamem Ferhâd ḥod bir kûh iken	Gazel	5		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
41b	Emrî	Kaddüñe öykündüğü için serv-i gülzâr-ı cihân Şöyle şarşar bād-ı âhum anı ditrer bir zamân	Gazel	5		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
42a	Emrî	Divâneym görelde sen ḥadd-i lâle-günü Artar bahârî görse şeydâlaruñ cününü	Gazel	5		mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün -.- -.- -.- -.-	Muzâri
42a	Emrî	Gezersin şehirde her gün raqīb-i bed-liqâlarla Görinürsin bize iy meh niçe dürlü belalarla	Gazel	5		mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün -.- -.- -.- -.-	Hecez

42b	Emrî	‘Adem itdũñ vücũdum iy ŧanem ğonca dehān ile Tenũm bir ħıl gibi ħıldıñ yine ol mũ-miyān ile	Gazel	5		mefā‘ilũn mefā‘ilũn mefā‘ilũn mefā‘ilũn .--- .--- .--- .---	Hecez
42b	Emrî	Sen meleksin sevdũğũndũr bir beŧer-ŧũret perĩ Āfitāb iken neden kim māha olduñ mũŧteri	Gazel	5		fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
43a	Emrî	Ķodĩ sīnemde ol ŧeh dāĝ-ı pũr-ħũn ‘Atā ħıldı gedāsına bir altũn	Gazel	5		fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
43a	Emrî	İñleri bĩmār-ı ‘ıŧıñ nāle vũ efĝānıdur Aĝları ğam kũŧtesinũñ dĩde-i giryānıdur	Gazel	5		fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
43b	Emrî	Acıyu acıyu baña yaralar ħan aĝlasun Dũne dũne ũstũme gerdũn-ı gerdān aĝlasun	Gazel	5		fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
43b	Emrî	Çeŧm-i bed degmesũn ol nāzũk ũ sīmĩn tenũfe Zer ħamāyil ideyin gel ħolumı gerdenũfe	Gazel	5		fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
44a	Emrî	Gördiler ol bĩ-vefāyı terk ider her dem beni Özlerine eylediler nāleler hem-dem beni	Gazel	5		fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel
44a	Emrî	Dilde derdũñle belā vũ miħnet ũ ğam vardur Dĩde-i terde ħayālũñdũr daħı nem vardur	Gazel	5		fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilātũn fā‘ilũn -.- -.- -.- -.-	Remel

44b	Emrî	Gül-i terden dahı nâzûk bedenüñ Gonce-i bâğda yoğdur dehenüñ	Gazel	5		fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün ..-- ..-- ..-	Remel
44b	Emrî	Ġuşsa-ı hâl-i lebüñ düşdi dil-i pür-hevese Tâkatüm yitmez iken sâye-i bâl-i megese	Gazel	5		fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün ..-- ..-- ..-- ..-	Remel
45a	Emrî	Bizi güldürmedi dilber ğam-ı hicrânlar ile Demidür ağlaşalum dîde-i giryânlar ile	Gazel	5		fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün ..-- ..-- ..-- ..-- ..-	Remel
45a	Emrî	Yârsuz bu cihânda n'eylersin Serv yoğ büsitânda n'eylersin	Gazel	5		fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün ..-- ..- ..-	Remel
45b	Emrî	Turreñ ile kâkülün ğâyet sitemkâr oldılar Ol iki çoğ başlular gör niçe farrâr oldılar	Gazel	5		fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün -.- -.- -.- -.-	Remel
45b	Emrî	Diş yâresi mi cânâ la'l-i terüñ üstinde Dendâne-i sîn mi yâ ol sükkerün üstinde	Gazel	5		mef'ülü mefâ'îlün mef'ülü mefâ'îlün -- .-. -- .-	Hecez
46a	Hayâlî	Gerdenümdür dime bu zülf-i siyâhumdur benüm Hay zâlim boynuña düşmiş günâhumdur benüm	Gazel	5		fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün -.- -.- -.- -.-	Remel
46a	Hayâlî	Ġamzeñ ucından oldu iki çeşm-i pür-ümîd Giryе deminde qanları akar iki şehîd	Gazel	5		mef'ülü fâ'îlâtü mefâ'îlü fâ'îlün -- .-. -- .-	Muzâri
46b	Hayâlî	Menden iy serv cüdâ sâye-i bî-cânem ben Kara toprak başuma hâk ile yeksânem ben	Gazel	5		fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün -.- -.- -.- --	Remel

46b	Hayâlî	Bu güzellik kim 'atâ eylemiş Allâh saña Germ olursa n'ola mihr-i felek iy mâh saña	Gazel	5		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
47a	Emrî	Gerçi kim sehâredür ol nergis-i cādûlaruñ Anları başmışdur iy meh-rû hilâl ebrûlaruñ	Gazel	5		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
47a	Emrî	Hasret-i ebrü-yı müşgînüñle nünüñ kıddi ham Noқта komuş sinesi üstine ânuñ dâg-ı gam	Gazel	5		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
47b	Hayâlî	Âyine her gün koyar dildârı tenhâ koynuna Nâz ile Yûsuf girür güyâ Züleyhâ koynuna	Gazel	5		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
47b	Hayâlî	Nedür hangim anı sen nâzenin cânâne virmezler Saña 'âşık olanlar yoluña cânâ ne virmezler	Gazel	5		mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün .--- .--- .--- .---	Hecez
48a	Hayâlî	Ağyâr âh idermiş ol gül-'izâra karşı Olur şovuk havâlar evvel bahâra karşı	Gazel	5		mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilün -- .-.- -- --	Muzâri
48a	Hayâlî	Hey ne müşkil derd olur 'âlemde yâr eksükligi Cânuma kâr eyledi bî-ihtiyâr eksükligi	Gazel	5		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel
48b	Hayâlî	Gülşende dönüp 'âşık-ı bî-bâke benefşe Dildâra bakup secde ider hâke benefşe	Gazel	5		mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün -- .-.- .-.- .--	Hecez
48b	Hayâlî	Şâf-dil rûşen nazar bî-mekr bî-âlem bugün Kâbza-i kıdretde bir şimşir-i kıttâlem bugün	Gazel	5		fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün -.- -.- -.- -.-	Remel

49a	Ca'fer	Vaşluñı virme cāna begcegüzüm Şatma cānı cihānā begcegüzüm	Gazel	5		fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün ..- - .- .- -	Remel
49a	Muhibbî	Maraz-ı 'ışkı gör şifā yirine Eli gör derd-i bî-devā yirine	Gazel	5		fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün - .- - - .- - .- -	Remel
49b	Muhibbî	Yağdı nār-ı firākla beni yār Veķınā Rabbenā 'azāben-nār	Gazel	5		fā'ilātün fā'ilātün fā'lün - .- - - .- - - -	Remel
49b	Muhibbî	Güzeller nāz ile reftār iderler Dönerler gonce-veş güftār iderler	Gazel	5		mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün . - .- - .- - .- -	Remel

2.1.1. Mecmuada Kullanılan Kafiye ve Redifler

TABLO: 2

Mahlas	Kafiye	Redif
Ṭaṭarî	-ār	-oldı
Ṭaṭarî	-en	-
Ṭaṭarî	-û	-
Ṭaṭarî	-i	-
Ṭaṭarî	-er	-
Ṭaṭarî	-ān	-sız ola
Mahlassız	-ā, -ār	-kıl, -
Mahlassız	-ār, -ān	-, -1
Mahlassız	-ād	-
Mahlassız	-ām, -ār	-, -
Mustafâ	-ār, -ān, -ûn	-, - eyledük, -olmuş-durur
Mustafâ	-ā, -ān	-bugün, -
Mustafâ	-eng	-
Rif'atî	-ār	-
Rif'atî	-ān	eyledik
Rif'atî	-ûn	-olmuş-durur
Muḥibbî	-ā	-bugün
Muḥibbî	-ān	-
Muḥibbî	-eng	-
Hüsrev	-în	-
Hüsrev	-en	-dedür
Hüsrev	-ār	-olmuş-durur
Hüsrev	-er	-den latîf
Hüsrev	-în	-ider
Rahmî	-ān	-umdan
Su'âlî	-ān, -ir, -ād, -ān, -e, -ār, -ül,	-, -itdiler, -veş, -, -, -, -meden,
Su'âlî	-ār, -ār, -er, -ār, -îr	-dan, -sız, -, -dur, -, -eyledüm
Mahlassız	-ā, -ān, -at, -at, -dā	-ol gel, -, -, -var, -lıkdur
Şevķî	-ān, -ā, -em, -ār, -en	-um yok,
Su'âlî	-ar, -ār, -āt, -ā, -ān	-, -, -, -, -
Fevrî	-āh, -āre, -āl, -ār, -ūr	-meded, -n'ideyin, -, -, -

Rahmî	-ār, -ār	-didüm, -didi
Emrî	-ār, -āre, ân, -en, -aṭ	-olmuş- durur, -si, -, -, -
Fevrî	-ār, -ār, -ār, -er, -ā	-dan, -ı terk idüp, -dur, -, -
Ḥayretî	-ān, -ād, -ān, -ün, -ād	-, -, -eyledüñ, -, -itmedüñ
Şem'î	-ün, -ān, -en, -est, -ā,a	-, -, -i, -, -
Sadrî	-ā, -en, -ān, -el, -üb	-seni, -, -, -, -ile
Fevrî	-āh, -z, -ād, -em, -āh	-ile, -üm, -oldı dil, -, - miḥnete
Şem'î	-em, -āb, -ün, -ān, -em	-, -, -, -eyledi, -
Penâhî Mu'îdî	-er, ān, -en, -īb, -ān	-den midür, -iden, şanur , -i ṭotalum, -ağlamak
Şemsî	-ār, -et, -āl, -ād, -ā	-dur, -üñ, -üñi, -olan
Salahî	-ān, -et, -āñe, -ū, -ān, -em	-āķıbet, -dür gönül, -den, -sı anuñ, -, -üñ
Şemsî	-ār, -,āl, -ār, -āk, - ān, -ān	-um, -olsam, -um, -itsem, -1, -
Selîkî	-et, -er, -ā, -īb, -ān	-, -, -, -, -
Yâkubî	-ā, -ān, -et-at, -ān, -āk	-, -, -, -e, -
Rahmî	-ār, -ab, -ān, -āl, -în, ĩr	-mı deyeyin, -, -olmaz, -, -dirig, -oldum
Kıyâsî	-ān, -āy, -āde, -ān, -aş	-umdan, -oldum, -, -1, -um
Gedâyî, Esâsî	-āb, ād, -āh, -ār,	-, -eylemez, -, -
Meşrebî	-ār, -em, -ā-a, -āl, -āk	-ını, -degül, -, -, -ıla
Rahmî	-em, -ām, -ār, -āl	-beni, -, -, -, -
Yahyâ	-āh, -ār, -ā, -r, -erde	-meded, -idemezün, -, -urun, -beni
Muhibbî	-ān, -ür, -an, -ān, -ān	-ele girmez, -1, -dum, -, -
Ulûmî	-ā, -āk, -āh, -ār, -ār	-laruz, -, -ına, -umuz, -
Su'âlî	-er, -ā, -āk, -ün, -ār	-, -eksik degül, -, -, -eyledüñ, -

Yetîmî Necâtî	-ā, -āc, -ān, -ā, -et	-yiter, -, -, -olmasun
Şem'î	-en, -āk, -z, -ār, -ge	-üm, -ideyin, -ine, -eyle, -
Rahmî	-em, -āne, -āh, -ān, -ān	-, -den, -um benüm, -dur bana, -olur
Remzî	-at, -r, -āk, -u, -āl	-um, -mesem, -dan, -ümi
Hatâyî	-ān, -ān, -ak, -et, -ān	-um yok, -lar virene, -alı, -üme, -lar eyler
Ahmedî	-ā, -de, -āk, -ā, -īr	-ol iy göñül, -, - it kendüñi, -, -sin
Emrî	-āme	-dür
Emrî	-ün	-midur
Emrî	-āh	-dur
Emrî	-āb	-ı n'eyleyeyin
Emrî	-ān	-
Emrî	-aş	-uñ
Emrî	-en	-
Emrî	-ān	-
Emrî	-ün	-ı
Emrî	-ā	-larla
Emrî	-ān	-ile
Emrî	-erī	-
Emrî	-ün	-
Emrî	-ān	-ıdur
Emrî	-ān	-ağlasun
Emrî	-en	-üñe
Emrî	-em, -am	-beni
Emrî	-em	-vardur
Emrî	-en	-üñ
Emrî	-es	-e
Emrî	-ān	-ile
Emrî	-ān	-da n'eylersin
Emrî	-ār	-oldılar
Emrî	-er	-üñ üstinde
Hayâlî	-āh	-umdur benüm
Hayâlî	-īd	-
Hayâlî	-ān	-em ben
Hayâlî	-āh	-saña
Emrî	-ū	-laruñ
Emrî	-em, -am	-
Hayâlî	-ā	-koynına

Hayâlî	-ān	-a virmezler
Hayâlî	-ār	-a karşı
Hayâlî	-ār	-eksükligi
Hayâlî	-āk	-e benefşe
Hayâlî	-āl	-em bu gün
Ca'fer	-ān	-a begcegüzüm
Muhibbî	-ā	-yirine
Muhibbî	-ār	-
Muhibbî	-ār	-iderler

2.1.2. Mecmuada Kullanılan Vezinler

TABLO:3

Şiir Sayısı	Bahri	Vezin Kalıbı
73	Remel	fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn
12	Hecez	mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn
6	Muzârî	mef'ülü fā'īlātü mefā'īlū fā'īlūn
2	Cedîd	fā'īlātūn mefā'īlūn fa'lūn
2	Müctes	mefā'īlūn fe'īlātūn mefā'īlūn fe'īlūn

2.1.3. Divan Neşirlerinde Bulunmayan Şiirler:

TABLO:4

V.N	Matla Beyti-Bendi	Nazım Şekli	Divan
8a	İrişüp bād-ı hazān zerd oldı şahrā hep bugün Gör ne reng oynadı bala dağa bu dünyā bugün	Mu‘aşşer	Muhibbî
8b	Āferinler zihniñe ey şehriyār-ı kāmran K‘eyledün gerdün-ı dün aḥvālını bir bir beyān	Mu‘aşşer	Muhibbî
8b	İy olan müstağrak baḥr-ı emel ḥayrān u deng ‘Ākıbet yutsa gerek seni eceldir bir neheng	Mu‘aşşer	Muhibbî
23b	Yārdan yād oldı ḡam bu baht-ı bī-ferden midür Ya felāketler felekden mi bed-aḥterden midür	Tahmîs	Penāhî
23b	Zülfi kāfir kişidür kaşd-ı dil ü ĩmān iden Ḥaḥḥı ḥālidür dil-i meftūnı ser-gerdān iden	Tahmîs	Penāhî
24a	Nālemi ḡuş eyleyen bir nāy-ı pür-şīven şanur Üstüḥ ān üzre gören cismūmi pīrāhen şanur	Tahmîs	Penāhî
24a	Aḡladursın her nefes sen ‘andelībi ḫtatum Nāledür iy yüzi ḡül anuñ naşībi ḫtatum	Tahmîs	Penāhî
24a	Her nefes ḫolāb-veş zār ile nālān aḡlamak Kūze-i çeşmümle eşkümi sil ḫūfān aḡlamak	Tahmîs	Penāhî
25b	Bir nazar baḡdı yañılup yāre çeşm-i ḫūn-feşān Aḡdı ḡöñlüm şu gibi ol serv ayaḡına revān	Müseddes	Mu‘idî
26a	Cānumı mest itdi çünkim la‘li ol ḡonce-femūñ Pādişāh olduñ sürüp zevk ü şafāsun ‘ālemūñ	Müseddes	Mu‘idî
28b	Rivāyet-i ḡüli rūy-ı nigār mı deyeyin Ḥarāret-i dili pür-ḫār-ı ḫār mı deyeyin	Müseddes	Raḥmî
28b	Dile nigār ider iken cefā vü ta‘ab İrüşdi cānuma gerdün-ı dūnden ş‘ab	Müseddes	Raḥmî
28b	Didūñ ki nār-ı maḥabbet dilā nihān olmaz Benüm ya sūz-ı nihānum niçün ‘ayān olmaz	Müseddes	Raḥmî

29a	Derūnum itdi ğam-ı hicr-i yāri mālāmāl Felek de bir yañadan albūme irdürdi melāl	Müseddes	Ramī
29a	Görünmez oldu gözūme ol nāzenīn dirīğ Perī-ve ademe olmaz imi arīn dirīğ	Müseddes	Ramī
29a	O āha dil vireli ğuadan hazīn oldum Cihānda bauma sultān iken esir oldum	Müseddes	Ramī
33a	Bir sālīke yol gösterür insan ele girmez İy ālib-i Ha pīri çü arān ele girmez	Müseddes	Muıbbī
33b	Dīdāra apan n'eyleyiser cennet-i hūrī Zūlf-i hevesi aldı dile bu er ü ūrī	Müseddes	Muıbbī
33b	Yār idineli mineti ğafletden uyandum Tadı yüregüm an u ya ile ana boyandum	Müseddes	Muıbbī
33b	Dilberde ğaraz hūsn degül ān gerek ān İy gözlerümün nūrī vü iy kāmīl insān	Müseddes	Muıbbī
34a	Gü eyle sözüm luf ile iy mūnis-i cānum Derdüm atı çodur benim adurma dehānum	Müseddes	Muıbbī
36a	Devr-i eb zūlf ü ruı fikriñe her sūhenüm 'Ar ider imi beni öldürmege ol sīm-tenüm	Tahmis	em'ī
36b	Rāh-ı 'ıında o māhuñ yüzūmi hā ideyin Cehd idüp menzilimi gün gibi eflāk ideyin	Tahmis	em'ī

2.1.4. Divan Neşirlerinde Bulunmayan/Farklı Olan Beyitler-Mısralar

TABLO:5

V.N	Beyit	Mahlas
14a	Lâle-veş elüñe bâde-i gül-günü al bu dem	Şevkî
14b	Didiler yirüñ ola beyt-i belâ-yı künc neden	Şevkî
18a	Nâzır olduğı maħalde gözlerüm 'ayne'l- yakîn	Emrî
18b	'Aks-i engüştüñ ki olur zâhir kadehde bâdeden	Emrî
36a	Devr-i şeb zülf ü ruħı fikriñe her sühenüm	Şem'î
43a	Âşiyân-ı murğ-ı ğamdur başumuñ üstünde çerħ Dil o zülf-i Leylî'nüñ Mecnün'u sergerdânıdur	Emrî
43a	Qapladı mihr ü mehi ebr-i ğağ-ı ruhsâr-ı yâr Gözlerinden diñmeyen her dem anuñ bārânıdur	Emrî
43a	Pâre pâre itdi yine cämeyi ebr-i felek Emriyâ şimdi o mâhuñ 'âşıkı 'üryânıdur	Emrî

2.1.5. Mecmua ve Divanlar Arasındaki Kelime Farklılıkları:

TABLO:6

V.N	Mecmua	Divan	Mahlas
10a	Düşelden ayru şeydâ ol meh-i nâ-mihribânımdan	Düşelden ayru şeydâ dil meh-i nâ-mihribânımdan	Raḥmî
10b	Bugün bir 'âşıkam Ferhâd-veş miḥnet diyârunda	Bugün Ferhâd-veş bir 'âşıkam miḥnet diyârunda	Raḥmî
10b	Maḥabbet-nâmelerdür kim saña irsâl ider hâlüm	Maḥabbet-nâmelerdür kim saña irsâl ider cânum	Raḥmî
10b	N'ola Mecnûn-ı 'ışk olsam Hüdâ taqđiridür çünkim	N'ola Mecnûn-ı 'ışk olsam ezel taqđiridür çünkim	Raḥmî
10b	Tenümde mûlarım yir yir cünün zahteridür çünkim	Tenümde mûlarım yir yir cünün zencîridür çünkim	Raḥmî
14a	Bâg-gün içre benüm bir gül-i ḥandânum yok	Bâg-ı 'alemde benüm bir gül-i ḥandânum yok	Şevķî
14a	Bir seḫer seyr iderem irdi baña bād-ı şabâ	Bir seḫer seyr idüben irdi baña bād-ı şabâ	Şevķî
14a	Didi nedür bu ğam u ğuşşa vü endüh u belâ	Didi kim ne bu ğam u ğuşşa vü endüh u belâ	Şevķî
14a	Düşdi bu matla' o dem yâduma yâd itdüm aña	Düşdi bu matla' o dem hâtırâ yâd itdüm aña	Şevķî

14a	Didüm ey dil di nedendür saña bu derd ü elem	Didüm ey dil ki nedendür saña bu derd ü elem	Şevķī
14a	Yanumca bir saña bu bunca belâlarla sitem	Nece bir saña gele bunca belâlarla sitem	Şevķī
14b	Senüñ ile idelüm şaĥn-ı gülistân-ı bahâr	Gel senüñle edelüm şaĥn-ı gülistân-ı bahâr	Şevķī
14b	Geldiler yanuma ĥullân u vefâ cem' oluben	Geldiler yanuma iĥvân dediler cem' oluben	Şevķī
14b	Şevķiyâ zevk-i şafâ vakti vü hengâm-ı çemen	Şevķiyâ zevk-i şafâ vaktidür etrâf-ı çemen	Şevķī
14b	Söyledüm añlara bu maṭla' ı tekrâr idüben	Söyledüm anlara da bu sözi ben tekrâr idüben	Şevķī
17b	Dīde-i lâle 'arızuñsuz jâle-bâr olmuş durur	Dīde-i lâle 'arızuñcün jâle-bâr olmuş durur	Emrī
17b	Sīne 'ışkuñ âteşinden pür-şerâr olmuş durur	Sīne 'ışkuñ âteşiyle pür-şerâr olmuş durur	Emrī
18a	Eyledi Mirrīḥ'i mefṭün ġamzenüñ mekkâresi	Oldı Mirrīḥ'i sipihrün ġamzenüñ mekkâresi	Emrī
18a	Ḳufl-i yâķütuñ dilin açar yine ol nâzenīn	Ḳufl-i yâķütuñ dilin açup yine ol nâzenīn	Emrī
18a	Nâzir olduġı maḥalde gözlerüm 'ayne'l- yakīn	Zâhir olduġı na'arda gözlerüm 'ayne'l-yakīn	Emrī
18a	'ıyş u nüşı ben ġarībün zehr-i mâr olmuş durur	'ıyş u nüşı ben faķīrün zehr-i mâr olmuş durur	Emrī

18a	Rüy-ı gül-günümde nâhun zaḥmı iy rengin saçan	Rüy-ı gül-günümde nâhun zaḥmı şirin-sühan	Emrî
18b	Şafḥa-ı güldür 'izâruñ beñlerün müşgîn nuḳaṭ	Şafḥa-ı güldür 'izâruñ leblerün müşgîn nuḳaṭ	Emrî
18b	Küh-i dilden yüyamaz ḥaṭṭuñ gözüm olursa şaṭ	Levh-i dilden yüyamaz ḥaṭṭuñ gözüm olursa şaṭ	Emrî
18b	Ḳanına 'ışk ehlinün la'lün götürdi çünki ḥaṭ	Ḳanına 'aşıklarun la'lün götürdi çünki ḥaṭ	Emrî
18b	Geçmeyem hergiz belâ-yı derd-i 'ışk-ı yardım	Geçmezem tâ ḥaşr olunca belâ-yı derd-i 'ışk-ı yardım	Fevrî
18b	Dönmeyem ḳâlû belâ'da itdügüm ikrârdan	Dönmezem ḳâlû belâ'da itdügüm ikrârdan	Fevrî
19a	Şöyledür za'fum ki bir dīvâra söylensem eger	Şöyledür za'fum ki bir dīvâra söygensem eger	Fevrî
19a	Peykerüm teşhîşi olmaz şüret-i dīvârdan	Peykerüm teşhîş olunmaz şüret-i dīvârdan	Fevrî
19b	Lâle-veş eksük degül bağrumda bir dâğ-ı nihân	Lâle-veş eksük degül canumda bir dâğ-ı nihân	Ḥayretî
19b	Gözüme her bir çemen bir nester-i terdür hemân	Gözüme her bir çemen bir hançer-i terdür hemân	Ḥayretî
19b	Şem'-i cem'-arâ gibi süzân u giryân eyledün	Şem'-i bezm-arâ gibi süzân u giryân eyledün	Ḥayretî

20a	Yire çalduñ cür'a- veş hāk ile yeksān eyledüñ	Yire çalduñ cür'a tek hāk ile yeksān eyledüñ	Ḥayretī
20a	Qal madı bir ğam ki cānın aña mu'tād itmedüñ	Qaldı mı bir ğam ki cānın aña mu'tād itmedüñ	Ḥayretī
24b	Yil gibi yildi şav ķına bir māh-ı ƣal'atuñ	Yil gibi yildi şev ķine bir māh-ı ƣal'atuñ	Fevrī
24b	Çün 'arz-ı sidre eyledi nāzūk nihālūñi	Çün reş k-i sidre eyledi nāzūk nihālūñi	Fevrī
24b	Görmege gün yüzüñi bu halk intizārdur	Görmege gün yüzüñi çü fala ķ intizārdur	Fevrī
27a	Yār bī-pervā durur derdi ñi bilmez hāletüm	Yār bī-pervā durur bilmez dirigā hāletüm	Seliķī
27a	Gerçi vardur bir nefes nuṭķa mecāl ü ƣāķātüm	Gerçi yo ķdur bir nefes nuṭķa mecāl ü ƣāķātüm	Seliķī
27a	Nabżuma ba ķdı benim ol yüzüme didi baña	Nabżuma el urdı baķdı yüzüme didi baña	Seliķī
27a	Derd-i 'ışķ ancak saña dildārdan olur devā	Derd-i 'ışķ ancak buna dildārdan olur devā	Seliķī
31b	Hey meded devrān neye şaķlar 'aceb bilsem beni	Hey meded devrān neye şaķlar 'aceb bilmem beni	Raḥmī
31b	'İd-gehde ol hilāl-ebrūyı gördüm şadmānam	'İd-gehde ol hilāl-ebrūyı gördüm şād-kām	Raḥmī
32a	Şol geçen 'ālemlerüm cānān ile yād eylerem	Ol geçen 'ālemleri cānān ile yād eylerem	Raḥmī

32a	Her kişi bir serv-i bālāy ı idüpdür der-kenār	Her kişi bir servi boylıy ı idüpdür der-kenār	Raḥmī
32b	Gevher-i eşkümi yanına niřār idemezün	Gevher-i eşkümi pāyına niřār idemezün	Yaḥyā
32b	Çäre yoğ kendümi dildār ile yār idemezün	Çäre yoğ kendümi dildāruma yār idemezün	Yaḥyā
32b	Ḥasteyim derd ü ğam-ı yār ile cānum sürürin	Ḥasteyim derd ü ğam-ı yār ile ‘amım sürürin	Yaḥyā
36a	Rāzıyam her ne kılursa baña serv-i semenüm	Rāzıyam her ne iderse baña serv-i semenüm	Şem‘ī
36b	Ṭuymaya girsem eger mür-ı zaīfüñ gözine	Ṭuymaya girsem eger zerrece mürüñ gözine	Şem‘ī
37a	Cām-ı la‘lüñ şevĸ ile dil gitmedi meyhāneden	Cām-ı la‘lüñ şevĸ yādına dil gitmedi meyhāneden	Raḥmī
37a	Mest-i ‘ıřĸ oldum göñül ol nergis-i mestāneden	Mest-i ‘ıřĸ olup göñül ol nergis-i mestāneden	Raḥmī
37a	Gelmesün şabrum benüm dil ḥānesi virān olur	Gelmesün şabrum saĸın dil ḥānesi virān olur	Raḥmī
37b	Cān u dil mülki başumdan ‘āĸıbet tālān olur	Cān u dil mülki tenümden ‘āĸıbet tālān olur	Raḥmī
39a	Faĸr ile faĸr it ğınā isterseñ iy dil-bende	Faĸr ile faĸr it ğınā isterseñ iy dil dünyede	Aḥmedī
40a	Yazduĸum evrāk-ı cān üzere miḥnet-nāmedür	Yazduĸum dil řafḥası üstine miḥnet-nāmedür	Emrī

40a	Anuñ için āfitābuñ 'azmī her dem şāmedür	Anuñ için āfitābuñ meyli her dem şāmedür	Emrī
40a	Çana yursa tīgī ser-tā-ser beni incinmezem	Çana yursa cismi incinmem ser-ā-pā tīgı ger	Emrī
40a	Çanlar ağlar ĥāline bir dīde-i göl-gün mıdur	Çanlar ağlar ĥāline bir dīde-i pür-ĥün mıdur	Emrī
40b	Bīnūñ elif-durur dehenūñ şekli-i mīm ü hā	Bīnūñ elif-durur dehenūñ mīm ü hā ruĥuñ	Emrī
40b	Degülse genc-i ġamı dilrubālara mesken	Degülse genc-i ġam-ı 'aşġ-ı dilbere mesken	Emrī
40b	Gölün elindeki rengīn kitabı n'eyleyeyin	Gölün elindeki zībā kitabı n'eyleyeyin	Emrī
41a	Ṭālib-i dünyāya barmaġ gösterür devr-i cihān	Ṭālib-i dünyāya barmaġ gösterür devr-i zamān	Emrī
41a	Māh-ı nev bir nūn yazup beñzetmeyübdür ġaşıña	Māh-ı nev bir nūn yazup beñzetmemişdür ġaşıña	Emrī
41a	La'l-i gevher-bāruña öykünmek iy cānum neden	La'l-i gevher-bāruña öykünmek iy ĥātem neden	Emrī
41a	Māh-ı nev gibi iki bükülsün olsun cismi zerd	Māh-ı nev gibi iki bükülsün olsun cismi ĥām	Emrī
41b	Ĥüsrev-i mülk-i ġamem Ferĥād ĥod bir küh iken	Ĥüsrev-i mülk-i ġamem Ferĥād ise bir küh iken	Emrī
41b	Çeşmüñe didüm ĥaġā ile Ĥoten āĥüsü ben	Çeşmüñe didüm ĥaġā ile Ĥoten āĥüsü līk	Emrī

41b	Şöyle şarşar bād-ı āhum anı dıtrer bir zaman	Eyle şarşar bād-ı āhum anı dıtrer bir zamān	Emrī
42a	Görünürsin bize iy meh niçe dürlü belālarla	Görünürsin bize iy meh biñ dürlü belālarla	Emrī
42a	Kişiye habş itmege kâdir olur mı ejdehālarla	Kişiye ceng itmege kâdir olmaz ejdehālarla	Emrī
42b	Tenüm bir kıl gibi kılduñ yine ol mü-miyān ile	Tenüm bir mū gibi kılduñ yine ol mü-miyān ile	Emrī
42b	Gözün tır atdı bu cāna añā yır itdi bu göñlüm	Gözün tır atdı bu cāna añā cān atdı bu göñlüm	Emrī
42b	Niçün atışdı ol kâfir bir iki müslümān ile	Niçün atışdı ol kâfir bu birkaç müslümān ile	Emrī
42b	Peyāamber oyunun oynayam bu birkaç rīsmān ile	Peyāamber oyunun oynayalum bu birkaç rīsmān ile	Emrī
42b	Āfitāb iken neden kim māha olduñ müşteri	Āfitāb iken neden kim māha olmağ müşteri	Emrī
42b	Yüzine bakma o māhuñ dimesünler iy melek	Yüzine bakma o māhuñ dimesünler iy güneş	Emrī
42b	Nūr umar mıhr ü felekden geldi şems-i hāveri	Nūr umar meh ü felekden geldi şems-i hāveri	Emrī
42b	Altün üsküflü kuluñdur işüğüñde mihr ü māh	Altün üsküflü kul iken işüğüñde mihr ü māh	Emrī
43a	Mey-i ‘ışk ile bu dil oldu pür-hün	Mey-i ‘ışk ile tolu kâsedür nün	Emrī

43b	Çehresine eşk-i dür-bârî dizilsün jâleden	Çehresine eşk-i dür-bârî dizilsün jâle-var	Emrî
43b	Bir karanlık yire girsün verd-i handân ağlasun	Bir karanlık yire girsün âb-ı hayvân ağlasun	Emrî
43b	Egri mi anlatdılar ebrûña beni katlüm için	Egri mi añladılar kaşûñ beni kim katlüm için	Emrî
43b	Şundı peyveste kemân gamze-i tîr -efgenüñe	Şundı peyveste kemân Türk-i hadeng -efgenüñe	Emrî
44a	Gördiler ol bî-vefâyı terk ider her dem beni	Gördiler ol bî-vefâyı redd ider her dem beni	Emrî
44a	Büy-ı ışık ile şarıldum nâfe gibi posta	Büy-ı ışık ile şarıldum nâfe-i müşgîne çün	Emrî
44a	Bir kılına aşmadı ol kâküli pür- ham beni	Bir kılına aşmadı ol kâküli pür- nem beni	Emrî
44a	Varayın kan ağlayayın âsitân-ı yârda	Varayın kan ağlayayın âsitân-ı dilbere	Emrî
44a	Hâtırında her kişinüñ lâ-cerem hem vardur	Her kişinüñ lâ-cerem göñinde hem vardur	Emrî
44b	Kademünde sürelüm zevki senüñ	Devletünde sürelüm zevki senüñ	Emrî
44b	Ṭâkatüm yitmez iken sâye-i bâl-i megese	Ṭâkatüm yitmez iken sâye-i perr-i megese	Emrî
45a	Serv yok büsitânda n'eylersin	Güli yok büsitânda n'eylersin	Emrî

45a	Deye kûy-ı fülânda n'eylersin	Söyle kûy-ı fülânda n'eylersin	Emrî
45b	Kimisi zindânda ķālup kimi ber-dâr oldılar	Kimisi zindânda ķaldı kimi ber-dâr oldılar	Emrî
45b	Gözlerüñ kim yâş döküp dildârı ister Emriyâ	Gözlerüñ yâşın döküp dildârı ister Emriyâ	Emrî
46a	Her palâsı bir libâs-ı lâle-günumdur benüm	Her palâsı bir 'izz ü câhumdur benüm	Ĥayâlî
47a	'Ârızuñ koyup mehe tapduķları için iy şanem	'Ârızuñ koyup güne tapduķları için iy şanem	Emrî
47a	Şun' naķķâşı yüzün kara ķılur hindülaruñ	Şun' naķķâşı yüzün kara yazar hindülaruñ	Emrî
47a	Yâr dendânına nisbet eylemişler özlerin	Yâr dendânına teşbîh eylemişler özlerin	Emrî
47a	Mâh-ı nev gören kimesne gösterür ġayrıya hem	Mâh-ı nev görenler ey meh gösterür ġayrıya hem	Emrî
47a	Levh-i dilde yazmaġa taşvîrûñi naķķâş-ı şunġ	Levh-i dilde yazmaġa taşvîrûñi naķķâş-ı 'ışk	Emrî
47b	Râh-ı ġülzâr-ı fenâda cismini iden ġubâr	Râh-ı ġülzâr-ı vefâda cismini iden ġubâr	Ĥayâlî
48a	Şâh-ı melâmetüm kim ġâk ister âteşinden	Şâh-ı melâmetüm kim her âh-ı âteşinden	Ĥayâlî
48a	Sîne-i pür-dâġ ile 'âşık fenâda oldu tut	Sîne-i pür-dâġ ile 'âşık fenâda oldu zevk	Ĥayâlî

48b	İy Hıyālî eşk-i göl-günüm la hem-demdür müdām	İy Hıyālî eşk-i hününüm le hem-demdür müdām	Hıyālî
49a	Der-miyāndur dü-‘ālemün varı	Der-miyāndur dü-‘ālemün cānı	Cā‘fer
49b	Güzellerden vefā gelmek ne mümkin	Güzellerden vefā ummak ‘acebdür	Muhibbî
49b	Ƙoyup ‘aşıkların ol mäh döner	Ƙoyup ‘aşıkların ol mäh- rular	Muhibbî

2.1.6. Mecmuada Birbirlerine Nazirede Bulunan Şairler:

V.N	Şairler
10a	Rahmî-Hayâlî
12a	Hayâlî-Su'âlî
14b	Su'âlî-Bâkî
15b	Fevrî-Mehcûr
16b	Rahmî-Sırrî
17b	Cemâlî-Emrî
18b	Za'îfî-Fevrî
19b	Hayretî-Gammî
20a	Şem'î-Hâlî
22b	Şem'î-Çeşmî
23b	Penâhî-Mu'îdî
24b	Şemsî-Fevrî
25a	Salâhî-Mu'îdî
26a	Şemsî-Hâletî
27b	Yâkubî-Sadrî
30a	Gedâyî-Esâsî
31b	Rahmî-Vâdî
35b	Yetîmî-Necâtî
37b	Remzî-Ca'fer
38a	Hatâyî-Enverî
38b	Ahmedî-Hayretî

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. METİN

3.1. METİN KURULURKEN TAKİP EDİLEN YOL

Metin kurulurken takip edilen yol şu şekildedir:

1. Metin yazımında transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır.
2. Metinde geçen başlıklar koyu harflerle şiirin boyutundan iki punto büyük olacak şekilde verilmiştir.
3. Metin oluşturulurken öncelikli olarak mecmuanın müstensihinin okunuşu dikkate alınmıştır. Harekeli nesih olan metin komple okunduktan sonra incelemeye geçilmiştir.
4. Metinde yer alan şairlerin şiirleri ilgili dîvânlar, yüksek lisans ve doktora tezleri, makaleler ve ihtiva edilen şairlerle ilgili yazılmış olan çeşitli mecmua derlemeleri kitaplarından bakılarak karşılaştırma yapılmıştır.
5. Mecmua metni düzenlenirken şiirlerle alakalı yapılan tüm karşılaştırmalar dipnotlarda nüsha farkı olarak gösterilmiştir. Dîvân çalışmalarında kullanılanlar “D.”, makale çalışmalarında kullanılanlar “Mak.” Fasikül şeklindeki kitaplar ise “F.” şeklinde dipnotta belirtilmiştir.
6. Mecmuadan hareketle karşılaştırmaları yapılan şiirler tahmîs, tesdid, müsebbâ, müseddes, müsemmen şeklinde ise kelime karşılaştırmaları bağlamında dipnot verirken şiirin numarası ile mısra sayısı yan yana yazılarak bilgi verilmiş şiir eğer gazel ise şiirlerin numaraları baz alınarak dipnot verilmiştir. (Ör: 1.3 bağrumda: cānumda D.)
7. Yapılan çalışmalardan hareketle karşılaştırılan şiirlerin dipnotunda metne esas alınan varyant ilk sırada gösterilmiştir. (Ör: 4.2 zahteridür: zencîridür D.)

8. Mecmuada bulunup incelenen çalışmalarda yer almayan beyit eksiklikleri ya da fazlalıkları gibi karşılaştırmalar dipnotta verilmek yerine “*Divan Neşirlerinde Bulunmayan Şiirler*” ve “*Divan Neşirlerinde Bulunmayan/ Farklı Olan Beyitler*” başlığı altında verilmiştir.
9. Metin tamiri uygulanan yerlerde şiire ilave edilen her türlü harf, hece veya kelimeler köşeli ayraçla “[]” nesre çeviride eklenmesi gerekli olan kelimeler ise “()” yay ayraçla gösterilmiştir.
10. Metinde okunamayan kelimeler için “[...]” işareti kullanılmıştır.
11. Mecmua müstensihinin zaman zaman yanlış yazdığı kelimeler, mısrayı yazıp üstünü çizerek devam ettiği kısımlar ve eksik bıraktığı yerler dipnotlarda belirtilmiştir.
12. Metinde geçen kelimelerin nokta eksiklikleri veya fazlalıkları dikkate alınmamış kelimenin doğru yazımı tercih edilmiştir.
13. Yukarıdaki maddeyle ilgili olarak eğer müstensih belirli ekleri okurken sürekli olarak bir yol takip etmişse mecmuanın orijinali esas alınmıştır. (Ör: yüzün, yüzüñ)
14. Harekeli nesih şeklinde yazılmış metinde harekelerin bariz şekilde yazıldığı kelimeler mecmuanın orijinaline bağlı kalarak okunmuştur.
15. Metinde geçen özel isimlerin ilk harfleri büyük yazılmıştır. (Ör: İskender Hüdā vb.)
16. Nazal n'nin etkisiyle yuvarlak sesler -uñ, -nuñ şeklinde yazılmıştır. (Ör: ışkuñ, miñnetüñ vb.)
17. Soru eki daima düz dar ünlü ile -mı, -mi şeklinde yazılmıştır. (Ör: yok mı)
18. Duyulan geçmiş zaman kipi daima düz dar ünlü ile -mış, -miş şeklinde yazılmıştır. (Ör: -olmuş, -görmüş)
19. Bildirme eki daima yuvarlak vokal ile yazılmıştır. (Ör: nedür, sormışdur)
20. 3. tekil şahıs emir kipi yuvarlak vokal ile -sun, -sün şeklinde yazılmıştır. (Ör: alsun, virmesün)
21. Farsça eklerle yapılan kelimeler tire ile yazılmıştır. (Ör: şîr-veş, sebze-zār, hem-nişîn, bî-başîret vb.)

22. Günümüz Türkçesinde ska kullanlmasndan dolayı kalplaan kelimeler tiresiz yazlmtır. (dilrub, dilber, glen vb.)
23. Farsça aynı iki kelime arasna edat gelmesi durumunda aralara tire koyularak yazlmtır. (r: ser-a-ser)

MECMŪ‘A-İ EŞ‘ÂR

3.2. TRANSKRİPSİYONLU METİN

[1^b]

(Ṫaṭari)

1.

fā‘ilātün mefā‘ilün fā‘lün

Cedīd -.- /.- / --

1. Yine ‘ālem dem-i bahār oldu
Her ṭaraf tāze sebze-zār oldu
Başladı her şükūfe güftār oldu
Raḥmet āşarı āşikār oldu
Lāle olsa ‘aceb mi ġāşiyedār
Devlet atına gül süvār oldu
Çözeliden benefşe ġisūsın
Sünbülün zülfi tārūmār oldu
Nicesi bülbül ötmesin feryād
Ġoncenün hem-nişini ḥār oldu
Cür‘a zerrīn-ḳadehden içdi meger
Nergesün²³ gözleri ḥumār oldu
Bāz u ḳumru ile durācuñ hem
Bağda bülbüllerün hezār oldu
Bu cihān kimseye degül bākī
İçelüm ṭolu ṭolu şun sākī

²³ Eserde birçok kez nerges şeklindedir.

2. Yire şaldı bisâtı sebz-i çemen
Geldi devr-i sürûr gitdi hâzan

[2^a]

Gül güle söyler oldı gülşende
Gonçeler güft u gūya açdı dehen
Yine oldı benefşe nāfe-fürüş
‘Ālemi tutdı bŷy-ı misk-i Hŷoten
Lāle geldi ‘adem diyārından
Ayağı tozu ile şağ u esen
Bŷlbŷlŷn gŷni hāset ile geçer
Gŷl gŷler yār-ı gār-ı huşka neden
Gideni şanma bunda yine gele
‘Iyş u nŷ eyle fırsat elde iken
Ha deyince hāzān olur bāğı
Gārra olma bahār-ı ŷmre erken
Bu cihān kimseye degil bākī
İçelŷm ŷolu ŷolu şun sākī

3. Gideni şanma bunda yine gele
‘Iyş u nŷ eyle fırsat elde iken
Ser u baş şalduğına hikmet bu
Kŷlli şey’in hālik’dir illa hŷ

[2^b]

İşidelden bu āyeti zanbağ
Kaldurup parmağın didi Yā hŷ
İrişem diyŷ yine dīdāra
Çağular hāseti ile her su şŷ

Lāleyi gördü kıomaz elden ayak
Sūsen aldı eline çīnī sebū
İşidüp ğulğulını bülbülünüñ
Bülbüle ğül didi ki sen de buñu
Demidür kim bu demde cem‘ ola
Çemen-i yār sāz-ı nuql-ı gedū[a]²⁴
Yār isterseñ ey gönül sende
Taṭarī Haḳḳa eyle haḳḳ-ı becū[a]
Bu cihān kimseye degül bāḳī
İçelüm ṭolu ṭolu şun sāḳī

4. Düzdi meşşāṭa şabā u çemeni

Şaçdı şahrāya nāfe-i Hoten‘i
Oldı ferrāş yine ebr-i bahār
Şaçdı su yirine dürr-i ‘Aden‘i

[3^a]

Bülbüle ğonce nāz itmek için
Ğonce ğüliden idindi pīreheni
Serv gördü çınār āl örtmiş
Eğilüp nāz ile didi meh beni
Lāle sāḳī olup elinde ḳadeh
Oldı her meclisüñ alup vireni
Aldı zerrīn ḳadeḫ eline ḳadeḫ
Çekmek ister kenāre yāsemeni
Ṭaĝda ḫüsn-i lāle vaşf olmaz
Baĝda añma luṭf-ı yāsemeni

²⁴ Eserde kafiye düzenine uygunluk açısından farklı yazılmıştır.

Nergis açmaz gözini uyııudan
Görmeyin diyü ħāk olup gideni
Bu cihān kimseye degül bākī
İçelüm ıolu ıolu Şun sākī

5. Ğamdan oldu benefŐe kıaddi dūtā
Anuñ için ıtutar elinde  aŐā
Gül-i hoŐ-bū ħarīķ ğarķ olmuŐ
Geh aılas aç geh ħamrā
Sebze boş olsa n'ola serv-i sehī
Çemene serv oldu ser-tā-pā
Lāle geymiŐ külāh-ı Mevlevī-vār
Sūsen egninde lāciverdī kıabā
Boynına aŐayımıŐ çınār-ı tesbīhin
El getürmiŐ ki ide serve du ā

[3^b]

Őaħn-ı gülşende yine bülbüller
Eylediler Őafā vü yahŐi Őalā
Bu cihān kimseye degül bākī
İçelüm ıolu ıolu Şun sākī

6. Yine gül Yūsuf'ından irdi ħaber
Bülbüle ki ide nāle Őām u seħer
Hem-dem olup hezār destāre
Güle medħ ü Őenālar eyleyeler

‘Ömri bir haftadur iki olmaz
Lâlede olsa ʃañ mı dāğ-ı ciger
Nergesüñ bî-başarlığı haberin
Dimeyeydi n’olaydı nîlûfer
Gonce çāk itdi cübbesi yaqasın
Geydi gökler benefşe mâtem ider
Oldı hayrân bu hâlete nerges
Kākülini ʃağıtdı sünbül-i ter
‘Ākil isen eger göñül sen de
‘İbret al eyleyüp bu hâle nazār
Bu cihân kimseye degül bâķī
İçelüm ʃolu ʃolu ʃun sākī

7. Bir bahār iste kim hazānsız ola

Gül-i hōş-büy gülsitānsız ola

[4^a]

Çemeninüñ ʃarāveti ebedī

Sebzesi tāze būsitānsız ola

Ḥamd it ol pādişāha kim zātı

Vaşfa sığmaya dāsitānsız ola

Beñzer ol bağa bir dem ansız olan

Lâlesiz gülsüz ergüvānsız ola

Cümle ‘âlem vücūdı cūdīdür

Çāre mi var durur kim ansız ola

Olmaya bir nefes cihân ansız

Ebedî ol iki cihânsız ola
Heme eşyâ müşebbihidür anuñ
Ger revânî ola revânsız ola
Bu cihân kimseye degül bâķî
İçelüm ıolu ıolu Şun sâķî

Mahlassız

1.

fe‘ilātün mefā‘ilün fā‘lün

Remel ..- /.- / --

1. Ma‘rifet güllerin hüveydā kıl

Yine dil bülbülini şeydā kıl

Ṭütī-i cāna göster āyīne

Añı bir şüret ile gūyā kıl

Cehlden kırtulup ‘ulvīsiyle

Göñlüni mürde iken ihyā kıl

Ṭalibe olur āhiretde hicāb

Hele sen bāri terk-i dünyā kıl

[4^b]

Olma efsürde pür-ḥarāret olup

Āteş-i ‘ışık ile yanup yaqıl

Cūşa gel derd ile ḥurūş eyle

Ḳatre iken özüñi deryā kıl

Gözüñi yumup iki ‘alemden

Özüñi bir nazar temāşā kıl

Mest olup bāde-i maḥabbet ile

Cānı medhūş ‘aqlı şeydā kıl

Olup esrār-ı ‘ışık ile ḥayrān

Eyle rindāne ‘alemi seyrān

2. Gel gel iy t̄alib-i cemāl-i yār
İt temāşâyı duymasun aġyār
Yār tenhā vü hāne hālīdür
Leyse fi'd-dārı ġayri nā deyyār
Bu cihān ġülşeninde bülbül yoġ
Yoġsa her kûşede niçe ġül var
Añı görmeġe ġöz gerek ammā
İtmez idrāk dīde-i pür-h̄ār
Perde-i ġafleti ġötür dilden
H̄ābdan çeşm-i cānı kıl bīdār
Bir nazār eyle gel hey iki ġözüm
İşte baġ cennet işte baġ Dīdār
Pendümi itmedüñ ġabül evvel
Sözüme geldüñ işte āhiri kār

[5^a]

Kār u bārı ŋam it otur epsem
Saña sözüm budur benüm her bār
Olup esrār-ı 'ışġ ile ġayrān
Eyle rindāne 'ālemi seyrān

3. Zerreye şayma mihr-i raġşānı
ġaŋreye alma baġr-i 'ummānı
Şusuz ol Hızır elinden eyleme nüş
Şunsa cennetde āb-ı ġayvānı

Çurş-ı meh gibi olsa çerh üzre
Alma il şofrasındaki nānı
Mūr gibi ‘ulüvv-ı himmetle
Çünkü da‘vet it Süleymān’ı
Kendü yağıñla kavrulup her dem
Şem‘-veş kalbüñ eyle nūrānī
Tā ki def‘ ola dīde-i cāndan
Perde olan hicāb zulmānı
Göresin sen seni ne cevhersin
Çandadır ya bu cevherüñ kanı
Gözüñ aç kalma ħ‘āb-ı ğafletde
Hey şerāb-ı ğurūr sekrānı
Olup esrār-ı ‘ışk ile ħayrān
Eyle rindāne ‘ālemi seyrān

[5^b]

4. İdüp ol yār-ı āşināyı yād
Eyle iy dil fiġān ile feryād
Bende-i ‘ışk ol olmağ isterseñ
Bend-i ğamdan hemīşe ger azād
Ĥāşılıñ oda yaqsun āteş-i ‘ışk
Ĥırmen-i ‘ömrüñ eylesün berbād
Di ‘ışk içre cān viren kişiler
Gıtdiler gerçi kodılar eyü yād
Ĥüsrev-i ‘āşıkān olur mı idi
Cān sırrını virmese Ferhād

Hāl idün 'ışkı alma ālinde
Kim olur söz bināsin bī-bünyād
Dildeki nān ile arın oymaz
Lafz sükkeri ağızda virmez dād
Fera adın telaffuz itmekle
Göñli am-gñ olan olur mı ŝād
Gözüñ aç alma h āb-ı afletde
İdinüp nān-ı ma'rifetden zād
Olup esrār-ı 'ışk ile ayrān
Eyle rindāne 'ālemi seyrān

5. Anladuñ n'oldı ün Cem'e encām

'ıyŝa aāz idüp ele al cām
İçmeyince ŝafā başını
Zā'il olmaz kudret-i eyyām

[6^a]

Ru u zülfüñ amını uymayalum
Bizi mest eyle sākī ŝubh u ŝām
Vaşla irgür bu dāderī dāyim
Her gün olur delüye ün bayrām
o azālı giri şem'-i azeli
Virme ol ŝive ile nazma niām
Yiter it sīm-berler evŝafını
Puhtesin sözlerüñ gerekmez hām
Söyle bir söz daı Kelīm-āsā

K'ışidenler deyeler işte kelām
Ehl-i derd olmak ister isen eger
'Işık meyhānesinde derd-aşām
Başka bir pādişāh olup sende
Olma şöyle esīr-i neng ü nām
Olup esrar-ı 'ışık ile hayrān
Eyle rindāne 'ālemi seyrān

Muṣṭafā

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Çünkü alur işbu tâc u taḥtî devr-i rûzigâr
Terk idüp bu raḥt u baḥtî bir nemed kıl ihtiyâr
Besleme şol cismi kim anı yiyiser mûr u mâr
Ġirre olma devr-i dūna kim degildür ber-ķarâr
Niçe merdüm ķanıla boyandı işbu lâlezâr
Niçe biñ ḥasretlü yatur niçe biñ biñ tâc-dâr

[6^b]

Ṭoludur feryād u āh u zarla dâr u diyâr
'Āķıbet bildüñ bunu kim saña ķalmāz pāyidâr
Cehd kıl senden ki dūnyāda ķala bir yādigâr
Baña dirseñ devr elinden oldu 'aķlım târ u mâr

2. Vaķt-i şubḥ irdi yine 'azm-i gülistân eyledük
Def'-i ğam ķılmaķlığa ya'ni ki dermân eyledük
Lāleye ķılduķ nażar bağrumızı ķan eyledük
Āh ķılduķ cümle tağ u ṫaşı nālân eyledük
Derd ü miḥnet çekmede Ferḥād'ı yalan eyledük
Āhirin bildük fenā terk-i dil ü cān eyledük
Nām u nengi biz bugün toprağa yeksân eyledük
Niçe gün yüzlüleri ḥāk içre pinhân eyledük

İy gönül tut kim seni dünyāya sultān eyledük
Niçe sultānlar yatur toprağ içinde hār u zār

3. Bir nazār kıllāleye kim bağı hūn olmuş-durur
Serv şalar başını şankim cünūn olmuş-durur
Niçe serkeşler bu devr içre zebūn olmuş-durur
Cevr ü miñnet derd ü gam çarha fūnūn olmuş-durur
Gözyaşından yeryüzi hep lāle-gūn olmuş-durur
Virdügin dünyā alup şankim oyun olmuş-durur
Bir degirmendür felek ‘ömr aña un olmuş-durur
Ġāfil olman dōstlar gerdūn-ı dūn olmuş-durur

[7^a]

Bir kanārādur bu ‘ālem halkı koyun olmuş-durur
‘Ārif iseñ her gice bir tekyede kıllma karar

4. Gel hazān vaḡti irişdi bağa eyle cā bugün
Gör ne reng itdi yine bu günbet-i haḡrā bugün
Bir libās-ı turfe tutmuşdur yine şahrā bugün
Kıpkızıl kızardı hacāletden gül-i hamrā bugün
Āl ider gel ālna aldanmağıl yārā bugün
Kime kılmışdur vefā bu kec-rev-i dünyā bugün
Çanda vardılar kanı İskender ü Dārā bugün
Toprağa düşmiş yatur niçe semen-sīmā bugün
Bir dem içre yaḡdı bu dünyāyı ejderhā bugün
Sen yatarsın hāb-ı ġafletde ne oldu āşikār

5. Bir zamān itdi bahāruñ şoĥbetini ‘aşıķān
Başladı eşcārı taķyīr itmege bād-ı ĥazān
Serv bükülde vü şoldı vü dökülde ergavān
Niçesi ġam çekmeyem ya niçesi olam şādumān
Düzdüğini çün bilürsin kim bozar āĥir cihān
‘Ömre ġirre olmaġıl kim bir aķarşudur hemān
Gizlü nesne yoķ cihānda cümlesi günden ‘ayān
Bunda ne Daĥĥāk u Cem kaldı ne hōd Nüşīrevān
Görmedüñ mi niçe yatur Bursa’da ‘Osmāniyān
Māziye kılma nazār kim geçdi biñ biñ tāk-dār

[7^b]

6. Çünki eşcārūñ ķabāsın ķapdı peyk-i bī-direng
Ķırdı ezhāruñ çerisin itmeden bir laĥza ceng
Yine mātem ĥil‘atın geydi bu ‘arz-ı lāle reng
Mūşa dönmişdür ecel dāmında niçe biñ peleng
Niçe altün tāk urınan başlaruñ yasduġı seng
Sen dürüşürsin benüm olsun deyü Türk ü Freng
Hey ne ġāfilsin ki gelmez yāduña tākūt-ı teng
Ķalmışam ĥayrān u vālih yimeden afyōn u beng
Belki saña aşşı ķalmaz Muştafā bu nām u neng
Rāh-ı ‘ışķ içinde ceĥd it cümlesin eyle nişār

Rif'atī

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Salṭanat tahtına mağrūr olmağıl ey tāk-dār
Atlas dībāyı terk it bir 'abā kıl ihtiyār
Mülk-i dünyādan güzer kıldı Cem İsfendiyār
Eylediler dār-ı dünyāda niçe dār iy yār
Hün-ı merdümle cihān bāğı olupdur lāle-zār
Hāk ile yeksān olupdur niçe serv-i gül-'izār
Kıl hazer mazlūmuñ āhından ki çerḥ-i gītī-vār
İntikām alduqda tapuñdan düşersin hōr u zār
Zulm ile vīrān olupdur niçe biñ dār u diyār
Aç başiret gözünü al bu cihāndan i'tibār

[8^a]

2. Bir seher bülbülü gibi 'azm-i gülsitān eyledik
Murğ-ı cānı subḥ olunca zār u nalān eyledik
Süz-ı dilden bir nefes çün āh u efgān eyledik
Bülbül-i 'āşüfteyi mebhūt u ḥayrān eyledik
Halka-yı 'uşşāk içinde bir dem elḥān eyledik
Bu semā'ı vecd ile serv-i ḥırāmān eyledik
Bezm-i gülde gonceyi serv-i ḥırāmān eyledik
Lālenüñ bağruñ bu derd ile tolu kan eyledik
Bir bölük dīvāneyüz gülşende seyrān eyledik
Şu gibi bir küşede ammā ki tutmazduk qarār

3. Çerh elinden niçe serverler zebûn olmuş-durur
Dîdelerden dökilen her demde hûn olmuş-durur
Âsiyâb-ı çerh kim gerdûn-ı dûn olmuş-durur
Düşen âdem içine gendüm-veş un olmuş-durur
Varduğınca derdümüñ birisi on olmuş-durur
Derd ü ğam çekmekde göñlüm zû-fünûn olmuş-durur
Gerçi kim Ferhâd'a göñlüm Bî-sütûn olmuş-durur
Vâdi-i ğamda aña dil reh-nümûn olmuş-durur
Kâf'dan 'Ankâ düşüp baħr içre un olmuş-durur
Ġâfil olma Rif'atî dünyâ degüldür ber-ķarâr

(Muhibbî)

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. İrişüp bād-ı hazān zerd oldı şahrā hep bugün
Gör ne reng oynadı bala dağa bu dünyā bugün

[8^b]

Şararup şoldı cihānda kalmadı haḍrā bugün
İ'tibār alur açup 'ibret gözin dānā bugün
Mesken-i bülbülde zāğ olmuş-durur gūyā bugün
Şan kıyāmet kopardı ezhār oldı nā-peydā bugün
Gör kara toprağa dönmişdür gül-i hamrā bugün
Göz yumup nergis cihāndan oldı nā-peydā bugün
Raht verdi leşker-i serd eyledi yağma bugün
Gitdi bülbülden neşātı kaldı pür-endüh u derd

2. Āferinler zihniñe ey şehriyār-ı kāmran
K'eyledüñ gerdün-ı dūn ahvālini bir bir beyān
Baḥr-ı ṭab'ūndan çıkarduñ niçe gevherler revān
Yaraşur her biri olsa gūşvāre gūş-ı cān
Gerçi aḳluñ pirdür şüretde zātuñ nev-cüvān
Yine meydān-ı feşāhatde çeküp tiğ-ı zebān
Olduñ ehl-i fazl arasında bugün şāhib-kırān
Gülsitān içinde olduñ verd-i şubḥ-ı murğ-ı cān
Görmesün serv-i ser-efrāzuñ şehā bād-ı hazān
Gül gibi olma sen muṭarrā dā'ima ol kāmkar

3. İy olan müstağrak baħr-ı emel ħayrān u deng
‘Āķıbet yutsa gerek seni eceldir bir neheng
Aṭlas dībā geyersin ey burada reng reng
Aña anı kim pister ü bālīnūñ olur nār u teng

[9^a]

Şīr-veş çengāl urur cānuña mevt-i nīze çeng
Ölür iseñ yazıda ger bebrü görünür ger peleng
Yol uzak yoķdur azıķ merkeb daħı mebhūr u leng
Bilmezem menzil ālā mı ya ķala mı yolda deng
‘Āķilseñ göç yarağın ķıl Muħıbbī bī-direng
Çün bilürsin menzīl-i dūnyā degildür ber-ķarār

Hüsrev

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Cilver eyler 'izāruñda bu zülf-i 'anberin
Şanasın řāvüsdur yā şeh-per-i Ruĥ'ul-emīn
Kūyīñuñ her ķūşesi midür ravza-ı Huld-ı berin
Ĥāk-i pāyüñ tütüyā eyler gözine ĥür-ı Ğin
Şerbetine la'lüñün dil teşnedür mā-i maĞin
Büy-ı zülfünden mu'aşardur zamān ile zemīn
Bir büt-i ĥürşīd-şal'at dilrubāsın meh-cebīn
Ĥaddüñi ki kim görse eydür ya senemdür ya semīn
Gülşen-i ĥüsnüñ görüp dil bülbüli güyā hemīn
Ey gül-i baĝ-ı leřāfet şad hezāran āferīn

2. Gün gibi 'ālemde ķandīl-i ruĥuñ tābındadır
Anuñ için pertevīñüñ tābına meh bendedür
Güş idelden nazm-ı dendānuñ düşüpdür bendedür
Zülfüñüñ büyına 'anber boynı baĝlu bendedür

[9^b]

Şevķ-i ruĥsāruñ ĥayāli sīne-i sūzındadır
Güyiyā bir şehdür kim meskeni küllĥandadır
Şu'le-i şem'ī ruĥuñdan mihr ü meh şermendedür
Teşne-dillikden ben öldüm ķand-i la'lüñ ķandedür
Tütü-i cān bezm-i ĥüsnüñde senüñ güyendedür
Ey gül-i baĝ-ı leřāfet şad hezāran āferīn

3. Sünbül-i müşkiñüñ her tārı mār olmuş-durur
Bu sebeddendir kim ‘aqlum tārūmār olmuş-durur
Eşk-i çeşmüm pāyiñe gevher nişār olmuş-durur
Başumuz ‘ışkuñ şerābından ħumār olmuş-durur
Milk-i cān içinde ‘ışkuñ şehriyār olmuş-durur
Zülf-i dil Mañşūr’ını aşmağa dār olmuş-durur
Güşñā bu ħalka-ı meh güş-vār olmuş-durur
Zülf-i şehbāzına dil murgı şikār olmuş-durur
Gülşen-i ‘ālem cemālünden bahār olmuş-durur
Ey gül-i bağ-ı leñāfet şad hezārān āferīn

4. Dişleri dürden lebi yāķūt-ı aħmerden lañif
La’l-i nābı şerbeti kand-i mükerrerden lañif
Ĥüsn-i ħulķ içinde yoķ ol māh-peykerden lañif
Rüşen oldı nūr-ı ħaddi şems-i ħāverden lañif
Büyı cān virür nesīm-i zülfü micmerden lañif
Lebleri şen bñsesi pālñde-i terden lañif

[10^a]

Olmaya ‘ālemde lezzet cev-r-i dilberden lañif
Nüş iden cāmı lebüñdür āb-ı kevşerden lañif
‘Aşıķa kūyuñ řavāfı ħacc-ı ekberden lañif
Ey gül-i bağ-ı leñāfet şad hezārān āferīn

5. Haddi üstinde haṭı naḡş-ı nigāri çin ider
Hey ne kāfirdür kamer devrinde ḡaşd-ı dīn ider
Rengini zer yüzümüñ bu sa'idi simin ider
Ḥasret-i māh-ı cemālün yaşumı pervin ider
N'eyledüm kim cānumı almaḡa ḡamzeñ kın ider
Dil ser-i kūyında yatup her gice nefrin ider
Yoldaşı ḡam yoldaşını şubḡa dek bālin ider
Ḥüsrevā sa'd-ı lebün vaşfın ikeñ şirin ider
Rūḡ-ı ḡudsī işidüp her dem aña taḡsın ider
Ey gül-i baḡ-ı leṭāfet şad hezārān āferin

Rahmî Tahmîs-i Hayâlî

I²⁵

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Recez .--- / .--- / .--- / .---

Cihân garķ-âb olupdur dîde-i eşk-i revānumdan
Felekler Nîl-reng olmuş-durur dūd-ı duhānumdan
Melekler bāl ü per yakmış durur sūz-ı nihānumdan
Düşelden ayru şeydā ol meh-i nā-mihribānumdan
Kevākib her gice yummaz gözin āh u figānumdan

[10^b]

II

Bugün bir 'aşıkam Ferhād-veş miḥnet diyārunda
Güli rüsvāy ider dāğ-ı tenüm ğam şāḥısārunda
Mekān itsem 'aceb midür melāmet kūhsārunda
Ben ol bāz-ı hümā saydem ki 'ālem murğ-zārunda
Niçe 'ankā gibi yavrı uçurdum 'āşiyānumdan

III²⁶

Devāt-ı ğam olupdur gerçi kim bu çeşm-i giryānum
Midād-ı sürhdür anuñ içinde eşk ile kanum
Yazuban mācerā-yı derd-i 'ışkı kilik-i müjgānum
Maḥabbet-nāmelerdür kim saña irsāl ider hālüm
Ben öldükde seg-i kūyuñ götürse üstüh'ānumdan

IV²⁷

N'ola Mecnün-ı 'ışk olsam Hüdā taķdīridür çünkim
Tenümde mūlarım yir yir cünün zaḥteridür çünkim
Bu yolda cān-feşānlık 'āşıkuñ tedbīridür çünkim
Şanavber gibi bağrum yaşlu olsa yiridür çünkim
Murādum mīvesi bitmez nihāl-i ergavānumdan

²⁵ 10b [*Hayâlî Bey*]. A.N Tarlan. Dîvân s.303, G.11.

10b [*Rahmî*]. M.Erdoğan. Dîvân s.273,T.19.

1.4 ol: dil D.

²⁶ 3.4 hālüm: cānum D.

²⁷ 4.1 Hüdā: ezel D.

4.2 zaḥteridür: zencīridür

V

Derūnuñ Raḥmīyā ālāyiş-i ğamdan kılup ḥāli
Yüri biz ihtiyāruñ ol reh-i 'ıŝkunda pāmāli
Kalendar-veş tırāş it levḥ-i dilden ḥaṭṭ-ı āmāli
Ḥayālī tekye-i 'ıŝkuñ olur mezcüb abdāli
Gedālar gibi geçmek isterem nām u nişānumdan

[11^a]

Su‘ālī

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Gülleri pejmürde hāl itdi yine bād-ı hazān
Bülbül-i şūrīdeler bu hāle eylerler figān
Şaçılur yirler yüzine berg-i eşcār-ı cihān
Bu fenādan kūşe kūşe her varak virdi nişān
Kim yazılmış kudret ile üstine haṭṭ-ı nihān
Dir ki virmez kimseye bu rüzigār cān amān
Her demi hōş gör murāduñ üzre olmaz her zamān
Gitdi giden geleni қо dem bu demdür iy cüvān

II

Niçeler bu ‘arzada baş u ayak bir itdiler
İrmediler ucına her niçe tedbīr itdiler
Düşdiler berg-i hazān gibi yirin yir itdiler
Bulmadılar hiç vefāşın anca te’hīr itdiler
Ağlamağ ile bu dem iki gözin bir itdiler
İşbu beyt ile cihān hālını taqrīr itdiler
Her demi hōş gör murāduñ üzre olmaz her zamān
Gitdi giden geleni қо dem bu demdür iy cüvān

III

Senden öñdin niçeler yildi yöpürdi bād-veş
Dögünüp seng-i belā ile niçe Ferhād-veş
İrmedi Şīrīn’ine şīr aқıdup üstād-veş
Gör bu dehr-i hīle-bāzuñ lu‘bını nerrād-veş

[11^b]

Durdı ‘ömr-i naṭhını rūhın alup Şeddād-veş
Saña dest-i miḥnetin uzatmadan cellād-veş
Her demi hōş gör murāduñ üzre olmaz her zamān
Gitdi giden geleni қо dem bu demdür iy cüvān

IV

Hastedür her cüst çabuk kim görür bir yâr-ı cân
Zîra bilmez kim bugün yarın niçe ola bu zamân
Niçe mağrûr olasın ‘ömriñe kim yildür hemân
Tayanur mı ‘âkil olan hüsne çün âb-ı revân
Çarre olma mâluña Kârun’ı yâd eyle hemân
Dünyada bây u gedâ birdür gelüp gitmede iy cân
Her demi hōş gör murâduñ üzre olmaz her zamân
Gitdi giden geleni ço dem bu demdür ey cüvân

V

Gel berü ‘ıyş idelüm çünkim giden gelmez ele
Furşatı fevt eyleme çünkim kime eylersün gile
Bir iki gün ‘ömrüñi zâyı’ idüp virme yile
H̄ âb-ı ğafletden uyanğıl gör neye geldüñ hele
Bu fenâ şahrâsı içünde her çemen geldi dile
Çağırup feryâd idüp dirler kıparup velvele
Her demi hōş gör murâduñ üzre olmaz her zamân
Gitdi giden geleni ço dem bu demdür iy cüvân

[12^a]

VI

Gördi kim küh-ı fenâ bâkî degül bu rüzigâr
Yile virdi câme-î hağrâsını ol dem iy yâr
Şoyunup abdâl olup ‘uryâne döndi bî-karâr
Sîm ü zerden târumâr itdi ne kim destinde vâr
Kânlar ağlar dâ’imâ şahrâ yüzinde lâle-zâr
Kim zebân-ı hâl ile dir bu cihândur bî-karâr
Her demi hōş gör murâduñ üzre olmaz her zamân
Gitdi giden geleni ço dem bu demdür iy cüvân

VII

Yüzümüz berg-i hazân gibi yire sürülmeden
Defterüñ milk-i vücūd içre bu dem dürülmeden
Şol elif kıddüñ egilüp dal olup bükülmeden
Ağlayıgör dem-be-dem hâlüñe düşmen gülmeden

‘Ömrüñüñ peymānesī miskīn Şu’ālī ٲolmadan
Yumulup nergeslerüñ bu reng-i rüyuñ şolmadan
Her demi Һōş gör murāduñ üzre olmaz her zamān
Gitdi giden geleni Һo dem bu demdür ey cüvān

Ḥayālī Su'ālī

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'lün

Remel -.- / -.- / -.- / --

I

Bir dem ayrılmaz gönül la'l-i ḥayāl-i yārdan
Dem-be-dem kan ağlarum ne dem gām-ı ağyārdan
Mest olup çeşmüñ kebāb ister dil-i bīmārdan
Teşnedür dil bāde-i la'l ü leb-i dildārdan

[12^b]

Cāme-i tenden çıkup cāna geçem destārdan
İşigün terk itmezin geçen belā-yı yārdan
Kim döner rüz-ı ezelde itdügi ikrārdan

II

Cenneti n'eyler gönül kūy-ı nigār-ı yārsız
Serve kim māil olur ya kāmēt-i dildārsız
N'eylerem bāğ-ı İrem seyrin ruḥ-ı gül-zārsız
Söylemez tūṭī-i dil çünkim şeker-güftārsız
Ḥūr-ı 'aynı n'eylerem ya cenneti dīdārsız
Giceler yıldız şayar çeşmüm kamer-ruḥsārsız
Gün yüzüñ ḥaqqı gönül ḥaz eylemez ağyārdan

III

Gülşen-i kūy-ı nigāra eyler isen ger sefer
Sağ esen ol olduğınca 'ömrüñ iy bād-ı seḥer
İşigine ben melāmetden selam itdüñse ger
Düşdügince bu dil-i üftādeden yir yir ḥaber
Eyide ayru düşeli oğ gibi iy sīm-ber
Ya kaşuñla katı gönülde neler geçdi neler
Tālib-i dīdār oldu geçdi yoğ u vardan

IV

Hem-nişinüm ĥamdülillāh kim ĥayāl-i yārdur
‘Āřıkuñ dilde şu‘ā‘-ı lem‘a-ı ruĥsārdur
Zeyn iden ruĥsār-ı yārı ĥāl-i ‘anber-bārdur
Sīnem üzre kirpügüñ zaĥmı gül-i bī-ĥārdur
Sāye çalan üstüme bir serv-i ĥōř-reftārdur
Boynuma taĥan resenler zülf-i misk-āsārdur

[13^a]

Döne döne cān viren kimse döner mi dārdan

VI

Ben ki evřāf-ı ĥaĥ-ı dildārı taĥrīr eyledüm
řanki evrāĥ-ı güle mecmū‘a taĥrīr eyledüm
Vaş-ı yār için yine bir nesne tedbīr eyledüm
Rūy-ı zerdi eřk-i sīmīnümle el bir eyledüm
řadr u sīnemde ĥayāl-i tīrūñe yir eyledüm
Ķařd idüp dīvān-ı ‘ıřķı biñ sözi bir eyledüm
OĶunan şimdi Su‘ālī şi‘ridür řümārdan

Mahlassız

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Recez .--- / .--- / .--- / .---

I

Halâş olmak dilerseñ ğamdan iy dil gel gedā ol gel
Olup dervīş milk-i 'ışk içinde pādişāh ol gel
Gel iy pīr-i maḥabbet ben girye-i pīşvā ol gel
Ṭarīķ-i 'ışkda ya'nī baña sen reh-nümā ol gel
Gelürseñ milk-i 'ışka sen de zāhīd bī-riyā ol gel
Murāduñ devlet ise ṭālib-i faķr u fenā ol gel
Cihān sulṭanlığını isterseñ iy dil gel gedā ol gel

II

Seḫāvetde bugün olduñ ṭotalum Ḥātem-i Tāy
Yāḫud Ḳārūn gibi cem' eyledüñ genc-i firāvān
Serāser ḥükmüñe rām oldı ṭut milk-i Süleymān
Girüp zulmetde ṭut Ḥızr ile içdüñ āb-ı hayvān
Bilürsin 'āķibet gerdün alur senden ḳomaz cān
Nedür bunca belālar çekme hergiz ḳahr-ı devrān

[13^b]

Cihān sulṭanlığını isterseñ iy dil gel gedā ol gel

III

Geyürse ŝāh-ı gerdün eyenüñe zerbeftden hil'at
Serāser cismüñi aṭlasla zeyn eylese ḳat ḳat
Rızā gösterme kim yañdur bülardan ŝālnı men et
Gelürüz zīrā añı ehl-i ḫāle sal içre niçe ḫālet
Riyāsuz bu riyā yekdür cihānda 'āķile kisvet
Gedālık ŝāhlık bāb-ı ḳanā'atdür der-i devlet
Cihān sulṭanlığını isterseñ iy dil gel gedā ol gel

IV

Yanında bir gülüñ gördüm nice biñ hār-ı miḥnet var
Elünde lālenüñ bāde dilinde dāğ-ı ḥasret var
Şoñında çünki her bir vuşlatuñ elbette fürḳati var
Göñül görmez misin ki bir şafāya biñ meşakḳat var
Göz geç aç ‘āḳil olmağıl riyāsından ferāgat var
Ne şevḳet ārzū eyle ne sevdāyı şalābet-vār
Cihān sulṭanlığını isterseñ ey dil gel gedā ol gel

V

Cihāna pādişāh olmak hemān bir kethüdālıkdur
Bu fānī dünyāda bī-ḳayd sulṭānlık gedālıkdur
Bütün dünyāya sulṭāndur gedā dirlerse lāyıkdur
Bu cānuñ çünki kārı ‘āḳıbet senden cüdālıkdur
Bu fānī dehrüñ elbette şoñucu bī-beḳālıkdur
Göñül dervīş olalum gel gedālık pādişāhlıkdur
Cihān sulṭanlığını isterseñ ey dil gel gedā ol gel

[14^a]

Şevkî²⁸

fâ'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fa'lün

Remel -.- / ..- / ..- / --

I

Bâğ-gün içre benüm bir gül-i handānum yok
Üstüme sāye şalar serv-i hırāmānum yok
Gönlümi añlaya bir şūh-ı şahnedānum yok
Mülk-i dil nice harāb olmaya sulţānum yok
Bir zemā var mı ki biñ nāle vü efgānum yok
N'ideyin şahn-ı çemen seyrini cānānum yok
Bir yanumca şalınur serv-i hırāmānum yok

II

Bir seher seyr iderem irdi baña bād-ı şabā
Didi nedür bu ğam u ğuşşa vü endüh u belā
Yüri 'ıyş eyleyigör bākî degüldür bu fenā
Seyr-i şahn-ı çemen it olma yarım lahza cüdā
Düşdi bu matla' o dem yāduma yād itdüm añā
N'ideyin şahn-ı çemen seyrini cānānum yok
Bir yanumca şalınur serv-i hırāmānum yok

III

Didüm ey dil di nedendür saña bu derd ü elem
Yanumca bir saña bu bunca belālarla sitem
Lāle-veş elüñe bāde-i gül-günü al bu dem
İdelüm şahn-ı çemen bezmi gülistān-ı İrem
Didi billāhi gele ıo beni luţf eyle girem
N'ideyin şahn-ı çemen seyrini cānānum yok
Bir yanumca şalınur serv-i hırāmānum yok

²⁸ 14a [Edirneli Şevkî]. H.İbrahim Yakar. Divân s.179/180, M.1.

1.1 Bâğ-gün içre: bâğ-ı 'âlemde D.

2.1 iderem: edüben D.

2.2 nedür: kim ne D.

2.5 yāduma: hâţıra D.

3.1 di: ki D.

3.2 Yanumca bir saña: nece bir saña gele D.

[14^b]

IV²⁹

Didi bir gün baña bir yâr gel zâr ü nizâr
Cennete döndi bu dem rûy-ı cihân oldu bahâr
Senüñ ile idelüm şaĥn-ı gülistân-ı bahâr
Niçe bir ĥüzn ile ġam yanınca feryâd ile zâr
Âh u feryâd idüben derd ile didüm ki ne var
N'ideyin şaĥn-ı çemen seyrini cânânum yok
Bir yanumca şalınur serv-i ĥırâmânum yok

V³⁰

Geldiler yanuma ĥullân u vefâ cem' oluben
Didiler yirüñ ola beyt-i belâ-yı künc neden
Şevĥiyâ zevk-i şafâ vakti vü hengâm-ı çemen
İçelüm câm-ı muşaffâ idelüm def'-i ĥazen
Söyledüm añlara bu maĥla'ı tekrâr idüben
N'ideyin şaĥn-ı çemen seyrini cânânum yok
Bir yanumca şalınur serv-i ĥırâmânum yok

²⁹ 14b [*Edirneli Şevĥî*]. H.İbrahim Yakar. Dîvân s.179,180, M.1.

4.3 señün ile idelüm: gel senüñle edelüm D.

³⁰ 5.1 ĥullân u vefa: ihvân dediler D.

5.3 vakti vü hengâm-ı vaktidür eṭrâf-ı çemen D.

5.5 bu maĥla'ı: da bu sözi

Su'ālī Bākī

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzārī --. / --. / .--. / --.

I

Gel iy cihāna 'ibret ile eyleyen nazār
Güş it sözümi 'āqil iseñ diñle bir haber
Çünkim cihāna geldüñ ü kılsañ gerek sefer
Dār-ı fenādan itse gerek ins ü cin güzer
Pir ü cüvān bāy u gedā cümleten gider
Cām-ı ecel ki pür ola zī-rūh olan içer
İki cihānda kim ki olam dirse mu'teber

[15^a]

Cehd eylesün ki şöñücü añdan kıala eğer

II

Māl ü menāle kıılma nazār itme i'tibār
Eñ soñ şol günü ki iki gözüñ tola pür ğubār
Hükümüñde ola şehlik ile cümleten diyār
Naqd-i hayātı dest-i ecel ide pür ğubār
Şunlar kıanı ki dünyada olmış idi nām-dār
Geldi cihāna gitdi niçe şah-ı bī-şümār
İki cihānda kim ki olam dirse mu'teber
Cehd eylesün ki şöñücü añdan kıala eğer

III³¹

Varlık odur ki yok olısar cümle kâ'inât
Şıhhat dimeñüz aña ki ola āhiri memāt
Vaḥş-ı tıyūr ins ü cin eşcār-ı evraḳāt
Geldi cihāna çünki gider niçe ḥādişāt
Ger Hızır oluban içer iseñ çeşme-i ḥayāt
Bāğ-ı zamāne bākī degül çünki yok nebāt
İki cihānda kim ki olam dirse mu'teber
Cehd eylesün ki şoñ ucu añdan ḳala eşer

IV

Hük-m-i Sikender ile eger mülk-i Ḳayṭafā
Şol ḳaşr-ı Ḳayser ile şehā tēc-ı zerlikā
Cünd-i girān ṭabl-ı 'alem niçe meh-liḳā
Taḥṭı yedüñde olsa n'ola līk yok beḳā

[15^b]

İsfendiyār Rüstem ü Cem Zāl Şām şadā
Dirler zebān-ı ḥāl ile bunlar idüp nidā
İki cihānda kim ki olam dirse mu'teber
Cehd eylesün ki şoñ ucu añdan ḳala eşer

³¹ 15a [*Bilinmeyen Bir Şair: Su'âlî ve Şiirleri*]. S. Donuk. Mak., s. 26, M.11.
nebāt: gebāt Mak.

V

Dünyā serāyı olmaz imiş kimseye mekân
Bāķī alur mı sür‘at ile tīz gee zemān
Güler yüzüñe bir iki gün līk bu cihān
Demler gele ki yaşı yirine dōke dīde an
Dehrüñ elinde bulmadı ün ahramān amān
Budur Sū‘ālī ‘āķile bu dem sözüm hemān
İki cihānda kim ki olam dirse mu‘teber
Cehd eylesün ki şoñ ucu añdan ala eşer

Fevrî Tahmîs-i Mehcûr

fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel .--- / .--- / .--- / ..-

I

‘Aksine döndi bugün çerh-i sitem-ḥ āh meded
Yol yañıldı bu gice ṭālî‘-i güm-râh meded
Gün gibi ‘azm-i sefer eyledi ol mâh meded
Gitdi nâ-gâh murâd-ı dil-i āgâh meded
Yağdı yandurdu beni āh-ı seḥer-gâh meded
N’ideyin āh meded n’eyleyeyin vâh meded
Meded Allâh meded Hayy meded Allâh meded

[16^a]

II

Düşdi cân derd-i ğama hicr-i nigâre n’ideyin
Ten nizâr oldı fikâr oldı ne çâre n’ideyin
‘Aql gitdi dil-i bî-sabr u qarâre n’ideyin
Ḥûn-ı eşki kıoyalum nâle vü zâre n’ideyin
Bahtum irgürmedi ol mâh-ı ‘izâre n’ideyin
Döndi ṭālî‘ n’ideyin düşdi sitâre n’ideyin
Meded Allâh meded Hayy meded Allâh meded

III

Beni ḥasretde kıoyup gideli ol mâh-ı cemâl
Eyledi kıaşî hilâli ten-i bîmârı hilâl
Ne hilâl oldı vücûdum ğam [u] ğussa-yla ḥayâl
Yile gitmek ise yok cân-ı za‘îfümde mecâl
Hicr ise mühlik ü şabr ise aña emr-i muḥâl
Bilmezem n’eyleyeyin niç’ideyin niçe ola ḥâl
Meded Allâh meded Hayy meded Allâh meded

IV

Bir dem idi ki gönül olmuş idi yār ile yār
‘İyş ‘işretde idi anuñ ile leyl ü nehār
Nāgehān irdi dirīg āfet-i çerḥ-i ğaddār
Beni ḥasretde koyup itdi o meh terk-i diyār
Oldum āvāre-i sevdā-zede vü zār u nizār
Derd ü fürkat elem-i hicr baña eyledi kār
Meded Allāh meded Hayy meded Allāh meded

Fevriyā gideli ol yüzi güneş ārızı nūr
Dīdemüñ nūrı gidüp qalması sīnemde sürür

[16^b]

Cismüme āfet irişdi tenüme geldi fütür
Az qalupdur kim ider ‘ālem-i ervāḥa mürür
Aç Ḥudāya elüñi eyle du‘ā iy Mehcūr
Dile yā Rabb meded it yārdan itme beni dūr
Meded Allāh meded hayy meded Allāh meded

Rahmî Sırrî

fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel .--- / .--- / .--- / ..-

I³²

Dün görüp dilberi olsun bre ğaddâr didüm
Gelmedüñ yanuma gitdüñ kanı ikrâr didüm
Ne revâdur taqına sen gül-i her hâr didüm
İdesin cân u cihândan beni bî-zâr didüm
Bülbülün zârını işit iy gül-i gülzâr didüm
'Ahd ü peymānuña gel eyleme inkâr didüm
Meded Allāh sever iseñ meded iy yâr didüm
Va'de-i vaşla hilâf eyleme her bâr didüm

II

Qahr idüp döndi baña hışm ile ol yâr didi
Beh ne virdüñ almazsın şu baña[?] var didi
Senüñ için baña çok ta'n ider aġyâr didi
Varayın hânene bir şeb yiter ol zâr didi
Şunayum aġzuña hoş la'l-i şeker-bâr didi
Dehenüñden bu haber çıkmaya zinhâr didi
Meded Allāh sever iseñ meded iy yâr didüm

[17^a]

Va'de-i vaşla hilâf eyleme her bâr didüm

III³³

İy lebi mül saçı sünbül yüzi gül-nâr didüm
Başuma eyledi dünyâyı gamuñ dâr didüm
Çekerüm çünki senüñ cevruñi bisyâr didüm
Hizmetüñde kuluñam bir dilegüm var didüm
Hasretüñ eylemeden cân u dile kâr didüm
Merhem-i sineñi ben hasteñe bir şar didüm

³² 16b-17a [*Bursalı Rahmî*]. M.Erdoğan. Dîvân s.101, M.4.

1.1 ğaddâr: ğubâr D.

1.4 gül-i: yüzi D.

³³ 3.2 dâr: tar D.

3.4 hizmetüñde: kademüñde D.

3.6 hastene: haste-dile D.

Meded Allāh sever iseñ meded iy yār didüm
Va‘de-i vaşla h̄ilāf eyleme her bār didüm

IV³⁴

Beni gerçek sever iseñ bre bī-kār didi
Seg raķibe dilek eyle yūri yalvar didi
Göndere saña beni şāyed o ber-dār didi
Yāhūd öldür ol iti sen beni kırtar didi
Göresin meyl-i vefā kıanda olısar didi
Nice şayd olur imiş ‘āşıkā dil-dār didi
Meded Allāh sever iseñ meded iy yār didüm
Va‘de-i vaşla h̄ilāf eyleme her bār didüm

V

Söylesem ‘ışkuñ ile tañ mıdur iş‘ār didüm
‘Āşıkūñ kārı degüldür güzelüm ‘ār didüm
Künc-i hasretde benem derd ile bīmār didüm
Vaşl ile eyler iseñ ben kıula tīmār didüm

[17^b]

Gelesin deyü seni cān kıatı umar didüm
Gözlerüm şubha degin derd ile bī-dār didüm
Meded Allāh sever iseñ meded iy yār didüm
Va‘de-i vaşla h̄ilāf eyleme her bār didüm

VI

Yiter olduñ Raħmiyā hicr ile ğam-h̄ ‘ār didi
Hāne-i kıalbüñi teng itmesün efkār didi
Varuram bekleyesin dār ile dīvār didi
Buñca ‘arż iderem çeşmüñe dīdār didi
Sırruñı eyleme tek kimseye izhār didi
Şubha dek saña kılam vaşlımı ĩşār didi
Meded Allāh sever iseñ meded iy yār didüm
Va‘de-i vaşla h̄ilāf eyleme her bār didüm

³⁴ 17a, 17b [*Bursalı Raħmī*]. M.Erdoğan. Divān s.101 M.4.

4.5 meyl-i: mih̄r ü D.

5.3 benem: yatur D.

5.4 ben kıula: derdüme D.

5.6 derd ile: her gice D.

Cemālī Emrī

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I³⁵

Dīde-i lāle 'arīzuñsuz jāle-bār olmuş-durur
Her müje hüsnuñ gülüñsüz gözde hār olmuş-durur
Sīne 'ıŝkuñ āteşinden pür-şerār olmuş-durur
Cān firāḳ-ı la'l-i nābuñla fikār olmuş-durur
Dil hevā-yı kākülüñle bī-ḳarār olmuş-durur
'Aḳl u fikrüm ṭurrañ ile tārümār olmuş-durur
Ten ḡam-ı zülf-i ruḡuñla tārümār olmuş-durur

[18^a]

Üstüh'ān-ı ser-mekānı mūr u mār olmuş-durur

II³⁶

Çerḡ abdāluñdur iy meh daḡlar seyyāresi
Şubḡ küşteñdür ki ḡün-ālūdedür ruḡsāresi
Eyledi Mirrīḡ'ı meftün ḡamzenüñ mekkāresi
Sīne-çāküñdür hilāl eksük degüldür yāresi
Gül helāküñdür ḡulaḡunca durur her pāresi
Bir leked-kūpuñ durur sünbül ki gitmez ḡaresi
Oldıḡıyçün bāde-i la'l-i lebüñ āvāresi
Bād-ı ḡabrinde ḡabābuñ türbedār olmuş-durur

III³⁷

Ḳufl-i yāḡūtuñ dilin açar yine ol nāzenīn
Ben faḡīr üftādeye virdi yine dürr-i semīn
Nāzır olduḡı maḡalde gözlerüm 'ayne'l- yakīn
Gördi müşḡīn nāfede bir misli yoḡ engüşterin

³⁵ 17b-18a [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Divān s.13, M 1/2.

1.1 'arīzuñsuz: 'arīzuñçün D.

1.3 āteşinden: āteşiyile D.

³⁶ 2.3 Eyledi Mirrīḡ'ı meftun: Oldı Mirrīhi sipihrüñ D.

³⁷ 3.1 açar: açup D.

3.4 nāfede: nāfeyi D.

3.7 geh: gibi D.

3.8 garībüñ: faḡīrüñ D.

Ḳaddümi Ḥâtem gibi ḥam ḳıldı ol la‘l-i nigîn
Nâfe gibi bağrumı ḥûn eyledi bu müşg-i çîn
Geh ğam-ı kâkül geh sevdâ-yı zülf-i ‘anberîn
‘Iyş u nüşı ben ğarîbüñ zehr-i mâr olmuş-durur

IV³⁸

‘Aks-i ḳavsüñ çeşm-i ḥûn-bârumda iy nâvek-fiken
Zahm-ı pür-ḥûnumda zerrîn ḥançerüñ iy sîm-ten
La‘l-i mir’ât içre ḳaşuñ ‘aksi iy ğonce-dehen
Rûy-ı gül-ġunumda nâḥun zahmı iy rengîn saçan

[18^b]

Çäk-ı sînem zâhirâ ḥûn içre iy şimşîr-zen
Ḳanlu pîrâhen içünde bu dütä olmuş beden
‘Aks-i engüştüñ ki olur zâhir ḳadehde bâdeden
Mâh-ı nevdür kim şafaḳdan âşikâr olmuş-durur

V³⁹

Ḳâmetüñ bâlâdur iy servüm miyânuñdur vasat
Şafḥa-ı güldür ‘izâruñ beñlerüñ müşgîn nuḳat
Kûḥ-ı dilden yuyamaz ḥaṭtuñ gözüm olursa şat
La‘lüñ üzre yazdı Kevşer süresin ġüyâ ğalaṭ
Kim ḳazıtdı iy Cemâlî muşḥafum şafḥañda ḥaṭ
Ḳanına ‘ışḳ ehlinüñ la‘lüñ götürdi çünki ḥaṭ
Bir ġün ola diyeler Emrî için iy sebz-i ḥaṭ
Bir ḥaṭı sebzüñ ğam ile ol ġubâr olmuş-durur

³⁸ 18a, 18b [Emrî]. M.A Yekta Saraç. Dîvân s.13, M. 1/2.

4.4 iy rengîn saçan: ey şîrîn-sühan D.

³⁹ 5.2 beñlerüñ: leblerüñ D.

5.3 Kûḥ-ı: levh-i D.

5.6 ehlinüñ: âşiklaruñ D.

Za'ifî Fevrî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fa'lün

Remel --- / --- / --- / .-

I⁴⁰

Cân çıkarsa küy-ı fürkatde ğam-ı dildârdan
Baş giderse 'ışk içinde cünbüş-i aġyârdan
Câme-i ten yansa nâr-ı sîne-i bîmârdan
Tâc-ı ser düşse hevâya âh âteş-i yârdan
El çeküp hep cân u baş cübbe-i destârdan
Geçmeyem herġiz belâ-yı derd-i 'ışk-ı yârdan
Dönmeyem ħâlû belâ'da itdügüm ikrârdan

[19^a]

II

Nâzir isem nergese ol ġamzekârı terk idüp
Mâil isem serve ol ħadd-i çenârı terk idüp
Ķâ'il isem ġülşene ol ġül-'izârı terk idüp
Tâlib isem hûriye ol ġam-küsârı terk idüp
Râġıb isem kevşere la'l-i nigârı terk idüp
Ķâni' isem cennete ruhsâr-ı yârı terk idüp
Rûz-ı maħşer zâhidâ maħrûm olam dîdârdan

III⁴¹

Başda dâġ-ı hâl-i ruhsâruñ ħaranfûl vardur
Dîdede çeşmüñ hayâlî nergis-i bîmârdur
Tende zaħm-ı tîr-i müjġânuñ ġül-i bî-çârdur
Dilde fikrüñ âteşi la'l-i leb-i ġülnârdur
Bâġ-ı cânda naħl-ı ħaddüñ serv-i hõş-reftârdur
Çeşm ü müjġânum ruħuñ 'aksi ile bir ġül-zârdur
Kim anuñ eṫrâfına ħavlıyı çekmiş ħârdan

⁴⁰ 18b [16. *Yy Mecmualarında Rahmî-Fevrî*]. A. Nihat Tarlan. 1. Fasikül, s.100 21.G.

1.6 geçmeyem herġiz belâ-yı: geçmezem tâ ħaşr olunca F.

1.7 dönmeyem: dönmezem F.

⁴¹ 3.7 anuñ eṫrâfına ħavlıyı çekmiş: ruħuñ eṫrâfına ħavlı çekilmiş ħârdan F.

IV⁴²

Ol ŧanem kũyĩna eylerseñ sekãretle sefer
Yoluñ izũñ acıĝ olsun lĩk iy bãd-ı seher
İŧiĝiñe yũz sũrũp benden duã' it de ger
Deyr-i miñnetde ŧorarsa çekdigim ĝamdan ħaber
Diyesin ŧimdi belã-yı hicr ile iy sĩm-ber
ŧöyledür za'fum ki bir dĩvãra söylensem eger
Peykerũm teŧhĩŧi olmaz ŧũret-i dĩvãrdan

V

Cãn u dildür varı yoĝı 'ãŧıkuñ didũm añã
Virsem olmaz mı dehãn-ı la'lũne iy bĩ-vefã

[19^b]

Didi ancaĝ anlara dũnyã vũ 'ukbãdur behã
Ben tereddũd eyleyũp baĝup dururken her yana
Gũŧ-ı cãna irdi hãtifden bu beyt-i cãn-fezã
İrmek isterseñ dehãn-ı la'l-i yãra Fevrĩyã
Geç iki 'ãlemden el çek cũmle yokdan vardan

⁴² 19a [16. *Yy Mecmualarında Rahmĩ-Fevrĩ*]. A. Nihat Tarlan. 1.Fasikũl, s.100 21.G.
4.6 söylensem: söygensem F.
4.7 teŧhĩŧi olmaz: teŧhĩs olunmaz F.

Ḥayretî Ğammî

fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I⁴³

Gül gibi gülmedi açılmadı gönlüm bir zamān
Ğonce-veş dem-besteyem derd ile baĝrum tolu kan
Lāle-veş eksük degül baĝrumda bir dāĝ-ı nihān
Gözüme her bir çemen bir nester-i terdür hemān
Ḥāşılı zindānum olmuşdur bahār u büstān
Bir belālî bülbülem işüm-durur āh u fiĝān
El amān iy çerḥ-i bed-kirdār elüñden el amān

II

Kılmaduñ ben nā-murādı gitdi bir dem ber-murād
Virmedüñ oyunuma kaldı şeşder-i ĝamda güşād
Germ iken bāzārımı bozduñ kesād itdün kesād
Var iken cānān ile cān ile ten-veş ittihād
Araya hicrān düşürdüñ çok fesād itdüñ fesād
Yine senden saña feryād ideyin iy bed-nihād
El amān iy çerḥ-i bed-kirdār elüñden el amān

III⁴⁴

N'eyledüm n'itdüm beni ney gibi nālān eyledüñ
Şem'-i cem'-arā gibi sūzān u giryān eyledüñ

[20^a]

Derd ile baĝrum şürāḥī-veş tolu kan eyledüñ
Yire çalduñ cür'a-veş ḥāk ile yeksān eyledüñ
Bir şınuḫ sāĝar gibi pāmāl-i devrān eyledüñ
'Aklumu şöḥbet şöñi gibi perişān eyledüñ
El amān iy çerḥ-i bed-kirdār elüñden el amān

⁴³ 19b, 20a [*Ḥayretî*] M. Çavuşoĝlu, M. Ali Tanyeri. Dīvān, s. 76,77. Müsebbā' Ender Şikāyet-i Çarḥ-ı Sitīzekār.

1.3 baĝrumda: cānumda D.

1.4 nester: ḥaņçer D.

⁴⁴ 3.2 cem: bezm D.

3.4 cür'a-veş: cür'a tek D.

IV

Hey ne āl itdũñ baña bi'llāhi iy gerdũn-ı dũn
Kim gözũm yaşını bu renk ile kıldũñ lāle-gũn
Eyledũñ hālũm diğer-gũn oldu bağrum ser-nigũn
Ayağumda bend-i ğam boynumda zencir-i cũnũn
Cān hārĩk-i nār-ı hicrān ten ğarĩk-i bağr-ı hũn
Tākātũm tāk oldu ğāyet de zebũn oldum zebũn
El amān iy çerh-i bed-kirdār eliñden el amān

V⁴⁵

Hayretĩ gam-gĩni hĩç 'ālemde dil-şād itmedũñ
Kurtarup bend-i belādan gitdi āzād itmedũñ
Luťf idüp bir dem dil-i virānuñ abād itmedũñ
Niçe yıldur zulum idersin bir ağız dād itmedũñ
Kalmadı bir ğam ki cānın aña mu'tād itmedũñ
Kimi yād itdũñ ki şoñ demde yine yād itmedũñ
El amān iy çerh-i bed-kirdār eliñden el amān

⁴⁵ 20a [*Hayretĩ*] M. Çavuşoğlu, M. Ali Tanyeri. *Divān*, s. 78. Müsebbā' Ender Şikāyet-i Çarh-ı Sitizekār.
5.5 kalmadı: kaldı mı D.

Şem'î Tahmîs-i Hâlî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I⁴⁶

Milk-i maḥabbetde şeh-i derd olalı iy dehr-i dūn
Hicr ü zecr ü ğussa vü ğam eyledi derdüm füzūn

[20^b]

Dil perişân-ḥâl dīde girye ile ğarḳ-ı ḥūn
Kūhsâr-ı miḥneti eşküm idüpdür lâle-ġūn
Ḥâṭırum maḥzūn baĝrum ḥūn u baḥtum ser-nigūn
Şabra ṭâḳat ḳalmadı ğâyet zebūn oldum zebūn

II

Ḥançerūn hicriyle her dem zaḥm-ı sīnem ḥūn-feşân
Eşküm acır dīdem aĝlar dem-be-dem ḥâlūme ḳan
Ten ğarīk-i baḥr-ı ḥūn oldı pür-süz oldı cān
Ḥasbiḥālūmden sū'āl iderse ehl-i derd olan
Ḥâṭırum maḥzūn baĝrum ḥūn u baḥtum ser-nigūn
Şabra ṭâḳat ḳalmadı ğâyet zebūn oldum zebūn

III

İntizār ile nizār u zār idüp cān u teni
Rāh-ı 'ışḳ-ı yār Leylī-veşde ṭuttum meskeni
Görmeyenler şüretā Mecnūn'ı görsünler beni
Pürsiş-i ḥâl olunursa benden iy dehr-i deni
Ḥâṭırum maḥzūn baĝrum ḥūn u baḥtum ser-nigūn
Şabra ṭâḳat ḳalmadı ğâyet zebūn oldum zebūn

IV

Ta olalıdan cür'a-nüş sāĝarım bezm-i elest
Meclis-i maḥabbetde olup sāḳiyā añlar mest
Bend-i 'ışḳı zūlf-i yār ile olalı pāy-i best
Dīde-nemdür sīne pür-ĝam dil hevā vü cān şikest

⁴⁶ 20a, 20b [Bursalı Rahmî]. M. Erdoğan. Dîvân s.116 Tesdîs-i Rahmî Çelebi. Eserde yer alan kısım, mecmuada yalnızca son iki beyit olarak verilmiştir.

[21^a]

Hâtırur maḥzûn bağrum ḥûn u bahtum ser-nigûn
Şabra tākāt qalması ğāyet zebun oldum zebûn

V

Şem'î bezm-i ğam yanar sūzum görüp her şeb baña
Def döğüñür ney delüp bağruñı iñler raqqā
Sāğaruñ acır içi gözi tolu ğur sākiyā
Künc-i maḥabbetde enīsüm olalı ğam ḥākiyā
Hâtırur maḥzûn bağrum ḥûn u bahtum ser-nigûn
Şabra tākāt qalması ğāyet zebûn oldum zebûn

Şadri

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Ḥüsn içinde iy ruḥ-ı mihr-i cihān-ārā seni
Ḥaḳ Te'ālā eylemiş bī-misl ü bī-hemtā seni
Tā görelden gözlerüm iy kāmēt-i bālā seni
Hiç bıkmaz bu gönül bir dilberi illā seni
Ben seni gördüm güzeller içre müstesnā seni
Anuñ için sevmedi gönlüm gözüm illā seni

II

Ḳāmētüñ 'ar'ar lebün Kevşer dişüñ dürr-i Aden
Kırpügüñ 'abher gözüñ ḥançer şacıñ misk-i Ḥoten
Beñzemezsün ḥüsn ile hiçbir ruḥsāre sen
Hey perī-peyker güzel hey dilber-i nāzük beden

[21^b]

Ben seni gördüm güzeller içre müstesnā seni
Anuñ için sevmedi gönlüm gözüm illā seni

III

Sen şeh-i bī-miṣl ü bī-hemtāya iy ḥüb-ı zamān
N'eydüğini bilmeyüp māhiyyetüñ ḥalḳ-ı cihān
Geh firişte geh melek dirler gehī ḥür-ı cinān
Ḥüsn-i ḥulḳ ile begüm vallāhi billāhi hemān
Ben seni gördüm güzeller içre müstesnā seni
Anuñ için sevmedi gönlüm gözüm illā seni

IV

İy perī vardur deyen dünyāda bir senden güzel
Bī-başıretdür anuñ 'aḳlına irmiştir ḥalel
Bu gözü bu kirpüğü bu kaşı hīç olmaz bedel
Aḥsen-i ḥulḳ ile iy rūḥ-ı revānum mā-ḥasal
Ben seni gördüm güzeller içre müstesnā seni
Anuñ için sevmedi gönlüm gözüm illā sen

V

Ṭolsa ‘ālem iy perī-peyker eger maḥbūb ile
Ḳāmeti bālā ruḥı zībā gözi āşūb ile
Olmaya bir saña beñzer ḥūb-ı mīr uslūb ile
Şadrī’nüñ ‘ömri hemān ber-vech-i ḥüsn-i ḥūb ile
Ben seni gördüm güzeller içre müstesnā seni
Anuñ için sevmedi göñlüm gözüm illā seni

[22^a]

Fevri⁴⁷

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Elveda' idüp şehā sen āfet-i dil-ḥāh ile
Hem-dem oldum eşke yoldaş oldum āh u vāh ile
Rāh-ı hicrānı tutup bir kaç nefer hem-rāh ile
Gönlümüñ tıflün koyup sen āfet-i dilḥāh ile
Ben diyār-ı ğurbete gitdüm fiğān u āh ile
Gönlümi cānā bugün işmarladum Allāh'ıma

II

Hayret-i hicrān alup 'aqlum yitürdüm kendözüm
La'l-i nābuñ yādına her dem tolu kandur gözüm
Kākülün gibi firākuñda perişāndur sözüm
Farq olunmaz ḥaṭṭı ḥaddüñsüz giceyle gündüzüm
Eşk-i çeşmüm gibi düşküñdür meğer kim bild'özüm
İy geçer bir gün muḳārin olmazın sen māh ile

III

Ḳul olup sen şāh-ı ḥüsne ğamdan azād oldu dil
Hicr ile ğam-ğīn iken mihr ü gile şād oldu dil
Her cefāya ḳāil her derde mu'tād oldu dil
Bir ḥarāb-ābād idi şevḳüñle bünyād oldu dil
Mesken-i sulṭānı 'ışḳ olaldan ābād oldu dil

[22^b]

Ḥaḳḳ budur kim memleket ma'mūr olurmuş şāh ile

⁴⁷ 22a [Bir Mecmuadan Hareketle Edirneli Şairlerin Şiirleri II] O. Kılıçarslan. Mak. s. 9 "Taḥmīs-i Edirneli Sālikī Maṭla'-ı Fevri" başlığı altındadır. Mecmuadaki şiirin ilk bendinin son iki mısrasına yer verilmiştir.

IV

Māl-i dehr ile eger Kārūn'dan urursa dem
‘Iyş u ‘işretde elinde olsa dā'im cām-ı Cem
Dise kim aşl u nesebde nesl-i řāh-ı ‘ālemem
Līk mūnkir olsa ehl-i hāle ‘iřķı isterem
Cāhile ādem diyüp ādem yirine ķomazam
Göklere irsün gerekse başı ‘izz ü cāh ile

V

Ėayrıdan geĉ bende ol gel pādiřāh-ı miĥnete
Var erenler yolına ķatıl sipāh-ı miĥnete
Terk-i cān it ķāil ol feryād-ı āh miĥnete
Gör ne dir dūřen hevā-yı řāh-rāh-ı miĥnete
Terk-i ‘aķl u şabr ķıl girdüñse rāh-ı miĥnete
Kim ĉıkılmaz bu řarīķe Fevrīyā hem-rāh ile

Şem'î Tahmîs-i Çeşmî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Bir belâ-keş derd-mendem kıaddümi derd itdi ham
Her nefesde ğussa eyler baña çok cevr ü sitem
Reh-nümâ-yı miñnet iy dil gösterür rāh-ı 'adem
Cism-i cānumdan beni bîzār ider ğam dem-be-dem
Her biri bir yañeden cān u dil virür elem

[23^a]

Gāh derd ü gāh ğussa gāh miñnet gāhî ğam

II

Eylediler derd-i serle cümle dil mülkin harāb
Bir yañeden ğussa dañı gözlerüm itdi pür-āb
Nār-ı miñnet yağıdı yandurdu kılup bağrum kebāb
Eşk-i çeşmüm meclis-i ğamda şehā dökdi şerāb
Her biri bir yañeden cān u dil virür elem
Gāh derd ü gāh ğussa gāh miñnet gāhî ğam

III

Derd idüp hālüm diger gün itdi tā şam lāle-gün
Bir tarafından ğussa dañı kıldı bahtum ser-nigün
Miñnet itdi bir yañadan eşk-i didem baħr-ı hün
'Aqlumı tağıtdı ğam ğāyet zebün oldum zebün
Her biri bir yañeden cān u dil virür elem
Gāh derd ü gāh ğussa gāh miñnet gāhî ğam

IV

Derd-i sīnem şem'-i meclis gibi sūzān eyledi
Ğussa dañı gönlümü ney gibi nālān eyledi
Bağrumı miñnet şürāhî-veş tolu kıan eyledi
Fikrümü tağıtdı ğam 'aqlum perişān eyledi
Her biri bir yañeden cān u dil virür elem
Gāh derd ü gāh ğussa gāh miñnet gāhî ğam

[23^b]

V

Gāh derd ile belā cān u dile eyler sitem
Ben ġarībe gāh ġuṣṣa gösterür rāh-ı ‘adem
Gāh miḡneti öldürüp cān almağ ister dem-be-dem
Çeṣmīyā ġam cānuma oldu ḡavāle n’eyleyem
Her biri bir yañeden cān u dil virür elem
Gāh derd ü gāh ġussa gāh miḡnet gahī ġam

Penāhī Tahmīs-i Mu'īdī⁴⁸

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Yārdan yād oldu ğam bu baht-ı bī-ferden midür
Ya felāketler felekden mi bed-ahterden midür
Göñli meyl itmez baña bilsem ki mermerden midür
Böyle ser-gerdānlığum ol māh-ı manzardan midür
Ṭālī'üm naḥs olduĝı çerḥ-i sitemgerden midür
Başuma bunca belā dilden mi dilberden midür

II

Zülfi kāfir kişidür kaşd-ı dil ü imān iden
Ḥaṭṭı ḥālidür dil-i meftūnı ser-gerdān iden
Ġamze-i ḥün-rīzdür bağrumı her dem ḳan iden
Leb mi ya şehd-i mükerrer mi beni ḥayrān iden
'Işk mı ya gül midür bülbülleri nālān iden
Nā'rası bezm ehlinüñ meyden mi sāğardan midür

[24^a]

III

Nālemi gūş eyleyen bir nāy-ı pür-şīven şanur
Üstüḥ ān üzre gören cismümi pīrāhen şanur
Ya şeb-i ğamda yanar fānūsı şeb rüşen şanur
Āh o sengīn dil dil-i sūzānumı āhen şanur
Düşmene uyma didüğümce beni düşmen şanur
Dōstlar billāhi suç benden mi dilberden midür

⁴⁸ G. Tanrıbuyurdu. [Kalkandelenli Mu'īdī], Dīvān. s.129 116. G.

IV

Ağladursın her nefes sen ‘andelîbi tütalum
Nâledür iy yüzi gül anuñ naşîbi tütalum
Derd-i hicrûñle helāk itdüñ ğarîbi tütalum
Çāre çün çekmek-durur cevr-i ceybi tütalum
Defter-i ‘uşşāka yazmışsın rākîbi tütalum
Gel sen inşāf eyle andan ol bu defterden midür

V

Her nefes tolāb-veş zār ile nālān ağlamak
Kūze-i çeşmümle eşkümi sil tūfān ağlamak
Bî-ķarār olup müdām ser-geşte hayrān ağlamak
Saña mı ķaldı Penāhî böyle sūzān ağlamak
İy Mu‘îdî gice gündüz inleyüp ķan ağlamak
Kendü kendüñden midür yoķsa güzellerden midür

[24^b]

Şemsî Tahmîs-i Fevrî

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Muzâri --. / -.-. / .--. / -.-

I⁴⁹

Güller açıldı şahın-ı çemen sebze-zârdur
Devrân-ı lâle mevsim-i zülf-i nigârdur
Hengâm-ı şevki zevk-i kenâr-ı bahârdur
Vaqt-i cünün şevki mey-i hoş-güvârdur
Bülbül terâne başladı evvel bahârdur
Şeydâlıgum benüm yine bî-ihtiyâr-durur

II⁵⁰

Yolında cânun itdi fidâ bir kıyâmetüñ
Hâk oldı hâk-i pâyine düşdi bir âfetüñ
Od gibi yandı ışkına bir lâle-behçetüñ
Yıl gibi yıldı şavkına bir mâh-ı tal'atuñ
Şu gibi ağıdı pâyine bir serv-i kâmetüñ
Dîvâne gönlümüz ne 'aceb bî-ķarârdur

III

Çün 'arz-ı sidre eyledi nâzük nihâlüñi
Bedr eyledi yüzüñi meh-i nev-hilâlüñi
Necm-i sa'âdet itdi 'izâruñla hâlüñi
Luţf eyle 'arz kıl eşer-i Zü'l-Celâl'üñi
Şaklanma mâh-ı nev gibi göster cemâlüñi
Görmege gün yüzüñi bu halk intizârdur

IV

İy hüsn-i bî-mişâl ile dillerde yâd olan
Ehl-i vefâya kârı cidâl ü 'inâd olan

⁴⁹ 24b [Şemsî Paşa Dîvânı]. M. Akkaya. T. s.269, G.15.

terâne: figâna T.

bu halk: çü falak T.

⁵⁰ [Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri Rahmî ve Fevrî] A. Nihat Tarlan. Fasikül. 1, T.1.

2.4 şavk: 'ışk F.

[25^a]

Zālim rakībe işi güci ‘adl ü dād olan
Raḥm it ki yalvarursa ğamuñ birle şād olan
Kaçma ki bu cihānda güzelden murād olan
Furşat deminde ‘āşıka būs-u kenārdur

V

İy sūretiyle Yūsuf u sīretde Muşafā
Nāmı Muḥammed u ḳamū evzā‘ı Mürtezā
Yazuḳdur itme Fevrī-i miskīnūñe cefā
Gūş it ne didi mālik-i tab‘-ı sūhen-serā
Tut Şemsī’nūñ naşīhatini olma bī-vefā
Geçer güzelligüñ demi bu rūzigārdur

Şalāhī Mu‘idī

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Åh kim ‘aksine döndi çerh-i devrân ‘ākıbet
Tali‘den cem‘iyyetüm kıldı perişân ‘ākıbet
Kaçdı benden düşmene yâr oldı cānān ‘ākıbet
Hasret-i la‘l ile tıoldı gözlerüm kan ‘ākıbet
Tali‘üm naş eyledi gerdünü gerdān ‘ākıbet
Nā-ümīdem kalmışam ‘ālemde hayrān ‘ākıbet

II

Meclis-i gāmda yine pür-şevk ü hāletdür göñül
Çeşm-i mey-gūnuñ görüp mest ü melāmetdür göñül

[25^b]

Uğrayaldan derd-i bī-dermāna rāhatdur göñül
Yaşuma özge belādur cāna āfetdür göñül
Tīr ü gāmeñ hasretünden pür-harāretdür göñül
Çıkmadı sīnem içinden kaldı peykān ‘ākıbet

III

Ben ezel-i bī-hūşken la‘l-i leb-i cānāneden
Bulmadum bir yār-ı hem-dem yeg ola peymāneden
Şūr-ı şevk eksük degüldi hātır-ı virāneden
Bir zemān çıksam ölürdüm kūşe-i meyhāneden
Bülbül iken cān şaķındum gāmeze-i seyrāneden
İtdüğüme it gibi oldum peşimān ‘ākıbet

IV

Merdüm-i ‘ayyāre beñzer çeşm-i cādūsı anuñ
Mest olup kanlar döker ol terk-i bed-hūsı anuñ
Bir Habeş uğrusıdur bu hāl-i Hindü’sı anuñ
Perde-i Beytü’l-haremdür zülf-i hōş-būsı anuñ
Secde-gāhum olmuş iken tāķ-ı ebrūsı anuñ
Hāne-i zühdü Şalāhī itdi vīrān ‘ākıbet

V

Bir nazār baqđı yañılup yāre çeşm-i hūn-feşān
Aqđı göñlüm şu gibi ol serv ayağına revān
Tāqat ü ārām şabrum gitdi qaldum nā-tüvān
Anuñ içün ağlaram dā'im idüp āh u fiğān

[26^a]

Dōstlar şöyle görünür kim gözüme nāgehān
Ocağuma şu koyar bu eşk-i ğaltān 'āqıbet

VI

Cānumı mest itdi çünkim la'li ol ğonce-femüñ
Pādişāh olduñ sürüp zevk ü şafāsın 'ālemüñ
Minnetine içme şovuk şu dağı cām-ı Cem'üñ
Tañrı haqqı-çün Mu'īdī 'ālemüñ var 'ālemüñ
Furşat el virmiş iken sür yār ile 'ıyş u demüñ
Vay eger bu şöğbeti bozarsa devrān 'āqıbet

Şemsî Hâletî

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Hecez .--- / .--- / .--- / .---

I

Esîr-i bend-i hicr itdi beni çün ol cefâ-kârum
Yiridür girye vü feryâd u efgân olsa ger kârum
N'ola dîvâne-veş taşlara çalup şîşe-i 'ârum
İrürsem dem-be-dem eflâke âh u nâle vü zârum
Dirîgâ hasretâ düşmen sözine uydı dildârum
Unutdı dōstluğ haqqunu beni terk itdi ol yârum

II

N'ola ben mübtelâ dâ'im hazîn ü pür-melâl olsam
Özüm hâk eyleyüp râh-ı belâda pâyimâl olsam
Marîz-i derd-i hicrânem 'aceb mi bî-mecâl olsam
Yiridür ben garîb üftâde-dil aşüfte-hâl olsam

[26^b]

Dirîgâ hasretâ düşmen sözine uydı dildârum
Unutdı dōstluğ haqqunu beni terk itdi ol yârum

III

'Aceb mi tîg-i hicrûñ ile nigâra çâk çâk itsem
Döküp seng-i melâmet ile bu sînem zaḥm-nâk itsem
Ġamum haddeden geçüpdür n'ola âh u süz-nâk itsem
Yiridür kendümi şimşîr-i hasretle helâk itsem
Dirîgâ hasretâ düşmen sözine uydı dildârum
Unutdı dōstluğ haqqunu beni terk itdi ol yârum

IV

İdüp gün gibi olma pâre ağıyâr ile seyrânı
Benüm ile bir dem añlamaz geçer 'ömür gibi ânı
Şeb-i fürkatde kaldum görmez oldum rüy-ı cânânı
Yiridür ger virürsem hasret ile derd ile cânı
Dirîgâ hasretâ düşmen sözine uydı dildârum
Unutdı dōstluğ haqqunu beni terk itdi ol yârum

V

Hevā-yı ʿışk-ı yār ile dem-a-dem eyleyüp efgān
Delüp bağrum belā bezminde olsam ney gibi nālān
ʿAnā şahrāsını ey Şemsī geşt itsem olup Һayrān
Taʿaccüb itmesün ol Һāletī benden gören yārān
Diriġā Һasretā düşmen sözine uydı dildārum

[27^a]

Unutdı dōstluđ Һađkunı beni terk itdi ol yārūm

Selîkî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I⁵¹

Za'f-ı ışk-ı yâr ile kalmadı tende kuvvetüm
Bâr-ı miñnet çekmeden iki büküldi kâmetüm
Yâr bî-pervâ-durur derdiñi bilmez hâletüm
Gerçi vardur bir nefes nuţka mecâl ü tãkâtüm
Söylemek kaçd itdügümce yâra derd ü hasretüm
Ağlamak tutar beni güftâra kalmaz kudretüm

II

Her gice fikr eylerem kim şubha irersem eger
ŝubh-dem 'âlemlere ŝalduğda ol hurŝîd-i fer
Hâlümi 'arz idem aña kûyına idüp güzer
Lîk varup 'arz-ı hâl için aña kılsam nazâr
Söylemek kaçd itdügümce yâra derd ü hasretüm
Ağlamak tutar beni güftâra kalmaz kudretüm

III⁵²

Bir tabîbe hâlümi 'arz eyledüm ben mübtelâ
Nabzuma bağıdı benim ol yüzüme didi baña
Derd-i ışk ancak saña dildârdan olur devâ
Ben didüm dermân yoğ imiş kim kaçan varup aña
Söylemek kaçd itdügümce yâra derd ü hasretüm
Ağlamak tutar beni güftâra kalmaz kudretüm

⁵¹ 27a [*Onaltıncı Yüzyıl Şairi Selîkî ve Şiirleri*]. Ö. Zülfe s.188 Mak. 2

1.2 derdiñi bilmez: bilmez dirîğa M.

1.4 vardur: yokdur M.

⁵² 3.2 bağıdı benim ol: el urdu bağıdı M.

3.3 saña: buna M.

[27^b]

IV

Hālümü bilmez benüm pes n'eylesün baña habīb
Bilmeyince hastenüñ derdüni 'ilâc itmez tabīb
Yoğ imiş dermân ezelden derd imiş baña nasīb
Nice 'arz idem aña hālüm Selīkī ben ğarīb
Söylemek kaçd itdügümce yāra derd ü hasretüm
Ağlamak tutar beni güftāra qalmaz kudretüm

V

Ol perī-peyker kaçan kim karşıdan olsa 'ayān
Tağılır 'aqlum benüm bī-hüş oluram bir zemān
'Aqlumı cem' eylerem kim söyleyem hālüm revān
Līk qaldum şöyle hayrān kim niçe idem beyān
Söylemek kaçd itdügümce yāra derd ü hasretüm
Ağlamak tutar beni güftāra qalmaz kudretüm

Yākūbī Şadrī

mef'ülü mefā'îlü mefā'îlü fe'ülün

Hecez --. / ---. / ---. / ---

I

Bir saçları sünbül yüzi gül la'li şeker hā
Şu üzre idüp mālîk-i deryā gibi mā'i vā
Gördüm oturur bilmedüm ne idüğün aşlā
Ancağ bu kadar itdi 'aql u çalbüme liķā
Mîhr ol mı bu meh mi 'aceb ya ruḥ-ı zībā
Aḥsente zihī ḥüsni tebārek ve te'ālā

[28^a]

II

Hayretde koyup ḥüsni anuñ ḥalḳ-ı cihānı
Kimisi perī gibi melekdür didi anı
İtdi gedā temāşā varup ol ḥüb-ı zamānı
Oldı dilüme cārī bu maṭla' didüm anı
Mîhr ol mı bu meh mi 'aceb yā ruḥ-ı zībā
Aḥsente zihī ḥüsni tebārek ve te'ālā

III

Ol sîm-ten ü sîb-i zeķan gözleri āfet
Nāzik-beden ğonce-dehen ḳaddi ḳıyāmet
Her vech ile virmiş aña Ḥaḳ ḥüsni ü melāḥat
Didi yüzünü cān u gönül gördügi sâ'at
Mîhr ol mı bu meh mi 'aceb yā ruḥ-ı zībā
Aḥsente zihī ḥüsni tebārek ve te'ālā

IV

Bu ḥüsni-i dil-āvîz ile ol ḥüb-ı zemāne
Seyr itmege olduḳda gülsitāna revāne
Görüp yüzini bülbül-i dil geldi fiğāne
Medḥ eyleyüben başladı bu veche terāne
Mîhr ol mı bu meh mi 'aceb yā ruḥ-ı zībā
Aḥsente zihī ḥüsni tebārek ve te'ālā

V

Gül gibi oluban leb-i yâķütü ferah-nâk
Geçmiş oturur küşe-i ģüsni içre tarab-nâk

[28^b]

Görince yüzin ģayret ile ‘aqlum olur çâk
Şadri bu kadar eyledi ancak anı idrâk
Mihr ol mı bu meh mi ‘aceb yâ ruģ-ı zîbâ
Aģsente zihî ģüsni tebârek ve te‘âlâ

Rahmî

mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fa'lün

Müctes .- / .. / .- / .-

I

Rivāyet-i güli rûy-ı nigâr mı deyeyin
Harâret-i dili pür-ḥârḥâr mı deyeyin
Ġarâmet-i felegi nâ-bekâr mı deyeyin
Felâket-i seri endûh-ı bâr mı deyeyin
Ḥikâyet-i ğamı hicrân-ı yâr mı deyeyin
Şikâyet-i eleme rûzîgâr mı deyeyin

II

Dile nigâr ider iken cefâ vü ta'ab
İrişdi cânuma gerdün-ı dünden ş'ab
Fiğân u nâle idüp ağlayup didüm ki aceb
Belâ vü derd ü ğamuñ kangısun diyem Yâ Rab
Ḥikâyet-i ğamı hicrân-ı yâr mı deyeyin
Şikâyet-i eleme rûzîgâr mı deyeyin

III

Didüñ ki nâr-ı maḥabbet dilâ nihân olmaz
Benüm ya süz-ı nihânım niçün 'ayân olmaz

[29^a]

Belâ vü derdüme aşlâ benüm girân olmaz
Dinürse biñde biri ḥaşra dek beyân olmaz
Ḥikâyet-i ğamı hicrân-ı yâr mı deyeyin
Şikâyet-i eleme rûzîgâr mı deyeyin

IV

Derünüm itdi ğam-ı hicr-i yârı mâl-âmâl
Felek de bir yañadan ḳalbüme irürdi melâl
O gül firâkı ile bülbül-i dilüm daḥı lâl
Gelüp bu ḥâlde yârân iderse pürsiş-i ḥâl
Ḥikâyet-i ğamı hicrân-ı yâr mı deyeyin
Şikâyet-i eleme rûzîgâr mı deyeyin

V

Görünmez oldu gözüme ol nāzenīn dirīġ
Perī-veş ādeme olmaz imiş qarīn dirīġ
Cihānda kaldı dil ü ġamzede hazīn dirīġ
Bu sözde geçdi dirīġ ömr-i nāzenīn dirīġ
Hikāyet-i ġamı hicrān-ı yār mı deyeyin
Şikāyet-i elemi rüzīgār mı deyeyin

VI

O şāha dil vireli ġuşşadan hazīn oldum
Cihānda başuma sulţān iken esīr oldum
Dirīġ o taze cüvānuñ ġamıyla pīr oldum
Raġmī cān u gönülden bu sözi dīr oldum

[29^b]

Hikāyet-i ġamı hicrān-ı yār mı deyeyin
Şikāyet-i elemi rüzīgār mı deyeyin

Kıyāsī

fā'īlātün fe'īlātün fe'īlātün fā'lün

Remel -.- / ..- / ..- / -

I

N'ola bīzār olur isem dil-i nālānumdan
Cānuma geçdi uşandurdı beni cānumdan
Kimse efgānum ucından geçimez yanumdan
Gözlerüm dağı döker yaş yirine қanumdan
Kime feryād ideyin nāle vü efgānumdan
Kime қan ağlayayın dīde-i giryānumdan

II

Bükülüp қаşlarınıñ fikri ile yay oldum
Gözlerüm görmez olup bī-serv ü bī-pāy oldum
Cümle rāzum tıyulup 'āleme rüsvāy oldum
Nāleler bağrumı deldi görüñüz nāy oldum
Kime feryād ideyin nāle vü efgānumdan
Kime қan ağlayayın dīde-i giryānumdan

III

Beni қul itdi yürürken başuma azāde
Şimdi bakmaz yüzüme hem-dem olup her yāde
Ne bu қanlı yaşuma rahm ider ol beg-zāde
Ne bir efgānumı diñler geliser dünyāde

[30^a]

Kime feryād ideyin nāle vü efgānumdan
Kime қan ağlayayın dīde-i giryānumdan

IV

Görmeyelden berü ol şem'-i ruḥ-ı cānānı
Rüz u şeb ağlamadan dīde mi қaldı қanı
İy baña yok mu deyen nālelerüñ oranı
Degme derd ile tıtulmaz yañmaz efgānı
Kime feryād ideyin nāle vü efgānumdan
Kime қan ağlayayın dīde-i giryānumdan

V

İy Kıyāsī āh u hicrān olalı yoldaşum
Rāh-ı miḥnetde benüm zehr-i ğam oldu aşum
Seyle virür bu cihānı benüm āḥir yaşum
Her şeb efgān ile gel diñle belālu başum
Kime feryād ideyin nale vü efgānumdan
Kime an ağlayayın dīde-i giryānumdan

Gedâyî Esâî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Biñ sū'āl itsem birine gelmez ol şehden cevāb
Rāğīb olduķca aña ol benden eyler ictināb
Hîç bir vech ile olmaz işiginde feth-i bāb
Derd-i miḥnet bî-kıyās u dāğ-ı ḥasret bî-hisāb

[30^b]

Yar bî-pervā dirîgā ğuşşadan ḥālüm ḥarāb
Sevmesün 'ālemde kimse dilber-i 'ālî-cenāb

II

Hâtır-ı ğam-gîni raḥm eyleyüp şād eylemez
Cānumı bir laḥza bend-i ğamdan āzād eylemez
Bu dil-i vîrānumı luṭf idüp ābād eylemez
Aylar yıllar geçer bir gün beni yād eylemez
Yar bî-pervā dirîgā ğuşşadan ḥālüm ḥarāb
Sevmesün 'ālemde kimse dilber-i 'ālî-cenāb

III

Haftada bir gün baña 'arz-ı cemāl itmez o māh
Ben Gedâyî bî-nevāyam ol serîr-i ḥüsne şāh
Ḥasret ü derd ile 'ömrüm hicr ile oldum tebāh
N'eyleyem ben ḥaste yā Rāb bu ğam u miḥnetle āh
Yar bî-pervā dirîgā ğuşşadan ḥālüm ḥarāb
Sevmesün 'ālemde kimse dilber-i 'ālî-cenāb

IV

Oldı gitdükçe Esâî 'ışķ-ı dilde üstüvār
Benden ol fāriğ benüm derd-i derūnum bî-şumār
Sîne sūzān dīde giryān ten za'îf dil fiķār
Kalmadı şabr u qarārüm olmuşam ḥayrān u zār
Yar bî-pervā dirîgā ğuşşadan ḥālüm ḥarāb
Sevmesün 'ālemde kimse dilber-i 'ālî-cenāb

[31^a]

Meşrebî

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri --/ -.-/ .--/ -.-

I

Her kim dilerse vaşl-ı büt-i gül-izārını
Terk ide ğayrı fikri kıoya kār u bārını
Yollar gözetmede geçüre rüzigārını
Eğlence ide kendüye yār intizārını
İşğ ehli öldürür ki görem diyü yārını
Cānı çıkınca bekleye küy-ı nigārını

II

Şāhum görünmeseñ baña senden sitem degül
Yoluñda şanma bendeki şābit-i kadem degül
Ayağuma kıara şular inse elem degül
Yollara bakamadan gözüm ağarsa ğam degül
İşğ ehli öldürür ki görem diyü yārını
Cānı çıkınca bekleye küy-ı nigārını

III

Turna bu āsitānda diyü hışm ile baña
Hançer çekerse kıaşd idüp ağıyār-ı bed-liķā
Güş itmez cevābını kıatlümü görüp revā
Yār eşkini ölünceye dek beklessem n'ola
İşğ ehli öldürür ki görem diyü yārını
Cānı çıkınca bekleye küy-ı nigārını

IV

Eylerle taşra kııkımayup ol mihr ü mah-ı cemāl
Kıaşuñ ğamı ile kıaddüm ger eyleseñ hilāl

[31^b]

Encüm gibi kıapuñda durur dīde māhasal
Cān virsem intizār ile gelmez baña melāl

‘Iřķ ehli öldürür ki görem diyü yārını
Cānı çıķınca bekleye kūy-ı nigārını

V

Biñ pāre olsa Meřrebī tīg-ı firāķ-ıla
Terk itmez āsitānun ölür iřtiyāķ-ıla
Kūyında nār-ı ĥasret ile yana yaķıla
Virdüñde cānını çıķa řāyed du‘ā kıla
‘Iřķ ehli öldürür ki görem diyü yārını
Cānı çıķınca bekleye kūy-ı nigārını

Rahmî Vâdî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I⁵³

Âh elinden ƣalı'üm şād itmedi bir dem beni
Vuşlat-ı cāna ğam ile eylemez ģurrem beni
Ėark ider seyl-āb-ı eşk-i dīde-i pür-nem beni
Hey meded devrān neye şaģlar 'aceb bilsem beni
Öldürür āģir belālarla dirīgā ğam beni
Gözüme 'ālem görünmez seyr ider 'ālem beni

II⁵⁴

İd-gehde ol hilāl-ebrüyı gördüm şādmānam
Serv gibi şālınup aġyār ile eyler ģırām

[32^a]

Sāye-veş pāyine düşdüm āh idüp ben müstehām
Oģudum bu maģla'ı ġuş eyledi her hāş u ām
Öldürür āģir belālarla dirīgā ğam beni
Gözüme 'ālem görünmez seyr ider 'ālem beni

III⁵⁵

Şol geģen 'ālemlerüm cānān ile yād eylerem
Ol ģayālāt ile dā'im zār göñlüm eglerem
Tenüñ nāy-ı ğamda ben dīvāne olup iñlerem
Ėāh kendümle gehī dīvāra derdüm söylerem
Öldürür āģir belālarla dirīgā ğam beni
Gözüme 'ālem görünmez seyr ider 'ālem beni

⁵³ 31b, 32a [*Bursalı Rahmî*]. M. Erdoğan. Divān, s.104 M. 5.

1.4 bilsem: bilmem D.

⁵⁴ 2.1 şādmānam: şād-kām

2.3 müstehām: müstedām D.

⁵⁵ 3.1 şol: ol D. 'ālemlerüm: 'ālemleri

IV⁵⁶

Gitdi eyyām-ı şitā irişdi hengām-ı bahār
Şimdi zencirin sürür dīvānedür her cūybār
Her kişi bir serv-i bālāyı idüpdür der-kenār
Yārsuz dil haste ten efkār ü ‘aqlum bī-çarār
Öldürür āhir belālarla dirīgā ğam beni
Gözüme ‘ālem görünmez seyr ider ‘ālem beni

V⁵⁷

Bir hilāl-ebrū ğamından Raḥmīyā oldum ḥayāl
Çerḥ-i kejdüm gibi olsam yiridür serkeşte ḥāl
Yār zālīm ‘ışk kätıl şabr ise emr-i muḥāl
Vādī-i ḥayretde kaldum āh kim Mecnūn-mişāl

[32^b]

Öldürür āhir belālarla dirīgā ğam beni
Gözüme ‘ālem görünmez seyr ider ‘ālem beni

⁵⁶ 4.3 bālāyı: boylıy D. 4.4 bī-çarār: tār-mār D.

⁵⁷ 32a [*Bursalı Rahmî*]. M. Erdoğan. Dīvān, s.104 M. 5.
5.2 kejdüm: kej-rev D.

Yahyā

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'lün

Remel -.- / -.- / -.- / --

I

Şehri sāyirlerle seyr ider ol māh meded
Mededüm yođ ki varam kūyına her gāh meded
Olmadı derd-i dilümden benüm āgāh meded
‘Ağl ise yār degül ‘ömr ise kütāh meded
N’ideyin n’eyleyeyin āh meded vāh meded
Meded Allāh meded hey meded Allāh meded

II⁵⁸

Dūd-ı āhum gibi bir yerde ıarār idemezün
Gün gibi başum alup terk-i diyār idemezün
‘Işđ ile ıağır iderin zerrece ‘ār idemezün
Gevher-i eşkümi yañına nişār idemezün
Çāre yoğ kendümi dildār ile yār idemezün
Meded Allāh meded hey meded Allāh meded

III

Gezdüğim yirde dirīgā nitekim ebr-i semā
Ağlamağ oldu işüm ıasret ile şubı u mesā
Tırmadı yağdı göz açdurmadı bāran-ı belā
Niçe gündür ki görünmez baña ol şems-i zııā
Ne ıadar sa’y-i cemīl itdüm ise oldu hebā

[33^a]

Meded Allāh meded hey meded Allāh meded

⁵⁸ 32b, 33a [*Taşlıcalı Yahyā Bey*]. S. Kocaman. *Divân* s.137 M.16.

2.3 ıağır: fağr D.

2.4 yañına: pāyına D.

2.5 dildār ile: dildāruma D.

IV⁵⁹

Gāh olur āh-ı siyāh ile cihānı bürürin
Gāh girdāb-ı ğam u ğussada dönüp ıururın
Yaşum ırmağı gibi boynumu burup ıururın
Her dem āyīne-i ‘ālemde elemeler görürin
Hasteyem derd ü ğam-ı yār ile cānum sürürin
Meded Allāh meded hey meded Allāh meded

V

Benligüm eyledi cānum gözine perde beni
Kendü kendüme hiçāb eyleme her yirde beni
Ser-i aşhāb-ı şafā kıl der-i dilberde beni
Mūnis eyle dil-i Yahyā gibi bu derde beni
Elümi al koma mey gibi ayaklarda beni
Meded Allāh meded hey meded Allāh meded

⁵⁹ 4.5 cānum: ‘amım D.

Muhibbî

mef'ülü mefā'îlü mefā'îlü fe'ülün

Hecez --. / ---. / ---. / ---

I

Bir sâlike yol gösterür insân ele girmez
İy ʔalib-i Hakk pîri çü akrân ele girmez
Cân gözini gel bundan aç andan ele girmez
Ölmeden eger ölmez isen cân ele girmez
Cân virmeyicek derd ile cânân ele girmez

[33^b]

Cân anı diler lîkin ol âsân ele girmez

II

Dîdâra ʔapan n'eyleyiser cennet-i hûrı
Zülf-i hevesi şaldı dile bu şer ü şûrı
Yoqluğda ʔomuşdur deheni cümle huzûrı
Varlığumuz itdi bize bu fûrkat-i dûrı
Öğretti gönül miḥnet-i hicrâna zarûrî
Bir ancılayın dilber-i fettân ele girmez

III

Yâr idineli miḥneti ğafletden uyandum
ʔaşdı yüregüm ʔan u yaş ile ʔana boyandum
Ten şöyle za'îf oldu ki ben cândan uşandum
Şevk ile ʔaddüm tâbût idüp 'ışka ʔayandum
Başdan ʔutuşup şem' gibi odlara yandum
Dermândeyem üş-ı derd ile dermân ele girmez

IV

Dilberde ğaraz hüsni degül ân gerek ân
İy gözlerümüñ nûrı vü iy kâmil insân
Şehler ʔul ider ân ile ol gözleri mestân
İnsâna enîs olmadı gitdi o perişân
Gönlümi perişân ider ol zülf-i perişân
Zârı ʔıluram bir gül-i ḥandân ele girmez

[34^a]

V

Gūş eyle sözüm luţf ile iy mūnis-i cānum
Derdüm katı çokdur benüm açdurma dehānum
Hīç tuymasun eller bu benüm rāz-ı nihānum
Cān u dil ile bende kim iy şāh-ı cihānum
İşğ bulunur gerçi kim iy rūḥ-ı revānum
Miḥnetde Muḥibbī gibi iy cān ele girmez

‘Ulūmī

mef‘ulū mefā‘ilū mefā‘ilū fā‘ilūn

Hecez --. / ---. / ---. / -.-

I

Biz kim belā-yı ‘ışkuñ ile mübtelālaruz
Rüsvā-yı şehr sākini mülk-i ğınālaruz
Mecnūn-ı deşti şahne-i kūy-ı fenālaruz
Bī-çāreler esīr-i kemend-i belālaruz
Āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz
‘Ālemde ber-maḥabbete ḳalmıḡ gedālaruz

II

Dārā-yı bād u āteş-i ḫelāk u āb-ı ḫāk
Ḳılmıḡ ezelde çün bizi mensūb-ı ‘ışḳ-ı pāk
Geldüñ bu dār-ı māteme dil rīş ü sīne çāk
Cümle cihān fenāya varursa bize ne bak
Āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz
‘Ālemde ber-maḥabbete ḳalmıḡ gedālaruz

[34^b]

III

Sulṫān-ı ‘ışḳ bizi alaldan penāhına
Velā virmezüz bu memleketüñ ‘izz ü cāhına
Baş egmezüz vezīrine vü pādişāhına
Serkeşte olmuşuz düşüben ‘ışḳ-ı rāhına
Āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz
‘Ālemde ber-maḥabbete ḳalmıḡ gedālaruz

IV

Virdük çü pīr-i ‘ışḳ eline ihtiyārumuz
Mihr ü maḥabbet oldı bizüm kār u bārumuz
Yoḡdur menāl ü māl ile iy ḫā ce kārumuz
Dünyāda terk-i cāh iledür iftiḫārumuz
Āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz
‘Ālemde ber-maḥabbete ḳalmıḡ gedālaruz

V

Olup hevā-yı ʻışk ile āşüfte rūzigār
Kılduk qarāru ʻaql u dil ü şabrı tārūmār
Olduk belā vü miḥnet ile şöhre-i diyār
Düşdük şarāb-ı nāba ʻUlūmī ḥabāb-vār
Āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz
ʻĀlemde ber-maḥabbete ḳalmıḫ gedālaruz

[35^a]

Sū'ālī

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Dilberā fürkat beni kıldı özümden bī-ḥaber
Şöyle ḥāk oldum şabā virmez ğubārımdan eser
Gün yüzüñden ayru düşdüm qalmanı çesümde fer
Tīr-i ḥasret cānuma geçdi neler itdi neler
Dōst aqlar ḥālūme baqup benüm düşmen güler
Dirliğüm dirlik degüldür bir qara gündür geçer

II

Sensiz iy meh gözlerümden mācerā eksik degül
Başuma zülfüñ ğamından bir belā eksik degül
Zaḥm-ı tīrūñ sīnem üzere serverā eksik degül
Ben ölürsem bir benüm gibi saña eksik degül
Dōst aqlar ḥālūme baqup benüm düşmen güler
Dirliğüm dirlik degüldür bir qara gündür geçer

III

İşk-ı dildār ile oldum 'ālem içre derd-nāk
Süz-ı hicr ile delindi baqrum oldı süz-nāk
Gül gibi iy ğonce oldum yaqa yırtık sīne çāk
Ḥālūme raḥm eyle sensiz ben helāk oldum helāk
Dōst aqlar ḥālūme baqup benüm düşmen güler
Dirliğüm dirlik degüldür bir qara gündür geçer

IV

Çeşmümüñ iy lâle-ğad yaşını gül-gün eyledüñ
La'l-i nābuñsuz gözüm sāğarların ħün eyledüñ

[35^b]

Hicr ile göñlüm yaqup derd ile maħzün eyledüñ
İy saçı Leylī beni 'ışık ile Mecnün eyledüñ
Dōst ađlar ħālūme baqup benüm düşmen güler
Dirligüm dirlik degüldür bir qara gündür geqer

V

İy gül-i nāzük beden qılma Su'ālī'yi nizār
Tā ki 'uřşāq ārasında olmaya derd ile zār
Şabra tākāt qalmadı gitdi bu göñlümden qarār
Eyledi fürqat beni 'ālemde şāhum şerm-sār
Dōst ağlar ħalime baqup benüm düşmen güler
Dirligim dirlik degüldür bir qara günde geqer

Yetimî Tahmîs-i Necâtî
mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Muzâri --. / --. / --. / --.

I

Hüsnüñ ziyâsı 'âleme iy dilrubâ yiter
La'lüñ şafâsı cānuma cānâ gıdâ yiter
Hâl ü ruhuñ bu sîne de dâğ-ı cefâ yiter
Dil kişverine zülf-i siyâhuñ belâ yiter
Bakmağa bu vilâyeti bir az daha yiter

II

İzüñ ğubârı başuma ger olsa idi tâc
Olmaz idüm bu vech ile halk ortasında ac
Mu'tâd olalı derde devâ istemez mizâc
Bîmâr-ı 'ışkâ şerbet ile eyleme 'ilâc

[36^a]

Var iy tabîb kıo beni derdüm bañâ yiter

III

Ağyâre uyuban beni iy kaşları kemân
Atma yabane oğ gibi göğsüñ gerüp hemân
Hicr âteşine yaqalı beni bu çerh-i bî-amân
Geh yaş gelür gözüm den [ü] geh yaş yirine kıan
Derd-i derünü bilmeğe bu mâcerâ yiter

IV

Geldüm bu fânî 'âleme hiç sürmedüm şafâ
Çekdüm belâ vü mişneti biñ türlü ben şehâ

Dilber yolunda yıldığım oldu kamu hebā
İy çerh sen de yār gibi olma bī-vefā
Zirā bu deñlü ‘āleme bir bī-vefā yiter

V

Kimse Yetimī sen gibi bī-gārret olmasun
‘Ālem içinde müflisün bī-ħürmet olmasun
Aç ol cihānda minnet ile ni‘met olmasun
Tek yirde gökde zerre kadar minnet olmasun
Örtü döşek Necāti’ye bir büriyā yiter

Şem'î

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I⁶⁰

Râzıyam her ne kılsa baña serv-i semenüm
Tîğ-i cevri ile şad pâre kılsa bedenüm
Devr-i şeb zülf ü ruḥı fikriñe her sühenüm
‘Âr ider imiş beni öldürmege ol sîm-tenüm

[36^b]

Varayın yalvarayım boynuma taḫup kefenüm

II⁶¹

Râh-ı ışkında o mâhuñ yüzümi ḥâk ideyin
Cehd idüp menzilimi gün gibi eflâk ideyin
Bezm-i hicrâna daḫı şabr ile tiryâk ideyin
Hülle-i cennet olursa çâkını çâk ideyin
Dem-i vuşlatda baña ḥaylî olur pîrehenüm

III⁶²

Uymasaydı o melek diyü raḫîbüñ süzına
‘Âdet idünmez idi cevri ü cefâyı özine
Baḫmayaldan berü ben zâr u nizâruñ yüzine
Tuymaya girsem eger mür-ı zâifüñ gözine
İy Süleymân-ı zamân şöyle ḥayâl oldu tenüm

⁶⁰ 36a,37b [Prizrenli Şem'î]. M.A Karavelioğlu. Divân, s.198 G.116.

1.3 kılsa: iderse D.

⁶¹ 2.5 ḥaylî: ḥâyil D.

⁶² 3.4 mür-ı zâifüñ: zerrece mürüñ D.

IV

Gele ben Һaste-i hicr ile yiter zār eyle
Hey Һabībüm demidür luṭf ile tīmār eyle
Dilberā dār-ı fenāda bir eyü kār eyle
Tek beni zūlf-i dil-āvīzūñe ber-dār eyle
Çekeyin pādīşehüm kendü elümle resenüm

V⁶³

Düşeliden berü dil yādı o mihr ü melege
Fennī ııřkuñda baña şevķ ile geldi helege
Derd ü mişnet beni her dem niçe bir eyle çeke
Şem'ī'yem kūşe-i meyħāneyi virmem felege
Gülşen ü bāğ-ı cināndan baña yigdür vaṭanum

⁶³36b [Prizrenli Şem'î] M.A Karavelioğlu. Dıvān, s.199 G.116
5.4 kūşe-i meyħāneyi: künc-i ğamüñ D.

[37^a]

Rahmî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I⁶⁴

Bir yaña derd ü belâ vü bir yaña zeħr ü elem
Bir yaña cevr ü cefa vü bir yaña hecr ü sitem
Kıldılar tārâc ile dil mülküni şehri 'adem
Hâne-i dilde ider cebr ile da'vâ-yı kadem
Gâh fūrķat gâh miħnet gâh ħasret gâh ğam

II⁶⁵

Şüretüñ naķşın görüp çıķmaz göñül büt-ħāneden
Cām-ı la'lüñ şevķ ile dil gitmedi mey-ħāneden
Eksük olmaz āh kim her dem dil-i dīvāneden
Mest-i 'ıřķ oldum göñül ol nergis-i mestāneden
Gâh fūrķat gâh miħnet gâh ħasret gâh ğam

III

Hem-demümdür ğurbet içre her nefes āhum benüm
Devletüñde ķoma tenhā bendeñi şāhum benüm
Şal 'adem mülkiñe ben mehcürı Allāh'um benüm
Kim tarīķ-ı 'ıřķ içinde oldu hem-rāhum benüm
Gâh fūrķat gâh miħnet gâh ħasret gâh ğam

IV

Zerrece mihr itmeyen ol mäh-ı tábāndur bana
Kim fezâ-yı dehr anuñ cevr ile zindāndur bana
Fūrķat ü vuşlat ħayālüñ birle yeksāndur bana
Her gice tâ şubħa dek ğurbetde miħmāndur bana
Gâh fūrķat gâh miħnet gâh ħasret gâh ğam

⁶⁴ 37a [Bursalı Rahmî]. M. Erdoĝan. Dîvân. S.120 M.17.
1.5 cebr: cisr D.

⁶⁵ 2.2 şevķ ile: yādına D. 2.4 oldum: olup D.

[37^b]

V⁶⁶

Vādi-i sīnemde Raḥmī leşker-i hicrān olur
Gelmesün şabrum benüm dil ḥānesi vīrān olur
Cān u dil mülki başumdan ‘ākıbet tālān olur
Bir dem içre gerçi kim dil tahtına sultān olur
Gāh fürkat gāh miḥnet gāh ḥasret gāh ğam

⁶⁶ 37b [Bursalı Rahmī]. M. Erdoğan. Dīvān. S.121 M.17
5.2 benüm: sakın D.
5.3 başumdan:tenümden D.

Remzî Ca'fer

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Derdümi çeksün dimiş her kim dilerse vuşlatum
Arturan oldur hemān 'ālemde derd ü fürkatüm
'Ādet olduğı odur her lahzada bu hayretüm
Söylemek kaçd itdügümce yāre derd ü hasretüm
Ağlamak tutar beni güftāre qalmaz kudretüm

II

Dā'imā dirsün beni şanur mısun öldürmesem
Biñ kez öldürseñ beni bir kez yüzüm döndürmesem
Qorqaram ki fürkat öldüre öñüne irmesem
Ben niçün sen şem'-i tābāna revān cān virmesem
Yoq mıdur 'ālemde bir pervāne deñlü gayretüm

III

Dāmenüm dürler tolar bu dīde-i nem-nākdan
Bu qadar devlet bañā yitmez mi 'ışq-ı pākdan
Eyledi taqdīr-i devlet gerdiş-i eflākdan
Kūyına iltüp götürdi ben ğubārī hākdan
Vardurur yirden göge bād-ı şabāya minnetüm

[38^a]

IV

Zülf-i dilber bir gice hātırüm itdi qayğulu
Nāzır oldum kendüme gördüm hemān kim hāl bu
Menzīl-i kūy-ı nigāra vardum itdüm cüst ü cū
Görmedüm ol māhı çok baqdum aşağı yuħaru
Yirde gökde yıldızum yoqdur gidipdür devletüm

V

Ṭarz-ı ŧi'rüm Remziyâ iŧ'âr idüp a'mâlümi
Dilrubâlar vaŧfı ile ħûŧ idüp aqvâlümi
Leylî-i zülfüñ hevâsında olan âmâlümi
Rûz-ı maħŧerde deyem Mecnûn'a Ca'fer ħâlümi
Kim dilümi ol bilür ancaħ ol añlar ħâlümi

Ḥaṭāyī Tahmīs-i Enverī

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fa'lün

Remel -.- / -.- / -.- / .-

I

Ey gözüm ağla ki bir ğonce-i ḥandānum yok
Yüzüme güle baĸar nergis-i mestānum yok
Gülüp açılmaĸa bir Őevĸ-i Őahnedānum yok
N'ideyin Őahñ-ı ĸemen seyrini cānānum yok
Bir yanumca Şalınur serv-i ḥırāmānum yok

II

Vireyin ağzına cān baña zebānlar virene
Dil ü cān ola fidā ğonce dehānlar virene
Aĸlarum va'de-i vaşlına zemānlar virene
Em durur gerĸi lebün vaşlına cānlar virene
Leb-i cān baĸŐını emsem dimege cānum yok

[38^b]

III

Sū-be-sū gözyaŐı iy serv saña benden aĸalı
Güldi bu baht-ı Őiyeh boynuma zülfüñ Őaĸalı
Ŧoldı ĸanıyla gözüm yoluña cānā baĸalı
Baĸrumuñ başına dāĸ ĸamuñ odları yaĸalı
ĸaldum ayaĸda ĸara başuma dermānum yok

IV

ReŐk ider mīr-i felek cām-ı meyi Őoĸbetüme
Őāĸī-i devr-i zamān ĸā'il olur ḥürmetüme
Āh kim irmedüm ol serv-i semeni ĸāmetüme
Nice da'vet ideyün ol birini ḥalvetüme
Ḥātem-i la'l gibi mühr-i Süleymān'um yok

V

Būse-i lebleri cān ũstine cānlar eyler
Kim anı ŧatup alanlarına ziyānlar eyler
Gel gōre eŧk-i hiṭābı nice ḳanlar eyler
Enverī gũlŧen-i kũyuñda fiġānlar eyler
Dime iy ġonce-dehen bũlbũl-i nālānum yok

Ahmedî Hayretî

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

I

Eyleyüp terk-i ta'alluḡ gel fenā ol iy göñül
Faḡr ile faḡr eyleyüp ehl-i ġinā ol iy göñül
Milk-i ma'nīye ḡadem baḡ pādiḡā ol iy göñül
Şāh-ı 'ālem olmaḡ isterseñ gedā ol iy göñül
Ḳo riyāset fikrini gel ḡāk-i pā ol iy göñül

[39^a]

II⁶⁷

Eyleme dünyā için hīç kimse ile 'arbede
İhtiyāc idüp baḡ indürme her ednā ırġade
Geçgin ol esrār-ı 'ıḡkullāh ile cānum Dede
Faḡr ile faḡr it ġinā isterseñ iy dil-bende
Geç ḡanā'at küncine bir pādiḡāh ol iy göñül

III

Biz mehüñ dermāndesi ol derd-nāk it kendüñi
Zerre-i mihr-i ruḡ ile sīne-çāk it kendüñi
Pāyimāl ol müstemend ol hemçü ḡāk it kendüñi
Ġill u ġıḡdan ḡayḡal-ı 'ıḡḡ ile pāk it kendüñi
Açılup āyine-i ġitī-nümā ol ey göñül

IV

Varluġında bu cihānuñ yoḡ-durur herġiz beḡā
Niçe bir her gördüġüne šu gibi göñlüñ aḡa
Vazgel hercāyī dünyādan göñül yüz tut Ḳāk'a
Gördi mi kimse fenā dehrüñ beḡāsın bir baḡ a

⁶⁷[Hayretî] M. Çavuşoġlu, M. Ali Tanyeri. Divān, s.292, 269 G. 2.4 dil-bende: dil dünyede D.

Ṭālib-i mülk-i bekā iseñ fenā ol ey gönül

V

Bu ʔarīḳ-i ʔıřı içinde Aḫmedī sen pirsin
Şīr-i merdānsın eger bu mīşede naḫcīrsiñ
Bir şacı Leylī için Mecnūn-ı der-zencīrsiñ
Ḥayretī'nün derdine dermān olayın dirsīñ
Dem-be-dem derd ü belāya mübtelā ol ey gönül

[39^b] boş

[40^a]

Dīvān-ı Emrî

1⁶⁸

fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel --- / --- / --- / ---

1. Āsumān çinî devātum dūd-ı āhum hāmedür
Yazduğum evrāk-ı cān üzere miḥnet-nāmedür
2. Şām-ı zülfüñde zībāña irmek ıaşdına ıaşd ider
Anuñ için āfitābuñ 'azmi her dem şāmedür
3. La'lüñe öyküñdi diyü sükkerüñ bāzārda
Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengāmedür
4. İy göñül cān naḫdini vaşlında teslīm eylegem
Karz alınmışdur lebinden va'demüz bayrāmedür
5. Kana yursa tīgî ser-tā-ser beni incinmezem
Emriyā ol bāña bir gül-günü aţlas cāmedür

⁶⁸ 40a [Emrî]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.78. G.122.

evrāk-ı cān üzere: dil safhası üstine D.

'azmi: meyli D.

vaşlında: vaşlına D.

eylegem: eyledüñ

tīgî ser-tā-ser beni incinmezem: cismi incinmem ser-â-pâ tığı ger D.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Şol ara aşıñ senüñ rā-i ru-ı gül-gün mıdur
Yā cebīn altında müşg ile yazılmış nün mıdur
2. Baña tīmār eyle dirsem dāğ urursın sīneme
Yoħsa sen şehden 'ulūfem günde bir altün mıdur
3. Kākül-i müşgīnüñe Leylī deyeler mi senüñ
'Āşık-ı şeydālaruñ ey dilrubā Mecnün mıdur
4. Lāle midür fūratüñde olanuñ hākinde yā
anlar ağlar hāline bir dīde-i gül-gün mıdur
5. Nażm-ı pervīn mi bu yā dendān-ı dilber vaşfı mı
Yoħsa baħr içünde iy Emrī dür-i meknün mıdur

⁶⁹ 40a [Emrī] M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.74, G.114.
dilrubā: dilberā D.
gül-gün: pür-hün D.

[40^b]

3⁷⁰

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri --. / -.-. / .--. / -.-

1. 'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyāhdur
Çıkmış mezāri üzre yeşil dūd-ı āhdur
2. Cān u gönül belāya düşerse 'aceb midür
Haṭṭuñ ki ehl-i 'ışka belā-yı siyāhdur
3. Bīnūñ elif-durur dehenūñ şekl-i mīm ü hā
Nūr-ı āyeti haq için o ruhsāre māhdur
4. Milk-i cemāl şāhısın iy dilrubā haṭṭuñ
İklīm-i hūsni çevre kuşatmış sipāhdur
5. Cismüñde zaḥm-ı tīg-ı ğam-ı 'ışkı Emriyā
Şorana di ki derd iline toĝru rāhdur

⁷⁰ 40b [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.59 83.G.
şekl-i mīm ü hā: mīm ü hā ruhun D.

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes .- / ..- / .- / ..-

1. Tenūr-ı dilde yanar cān kebābı n'eyleyeyin
Bu cām-ı dīde ʔolu ʔan ʔarābı n'eyleyeyin
2. Degülse genc-i ğamı dilrubālara mesken
Göñül didükleri künc-i ʔarābı n'eyleyeyin
3. ʔadīş-i 'arız-ı zībā-yı yār olmayıcağ
Gülüñ elindeki rengin kitābı n'eyleyeyin
4. Tevağğuf eyle nigāra ki çekdügüm derdüñ
Döküp yaşum rağamını ʔisāb n'eyleyeyin
5. Ğam-ı nigār ile bir ʔāl iderdüm iy Emrī
Derün-ı sinedeki iztırābı n'eyleyeyin

⁷¹ 40b [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Dîvân, s.225, 412.G.
dilrubalara: 'ışk-ı dilbere D.
rengin: zībā D.

[41^a]

5

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. İy kemān-ebrū çıkar gider 'adem mülküñe cān
Barmağ-ile bir işāret eylesün tīrūñ hemān
2. 'İşkuñı fāş itmedüm nār-ı şafaqla kızdırup
Ṭās-ı çerhi başuma geydürdi cellād-ı zamān
3. Ḥayrete varmış görüp kıddūñ nihālin serv-i bāğ
Öldi diyü kuşlar eyler başı ucında fiğān
4. Ğabğabuñ çāhı degül bennā-yı kudret eylemiş
Kaşr-ı hüsñüñü küşesinde murğ-ı cāna aşıyān
5. Ay başında māh-ı nev şanma görinen Emriyā
Ṭālib-i dünyāya barmağ gösterür devr-i cihān

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Māh-ı nev bir nūn yazup beñzetmeyübdür қаşuña
 Āferin iy naqş-ı dil-keş āferin naqqāşuña
2. Bağda bālā bülendün görse iy serv-i sehi⁷³

3. La'l-i gevher-bāruña öykünmek iy cānum neden
 La'l-i aḥmerden қabā geydürdilerse başuña
4. Māh-ı nev gibi iki bükülsün olsun cismi zerd
 Kim ki iy meh rü hilāli beñzedürse қаşuña
5. Meşhedüm taşu ne didügin zebān-ı ḥāl ile
 Veh ki idrāk eylemezsün gelmeyünce başuña
6. Ğam bucāğında seni tenhā bulup bir gün boğar
 İ'timād itme şaқın iy Emri қanlū yaşuña

⁷² 41a [*Emri*]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.236 434.G.

beñzetmeyübdür: beñzetmemişdür D.

dil-keş: garrā D.

cānum: ḥātem D.

zerd: hām D.

⁷³ Beyitin ikinci mısrası yazılmamıştır.

[41^b]

774

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'īlün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Sen beni Ferhād ile bir görme iy şir̄in dehen
Hüsrev-i mülk-i gamem Ferhād hod bir küh iken
2. Bāğda bālā bülendüñ görse iy serv-i seh̄i
Utanur şah̄n-ı gülsitānda nihāl-i gül diken
3. Hañçerüñ hicrinde kendini hañçere urdı hilāl
Şardı mihrinden şafağ cismine bir kanlu kefen
4. Çeşmüñe didüm haṭā ile Hōten āhūsı ben
Şoñra bildüm kim degül merdüm-keş āhū-yı Hōten
5. Gül görüp ruhsāruñı yād itdi Emrī güyiyā
Çeşm-i Ya'kūba başiret virdi būy-ı pīrehen

⁷⁴ 41b [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Dîvân, s.202 367.G.

hod: ise D.

ben: lîk D.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. addũne ykũndũgi iun serv-i gũlzār-ı cihān
yle arar bād-ı āhum anı ditrer bir zamān
2. Bir ara yağız gũzeldür geri kim sāyeñ velī
addũñũñ ũftādesidür ol da iy serv-i revān
3. Uğrayup gedüke sīnemde arār itmez ouñ
yle beñzer iy kemān ebrũ dkũpdür anda ān
4. ānumı dökdi vũ gitdi tīg-i hũn-rizũñ senũñ
Acı aldı benũm iun zaħmum iy āı kemān
5. Tīg ile atlı eyleyũp gzũñ ñũnde kirpũgũñ
Emrīye raħm itmedũñ sen iy meh-i nā-mihribān

⁷⁵ 1. 41b [Emrī] M.A Yekta Sara. Dīvān, s.198 360.G
yle: eyle D.

2. A.g.e ilk iki beyit 360. gazelde son 3 beyit ise 361. gazelde bulunmaktadır. Mecmuada beyitler karışık yazılmıştır.

[42^a]

976

mef‘ülü fā‘ilātün mef‘ülü fā‘ilātün

Muzāri --. / -.- / --. / -.-

1. Dīvāneyem görelden sen ḥadd-i lāle-gūnı
Artar bahāri görse şeydālaruñ cünūnı
2. Ḥaṭṭıñ çemen oğurlar ağzına ğonce dīrler
Yoğdur nazīri yāruñ ben bilmem anı bunı
3. Meydān-ı ‘ışk içinde Mecnūn’ı añma baña
Er midür ol kim ola bir ‘avratuñ zebūnı
4. Bir pehlevān er idi ğam ‘āleminde Ferhād
Kim kesdi niçe müddet der-bend-i bī-sütūnı
5. Top itdi başın Emrī ḳadd-i ḥamini çevgān
Maḥbūblar dirilsün vardur erüñ oyūnı

⁷⁶ 42a [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.293 548.G.
nazīri: na‘iri D.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hecez .--- / .--- / .--- / .---

1. Gezersin şehirde her gün raķīb-i bed-liķālarla
Görinürsin bize iy meh niçe dürlü belalarla
2. O zülf-i misk-sālarla ķo baķşı iy dil-i miskīn
Kişiyi ħabş itmege ķādir olur mı ejdehālarla
3. Ten-i 'uryānum itmişdür ser-ā-ser ħāki ħūn-ālūd
Ṭonatmışdur belā şāhı beni rengīn ķabālarla
4. Beden üzre elifler şanma iy serv-i sehī-ķāmet
Maħabbet ķal'asın zeyn itdi şāh-ı ġām livalarla
5. O müjgān u ol ebrūlar ħayāliyle dil-i Emrī
Kemān-keşler dükkānidur müzeyyen tīr ü yālarla

⁷⁷ 42a [*Emrī*]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.255, 472.G.
niçe: biñ D.
ķo baķşı iy dil-i miskīn: ko ey dil-i miskin D.
ħabş: ceng D.
olur mı: olmaz D.

[42^b]

11⁷⁸

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hecez .--- / .--- / .--- / .---

1. 'Adem itdüñ vücūdum iy şanem gonca-dehān ile
Tenüm bir kıl gibi kılduñ yine ol mū-miyān ile
2. Gözüm müjgān-ı hūn-ālūd ile bir havza dönmişdür
Müzeyyen oldı eṭrafı nihāl-i erguvān ile
3. Gözüñ tīr atdı bu cāna añā yīr itdi bu göñlüm
Niçün atışdı ol kāfir bir iki müslümān ile
4. Elinde rişte-i cān rāzī olursa ol 'aynī leb
Peyāamber oyunun oynayam bu birkaç rīsmān ile

O müjgān ol ebrūlar ḥāyāl-ile dil-i Emrī⁷⁹
5. Ḥayāl-i ğamzesin tenhā görürsin diyü iy Emrī
Müjem kanlu bıçaqlı oldı çeşm-i hūn-feşān ile

⁷⁸ 42b [Emri]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.257, 476.G.

kıl: mū D.

oldı: ola D.

yīr itdi: cān atdı D.

bir iki: bir kaç D.

oynayam: oynayalum D.

⁷⁹ Mecmûada beyitin üstü çizilmiştir.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Sen meleksin sevdüğüdür bir beşer-şüret perī
 Āfitāb iken neden kim māha olduñ müşteri
2. Yüzine bakma o māhuñ dimesünler iy melek
 Nūr umar mihr ü felekden geldi şems-i hāveri
3. Altün üsküflü kuluñdur işüğünde mihr ü māh
 Bir şeh-i sīmīn-tenüñ olmak revā mı çakeri
4. Āfitāb-ı 'ālem-ārāsın tenezzül eyleme
 Zerri-i nāçizüñe şayma o māh-ı enveri
5. Akıdursın Emrī'nüñ yaşın şarardursın yüzün
 Ol mehe mi harc idersin bu kadar sīm ü zeri

⁸⁰ 42b [Emrī] M.A Yekta Saraç. Divân, s.277, 517.G.
 olduñ: olmak D.
 melek: güneş D.
 mihr: māh D.
 kuluñdur: kul iken D.

[43^a]

13⁸¹

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlün

Remel -.- / -.- / -.-

1. odı s̄inemde ol Şeh dāĝ-ı pür-ĥün
‘Atā kıldı gedāsına bir altün
2. Dehānın isteyü Leylī'nüñ iy dil
‘Adem iklīmine dek gitdi Mecnün
3. umār-ı ‘aqlı def itmege cāndan
Mey-i ‘ışık ile bu dil oldu pür-ĥün
4. SiriŐküm nadini her kim ki gördi
Didi bunda var imiş māl-ı ārün
5. aı-ı Şeb-dīz-i dildārı görelden
Gözümnden çıdı Emrī eşk-i Gül-gün

⁸¹ 43a [*Emrī*]. M.A Yekta Sara. Dīvān, s.219, 400.G.
‘aqlı def itmege : ‘aklumuñ def'ine D.
bu dil oldu pür-ĥün: tolu kāsedür nün D.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. İñleri bīmār-ı 'ıŝkuñ nāle vü efgānıdur
Ağları ğam küŝtesinüñ dīde-i giryānıdur
2. Āŝiyān-ı murĝ-u ğamdur başumuñ üstünde çerh
Dil o zülf-i Leylī'nüñ Mecnün'u sergerdānıdur
3. Āh oķı ile çarħa bir zaħm urdı iy қаşı kemān
Kim ŝafaķ anuñ қabāsına bulaşmış қanıdur
4. Қapladı mihr ü mehi ebr-i ħaṭ-ı ruħsār-ı yār
Gözlerinden diñmeyen her dem anuñ bārānıdur
5. Pāre pāre itdi yine cāmeyi ebr-i felek
Emrīyā şimdi o māhuñ 'āŝıķı 'üryānıdur

[43^b]

15⁸²

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Acıyu acıyu baña yaralar an alasun
Döne döne üstüme gerdün-ı gerdän alasun
2. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını dūd-ı āh
İñileşsün nāleler bu çeşm-i giryān alasun
3. Çehresine eşk-i dūr-bārı dizilsün jāleden
Rularuñdan ayrı baña verd-i andān alasun
4. İşidicek la'ı-i gevher-bāruña a geldügin
Bir arañlık yire girsün verd-i andān alasun
5. Zülf-i müşgīnün hevāsı āk idüpdür Emriyi
ara geysün sünbül-i bā ebr-i nīsān alasun

⁸² 43b [Emri]. M.A Yekta Sara. Dıvān, s.210, 383.G.
jāleden: jāle-vār
verd-i andān: āb-ı hayvān D.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Çeşm-i bed degmesün ol nāzük ü sīm̄̄n tenüñe
Zer hamāyil ideyin gel qolumı gerdenüñe
2. Bağladum gīsū-yı müşḡ̄nüñe āşüfte dili
Ola bu bend ile yüzümi süre dāmenüñe
3. Egri mi anlatdılar ebrūña beni qatlüm için
Şundi peyveste kemān ğamze-i t̄ir-efgenüñe
4. Cām şekline giripdür meh-i bedr ile güneş
Bu üm̄̄de ki senüñ cām olalar revzenüñe
5. Gil-i Emrī'den eger qudret eli eyleye murğ
İy gül-i bāğ-ı cihān bülbul ola gülşenüñe

⁸³ 43b [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.252, 467. G.
anlatdılar ebrūña beni qatlüm için: añladı kaşuñ beni kim qatlüm için D.
ğamze-i t̄ir-efgenüñe: Türk-i hadeng-efkenüñe D.
ümide ki: ümid ile D.

[44^a]

17⁸⁴

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Gördiler ol bī-vefāyı terk ider her dem beni
Özlerine eylediler nāleler hem-dem beni
2. Būy-ı 'ıŝk ile ŝarıldum nāfe gibi posta
Bir kılna aşmadı ol kāküli pür-ḥam beni
3. Varayın ḳan ağlayayın āsitān-ı yārda
Fürḳatinde ḳana yudı dīde-i pür-nem beni
4. Benden ögreñ gel ḥaḳīḳat yolını iy yār kim
Terk itmey günde biñ kez öldürürken ğam beni
5. Būy-ı zülfinden ŝabā geldi dem urdı cānuma
'Āŝıḳ-ı āŝufte itdi Emriyā ol dem beni

⁸⁴ 44a [*Emri*]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.302, 567.G.

terk: redd D.

nāfe gibi posta: nāfe-i müŝġine çün D.

pür-nem: pür-ham D.

yārda: dilbere D.

öldürürken: öldürürse D.

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'lün

Remel -.- / -.- / -.- / --

1. Dilde derdüñle belā vü miḥnet ü ğam vardur
Dīde-i terde ḥayālūñdür daḥı nem vardur
2. La'l-i dūr-bāruñ kızıl yāḳutdan bir ḥoḳḳadur
Anda ḥasret tīġinüñ zaḥmına merhem vardur
3. Lāle-i ḳabrüm 'araḳ-rīz oldı nūr-ı sīneden
Şanma ruḥsārında ḳaṭre ḳaṭre şebnem vardur
4. Sende şanma iy göñül ancak ğam-ı dildārı kim
Ḥāṭırında her kişinüñ lā-cerem hem vardur
5. Görmemiş kimse vücūdı mişlī ma'düm Emriyā
Zerrece yoḳ ol güneş yüzlüde bir fem vardur

⁸⁵ 44a [*Emri*]. M.A Yekta Saraç. Dīvân, s.68, 420.G.

nūr-ı sīneden: sūz-ı sīneden D.

Ḥāṭırında her kişinüñ lā-cerem: Her kişinüñ lā-cerem göñlünde bir D.

[44^b]

19⁸⁶

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ..- / ..- / ..-

1. Gül-i terden dağı nāzük bedenüñ
Ğonce-i bāğda yoğdur dehenüñ
2. Yaş döker hađıñı yād eyleyicek
Jāle şanma müjesinde çemenüñ
3. Āh kim kıldı hevāyī şanemā
Cān u dil tıflını top-ı zeķanuñ
4. Zevğdür ayağuna yüz sürmek
Ğademüñde sürelüm zevki senüñ
5. Cān virür Emrī di öldürsin anı
Tīrle ğamze-i nāzük fikenüñ

⁸⁶ 44b [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Dîvân, s.154, 272.G.
cān u dil: dil ü cān D.
ğademüñde: devletüñde D.

fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel ..- /..- /..- /..-

1. Ğuşşa-ı hâl-i lebüñ düşdi dil-i pür-hevese
Tâkatüm yitmez iken sâye-i bâl-i megese
2. Dil cân bülbüline sen yüzi gülsüz serv
Şâh-ı güllerle çemen döndi müşebbek kafese
3. Taraf-ı dîde-i giryânda gören kirpügümi
Beñzedür baħr kenârında olan ħâr u ħasa
4. Meh-i nevden dili var nâleler eyler her dem
Felegi beñzedirem 'ışk yolında cerese
5. Emrî ħâk olmuş iken kâlka tozum 'izzet ide
Cânib-i yârdan üstüme kaçın kim yel ese

⁸⁷ 44b [Emrî]. M.A Yekta Saraç. Dîvân, s.248, 459.G.

bâl-i: perr-i D

Felegi beñzedirem 'ışk yolında cerese :Beñzedürsem feleki n'ola bu yolda cerese D.

[45^a]

21

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ..- /..- /..- /..-

1. Bizi güldürmedi dilber ğam-ı hicrânlar ile
Demidür ağlaşalum dīde-i giryânlar ile
2. Öldüğüm vaktin itüñ kabrüne eylerse güzâr
Zeyn ola hâk-i mezârum gül-i hândânlar ile
3. Merdümüm devlet-i ‘ışkuñda şehâ kâdirdür
Yoluña la‘li nişâr itmege dāmânlar ile
4. Āteş-i haddüñ ile her gice tutuşmağdur
İşi pervânelerüñ şem‘i şebistânlar ile
5. Emriyâ gördi gözüm yaşı cihânı alıyor
Göge yapışdı kamer necm-i dırağşânlar ile

fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Remel ..- /.- /.-

1. Yārsuz bu cihānda n’eylersin
Serv yođ būsitānda n’eylersin
2. ‘Işık-ı Leylā’yı iste gönüñde
Hay Mecnün yabanda n’eylersin
3. İy gönül murğı yüce pervāz it
Bu türāb āşiyānda n’eylersin
4. Tīr-i āhuñ gibi felekden geç
Hāy Mecnün yabānda n’eylersin
5. Çünki ‘āşık degülsin iy Emrī
Deye kūy-ı fülānda n’eylersin

⁸⁸ 45a [*Emrī*]. M.A Yekta Saraç. Divān, s.226, 414.G.

serv: güli D.

Hāy Mecnün yabānda n’eylersin: Lā-mekân ol mekānda n’eylersin D.

deye: söyle D.

[45^b]

23⁸⁹

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Țurreñ ile kākülün ğāyet sitemkār oldılar
Ol iki çok başlular gör niçe țarrār oldılar
2. Gör didiler kim yüzüñi görmek naşīb olmaz ebed
Gözlerün iy şūḥ bu derd ile bīmār oldılar
3. Bir ara Țop oldı zülfün düşdi cānlar üstine
Hīç cān urtulmadı cümle giriftār oldılar
4. Ğabġabuñla zülfüne şunlar ki el uzatdılar
Kimisi zindānda alup kimi ber-dār oldılar
5. Gözlerün kim yaş döküp dildārı ister Emriyā
Hā celerdür Yūsuf-ı Mışra arīdār oldılar

⁸⁹ 45b [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.77, 119.G.
alup: aldı D.
kim yaş döküp: yaşın döküp D.

mef'ülü mefā'īlün mef'ülü mefā'īlün

Hezec --. / .--- / --. / .---

1. Diş yāresi mi cānā la'l-i terüñ üstinde
Dendāne-i sīn mi yā ol sükkerüñ üstinde
2. Ruhsāruña 'āşıkdur taşu bile döger başın
Her şubḥ degül şebnem verd-i terüñ üstinde
3. Bir dilber-i āhen dil bir sāde melek yüzlü
Cān virse n'olā cānā dil ḥaṇçerüñ üstinde
4. Bir meyyite döndüm kim süsenle kıllar zeyn
Şaṇçılalı cismümüñ ḥaṇçerlerüñ üstinde
5. Murğ-ı dili Emrī'nüñ ol ḳadd-i bülendüñde
Şan ḳumrı-ı nālāndur 'ar'aruñ üstinde

⁹⁰ 45b [Emrī]. M.A Yekta Saraç. Dīvān, s.266, 420.G.
şan: bir D.

[46^a]

Dīvān-ı Hāyālī

1⁹¹

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'īlün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Gerdenümdür dime bu zülf-i siyāhumdur benüm
Hay zālīm boynuña düşmiş günāhumdur benüm
2. Halka-i māhı tutup gerdünü yirinden kapan
Şām-ı ğamda kuvvet-i bāzū-yı āhumdur benüm
3. Şāh-ı 'ışkām penbe-i dāğūma deñmez tāk-ı Key
Şol gedāyı bī-ser ü pālar siyāhumdur benüm
4. Bezm-i hüsni içinde iy dil çeşm ü ebru-yu nigār
İki merdüm iki şūh u kec külāhumdur benüm
5. İy Hāyālī faqr şāhınuñ kilāb-ı küyünüñ
Her palāsı bir libās-ı lāle-günumdur benüm

⁹¹ 46a [*Hāyālī Bey*] A.N Tarlan. Dīvān, s.284, 29. G.
gerdenümdür: gerdenümde D.
libās-ı lāle-günumdur: libās ı 'izz-ü- cāhumdur D.

mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün**Muzāri --. / --. / --. / --.**

1. Ğamzeñ ucından oldu iki çeşm-i pür-ümīd
Giryē deminde anları aar iki şehīd
2. 'İlm-i cefā kitābını ders itmede bugün
İqlīm-i Rūm'a gelmedi hālūñ gibi ferīd
3. Düşinde görmeye bir ayak bāde hāletin
Şofī riyāzet ile eger olursa adīd
4. Şu 'arīzuñda hā göricek düşdi hāçere
Anı gören itdi kıyās 'aks-i berg-i bīd
5. Geldi Hāyālī apuña 'arz-ı niyāz idüp
Devleti ziyāde Pādişehüm 'ömr ber-mezīd

[46^b]

3⁹²

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'lün

Remel -.- / -.- / -.- / --

1. Menden iy serv cüdā sāye-i bī-cānem ben
 Kara toprak başuma hāk ile yeksānem ben
2. Himmetüm gāşiyetin çerh götürür tüşında
 Gör gedā kisveti içinde ne sulḫānem ben
3. Bāş açuḫ lāle çemende didi sulḫān-ı güle
 Kan bulaşmış 'alem-i şāh-ı şehīdānem ben
4. Hāke küstāh gibi basma ḫadem iy dervīş
 Ayaguñ altına baḫ mūr-ı Süleymān'em ben
5. İy Ḥayālī ne bilür cehl ile nādān beni
 Bende-i pādīşeh 'ālem-i 'irfānem ben

⁹²46b [Hayālī Bey]. A.N Tarlan. Divān. Neşredilmiş divanda gazelin yalnızca iki beyiti aynıdır, diğer beyitlerin de sıralamaları farklıdır.

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'lün

Remel -.- / -.- / -.- / --

1. Bu güzellik kim 'aṭā eylemiş Allāh saña
Germ olursa n'ola mihr-i felek iy māh saña
2. Niçe şerḥ ide benüm n'eydügümi her nāle
Bezm-i 'uṣṣāḳda bir nağme gelür āh saña
3. Kūhısār-ı ğama gelseñ göresin Ferhād'ı
Seng-i ḥārādan idem nāḥun ile rāh saña
4. Beglügi vardur o māhuñ elif ü dāğı ile
İy gedā ṭabl-ü 'ālem verdi bugün şāh saña
5. Kāni' ol çehre-i zerdüñle Ḥayālī yürü var
Hırmen-i 'ıṣḳda degdi hele bir kāh saña

⁹³ 46b [*Hayālī Bey*]. A.N Tarlan. Dîvân, s.108, 20. G, Ez Eş'âr-ı Gül ü Şad-Berg.
nāle: nalem D.
göresin: görüben D.
ḥārādan idem: ḥārāda ede D.
beglügi vardur: bergligüñ var D.

[47^a]

1⁹⁴

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'lün

Remel -.- / -.- / -.- / --

1. Gerçi kim seḫāredür ol nergis-i cādūlaruñ
Anları başmışdur iy meh-rū hilāl ebrūlaruñ
2. Kolların boynuña şalduķca nigārā reşkten
Gözüme ejder görünür 'ānberīn gīsūlaruñ
3. Olmayacağın bilür yāķūt ḫaṭṭuñla mişāl
Başına toprak şaçarmış yazduğı yazularuñ
4. 'Ārīzuñ koyup mehe ṭapduķları için ey şanem
Şun' naķķāşı yüzün kara kıılır hindūlaruñ
5. Yār dendānına nisbet eylemişler özlerin
Yüzleri ağınu iy Emrī göre lü'lü'leruñ

⁹⁴Dīvān-ı Hayalî başlıklı bölümün içinde tekrardan Emrî'nin şiirlerine yer verilmiştir.
47a [Emrî] M.A Yekta Saraç, Dīvān, s.148, 261.G
bilür yāķūt ḫaṭṭuñla: bilüp Yāķūt hattuña D.
mehe: güne D.
kıılır: yazar D.
nisbet: teşbīh D.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Ḥasret-i ebrū-yı müşg̃inüñle nūnuñ ḳaddi ḥam
Noḳta ḳomıṣ s̃inesi üstine ānuñ dāğ-ı ḡam
2. Na'lçeñ resmi meh-i nev kebkebün naḳşı nücüm
Åsumān-mānend olur her yire kim bassañ ḳadem
3. Dīde ebrū-yı ḥamuñ gördükde 'arz itdi dile
Māh-ı nev gören kimesne gösterür ḡayrıya hem
4. Levḥ-i dilde yazmaḡa taṣvīrūñi naḳḳāṣ-ı ṣunḥ
Çeṣm-i pür-ḥūnum devāt-ı sürḥ müjgānum ḳalem
5. Mūy-ı jülīde degüldür kelle-i Mecnūn'da
Ol benüm tuḡum çekerdi Emriyā ṣāh-ı ḡamem

⁹⁵ 47a [*Emri*]. M.A Yekta Saraç. Dîvân, s.175, 314.G.

ḳomıṣ: ḳonmıṣ D.

gören kimesne: görenler ey meh D.

ṣunḥ: 'ıṣḳ

degüldür: degüldi D.

ḡamem: gam D.

[47^b]

5⁹⁶

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Āyine her gün koyar dildāri tenhā koynına
Nāz ile Yūsuf girür güyā Züleyhā koynına
2. Çıkmadı yāruñ lebi fikri dil-i ağıyardan
Aldı ol la'li dirīgā seng-i hārā koynına
3. Rāh-ı gülzār-ı fenāda cismini iden ğubār
Rūzigār ile girür bir verd-i rā'nā koynına
4. Dāmenine seng alup kuhsār ceng itmek diler
Koyduğı için maqdemüñ naqşını şahrā koynına
5. Niçe gözyaşı Hayālī 'ışık içinde oldu maḥv
Girdiler ırmāğlar güyā ki deryā koynına

⁹⁶ 47b [*Hayalī Bey*]. A.N Tarlan. *Dīvān*, s.367, 49.G.
fenāda: vefāda D.

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hecez .--- / .--- / .--- / .---

1. Nedür cān kim anı sen nāzenīn cānāne virmezler
Saña 'āşık olanlar yoluña cānā ne virmezler
2. Lebi sevdāsı gönlümde yaraşur zāhidā yāruñ
Bu bir la'l-i muşaffādur anı her kāna virmezler
3. Hārābat erleri bir seng-i bālin itseler anı
Serīr-i devlet üzre mesned-i sulţāna virmezler
4. Zelīhā-veş şu kim tuğyānı nefsinden cüdā kıldı
Anuñ Mışr-ı vücūdı Yūsuf'ın zindāna virmezler
5. Hāyālī 'ışk-ı Leylā'ya heves kılduñ velī ānı
Belā deştinde her Mecnūn-u sergerdāna virmezler

⁹⁷ 48b [*Hayalī Bey*]. A.N Tarlan. Dīvān, s.154, 60.G.
Zelīhā-veş: Züleyhāsın D.

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fa'ilātün

Muzāri --. / -.-- / --. / -.--

1. Ağyār āh idermiş ol gül-'izāra karşı
Olur şovuk havālar evvel bahāra karşı
2. Şāh-ı melāmetüm kim hāk ister āteşinden
Çekdüm kılıç sipāh-ı nāmūs-u 'āra karşı
3. Bu beyt-i rūh-baḥşı vird-i zebān idinmiş
Manşūr gitdüginde şevk ile dāra karşı
4. İdüp muḥīṭ-i a'zam emvācın āşikār
Tenler sefinesini urur kenāra karşı
5. Irmağlar Ḥayālī taşlar alup dögüندی
Seylāb-ı eşk-i çeşmüm aḳduḳda yāra karşı

⁹⁸ 48a [*Hayālī Bey*]. A.N Tarlan. Dīvān, s.339-340, 4.G, Ez Eş'ār-ı Gül-ü Şad Berk.
kim hāk ister: kim her āh-ı D.

fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'lün

Remel -.- / -.- / -.- / --

1. Hey ne müşkil derd olur 'ālemde yār eksükligi
Cānuma kār eyledi bī-iḥtiyār eksükligi
2. Rāh-ı ğamda ben ğubārı ḥākden ḳaldırmayan
Rūzigār eksükligidür rūzigār eksükligi
3. Sīne-i pür-dāğ ile 'āşık fenāda oldı tüt
Şām-ı ğamda şem'ler yaḳup arar eksükligi
4. Kūy u dilberden ne ğam dūr itseñ iy devrān beni
Çok mıdur ğülzār-ı dehre bir hezār eksükligi
5. İncinür görmese cāmum Ḥayālī pīr-i dehr
Gösterür dervīş olana iḥtiyār eksükligi

⁹⁹ 48a [*Hayalî Bey*]. A.N Tarlan. Dîvân, s.397, 13.G.
tüt: zevḳ D.
dehr: deyr D.

[48^b]

9¹⁰⁰

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hecez --. / .--. / .--. / .--

1. Gülşende dönüp 'aşık-ı bî-bāke benefşe
Dildāra bakup secde ider hāke benefşe
2. Miftāh ile ol bāb-ı çemen kuflini açup
Bezm itdi şaçar cür'asın eflāke benefşe
3. Terk it gel 'aşığı baña yār ol deyü her dem
Urur çeneyi bülbül-i ğam-nāke benefşe
4. Didüm ki gedāya yaraşur şeyh ser-ejder
Baş egdi sücüd itdi bu idrāke benefşe
5. Billāhi Hıyālī gibi şāhum nice beñzer
Yelken toruda bir yaqası çāke benefşe

¹⁰⁰ 48b [*Hayalî Bey*]. A.N Tarlan. Divân, s.363, 41.G.
şeyh ser-ejder: sîh-ser olmak

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -.- / -.- / -.- / -.-

1. Şāf-dil rūşen nazār bī-mekr bī-ālem bu gün
 abza-i udretde bir Şimşir-i attālem bu gün
2. İsm ü resminden cihānuñ fāriğ ü āsūde hāl
 Tekye-i Hā'da tirāŐ olmuş bir abdālem bu gün
3. Zīnet itdi cismūmi ser-tā-bepā dāğ-ı siyāh
 Őāhid-i 'iŐkuñ ru-u pür-tābına hālem bu gün
4. Őāh-bāzı evc-i istiğnāda pervāz eyledüm
 Şayd-gāhından cihānuñ fāriğ'ül-bālem bu gün
5. İy Hāyalī eŐk-i gül-gūnumla hem-demdür müdām
 Anuñ iin bāde-i gül-renge meyyālem bu gün

¹⁰¹48b [*Hayalī Bey*]. A.N Tarlan. Dīvān, s.330, 65.G.
 Őāh-bāzı: Őāhbāzem D.
 gül-gūnumla: hūninümle D.

[49^a]

Ca'fer

1¹⁰²

fe'ılātün mef'ailün fe'ilün

Remel ..- / .-.- / ..-

1. Vaşluñı virme cāna begcegüzüm
Şatma cānı cihānā begcegüzüm
2. uluñuz devletüñde hōş geçelüm
Böyle almaz zamāne begcegüzüm
3. Gerek öldür beni gerek dirgür
ul senüñdür baña ne begcegüzüm
4. Der-miyāndur dü-'ālemüñ varı
Seni bir kez kucana begcegüzüm
5. Cā'fer'üñ aşdı vaşf-ı hüsñüñdür
Şi'r arada bahāne begcegüzüm

¹⁰² 49a [*Tāci-Zāde Ca'fer Çelebi*]. İ.E. Erünsal. *Divân*, s.421,422, 129 /127.G.
varı: cānı D.

Muhibbî

1

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -.- / -.- / -.-

1. Maraz-ı 'ışkı gör ŝifâ yirine
Eli gör derd-i bî-devâ yirine
2. Baña sevda-yı zülfüñ âhîri kâr
Kara çul geydürür 'abâ yirine
3. Sînemüñ sırrı fâş olur yoĥsa
Çâk iderdüm tenüm kabâ yirine
4. Baĥmadan yüzüme geçüp gitme
Suñ benüm bârı merĥabâ yirine
5. Müfît mesken şanur cihâni kişi
Naĥd-i 'ömrin virür kirâ yirine
6. Çıkarayım gözümü görmez ise
Ĥâk-i pâyiñi tütüyâ yirine

[49^b]

2

fā'īlātün fā'īlātün fā'lün

Remel -.- / -.- / -.-

1. Yağdı nār-ı firāqla beni yār
Veķınā Rabbenā 'azāben-nār
2. Dil şoķar zaħmum aғzına tīrūñ
Bilmege dilde ne yapduğın efkār
3. Kimse yok 'ışķ içinde benden yeg
Leyse fiddārı ğayrı nā-deyyār
4. Maṭla'um gün yüzüñ ḥayāli ile
Oldı iy māh-ı maṭla' elā nevvār
5. Dil ğubār-ı ḥaṭṭını fikr ideli
Merdümi oldı maḥzuñ elā serār

mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hecez .--. / .--. / .--

1. Güzeller nāz ile reftār iderler
Dönerler ğonce-veş güftār iderler
2. Dün ikrār eylemişken büse-i yār
'Aceb n'oldı bugün inkār iderler
3. Güzellerden vefā gelmek ne mümkin
Cefā dirseñ iñen bisyār iderler
4. Koyup 'aşıkların ol māh döñer
Raķīb ile varup bāzār iderler
5. Muħibbī sırr-ı 'ışkı itme izhār
Şaķın Mañşür-veş ber-dār iderler

¹⁰³ 50b [*Muħibbī*]. K. Yavuz. Dīvān, l.c. s. 645, 1134. G.
gelmek: ummak D.
ne mümkin: 'acebdür D.
döner: rülar D.

3.3. NESRE ÇEVİRİ

(Tatarı)

1

1. Dünyaya yine bahar geldi, her taraf taze yeşillik oldu.
2. Her çiçek açmaya başladı, rahmet eserleri belli oldu.
3. Devlet atına, gül asker olmuş ya, lale ona seyis olsa buna şaşmamalı!
4. Menekşe omzuna dökülen saçlarını çözdüğünden beri sümbülün zülfü darmadağın oldu.
5. Goncanın hepsi dikenli oldu, bülbül nasıl feryat ile ötmesin?
6. Meğer nergisin gözleri altın kadehten (bir) yudum içtiği (için) uykulu oldu.
7. Şahbaz, kumru ile turaç kuşuyla bağda bülbüllerin bin tane oldu.
8. Ey saki! Dolu dolu sun içelim, bu dünya kimseye baki değil.

2

1. Yeşil çimen yere halı gibi salındı, güz mevsimi gitti sevinç devri (bahar) geldi.
2. Gül bahçesinde gül güle söyledi, goncalar karşılıklı konuşmak için ağız açtı.
3. Menekşe yine güzel koku satan oldu, alemi Hoten miskin kokusu sardı.
4. Lale yokluk diyarından ayağının tozuyla sağ salim geldi.
5. Bülbülün günü hasret ile geçer, gül kuruyup kalmış mağara arkadaşına neden güler?
6. Dünyadan göçeni geri gelir sanma; fırsat elde iken ye, iç.
7. Ömrün baharına aldanma hemen hazan bahçesi olur.
8. Ey saki! Dolu dolu sun içelim, bu dünya kimseye baki değil.

3

1. Dünyadan göüp gideni geri gelir sanma; fırsat elde iken ye, iç.
2. Baş salmasındaki hikmet budur ki: Her şeyin yaratıcısı şüphesiz Allah (cc.)'dür.
3. Zambak bu ayeti işitince parmağını kaldırıp "Ya Allah!" dedi.
4. Didara yine erişeyim diye her asker su hasretiyle çağlar.
5. Süsen eline şarap testisini aldı, laleyi gördüğü (için) eli ayağı karıştı.
6. Gül bülbülünün gürültüsünü işitip bülbüle dedi ki: "Sen bunu de."
7. Şimdi vaktidir, sevgilinin çayır çimeninde fukaranın mezesi olan sazlar birlikte (çalsın).
8. Ey gönül! Yar istersen sen de Tatarî gibi onu Hakka layık eyle.
9. Ey saki! Dolu dolu sun içelim, bu dünya kimseye baki değil.

4

1. Gelinleri süsleyen kadın, saba rüzgarını ve çayırı süsledi, sahraya Hoten ahusunun kokusunu saçtı.
2. Bahar bulutu yine süpürgeci oldu, su yerine Aden incisini saçtı.
3. Gonca, bülbüle naz etmek için gonca gülden gömlek giydi (gonca açıldı).
4. Selvi, çınarı kırmızıya boyanmış görünce eğilip naz ile dedi ki: "Ay gibi parlak olan benim."
5. Lale, elinde kadeh saki olup her meclisin (kadeh) alıp vereni oldu.
6. Fulya çiçeği eline kadeh alıp yasemini kenara çekmek ister.
7. Dağda lalenin güzelliği övülmez, bağda yaseminin hoşluğunu anma.
8. Toprak olup gideni görmeyeyim diye nergis gözünü uykudan açmaz
9. Ey saki! Dolu dolu sun içelim, bu dünya kimseye baki değil.

5

1. Menekşe, boyu gamdan iki büklüm olduğu için elinde asa tutar.
2. Hoş kokulu gülün bağı yanıktır. O yüzden bazen atlas kumaş, bazen kırmızı, bazen beyazlar giyer.
3. Yeşillik boş olsa ne olur? Bahçe baştan başa düzgün boylu servi oldu.
4. Lale, Mevlevi külahı gibi giyinmiş; süsenin sırtında ise lacivert renk cübbe var.
5. Selviye dua etsin diye el getirmiş, çınarın tesbihini boynuna asmış.
6. Bülbüller gül bahçesinin ortasında yine safa ve güzel davet eylediler.
7. Ey saki! Dolu dolu sun içelim, bu dünya kimseye baki değil.

6

1. Gül yine bülbüle akşam ve sabah inlesin diye Yusuf'undan haber verdi.
2. Sarıklı (kişi), bülbüle arkadaş olup (beraber) güle övgü eylesinler.
3. Ömrü bir haftadır iki olmaz, lalede ciğer yarası olsa (bu) ayıplanacak bir şey midir?
4. Nergisin görmediğini nilüfer haber vermek (için) demeseydi ne olurdu.
5. Gonca cübbesinin yakasını parça parça etti, menekşe maviler giydi matem eder.
6. Nergis bu hale hayran oldu sümbül kâkülünü dağıttı.
7. Ey gönül! Sen de eğer akıllı isen bu hale bakıp hayret et.
8. Ey saki! Dolu dolu sun içelim, bu dünya kimseye baki değil.

1. Bir bahar iste ki sonbaharsız, güzel kokulu gül bahçesiz olsun.
2. Bahçesinin güzelliği sonsuz, yeşilliği taze, bostansız olsun.
3. Padişaha hamd et ki onun vasıflarını anlatmak destanlara sığmaz.
4. Bir an onsuz olan (kişi) lalesiz, gülsüz, erguvansız o bağa benzer.
5. Bütün alemin vücudu cömertliğe aittir ki onsuz olarak durana çare mi var?
6. Cihan, bir nefes bile onsuz olmaz o sonsuza kadar iki cihansız olsun.
7. Giden gitmeyen bütün eşya onun benzeridir.
8. Ey saki! Dolu dolu sun içelim, bu dünya kimseye baki değil.

Mahlassız

1

1. Marifet güllerini aşikâr kılıp gönül bülbünü yine şeyda kıl.
2. Can bülbülüne ayna göster onu suretiyle birlikte söyleyen kıl.
3. Cahillikten (onun) yüceliğiyle kurtulup gönlünü ölü iken diri kıl.
4. İsteyene ahirette mahcubiyet olur, hele sen bari dünyayı terk et.
5. Sıcaklık dolu olup donuk olma aşk ateşiyle yanıp yakıl.
6. Dert ile coş gürlü, damla iken özünü derya kıl.
7. İki aleme gözünü kapatıp kendi özünü bir bakış seyret.
8. Muhabbet içkisiyle mest olup canı dehşete düşmüş akli delirmiş kıl.
9. Aşkın sırları ile hayran olup alemi rinde yakışır şekilde dolaş.

2

1. Ey yârin yüzünün talibi! Gel seyret, başkaları duymasın.
2. Yar yalnız ve ev boştur. Evde ev sahibinden başkası yoktur.
3. Bu dünyanın gül bahçesinde bülbül yok, yoksa her köşede çok gül mü var?
4. Onu görmeye göz gereklidir ama değersizlikle dolu göz anlamaz.
5. Gönülden gaflet perdesini götür, can gözünü uykudan uyandır.
6. Hey iki gözüm gel bir düşünerek bak; bak işte cennet, bak işte Didar.
7. Nasihatimi önceden kabul etmedin, işte sözüme geldin. Bundan sonrası sana kardır.
8. İşi gücü tamamla sessizce otur, benim sana her zaman sözüm budur.
9. Aşkın sırları ile hayran olup alemi rinde yakışır şekilde dolaş.

3

1. Parlak güneşi zerreye sayma, engin denizi damlaya alma.
2. Hızır (a.s) cennette elinden ölümsüzlük suyunu sunsa içme, susuz ol.
3. Başkasının sofrasındaki ekmeği gökyüzündeki yuvarlak ay gibi olsa (da) alma
4. Bu yüzden karınca gibi büyük bir yardımla Süleyman'ı davet et.
5. Her an kendi yağınla kavrulup kalbini mum gibi nurlu eyle.
6. Ta ki can gözünden perde olan utanma karanlığı defolana (dek).
7. Görsünler seni seni, sen ne cevhersin; ya bu cevherin kanı nerededir?
8. Hey gurur şarabının sarhoşu! Gözünü aç gaflet uykusunda kalma.
9. Aşkın sırları ile hayran olup alemi rinde yakışır şekilde dolaş.

4

1. Ey gönül! O alışılan yâri hatırlayıp figan ile feryat eyle.
2. Eğer aşk kölesi olmak istersen gam köleliğinden büsbütün azat ol.
3. Aşk ateşi hepsini od (gibi) yaksın, ömrün harmanını berbat eylesin.
4. De ki aşk içinde can veren kişiler iyi yad ettiler ama gittiler.
5. Ferhat canını vermeseydi, senin aşığın Hüsrev olur muydu?
6. Aşkı hal et ki sözde kalma, söz binasını yık.
7. Gönüldeki ekmek ile karın doymaz söz şekeri ağızda tat vermez.
8. Ferah adını söylemekle gönlü gamlı olan memnun olur mu?
9. Marifet ekmeğinden azık edinip gaflet uykusunda kalma gözünü aç.
10. Aşkın sırları ile hayran olup alemlerinde yakışır şekilde dolaş.

5

1. İçmek için ele cam aldığından Cem'e ne olduğunu nihayet anladın.
2. Zevk vereni içmeyince günlerin kudreti yok olmaz.
3. Ey saki! Bizi sabah akşam mest eyle, (sevgilinin) yanağının ve saçının (verdiği) gamı duymayalım.
4. Bu erkek kardeşi daima sevgilinin vasılına erdir. Çünkü deliye her gün bayramdır.
5. Sen şimdi ceylan (gözlü güzeli), gazel mumunu bırak. Bu işve ile şiir düzmeyi bırak.
6. Gümüş göğsünün vasıflarını tamamla; sen olgunsun, ham sözlerin gerekmez.
7. Hz. Musa / Kelîm-i Kâşânî¹⁰⁴ gibi bir söz söyle ki işitenler "İşte söz." desinler.
8. Dert ehli olmak istersen eğer aşk meyhanesinde dert çeken ol.
9. Sen de başka bir padişah olup şöyle şan ve şöhretin esiri olma.
10. Aşkın sırları ile hayran olup alemlerinde yakışır şekilde dolaş.

¹⁰⁴ İranlı gazel ustası bir şair.

Mustafâ

1. Rüzgar devri bu taç ve tahtı aldığı için bu eşya ve talihi terk edip işte bir keçeye razı ol.
Şu bedeni besleme ki onu karınca ve yılan yiyecek, alçak dünyaya gösterişli olma çünkü o devamlı değildir.
İşte bu lale bahçesi nice insan kanıyla boyandı, nice bin hasretli nice bin padişah yatar.
Dünya feryat ve inlemeyle dolu olduğu için sana kalmaz, bundan sonra bunu bil.
Gayret et ki dünyada senden bir yadigâr kalsın, bana dersin devrin elinden aklım darmadağınık oldu.
2. Sabah vakti oldu yine gül bahçesi yapmaya karar verdik, yani gamı defetmeye çare bulduk.
Laleye baktık bağrımızı kan ettik, ah edip cümle dağı ve taşı inlettik.
Dert ve zorluk çekmede Ferhat'ı yalan eyledik, dünyanın sonunu bildik gönül ve canı terk ettik.
Nam ve şanı biz bugün toprağa devirdik, nice güzel yüzlüleri toprak içinde sakladık.
Ey gönül! Tut ki seni dünyaya sultan eyledik. Nice sultanlar toprak içinde yatar, orayı değersiz yer eyledik.
3. Laleye bir bak bağı kan olmuştur, servi başını salmış, çıldırmıştır.
Nice dik başlılar bu dünyada zelil oldu. Eziyet ve sıkıntı; dert ve gam feleğin ilmidir.
Yeryüzü gözyaşın (nedeniyle) hep lale rengi olmuştur, verdiği dünyayı alıp sanki oyun oynamıştır.
Dostlar! Gafil olmayın felek alçak olmuştur, bir değirmendir felek ömrü ona un olmuştur.
Bu alem bir mezbahadır halkı koyun olmuştur. Akıllı isen her gece bir tekkede karar kılma.

4. Hazan vakti erişti gel bugün bağı mekan eyle, bu yeşil kubbe bugün ne renk oldu gör.
Sahra bugün yine yeni bir elbise giymiş; onu gören gül utancından kıpkırmızı kızardı.
Gül kırmızılığına aldanma bugün yar seni aldatır, dünya bugün kime bir kere vefa etmiştir.
İskender ve Dara bugün hani nerededirler? Nice yasemin yüzlü bugün toprağa düşmüş yatar.
(Nefs) ejderhası bu dünyayı kana boyadı, yaktı. Hakikat besbelliyken sen hala gaflet uykusunda yatarsın.
5. Aşığın bir zaman baharın sohbetini etti, hazan rüzgarı ağaçları karartmaya başladı.
Servi büküldü ve soldu, erguvan döküldü; nicesi gam çekmeyeyim, nicesi sevinçli olayım der.
Kim bu son olan cihan için süslendiğini bilirse ömre parlak diye aldanmasın ki o hemen akıp giden bir akarsudur.
Dünyada gizli kalmamıştır, her şey gün gibi ortadadır. Dünya ne Dahhak'a ne Cem'e ne Nuşirevan'a kaldı.
Mazide kalan binbir padişahı anmayı boşver. (Önünde) nice Osmanlı soyu Bursa'da yatar görmez misin?
6. Durmayan yolcu, ağaçların cübbesini giydiği için bir an bile savaşmadan çiçeklerin askerini yendi.
Lale renkli yeryüzü yine matem hırkasını giydiğinden nice kaplan ecel damında fareye dönmüştür.
Nice altın taç giyen başların yastığı taş olmuşken sen hala Türk, Frenk benim olsun diye savaşırsın.
Hey ne gafilsin ki aklına dar tabut gelmez, afyon ve esrar yemeden hayran, sarhoş kalmışım.
Ey Mustafa! Sen bu şan ve şöhretten faydalanamazsın. O zaman aşk yolunda her kazancını cömertçe paylaş.

Rif'atî

1. Ey padişah! Saltanat tahtına mağrur olma, atlas dibayı terk edip bir abayı seç.
Ey sevgili! Dünya evinde nice yeri fetheden Cem, İsfendiyar da bu dünyadan göçtü gitti.
Dünya bahçesi insan kanyla lale bahçesi olmuştur, nice gül yüzlü selvi yerle bir olmuştur.
Mazlumun ahından sakın. Zira dünya gibi dönen felek onun intikamını senden alırsa huzurun kalmaz hor ve perişan olursun.
Nice bin ev ve diyar zulüm ile viran olmuştur. Basiret gözünü aç bu dünyadan ibret al.
2. Bir seher bülbülü gibi gül bahçesinde gayret ettik, can kuşunu sabah olunca inlettik.
Gönül ateşinden bir an için ah ve feryat ettik, perişan bülbülü şaşkın ve hayran ettik.
Aşıkların zikir halkasında (devran) bir an için nağmeler söyledik, bu semada kendimizden geçerek her dervişi nazlı nazlı salınan sevgili zannettik.
Gül meclisinde goncayı salınan sevgili eyledik, lalenin bağrını bu dertten ötürü kan ile doldurduk.
Gül bahçesinde (aşk yolunda) seyran eden su gibi durmadan akan bir bölük divaneyiz.
3. Felek elinden nice ileri gelenler aciz olmuştur, her nefeste gözlerden dökülen kan olmuştur.
Alçak dünyada feleğin değirmeni içine düşen insan buğday gibi un olmuştur.
Dert ve gam çekmekten gönlüm ilim sahibi olmuştur, oraya vardıkça derdimin birisi on olmuştur.
Gerçi Ferhat gönlümü Bî-sütûn Dağı gibi delmiştir ama gam vadisinde benim gönlüm Ferhad'a yol gösterir.
Ey Rifatî! Anka kuşu Kaf Dağı'ndan deniz içine düşüp un ufak oldu, sen gafil olma (çünkü) dünya devamlı değildir.

Muhibbî

1. Bugün hazan rüzgarının esmesiyle sahra hep sarardı, bugün bu dünya yavruya gör ne oyun oynadı.
Bugün cihanda yeşillik kalmadı hepsi sararıp soldu, bilgili kişi bugün gözünü açıp ibret aldı.
Karga, bugün bülbülün meskeninde söyleyen olmuştur; belli olan bugün yok oldu, sanırsın kıyamet koptu.
Gör bugün kırmızı gül kara toprağa benzemiştir, nergis bugün göz yumup cihanda ortadan kaybolmuştur.
Hoyrat asker bugün eşya verdi yağma eyledi, dert ve gam dolu bülbül gitti ondan geriye sevinci kaldı.
2. Ey bahtiyar hükümdar! Senin aklına binlerce aferinler olsun ki alçak feleğin ahvalini bir bir aşikar ettin.
(Ey Şahım!) Fıtratının denizinden nice diri cevher saçtın, her biri can kulağına küpe olsa yakışır.
(Ey Şahım!) Fesahat meydanında yine dil kılıcını çektin. (Herkesi hayran bıraktın.) Sen görünüşte gençsin ama aklın pir aklıdır.
Bugün fazilet ehli arasında sahipkıran (en talihli hükümdar) oldun, gül bahçesi içinde can kuşunun sabah çiçeği oldun.
Ey şah! Upuzun selvi boyun hazan görmesin (ömrün uzun olsun).
Taze gül gibi çabuk solma, güzel kokunla daima devletli ol.
3. Ey emel denizine batmış hayran ve sersem kişi! Seni sonunda ecel timsahı yutsa yeridir.
Ey dünyada renk renk atlas kumaştan diba giyen! Kabir azabı ve cehennem ateşinin yatak döşeğin olacağı anı hatırla.
İster kaplan ol ister puma gibi (cesur) ol. (Sonunda) Ölüm mızrağıyla aslan gibi canına pençe vurur.
Yol uzak azık yok merkep ise tıknefes ve topal. (Bu halde) Ulu menzile erişir miyim yoksa yoldan şaşar mıyım bilmem.
Ey Muhibbî! Akıllıysan oyalanmadan ahiret hazırlığını yap, çünkü dünya kalıcı değildir.

Hüsrev

1. Bu amber kokulu zülfün yanağında cilve yapar sen onu tavus kuşu ya da periler şahı olan Cebrail (a.s) sanırsın.
Bulduğun yerin her köşesi en yüce cennetin bahçesi midir? Ayağının tozu, papağanların gözünü gözünün siyahı çok siyah, beyazı çok beyaz olan huri eyler.
Gönül, dudağının şerbetine saf suya susadığı (gibi) susamıştır, zülfünün kokusundan dolayı zaman ile zemin güzel kokar.
Bir ay alınlı, gün yüzlü, puta benzeyen gönül çalan sevgilisin ki boyunu kim görse ya senem ya yasemin diye söyler.
Gönül bülbülü gül bahçesinin güzelliğini görüp hemen söylemeye başlar. Ey güzellik bahçesinin gülü, sana yüz kere bin kere aferin!
2. Yanağının kandili alemde güneş gibi parlak olduğu için ışığının gücüne ay köledir.
O aşık, dişinin yazısına kulak verdiği için beri düşmüş, amber boynu saçlarının kokusuna bağlanmış bir köledir.
Sevgilinin yanağının arzusunun hayali aşığın inleyen sinesindedir, güya bir padişahdır ki yeri büyük bir ocaktır.
Mumun ateşi yanağından olduğu için güneş ve ay mahcuptur. Ben şeker (gibi) dudağını çok isteyenim, o nerededir?
Can papağanı, güzelliğinin meclisinde senin güzelliğini söyleyendir. Ey güzellik bahçesinin gülü, sana yüz kere bin kere aferin!
3. Misk kokulu sümbüle benzeyen saçlarının her teli yılan gibi olduğu için aklım karışmıştır.
Gözümün yaşı, ayağının toprağına saçılan cevher olmuştur, başımız aşkın şarabı yüzünden sersemleşmiştir.
Can mülkünün içinde aşkın hükümdar olmuştur, gönlün saçları Mansur'ı asmaya dar ağacı olmuştur.
Kulağına bu halka gibi ay küpe olmuştur, gösterişli saçlarına gönül kuşu av olmuştur.
Alemin gül bahçesi senin yüzün sayesinde bahar olmuştur. Ey güzellik bahçesinin gülü, sana yüz kere bin kere aferin!

4. Dişleri inciden, dudağı kırmızı yakuttan, dilinin şerbeti sevgilinin ağzından tekrarlanarak dökülenlerden latiftir.
Yaratılan güzellerin içinde o ay yüzlüden latif yok, boyunun nuru güneşin doğduğu yer yüzünden parlak ve latif oldu.
Kokusu can verir, zülfünün rüzgarı tütsü yakılan kaptan, dudakları şendir. Busesi taze paluze tatlısından latiftir.
Alemde dilberin eziyetinden lezzetli bir şey yoktur, kadehten içen dudağın Kevser ırmağından latiftir.
Aşığa semtinin tavafı hacc-ı ekberden latiftir. Ey güzellik bahçesinin gülü, sana yüz kere bin kere aferin!
5. Yanağının üstündeki çizgi nakış ve resmi kıvrım kıvrım eder. Hey! O ne kafirdir (ki) kamer zamanında dine kasteder.
Bu sarı yüzümün rengini uğurlu gümüş rengine çevirir, ay yüzünün hasreti gözyaşımı pervin eder.
Ne yaptım ki gamzen canımı almak için bana kinlenir? Gönül senin sokağının başında yatıp her gece beddua eder.
Ey Hüsrev! Yoldaşı gam yoldaşını sabaha kadar yastık yapar.
Dudağının bahtiyarlığının vafına eren (kişi) Şirin olur.
Her an Cebrail (a.s) işitip onu över. Ey güzellik bahçesinin gülü, sana yüz kere bin kere aferin!

Rahmî Hayâlî

1

1. Gözümün akan yaşından cihan suya gark olmuştur.
2. Felekler (ahımın) dumanından yeşil renk olmuştur.
3. Melekler gizli ateşimden kanatlarını yakmıştır.
4. O, merhameti olmayan ay yüzlü sevgiliden ayrı düşeli delirmiştir.
5. Yıldızlar ah ve figanımdan her gece yüzünü (gözünü) yummazlar.

2

1. Bugün zorluk ülkesinde Ferhat gibi bir aşığım.
2. Yaralı benim gam ağaçlığında (bahçesinde) gülü rüsva eder.
3. Serzeniş dağında mekan etsem buna şaşılır mı?
4. Ben o dünyanın kuş bahçesinde yırtıcı Hüma kuşu avladım.
5. Kuş yuvamdan Anka gibi nice yavru uçurdum.

3

1. Bu ağlayan gözüm ki gerçi gam diviti olmuştur.
2. Onun içindeki kırmızı yazı mürekkebi gözyaşım ve kanımdır.
3. Kirpiğimin kalemi aşk derdinin macerasını yazarken;
4. Halimi sana gönderen muhabbetnamelerdir.
5. Ben ölünce semtinin köpeği kemiğimden götürsün.

4

1. Aşk mecnunu olmuşsam ne olmuş çünkü bu Allah'ın takdiridir.
2. Çünkü benimde tüylerim yer yer delilik zahteridir.
3. Çünkü bu yolda can saçan aşğın tedbiridir.
4. Çünkü çam ağacı gibi bağrım yaşlı olsa yeridir.
5. Muradımın meyvesi erguvanımın fidanında yeşermez.

5

1. Ey Rahmî! Yüreğini gam bulaşıklığından soy.
2. Biz ihtiyarların o aşk yolunda perişanlığı budur, yürü.
3. Kalender gibi gönül levhasından isteklerin çizgisini tıraş et.
4. Ey Hayâlî! Aşk tekkesinin divane abdalı ol.
5. Dilenciler gibi şan ve şöhretimden geçmek isterim.

Su'âlî

1

1. Hazan rüzgarı yine gülleri perişan etti.
2. Perişan bülbüller bu hale figan eyerler.
3. Cihanın yüzüne ağaçların yaprakları saçılır.
4. Her yaprak bu fani dünyanın köşesinden haber verdi.
5. Der ki: "Bu rüzgar kimseye can vermez, aman!"
6. Kudret ile üstüne gizli çizgi yazılmıştır.
7. Ey delikanlı! Her demi hoş karşıla her zaman istediğin gibi olmaz.
8. Giden gitti, geleni karşıla dem bu demdir.

2

1. Niceleri bu yeryüzünde baş ve ayağı bir ettiler.
2. Nice tedbir ettiler (ama) sonuna ermediler.
3. Hazan yaprağı gibi düştüler yerini yer ettiler (yere düşürdüler).
4. Hiç vefasını bulamadılar anca ertelediler.
5. Ağlamak ile bu an iki gözünü bir ettiler.
6. İşte bu beyit ile cihan halini tekrar ettiler.
7. Ey delikanlı! Her demi hoş karşıla her zaman istediğin gibi olmaz.
8. Giden gitti, geleni karşıla dem bu demdir.

3

1. Senden önce niceleri rüzgar gibi hızlı yürüdü, koştu.
2. Nice Ferhat gibi imtihan taşında dövünüp;
3. Üstat gibi süt akıtıp Şirin'ine ermedi.
4. Bu dünya hilebazının oyununu tavla ustası gibi gör.
5. Şeddad gibi ruhunu alıp ömrünü oyup durdu.
6. Sana cellat gibi mihnet elini uzatmadan;
7. Her demi hoş karşıla her zaman istediğin gibi olmaz.
8. Ey delikanlı! Giden gitti, geleni karşıla dem bu demdir.

4

1. Canın sevgilisi hastadır bu yüzden her çevik ve çabuğu görür.
2. Zira bugün yarın bu zaman nice olur bilmez.
3. Ömrüne çok mağrur olursan (o) hemen gelip geçer.
4. Akıllı (olan kişi) akıp giden suya (benzeyen) güzelliğe dayanabilir mi?
5. Akıllı olan güzel olduğu için akarsuya dayanır mı?
6. Ey can! Malın için kibirlenme hemen Karun'u hatırla.

7. Dünyadan gelip gitmede bey ve dilenci aynıdır.
8. Ey delikanlı! Her demi hoş karşıla her zaman istediğin gibi olmaz.
9. Giden gitti, geleni karşıla dem bu demdir.

5

1. Beri gel eğlenelim çünkü giden ele gelmez.
2. Fırsatı kaçırma çünkü böyle yaparsan yanıp yakılırsın.
3. Bir iki gün diye ömrünü zayi edip yele verme.
4. Gaflet uykusundan uyan hele (bir) niye geldin gör.
5. Bu fena sahrası içinde her yeşillik dile geldi.
6. Feryat edip çağırırlar, velvele koparıp söylenirler.
7. Ey delikanlı! Her demi hoş karşıla her zaman istediğin gibi olmaz.
8. Giden gitti, geleni karşıla dem bu demdir.

6

1. Fena dağını gördüğü için bu rüzgar baki değildir.
2. Ey sevgili! O dem yeşil elbisesini yele verdi.
3. Kararsız, soyunup abdal olup üryana döndü.
4. Kimin elinde sim ve altından ne varsa darmadağın etti.
5. Lale bahçesinin yüzünde daima sahra kan ağlar.
6. Kim mana diliyle bu cihan devamlı değil der?
7. Ey delikanlı! Her demi hoş karşıla her zaman istediğin gibi olmaz.
8. Giden gitti, geleni karşıla dem bu demdir.

7

1. Yüzümüz hazan yaprağı gibi yere sürülmeden
2. Defterin vücut mülkünün içinde bu dem dürülmeden
3. Şu elif gibi olan boyun eğilip dal olup bükülmeden
4. Düşmanı ağlat her an haline gülmeden
5. Miskin Su'âlî ömrünün kadehi dolmadan
6. Yumulup nergislerin (gözlerin) bu yanaklarının rengi solmadan
7. Ey delikanlı! Her demi hoş karşıla her zaman istediğin gibi olmaz.
8. Giden gitti, geleni karşıla dem bu demdir.

Hayâlî Su'âlî

1

1. Gönül yârin dilinin hayalinden bir an ayrılmaz.
2. Her an rakibin gamından kan ağlarım ne diyeyim?
3. Gözün sarhoş olup gönül hastalığından ötürü kebab gibi yanmak ister.
4. Gönül sevgilinin dudağı ve dilinden dolayı susuzdur.
5. Ten elbisesinden çıkıp can sarığından geçeyim.
6. Yârin belasının geçtiği eşiği terk etmezsin.
7. Kim ezel gününde ettiği tasdikten döner?

2

1. Gönül resim gibi güzel sevgilinin mahallesi olmadan cenneti ne yapsın?
2. Sevgilinin boyu olmadan serviye kim gönlünü kaptırır?
3. İrem bağı, gül bahçesine benzeyen yanağın olmadan ne eylerim?
4. Gönül papağanı şeker gibi söz olmadan ötmez.
5. Hurinin gözünü ya da cenneti, sevgili olmadan ne eylerim?
6. Geceleri gözlerim senin ay gibi parlak yüzün olmadan yıldız sayar.
7. Güneş yüzünün hakkı için gönül ağıyardan hazzetmez.

3

1. Eğer sevgilinin semtinin gül bahçesine sefer eylersen;
2. Ey seher rüzgarı! Var olduğun sürece sağ ve esen ol.
3. Eğer eşiğinde beni ayıplamadan selam ettinse;
4. Bu aşık gönülden yer yer haber ver.
5. Ey gümüş göğüslü sevgili! İyide ok gibi ayrı düşeli ya harfine benzeyen kaşınla kırıcı gönlünden neler neler geçti.
6. Sevgilinin talibi oldu, yoktan vardan geçti.

4

1. Allah'a hamd olsun ki yârin hayali teklifsiz arkadaşımıdır.
2. Gönülde aşığın yüzü parlak ışıktır.
3. Yârin yanağını süsleyen amber kokulu bendir.
4. Sinemin üstünde kirpiğinin yarası dikensiz güldür.
5. Üstüme gölge salan bir hoş yürüyüslü selvidir.
6. Boynuma ipler takan misk kokulu zülfündür.
7. Döne döne can veren kimse kapıdan döner mi?

1. Ben ki sevgilinin yüz çizgisinin vasıflarını tekrar ettim.
2. Sanki gül evrakına mecmua yazdım.
3. Sevgiliye kavuşmak için yine bir şey tedbir ettim.
4. Sarı yüzü, gümüş renkli gözyaşım ile bir eyledim.
5. Göğüs ve sinemde kirpiğinin hayaline yer eyledim.
6. Aşk divanını kastedip bin sözü bir eyledim.
7. Tomardan okunan şimdi Su'âlî şiiiridir.

Mahlassız

1

1. Ey gönül! Gamdan kurtulmak istersen gel dilenci ol, gel.
2. Gel aşk ülkesinin içinde derviş olup padişah ol.
3. Ey muhabbet piri! Gel benim gibi önderin gözyaşı ol.
4. Gel aşk yolunda bana yol gösteren sen ol.
5. Zahid, eğer sen aşk mülküne gelirsen riyasız olarak gel.
6. Eğer isteğin devlet ise fakr ve fena talibi olarak gel.
7. Ey gönül! Cihan sultanlığını istersen dilenci olarak gel.

2

1. Bugün cömertlikte Hâtem-i Tay oldun farz edelim.
2. Yahut Kârun gibi çok hazine topladın.
3. Tut ki Süleyman'ın ülkesi baştan başa senin hükmüne boyun eğdi.
4. Farz et zorluğa girip Hızır (a.s) ile hayat suyunu içtin.
5. Bilirsin sonunda felek senden can alır geri koymaz.
6. Bunca belalar nedir? Feleğin kahrını asla çekme.
7. Ey gönül! Cihan sultanlığını istersen dilenci olarak gel.

3

1. Feleğin şahı sırtına sırmalı kumaştan kaftan giyirse
2. Vücudunu baştan başa atlas kumaşla kat kat süslese
3. Rıza gösterme ki şalını kokulardan yandırmayı engelle.
4. Zira onu nice hallerle hal ehlinin içine salarsan geliriz.
5. Akıllı kişiye cihanda riyasız görünüş sadece bu riyadır.
6. Dilencilik, hükümdarlık; devlet kapısı kanaat kapısıdır.
7. Ey gönül! Cihan sultanlığını istersen dilenci olarak gel.

4

1. Bir gülün yanında nice bin mihnet ateşinin var olduğunu gördüm.
2. Lalenin elinde badenin dilinde hasretin yarası vardır.
3. Çünkü her kavuşmanın sonunda elbette ayrılığı vardır.
4. Ey gönül! Bir safaya bin zorluk olduğunu görmez misin?
5. Gözünü geç aç akıllı olma, iki yüzlülükten vazgeçmek vardır.
6. Ne şevketi ne taş gibi katı sevdayı arzu et.
7. Ey gönül! Cihan sultanlığını istersen dilenci olarak gel.

1. Cihana padişah olmak sadece bir kethüdalıktır.
2. Bu fani dünyada sultanlık kayıtsız dilenciliktir.
3. Dilenci bütün dünyaya sultandır derlerse layık olan odur.
4. Çünkü bu canın kazancı sonunda senden ayrı düşmektir.
5. Bu fani dünyanın sonucu elbette ebedi değildir.
6. Ey gönül! Gel derviş olalım dilencilik padişahlıktır.
7. Ey gönül! Cihan sultanlığını istersen dilenci olarak gel.

Şevkî

1

1. Benim yeşillik içinde bir neşeli gülüm yok.
2. Üstüme gölge yapan naz ile yürüyen endamlı sevgilim yok.
3. Gönlümü anlayan bir şuh sahneli sevgilim yok.
4. Gönül ülkesini harap etmeye nice sultanım yok.
5. İnleme ve feryadımın olmadığı bir zaman var mıdır?
6. Yeşillik meydanının seyrini ne yapayım cananım yok.
7. Yanımda salınan naz ile yürüyen endamlı bir sevgilim yok.

2

1. Bir sabah seyrederken saba rüzgarı bana dokundu.
2. "Bu gam keder ve belayı anmak nedir?" dedi.
3. Yürü hayatın zevkini çıkar bu dünya kalıcı değildir.
4. Yeşillik meydanını seyret yarım an bile ayrılma.
5. O an aklıma bu matla düştü ona söyledim.
6. Yeşillik meydanının seyrini ne yapayım cananım yok.
7. Yanımda salınan naz ile yürüyen endamlı bir sevgilim yok.

3

1. "Ey gönül! Sana bu dert ve elem nedendir? dedim.
2. Bu bunca belalarla sitem bir yanımda (duran) sanadır.
3. Bu dem lale gibi eline gül renkli şarabı al.
4. Meydanı yeşillik meclisi, İrem bahçesi edelim.
5. "Billahi gel bana lütuf ve kerem eyle." dedi.
6. Yeşillik meydanının seyrini ne yapayım cananım yok.
7. Yanımda salınan naz ile yürüyen endamlı bir sevgilim yok.

4

1. Bir gün bir sevgili, ağlayan ve zayıf olan bana "Gel." dedi.
2. O an bahar oldu, bu cihanın yüzü cennete döndü.
3. Seninle meydanı baharın gül bahçesi edelim.
4. Yanında feryat ve inleme ile nice hüznün, gam (vardır.)
5. Ah ve feryat edince dert ile dedim ki "Ne var?"
6. Yeşillik meydanının seyrini ne yapayım cananım yok.
7. Yanımda salınan naz ile yürüyen endamlı bir sevgilim yok.

1. Vefalı, sadık dostlar toplanıp yanıma geldiler.
2. "Neden yerin bela evinin köşesi olsun." dediler.
3. Ey Şevkî! Safa vakti ve çemen mevsimi saf kadehi içelim hüznü defedelim.
4. Bu matlayı tekrar edince onlara söyledim.
5. Yeşillik meydanının seyrini ne yapayım cananım yok.
6. Yanımda salınan naz ile yürüyen endamlı bir sevgilim yok.

Suâlî Bâkî

1

1. Ey cihana ibret ile bakan, gel.
2. Akıllı kişi isen sözüme kulak ver bu haberi dinle.
3. Çünkü cihana geldiysen yolculuğa çıkman gerekir.
4. Fena kapısından insan ve cinin kaybolması gerekir.
5. Yaşlı ve genç, bey ve dilenci hepsi gider.
6. Ecel kadehi eğer dolu olursa (onu) canlı olan içer.
7. Kim iki cihanda itibarlı olayım derse sonunda ondan eser kalsın diye çabalasın.

2

1. Servete bakma, itibar etme.
2. Çünkü en son gün iki gözünü toprakla doldurur.
3. Bütün diyarlarda şahlık senin hükmünde olsa
4. Hayatın değerini ecelin eli ile toprakla doldurur.
5. Cihana nice sayısız şah geldi, gitti.
6. Onlar nerededir ki (onlar) dünyada nam sahibi olmuş kişilerdir.
7. Kim iki cihanda itibarlı olayım derse sonunda ondan eser kalsın diye çabalasın.

3

1. Bütün kâinat yol olacak ki varlık o olsun.
2. Ona sıhhat demeyiniz çünkü sonu ölümdür.
3. Vahşi kuş, insan ve cin, ağaçların yaprakları
4. Nice hadiseler geldi cihana bu yüzden hepsi gider.
5. Eğer hayat çeşmesini içersen Hızır olursun.
6. Zamane bahçesi kalıcı değil çünkü bitki yoktur.
7. Kim iki cihanda itibarlı olayım derse sonunda ondan eser kalsın diye çabalasın.

4

1. Ey sevgili! İskender'in hükmü ile Kaytafa'nın mülkü şu Kayser'in kasrı ile altın yüzlü tacıdır.
2. Nice ay yüzlü değerli asker alemin yüzüdür.
3. Elinde tahtı olsa ne olur? Çünkü (o) kalıcı değildir.
4. İsfendiyar, Rüstem ve Cem, Zal, Sam, Sada; bunlar seslenip hal diliyle söylerler.
5. Kim iki cihanda itibarlı olayım derse sonunda ondan eser kalsın diye çabalasın.

1. Dünya sarayı kimseye mekan olmazmış.
2. Sürat ile hızlı geçen zaman kalıcı olur mu?
3. Yüzüne bu cihan bir iki gün güler lakin;
4. Demler gelir ki göz yaş yerine kan döker.
5. Ey Su'âlî! Çünkü dünyanın elinde kahraman (bile) aman bulmadı.
6. Akıllı kişiye sözüm bu dem hemen budur.
7. Kim iki cihanda itibarlı olayım derse sonunda ondan eser kalsın diye çabalasın.

Fevrî Mehcûr

1

1. Sitem çarkı bugün aksine döndü yardım ister.
2. Yol yanıldı, talih bu gece yolunu kaybetmiştir. Yardım et.
3. O ay güneş gibi sefer eylemeye karar verdi, yardım et.
4. Gönlün muradı ansızın gitti, haberi olan (kişi) yardım et.
5. Beni seher yerinin ahı yaktı yandırdı, yardım et.
6. Ah ne edeyim yardım et, vah ne eyleyeyim yardım et.
7. Hay Allah yardım et, yardım et, yardım et, yardım et.

2

1. Can gam derdine, resim gibi güzel sevgilinin ayrılığına düştü ne edeyim.
2. Ten zayıf oldu, yaralı oldu ne çare ne edeyim.
3. Sabırsız ve kararsız gönle akıl gitti, ne edeyim.
4. İnlemeye ve ağlamaya gözyaşının kanını koyalım, ne edeyim.
5. Bahtım o ay yüzlü sevgilinin yanağına eritmedi, ne edeyim.
6. Talih döndü ne edeyim, yıldız düştü ne edeyim.
7. Hay Allah yardım et, yardım et, yardım et, yardım et.

3

1. O ay yüzlü sevgili beni hasrette koyup gideli:
2. Hasta tenin hilalini kasti hilal eyledi.
3. Vücudum ne ara gam, keder ve hayal ile (beraber) oldu.
4. Zayıf canımda gitmeye bile mecal yok.
5. Ayrılık öldürücü ve ona sabretmek ise imkansız bir emirdir.
6. Ne yapayım bilmiyorum hal niceydi nice oldu.
7. Hay Allah yardım et, yardım et, yardım et, yardım et.

4

1. Bir dem gönül sevgili ile yar olmuştu ki;
2. Onunla sabah akşam yeme içme zevkindeydi.
3. Ansızın gaddar feleğin afeti erişti, yazıklar olsun.
4. O ay yüzlü beni hasrette koyup diyarı terk etti.
5. Ağlama ve inleme ile sevdazede bir avare oldum.
6. Dert ve ayrılık bana ayrılık acısını kazandırdı.
7. Hay Allah yardım et, yardım et, yardım et, yardım et.

1. Ey Fevrî! O yüzü güneş yanağı nur gibi parlak sevgili gideli:
2. Gözümün nuru gidip sinemde mutluluk kalmadı.
3. Cismime felaket erişti tenime bıkkınlık geldi.
4. Kim ruhlar alemine geçerse az kalır.
5. Ey Mehcur! Huda'ya elini aç dua et.
6. Dinle ya Rab! Yardım et, beni yardan ayırma.
7. Hay Allah yardım et, yardım et, yardım et, yardım et.

Gamî Sırrî

1

1. Dün dilberi görüp: "Hey olsun bre gaddar!" dedim.
2. "Yanıma gelmedin, gittin kararlılığın nerede?" dedim.
3. "Diken, gülü her zaman taksa reva mıdır?" dedim.
4. "Beni can ve cihandan bıktırırsın." dedim.
5. "Ey gül yanaklı sevgili! Bülbülün inlemesini duy." dedim.
6. "Kuvvetle verdiğin sözünü gel inkâr etme." dedim.
7. "Ey sevgili! Eğer seversen yardım et, Allah'ım yardım et." dedim.
8. "Kavuşmanın sözüne her zaman karşı olma." dedim.

2

1. O sevgili kahredip hışımla bana döndü ve dedi:
2. "Beh ne verdin alamazsın şunu bana ver." dedi.
3. "Senin yüzünden rakipler beni çok ayıplarlar." dedi.
4. "O ağlayan sevgilinin evine bir gece varsam yeter." dedi.
5. "Ağzına şeker saçan hoş dili sunayım." dedi.
6. "Ağzından asla bu haber çıkmasın." dedi.
7. "Ey sevgili! Eğer seversen yardım et, Allah'ım yardım et." dedim.
8. Kavuşmanın sözüne her zaman karşı olma dedim.

3

1. "Ey dudağı şarap saçan yüzü sümbül gibi olan kırmızı güle benzeyen sevgili!" dedim.
2. "Gamın dünyayı başıma dar eyledi." dedim.
3. "Çünkü senin eziyetini çok çekerim." dedim.
4. "Hizmetinde olan kulunum, bir dileğim var." dedim.
5. "Can ve gönle hasretini eylemen kârdır." dedim.
6. "Senin merhem ben hastana bir sar." dedim.
7. "Ey sevgili! Eğer seversen yardım et, Allah'ım yardım et." dedim.
8. "Kavuşmanın sözüne her zaman karşı olma." dedim.

4

1. "Bre faydasız kişi! Eğer beni gerçek seversen" dedi.
2. "Köpek rakibe yürü, yalvar; ondan dilek dile." dedi.
3. "Şayet o darağacına çekilmiş kişi sana beni gönderirse" dedi.
4. "Yahut o iti öldür sen beni kurtar." dedi.
5. "Vefa meylinin nerede olacağını görürsün." dedi.
6. "Sevgiliye aşık çok av olurmuş." dedi.
7. "Ey sevgili! Eğer seversen yardım et, Allah'ım yardım et." dedim.
8. "Kavuşmanın sözüne her zaman karşı olma." dedim.

5

1. "Aşkından dolayı sana bildiklerimi söylesem bu ayıplanacak şey midir?" dedim.
2. "Aşğın kazancı utanmak değildir, güzelim." dedim.
3. "Hasret köşesinde dert ile hasta olan benim." dedim.
4. "Ben kuluna kavuşmak ile tımar eylersen." dedim.
5. "Can seni gelirsin diye hoşgörüsüz umar." dedim.
6. "Gözlerim sabaha kadar dert ile uyanıktır." dedim.
7. "Ey sevgili! Eğer seversen yardım et, Allah'ım yardım et." dedim.
8. "Kavuşmanın sözüne her zaman karşı olma." dedim.

6

1. "Ey Gamî! Ayrılık acısı ile üzüntülü oldun." dedi.
2. "Kalbinin evini efkâr sıkıntılı etmesin." dedi.
3. "Ev ile duvar varırım diye beklesin." dedi.
4. "Güzel yüzlü sevgilinin gözüne bütün bunları arz ederim." dedi.
5. "Tek bir kişiye bile sırrını açık eyleme." dedi.
6. "Sabahtan sana kavuşmamı ikram edeyim." dedi.
7. "Ey sevgili! eğer seversen yardım et, Allah'ım yardım et." dedim.
8. "Kavuşmanın sözüne her zaman karşı olma." dedim.

Cemâlî Emrî

1

1. Laleye benzeyen gözleri yanağın için ter saçan olmuştur.
2. Kirpiğinin her güzelliği gülün olmadan gözde diken olmuştur.
3. Aşk sinesi, ateşinden kıvılcım dolu olmuştur.
4. Can senin saf ve kırmızı dudağının ayrılığı ile yaralanmıştır.
5. Gönül, kâkülünün isteğiyle kararsız olmuştur.
6. Aklım ve fikrim saç lülen yüzünden darmadağın olmuştur.
7. Ten, yanağına düşen zülfünün acısından karmakarışık olmuştur.
8. Başının üstü (saçların) karınca ve yılan olmuştur.

2

1. Ey ay yüzlü sevgili! Felek gezegeni yaralar, o abdalındır.
2. Yüzünün maktulü sabahtır ki ona kan bulaşmıştır.
3. Gamzenin yükü kuşu meftun eyledi.
4. Hilal yüreği yaralanmış kişinindir, yarası eksik değildir.
5. Gül (senin) helakindir (onun) her parçası kulağında durur.
6. Sümbül bir tekme vurandır ki karası gitmez.
7. Dudağının kırmızı şarabının avaresi olduğu için;
8. (O) Kabir rüzgarında havada bulunan su kabarcığının türbedarı olmuştur.

3

1. O nazlı sevgili yine yakutun kilidinin dilini açtı.
2. Ben fakir aşığa yine kıymetli inciye verdi.
3. Gözlerimin kesin olarak gördüğü yerde:
4. Yüzüğün bir benzeri olmayan misk kokulu keseyi gördü.
5. O kırmızı mühür gibi dudakların boyumu yüzük gibi büktü.
6. Saçının kıvrımı misk kokulu kese gibi bağrımı kanattı.
7. Kâh kakülünün gamı kâh amber kokulu zülfünün sevdasıdır.
8. Ben gibi garip kişinin yeme içmesi yılanın zehri olmuştur.

4

1. Ey sevgili! Kan döken gözümde kaşının görüntüsü ok atıcısı gibidir.
2. Ey teni simden sevgili! Kan dolu yaramda altın hançerin vardır.
3. Ey gonca ağızlı sevgili! Kaşının görüntüsü kırmızı ayna içindedir.
4. Ey parlak renkler saçan sevgili! Gül renkli yüzümde tırnak yarası vardır.

5. Ey kılıçla vuran sevgili! Sinemin yırtığı kan içinde görünür.
6. Kanlı gömlek içinde bu beden iki büklüm olmuştur.
7. Parmağının görünüşü ki kadeh içindeki şaraptan görünür.
8. Yeni aydır ki bu yüzden şafaktan belli olmuştur.

5

1. Ey selvim! Boyun uzun belin kıl gibi incedir.
2. Yanağın gülün yüzeyi, benlerin misk kokulu noktalardır.
3. Gönül levhasında yüz çizgin olursa gözüm nehir gibi olur yıkanır.
4. Kırmızı dudağının üstüne Kevser suresini güya yanlış diye yazdı.
5. Ey Cemâlî! Mushafımı sayfanda hat diye kim kazıttı?
6. Bu nedenle dudağın aşk ehlinin neresine yazı götürdü?
7. Ey Emrî! Bir gün olur onun için yeşil ve genç çizgi derler.
8. Bir yeşil hattın gam ile toz toprak olmuştur.

Za'ifî Fevrî

1

1. Ayrılık mahallesinde sevgilinin gamı yüzünden can çıkarsa
2. Aşk içinde rakibin neşesinden (dolayı) baş giderse
3. Ten elbisesi hasta sinenin ateşinden yansa
4. Baş tacı sevgilinin ateşi yüzünden hevese düşse
5. Can ve baş, cübbe ve sarık hepsinden el çekip
6. Sevgilinin aşk derdinin belasından asla geçmem.
7. Kalubelada ettiğim ikrardan dönmeyeyim.

2

1. O gamzeli sevgiliyi terk edip nergise benzesem
2. Çınar boylu sevgiliyi terk edip serviye meyletsem
3. O gül yanaklı sevgiliyi terk edip gül bahçesini kabul etsem
4. O teselli veren sevgiliyi terk edip huriye talip olsam
5. Resim gibi güzel dudaklı sevgiliyi terk edip Kevser'i istesem
6. Sevgilinin yüzünü terk edip cennete razı isem
7. Ey Zahit! Mahşer günü Hz. Allah'ın tecellisinden mahrum olayım.

3

1. Yanağının beninin yarası yüzünden başta karanfil vardır.
2. Gözünün hayali gözümde hasta bir nergistir.
3. Tende kirpik kılıcının yarası çaresiz güldür.
4. Gönülde fikrin ateşi nar gibi kırmızı güle benzeyen dudağıdır.
5. Can bahçesinde hoş yürüyüşlü sevgilinin hurma ağacına benzeyen boyunun görüntüsü vardır.
6. Göz ve kirpiklerim yanağının görüntüsü ile bir gül bahçesidir.
7. Kim onun etrafına ateşten kumaş çekmiştir.

4

1. O put gibi sevgilinin mahallesine sarhoşlukla sefer eylersen.
2. Lakin ey seher rüzgârı! Yolun izin açık olsun.
3. Eğer eşğine yüz sürüp benden dua isterse
4. Muhabbet meyhanesinde çektiğim gamdan haber sorarsa
5. Ey gümüş göğüslü sevgili! Şimdi ayrılık acısı iledir dersin.
6. Eğer bir duvara söylenirsem zaafım şöyledir.
7. Duvarın suretinden yüzümün teşhisi olmaz.

1. Ona aşğın varı yoğu can ve gönüldür dedim.
2. Ey vefasız sevgili! Kırmızı dudağını ağzına versem olmaz mı?
3. Onlara güzellik sadece dünya ve ahirettir dedi.
4. Ben her daim tereddüt eyleyip bakıp dururken
5. Bu can arttıran evi manevi alemden can kulağına erişti.
6. Ey Fevrî! Sevgilinin kırmızı dudağına erişmek istersen
7. İki alemden geç bütün yoktan vardan el çek.

Hayretî Gammî

1

1. Gönlüm bir an bile gül gibi açılıp gülmedi.
2. Gonca gibi içkiye bağıyım bu yüzden dert ile bağrım kan doludur.
3. Lale gibi olsan (da) bağrımdaki gizli bir yara değildir.
4. Her bir yeşillik gözüme taze yaban gülü gibidir.
5. Sözün kısası bahçemin baharı zindanım olmuştur.
6. Belalı bir bülbülüm, işim ah ve figan etmektir.
7. El aman kötü tabiatlı feleğin elinden el aman!

2

1. O sevgili isteğine erişemeyen beni bir an bile muradına erdirmedi, gitti.
2. Gam dünyasında tavla oyunuma (fırsat) vermedin.
3. Pazarımı çok hareketliyken bozdun, kesat ettin.
4. Can ile canan ten tene bir araya gelecekken
5. Araya ayrılık düşürdün, çok fesatlık ettin.
6. Ey kötü huylu kişi! Yine senin yüzünden sana feryat ederim.
7. El aman kötü tabiatlı feleğin elinden el aman!

3

1. Ne yaptım ne ettim de beni ney gibi inlettin.
2. Beni meclisi süsleyen mum gibi yakıcı ve ağlayan yaptın.
3. Dert ile bağrımı sürahi gibi kanla doldurdun.
4. Beni içki kabının içinde kalan son yudum gibi yere çalıp yerle bir ettin.
5. Bir gaflet anında sağır gibi dünyanın ayağına düşürdün.
6. Aklımı sohbet sonundaki gibi perişan ettin.
7. El aman kötü tabiatlı feleğin elinden el aman!

4

1. Ey alçak dünya! Hey billahi sen ne hile yaptın.
2. Ki gözümün yaşını kırmızı renk ile bu renge getirdin.
3. Halimi, bağrımı diğer gün olunca tepetaklak ettin.
4. Ayağımda gam bağı boynumda delilik zinciri
5. Can yangını, ayrılık ateşinde; ten boğulmuşu, kan denizindedir.
6. Takatim kesildi, çok aciz oldum.
7. El aman kötü tabiatlı feleğin elinden el aman!

5

1. Alemde gam dolu Hayretî'yi mutlu etmeden
2. Bela bağından kurtarıp azat etmeden gitti.
3. Bir an lütfedip viran olmuş gönlünü neşelendirmeden
4. Ağza bir tat vermeden nice yıldır zulmedersin.
5. Canın ona alışmadan bir gam bile kalmadı.
6. Hatırlamadan son demde yine kimi hatırladın.
7. El aman kötü tabiatlı feleğin elinden el aman!

Şem'î Hâlî

1

1. Ey alçak dünya! Muhabbet ülkesinde derdin padişahı olalı ayrılık, eziyet, gam ve keder derdimi arttırdı.
2. Gönül perişan halde, göz gözyaşı ile kana bulanmış, gözyaşım mihnet dağını lale rengine çevirmiştir.
3. Gönüm mahzun, bağrım kan ve bahtım tepetklak olduğundan çok güçsüz oldum, sabra takatim kalmadı.

2

1. Sinemin yarası her an ayrılık hançeri ile kan saçar, gözüm gözyaşından sonra her an halime kan ağlar.
2. Dert ehli olan hasbihalimden soru sorarsa kan denizinde ten boğuldu can çok yakıcı oldu (derim).
3. Gönüm mahzun, bağrım kan ve bahtım tepetklak olduğundan çok güçsüz oldum, sabra takatim kalmadı.

3

1. Can ve teni bekleyiş yüzünden dermansız edip sevgilinin aşk yolunu gece gibi mesken tuttum.
2. Ey alçak dünya! Benden çok oturan olursa Mecnun'un suretini görmeyenler beni görsünler.
3. Gönüm mahzun, bağrım kan ve bahtım tepetklak olduğundan çok güçsüz oldum, sabra takatim kalmadı.

4

1. Ey Saki! Onlar muhabbet meclisinde mest oldular, ben ta Elest bezminden (beri) kadehten içki içtim.
2. Aşk bağı sevgilinin saçı ile kımlıdayamaz durumda olduğundan (beri) göz nemli, sine gam dolu, gönül hevesli, can kırıktır.
3. Gönüm mahzun, bağrım kan ve bahtım tepetklak olduğundan çok güçsüz oldum, sabra takatim kalmadı.

5

1. Şem'î, gam meclisi ateşimi görüp her gece benim için yanar, o vakit def dövünür, neyin bağı delinip inler.
2. Ey Saki! Def dövünür, ney bağrını delip inler, rakka dans eder; kadehin içi acır, gözü toz doludur.
3. Gönüm mahzun, bağrım kan ve bahtım tepetklak olduğundan çok güçsüz oldum, sabra takatim kalmadı.

Sadrî

1

1. Ey cihanı süsleyen güneş yüzlü sevgili! Hak Teala seni güzeller içinde benzersiz ve eşsiz yaratmış.
2. Ey uzun boylu sevgili! Seni tanıdığımdan beri bu gönlüm sen gibi sevgiliden hiç bıkmaz.
3. Ben güzeller içinde müstesna olarak seni gördüm onun için gözüm gönlüm başkasını sevmedi.

2

1. Boyun arar ağacı gibi ince ve uzun, dudağın Kevser ırmağı, dışın Aden incisi kirpiğin nergis, gözün hançer saçan Hoten miskine benzer.
2. Hey peri yüzlü güzel, hey nazik bedenli dilber! Güzeller içinde sen peri yüzlüye hiç benzemezsin.
3. Ben güzeller içinde müstesna olarak seni gördüm onun için gözüm gönlüm başkasını sevmedi.

3

1. Ey zamanın güzeli! Cihandakiler senin gibi benzersiz, eşsiz şahın ne yaptığının niteliğini bilmezler.
2. Güzelliğinin tabiatı vallahi billahi bazen ferişte bazen melek bazen de cennetlerin hurisi gibidir.
3. Ben güzeller içinde müstesna olarak seni gördüm onun için gözüm gönlüm başkasını sevmedi.

4

1. Ey peri gibi güzel sevgili! Dünyada senden güzel biri vardır diyenin aklına zarar gelmiştir, basiretsizdir.
2. Sözün kısası akıp giden ruhum en güzel şekilde yaratılmış (olan) bu göze bu kirpiğe bu kaşa hiç bedel olmaz.
3. Ben güzeller içinde müstesna olarak seni gördüm onun için gözüm gönlüm başkasını sevmedi.

5

1. Ey peri gibi güzel yüzlü sevgili! Alem boyu uzun, yüzü güzel, gözü kargaşaya sebep olan sevgili ile dolsa:
2. Sana benzeyen üslup emirinin güzeli olmaz. Bu yüzden Sadrî'nin ömrü bir güzelin güzel yüzü sayesinde (biter).
3. Ben güzeller içinde müstesna olarak seni gördüm onun için gözüm gönlüm başkasını sevmedi.

Fevrî

1

1. Ey şah! Sen gönül isteyen afete veda ettiğinden beri ben gözyaşına ah vah ile yoldaş oldum.
2. Sen gönül isteyen afet, gönlümün küçük çocuğunu koyup gittiğinden beri birkaç yoldaş kişi ile hicran yolunu tuttuk.
3. Ey sevgili! Ben gurbet diyarında feryat ve ah ile gittim bu yüzden bugün gönlümü Allah'ıma ısmarladım.

2

1. Ayrılığın şaşkınlığı aklımı aldı kendi özümü yitirdim bu yüzden her dem saf dudağının hayali le gözüm kanla doludur.
2. Ayrılığında sözüm, kâkülün gibi perişan olduğundan yanağın olmadan geceyle gündüzümün çizgisinin birbirinden farkı yoktur.
3. Meğer gözyaşım gibi kendim de düşkünümdür bu yüzden bir gün geçer de sen o ay yüzlü sevgili ile yakın olmazsın.

3

1. Sen güzellik şahına kul olduğun için gönül gamdan azat oldu, ayrılık ile gam doluyken güneş ile balçığa sevindi.
2. Her cefaya razı olmuş her derde alışmış gönlüm bir viranelikti senin şevkinle inşa oldu.
3. Gönül aşk sultanının evi olduğundan beri şenlendi, hak budur çünkü memleket şah ile güzelleşip gelişir.

4

1. Dünya malı ile eğer Karun'dan dem vurursa yeme içmede elimde daima Cem'in kadehi olsun.
2. Kim soy ve sopta alem şahının nesliyim dese, münkir olsa dahi ben hal ehlinin aşkını isterim.
3. Başı yücelik makamına erse (bile) cahile adam deyip adam yerine koymam.

1. Dilenci gayrıdan geçip gel mihnet padişahı ol, erenler yoluna var mihnet askerlerine katıl.
2. Feryada, aha ve mihnete razı ol canı terk et. Mihnet yolunun şahının heves ettiğine düşen nedir gör.
3. Ey Fevrî! Eğer mihnet yoluna girdiysen akli terk et ve sabırlı ol ki bu yola yoldaş ile çıkılmaz.

Şem'î Çeşmî

1

1. Bir bela çeken dertliyim dert boyumu eğip büktü, her nefeste bana üzüntü ve çok gam verir, sitem eder.
2. Ey gönül! Mihnetin kılavuzu yokluk yolunu gösterir, gam beni canımın cisminden anbean bıktırır.
3. Can ve gönül her biri bir yandan elem verir, bazen dert bazen keder bazen zorluk bazen ve bazen gam.

2

1. Başımın derdi bütün gönül mülkünü harap eyledi, bir yandan keder dahi gözlerimi yaşla doldurdu.
2. Ey Şahım! Mihnet ateşi bağrımı kebab edip yaktı, yandırdı. Gözyaşım gam meclisinde şarap gibi döküldü.
3. Can ve gönül her biri bir yandan elem verir, bazen dert bazen keder bazen zorluk bazen ve bazen gam.

3

1. Dert halimi ta diğer gün akşama kadar lale renkli, keder de bir taraftan bahtımı tepetaklak etti.
2. Zorluk bir yandan gözümün yaşını kan denizi yaptı, gam aklımı dağıttı çok güçsüz oldum.
3. Can ve gönül her biri bir yandan elem verir, bazen dert bazen keder bazen zorluk ve bazen gam (verir).

4

1. Şem'î, dert sinemi meclis gibi inletti, keder de gönlümü ney gibi nalan etti.
2. Mihnet bağrımı sürahi gibi kan doldurdu, gam fikrimi dağıttı aklımı perişan eyledi.
3. Can ve gönül her biri bir yandan elem verir, bazen dert bazen keder bazen zorluk bazen ve bazen gam (verir).

1. Dert ve bela can ve gönle bazen sitem eder, ben garibe yokluk yolu bazen keder verir.
2. Ey Çeşmî! Bazen mihneti öldürüp daima can almak ister, gam canıma havale oldu neyleyeyim?
3. Can ve gönül her biri bir yandan elem verir, bazen dert bazen keder bazen zorluk bazen ve bazen gam (verir).

Penâhî Muîdî

1

1. Sevgili yüzünden gam hatırlandı, benim bu bahtımın parlak olmaması (bunun) yüzünden midir?
2. Ya da felaketler felekten mi kötü talihten midir?
3. Gönlü bana meyletmez bilmem sanki (onun gönlü) mermerden midir?
4. Böyle başımın dönüyor olması şu görünen ay yüzünden midir?
5. Talihimin güzel olması zulmeden felekten midir?
6. Başıma bunca bela gönülden mi sevgiliden midir?

2

1. İman ve kalbe kasteden meftunun gönlünü boş yazı haline getirip zulmeden zülfü kafir kişidir.
2. Bağrımı her dem kan eden kan dökücü gamzen mi, beni hayran eden çokça yenilen bal mı yoksa dudağın mıdır?
3. Bülbülleri inleyen aşk mı yoksa gül müdür? Sohbet meclisinin ehlinin narası meyden mi içki kadehinden midir?

3

1. İnememi duyan feryat dolu bir ney sanır
2. Cismimi kemiğimin üstünde gören iç gömleği sanır.
3. Ah o taştan gönül gam gecesi fanusu yanınca geceyi aydınlık sanır.
4. Ah o katı yürekli sevgili inleyen gönlümü demirden sanır.
5. Düşmana uyma dediğim için beni düşman sanır.
6. Dostlar billahi (söyleyin) suç benden mi dilberden midir?

4

1. Ey yüzü güle benzeyen sevgili! Sen her nefes bülbülü ağlatırsın bu yüzden bülbül inler, onun nasibini tutalım.
2. Ayrılık derdinle helak ettiğin garibi tutalım çünkü çare üzüntünün yakasını çekmektir onu tutalım.
3. Rakibi aşıkların defterine yazmışsın gel sen insaf eyle, o bu defterden mi onun yüzünden midir?

1. Her nefes dolap gibi yüksek sesle inleyerek ağladığım için tufan gibi ağlayan gözüm testiği (doldurmuştur). Gözyaşığımı sil.
2. Ey Penâhî! Kararsız olup her daim inatla hayran olarak ağlamak ve böyle inleyerek ağlamak sana mı kaldı?
3. Ey Muîdî! Gece gündüz inleyip kan ağlamak kendi kendinden mi yoksa güzeller yüzünden midir?

Şemsî Fevrî

1

1. Güller açıldı her yer yeşillik ve çimenliktir.
2. Zülfünün nakşının mevsimi lale zamanıdır.
3. Neşe zamanı, bahar mevsiminin kenarının zevkidir.
4. Delilik vaktinin neşesi, nefsin meylettiği hoş içkidir.
5. Bülbül nağmeye bahardan önce başladı.
6. Benim çılgınlığım yine benim isteğim dışındadır.

2

1. Bir kıyametin yolunda canını feda etti.
2. Bir afetin ayağının toprağına düşüp toprak oldu.
3. Bir lale gibi güzelin aşkı yüzünden od gibi yandı.
4. Bir ay yüzlünün ışığına yel gibi yenildi.
5. Bir servi boylunun ayağına su gibi aktı.
6. Divane gönlümüz kararsız olsa bu şaşılacak bir şey midir?

3

1. Nazik fidan gibi olan bedenini yeryüzünün en uç noktası eyledi.
2. Yeniay gibi yüzünü dolunaya çevirdi.
3. Yanağının benini saadet yıldızı yaptı.
4. Bu, Hz. Allah'ın eseridir lütuf eyle, arz kıl.
5. Yeniay gibi saklanma yüzünü göster.
6. Bu halk gün gibi parlak yüzünü görmek için bekler.

4

1. Ey benzersiz güzelliği ile dillerde yad olan sevgili!
2. Vefa ehline faydası kavga ve inat olan sevgili!
3. İşi gücü adalet ve doğruluk olan sevgili!
4. Zalim rakibe yalvarırsa merhamet eyle ki senin gamından ötürü şad olsun.
5. Bu cihanda güzelden isteği olan kişiden kaçma.
6. Fırsat zamanında aşığa kenar yeri sevgilinin busesidir.

1. Ey suretiyle Yusuf, siretde Mustafa!
2. Namı Hz. Muhammed ve bütün halleriyle razı olunmuş kişi!
3. Fevrî miskinine cefa etme, yazıktır.
4. Yeryüzünde karakter sahibi kişinin ne dediğini dinle.
5. Şemsî'nin nasihatini dinle vefasız olma.
6. Güzelliğinin zamanı geçer bu bir rüzgardır.

Salâhî Mu'îdî

1

1. Ah sonunda feleğin çarkı tersine döndü bu yüzden baht kalabalığını perperişan etti.
2. Sonunda canan benden kaçtı düşmana yar oldu, sevgilinin dudağının hasreti ile gözlerim kan doldu.
3. Sonunda talihim feleği döndürdü, uğursuz hale getirdi. Ümitsizim alemde hayran kalmışım.

2

1. Gönül gam meclisinde yine şevk dolu haldedir, şarap renkli gözümü görüp gönül mest olmuş ve ayıplanmıştır.
2. Gönül dermanı olmayan bir derde uğradığından beri rahattır. Gönül, yaşıma en büyük bela canıma afettir.
3. Kirpiğinin ve gamzenin hasretinden gönül hararet doludur. Sonunda sinem içinde sevgilinin temren gibi kirpiği kaldı, çıkmadı.

3

1. Ben ezelden beri sevgilinin dudağının kızılığı yüzünden akılsızken şarap kadehiyle bir arada olan bir yâri bulmadım.
2. Hevesin acılığını insan virane hatırdan değildir. Meyhane köşesinden bir zaman çıksam ölürdüm.
3. Can bülbülken gamzenin seyrinden sakındım sonunda da ettiğime it gibi pişman oldum.

4

1. Sevgilinin güzel ve iri gözü hilekar insana benzer, o ayrılık (yüzünden) kötü huylu (sevgili) mest olup kanlar döker.
2. Onun beni bir Habeş dilencisidir, hoş kokulu zülfü haramdır (ona) evin perdesi gerekir.
3. Secde yerim onun kemer biçimindeki kaşı olmuşken sonunda Salâhî zühdün evini viran etti.

5

1. Gözü kan saçan yâre bir an yanılıp baktı, gönlüm o servi boylunun ayağına su gibi revan olup aktı.
2. Takatsizim sabrım gitti kuvvetsiz kaldığım için daima ah ve figan edip ağlarım.
3. Dostlar gözüme ansızın şöyle görünür ki sonunda gözyaşının yuvarlak damlaları ocağıma soğuşu yedirir.

1. Padişah olup alemin zevk ve sefasını srdğ için o gonca ağzın kızıllığı canımı mest etti.
2. Cem'in kadehinin minneti için soğuk su dahi içme, Muıdı Tanrı hakkı için senin alemin var alemin.
3. Zamanın fırsat vermişken yar ile yeme içmeyi srdr, sonunda eğer felek bu sohbeti bozarsa ona vay olsun!

Şemsî Hâletî

1

1. Cefakâr olduğum için beni ayrılığın bağının esiri etti.
2. Eğer gözyaşı ve feryat ile figan benim kârım olursa yeridir.
3. Divane gibi utancımın şişesini taşlara çalsam;
4. İnilti ve ağlama ile anbean feleklere erişsem ne olur?
5. Yazıklar olsun, hasret olsun sevgilim düşman sözüne uydu.
6. O yârim dostluk hakkını unutup beni terk etti.

2

1. Ben daima hüznü ve kederle dolu bir müptela olsam.
2. Özümü toprak eyleyip bela yolunda ayaklar altına alsam.
3. Ayrılık derdinin hastası, mecalsiz ve düşkün bir garip olsam.
4. Aşüfte gönül halinde olsan bu şaşılacak bir şey midir?
5. Yazıklar olsun, hasret olsun sevgilim düşman sözüne uydu.
6. O yârim dostluk hakkını unutup beni terk etti.

3

1. Ayrılığın kılıcı yüzünden resim gibi güzel sevgiliye gevezelik etsem, kınanmışlıkla taş döküp sinemi parlak hale getirsem bu şaşılacak bir şey midir?
2. Gamım incemiştir ah ile yaksam ne olur? Kendimi hasretin kılıcıyla helak etsem yeridir.
3. Yazıklar olsun, hasret olsun sevgilim düşman sözüne uydu.
4. O yârim dostluk hakkını unutup beni terk etti.

4

1. Rakip ile gündüz vakti seyran edip pare olma, benimle ömür bir dem gibi geçer anlamazsın.
2. Ayrılık gecesinde kaldım sevgilinin yanağını görmez oldum eğer hasret ve dert ile can verirsem yeridir.
3. Yazıklar olsun, hasret olsun sevgilim düşman sözüne uydu.
4. O yârim dostluk hakkını unutup beni terk etti.

1. Yârin aşkının hevesiyle her an figan edip, bela meclisinde bağrımı delip ney gibi inlesem:
2. Ey Şemsî! Zahmet sahrasını hayran olup geçsem o Hâletî beni görüp şaşırmasın.
3. Yazıklar olsun, hasret olsun sevgilim düşman sözüne uydu.
4. O yârim dostluk hakkını unutup beni terk etti.

Selîkî

1

1. Sevgilinin aşkının zaafıyla tende kuvvetim kalmadı.
2. Eziyet ve zorluk çekmekten boyum iki büklüm oldu.
3. Bir nefes (kadar) konuşmaya mecal ve takatim vardır ancak sevgili pervasızdır, halimin derdi nedir bilmez.
4. Sevgiliye dert ve hasretimi söylemek istediğimde beni ağlamak tutar söz söylemeye kudretim kalmaz.

2

1. O parlak güneş sabah vakti alemlere salındığında her gece sabaha eğer erişsem diye düşünürüm.
2. Mahallesine gidip ona halimi arz edeyim (lakin) ona varıp halimin arzı için baksam;
3. Sevgiliye dert ve hasretimi söylemek istediğimde beni ağlamak tutar söz söylemeye kudretim kalmaz.

3

1. Âşık olan ben bir tabibe halimi arz eyledim; o benim benzime, yüzüme baktı bana dedi ki:
2. Aşk derdine sana deva ancak sevgiliden olur, ben gibi (birisine) ne zaman varan derman bulmuş?
3. Sevgiliye dert ve hasretimi söylemek istediğimde beni ağlamak tutar söz söylemeye kudretim kalmaz.

4

1. Sevgili benim halimi bilmez şimdi bana ne eylesin? Tabip hastanın derdini bilmeyince ilaç işe yaramaz.
2. Ey Selîkî! Ben garibe ezelden beri derman yokmuş bana nasip olan dertmiş, halimi ona nasıl arz edeyim?
3. Sevgiliye dert ve hasretimi söylemek istediğimde beni ağlamak tutar söz söylemeye kudretim kalmaz.

1. O peri yüzlü sevgili ne zaman karşıdan belli olsa benim aklım dağılır (bu yüzden) bir zaman için akılsız olurum.
2. Aklımı toplayayım ki halimin ne olduğunu söyleyeyim ama (bu şekilde) hayran kaldığımı nasıl beyan edeyim ki...
3. Sevgiliye dert ve hasretimi söylemek istediğimde beni ağlamak tutar söz söylemeye kudretim kalmaz.

Yâkûbî Sadrî

1

1. Saçları sümbül, yüzü gül, dudağı şeker gibi (olan); su üstüne denizlerin sahibi gibi mavilik veren güzel sevgili!
2. Onu otururken gördüm ne yaptığını asla bilemedim ancak akıl ve kalbime yüzü çok etki etti.
3. O güzel yüzlü sevgili güneş mi ya da bu ay mıdır? Onun güzelliği mukaddes ve yücedir.

2

1. Onun güzelliği cihan halkını hayrete koydu ona kimisi peri gibi, kimisi melek gibidir dedi.
2. Dilenci varıp o zamanın güzelini seyretti, dilime bu matla geçti onu dedim.
3. O güzel yüzlü sevgili güneş mi ya da bu ay mıdır? Onun güzelliği mukaddes ve yücedir.

3

1. O; gümüş tenli, elmaya benzeyen güzel çeneli, gözleri afet, nazik bedenli, gonca ağızlı, kıyamet boylu sevgilidir.
2. Can ve gönül yüzünü gördüğü zaman: "Hak Teala bir sebeple ona güzellik ve şirinlik vermiş." dedi.
3. O güzel yüzlü sevgili güneş mi ya da bu ay mıdır? Onun güzelliği mukaddes ve yücedir.

4

1. O zamanın güzelinin bu gönül cezbeden güzelliğini seyretmek için gül bahçesine revan olduğum zaman:
2. Yüzünü görüp dil bülbülü figana geldi, methedince bu sebepten dolayı nağmeler çıkarmaya başladı.
3. O güzel yüzlü sevgili güneş mi ya da bu ay mıdır? Onun güzelliği mukaddes ve yücedir.

1. Yakut dudağı gül gibi sevinçli olunca güzellik köşesi içine geçmiş neşeyle oturur.
2. Yüzünü görünce hayretle aklım parça parça olur. Sadr onu ancak bu kadar idrak eyledi.
3. O güzel yzly sevgili güneş mi ya da bu ay mıdır? Onun güzelliği mukaddes ve yücedir.

Rahmî

1

1. Gülün rivayetine sevgilinin yanağı mı diyeyim?
2. Gönül hararetine diken dolu diken mi diyeyim?
3. Feleğin borcuna işe yaramaz mı diyeyim?
4. Başa gelen felakete vah yağdıran söz mü diyeyim?
5. Gam hikayesine yârin ayrılığı mı diyeyim?
6. Elem şikayetine rüzgâr mı diyeyim?

2

1. Sevgili gönle cefa ve eziyet ederken canıma aşağılık felekten topluluk geldi.
2. Figan edip inleyip ağlayıp dedim ki: "Ya Rab! Acaba bela ve dert gamın hangisidir."
3. Gam hikayesine yârin ayrılığı mı diyeyim?
4. Elem şikayetine rüzgâr mı diyeyim?

3

1. Ey gönül! Dedin ki muhabbet ateşi gizli olmaz.
2. O zaman benim gizli ateşim niçin görünmez?
3. Benim bela ve derdime asla değer verilmez denirse;
4. Binde biri (bile) haşre dek söylenmez.
5. Gam hikayesine yârin ayrılığı mı diyeyim?
6. Elem şikayetine rüzgâr mı diyeyim?

4

1. Yârin ayrılığının gamı içimi dopdolu etti.
2. Felek de bir yandan kalbime hüznü verdi.
3. Sevgili bu halde gelip halimi sorarsa;
4. O gül ayrılığı ile gönlümün bülbülü dahi susar.
5. Gam hikayesine yârin ayrılığı mı diyeyim?
6. Elem şikayetine rüzgâr mı diyeyim?

5

1. Eyvah o nazlı sevgili gözüme görünmez oldu.
2. Eyvah (ki) peri gibi sevgili insanoğluna arkadaş olmazmış.
3. Cihanda gönül ve gamzede hüznün kaldı eyvah!
4. Eyvah bu sözde nazlı ömür geçti eyvah!
5. Gam hikayesine yârin ayrılığı mı diyeyim?
6. Elem şikayetine rüzgâr mı diyeyim?

6

1. O şaha gönül vereli kederden hüznü oldum.
2. Cihanda başıma sultanken esir oldum.
3. Eyvah! O taze gencin gamıyla pir oldum.
4. Ey Rahmî! Canı gönülden bu sözü der oldum.
5. Gam hikayesine yârin ayrılığı mı diyeyim?
6. Elem şikayetine rüzgâr mı diyeyim?

Şem'î Kıyâsî

1

1. İnleyen gönlümden bıksam ne olur?
2. Canıma geçti beni canımdan usandırdı.
3. Kimse figanımın kenarından, yanımdan geçmez.
4. Gözlerim dahi yaş yerine kanımdan döker.
5. İnleme ve figanımdan dolayı kime feryat edeyim?
6. Ağlayan gözümünden ötürü kime kan ağlayayım?

2

1. Kaşlarının fikri ile bükülüp yay gibi oldum.
2. Gözlerim görmez olup servi gibi sevgiliden mahrum oldum.
3. Sırrım çölde duyuldu aleme rüsva oldum.
4. İnlemeler bağrımı deldi görün ney gibi delik delik oldum.
5. İnleme ve figanımdan dolayı kime feryat edeyim?
6. Ağlayan gözümünden ötürü kime kan ağlayayım?

3

1. Beni başıma azade iken kul etti.
2. Şimdi her yabancıyla arkadaş olup benim yüzüme bakmaz.
3. O beyzade ne bu kanlı yaşıma merhamet eder,
4. Ne dünyada çıkan bir figanımı dinler.
5. İnleme ve figanımdan dolayı kime feryat edeyim?
6. Ağlayan gözümünden ötürü kime kan ağlayayım?

4

1. Şem'î sevgilinin yanağını görmediğinden beri sabah akşam ağlamaktan hani onda göz mü kaldı?
2. Ey bana yok mu diyen inlemelerin oranı (nedir)?
3. Dert ile dokunma onun figanları yanmaz, tutulmaz.
4. İnleme ve figanımdan dolayı kime feryat edeyim?
5. Ağlayan gözümünden ötürü kime kan ağlayayım?

1. Ey Kıyâsî! Ah ve hicran mihnet yolunda yoldaşım olalı gam zehri benim aşım oldu.
2. Sonunda benim yaşım bu cihanı sele verir.
3. Her akşam figanlar ile gel benim belalı başımı dinle.
4. İnleme ve figanımdan dolayı kime feryat edeyim?
5. Ağlayan gözümden ötürü kime kan ağlayayım?

Gedâyî Esâî

1

1. Bin soru sorsam birine o şahdan cevap gelmez.
2. Ona istekli oldukça o benden kaçınır.
3. Hiçbir vech ile (senin) eşiğinde fetih kapısındaki mihnet derdi kıyassız, hasret yarası (ise) hesapsızdır.
4. Eyvahlar olsun! Pervasız yar yüzünden, kederden halim haraptır.
5. Alemde kimse senin gibi şerefli sevgiliyi sevmesin.

2

1. Gam dolu gönlü merhamet edip şad eylemez.
2. Canımı bir an gam zincirinden azat eylemez.
3. Bu viran gönlümü lütfedip abat eylemez.
4. Aylar yıllar geçer bir gün beni yad etmez.
5. Eyvahlar olsun! Pervasız yar yüzünden, kederden halim haraptır.
6. Alemde kimse senin gibi şerefli sevgiliyi sevmesin.

3

1. O ay yüzlü sevgili haftada bir gün (bile) bana yüzünü göstermez.
2. Ben Gedâyî (dilenci olan ben) o güzelliğin başı olan şaha karşı nasipsizim.
3. Ya Rab! Hasret ve dert ile ayrılık yüzünden ömrüm heba oldu.
4. Bu gam ve zorluk ile ah ben ne eyleyeyim?
5. Eyvahlar olsun! Pervasız yar yüzünden, kederden halim haraptır.
6. Alemde kimse senin gibi şerefli sevgiliyi sevmesin.

4

1. Esâî gönül aşkında gittikçe kuvvetli birisi oldu.
2. Benim içimdeki sayısız derdim benden vazgeç!
3. Sine yanık, göz ağlayan, ten zayıf, gönül yaralıdır.
4. Sabır ve kararım kalmadı, ben hayran ve inleyen olmuşum.
5. Eyvahlar olsun! Pervasız yar yüzünden, kederden halim haraptır.
6. Alemde kimse senin gibi şerefli sevgiliyi sevmesin.

Meşrebî

1

1. Kim gül yanaklı puta benzeyen sevgilinin vaslını dilerse işi gücü terk edip başka fikirleri bıraksın.
2. Sevgilinin rüzgarını yolları gözetirken geçir, yârin intizarını kendine eğlence edin.
3. Aşk ehli yârini göreyim diye (kendini) öldürür bu yüzden canı çıkıncaya dek sevgilinin mahallesinde bekler.

2

1. Ey Şahım! Bana görünmesen sana sitem etmem, beni senin yolunda verdiği sözden dönen sanma.
2. Ayağıma kara sular inse elem değildir, yollara bakmaktan gözüm ağrısa gülün gamı yüzünden değildir.
3. Aşk ehli yârini göreyim diye (kendini) öldürür bu yüzden canı çıkıncaya dek sevgilinin mahallesinde bekler.

3

1. Çirkin yüzlü rakip kastedip hançer çeker diye gözüm sürekli bu eşikte durma der.
2. Yârin gözyaşını ölünceye dek beklesem ne olur? O katlimi reva görüp cevabımı dinlemez.
3. Aşk ehli yârini göreyim diye (kendini) öldürür bu yüzden canı çıkıncaya dek sevgilinin mahallesinde bekler.

4

1. Eğer o güneş ve ay yüzlü sevgili iyilerle dışarı çıkmayıp kaşının gamı ile boyumu hilal gibi bükerse;
2. Gözüm yıldızlar gibi kapıda durur. Sözün kisası beklemekten can versem (de) bana usanma gelmez.
3. Aşk ehli yârini göreyim diye (kendini) öldürür bu yüzden canı çıkıncaya dek sevgilinin mahallesinde bekler.

1. Meşrebî ayrılığın kılıcıyla bin pare olsa (da) eşîğini terk etmez büyük bir arzuyla orada ölür.
2. Mahallende hasret ateşiyle yana yakıla canını verdiği zaman çıkıp dua etsin.
3. Aşk ehli yârini göreyim diye (kendini) öldürür bu yüzden canı çıkıncaya dek sevgilinin mahallesinde bekler.

Rahmî Vâdî

1

1. Ah elinden talihim bir an beni memnun etmedi.
2. Sevgiliye kavuşmamı gam ile (engeller), beni mutlu etmez.
3. Beni sel gibi gözyaşımından ötürü neme gark eder.
4. Hey meded! Devran beni acaba niye saklar bir bilsem.
5. Eyvahlar olsun! Sonunda gam beni belalarla öldürür.
6. Gözüme alem görünmez ancak alem beni seyreder.

2

1. O hilal kaşlıyı bayram yerinde gördüğüm için mutluyum.
2. O (sevgili) rakiple servi gibi salına salına yürür.
3. Daima ah edip gölge gibi şaşırılmış bir şekilde ayağına düştüm.
4. Bu matlayı okudum herkes duydu.
5. Eyvahlar olsun! Sonunda gam beni belalarla öldürür.
6. Gözüme alem görünmez ancak alem beni seyreder.

3

1. Sevgili ile geçen şu alemlerimi hatırlarım.
2. O hayallerle daima ağlayan gönlümü eğlerim.
3. Gam neyin teninde ben divane olup inlerim.
4. Bazen kendime bazen duvara derdimi söylerim.
5. Eyvahlar olsun! Sonunda gam beni belalarla öldürür.
6. Gözüme alem görünmez ancak alem beni seyreder.

4

1. Kış günleri gitti bahar mevsimi geldi.
2. Şimdi zincirini süren her akarsu divanedir.
3. Her kişi bir servi boylu sevgiliyi kucaklamıştır.
4. Yarsız gönül hasta, aklım ve fikrim kararsızdır.
5. Eyvahlar olsun! Sonunda gam beni belalarla öldürür.
6. Gözüme alem görünmez ancak alem beni seyreder.

1. Ey Rahmî! Bir hilal kaşının gamından hayal oldum.
2. Akrep burcu gibi dik başlı olsam yeridir.
3. Yar zalim, aşk katil, sabır ise imkânsız bir sözdür.
4. Hayret vadisinde Mecnun misali kalakaldım.
5. Eyvahlar olsun! Sonunda gam beni belalarla öldürür.
6. Gözüme alem görünmez ancak alem beni seyreder.

Yahyâ

1

1. O ay yüzlü sevgili şehri diğer kişilerle seyreder, yardımım yok ki senin memleketine her zaman yardım edeyim.
2. Medet et! Benim gönül derdimden o haberdar olmadı, akıl yar olmadı ömür ise kısa, yardım et!
3. Ne edeyim ne eyleyeyim ah yardım et vah yardım et. Allah'ım yardım et, hay Allah'ım yardım et!

2

1. Ahımın dumanı gibi bir yerde karar edemem, gün gibi başımı alıp diyarı terk edemem.
2. Aşk ile kahrederim zerrece utanmam, gözyaşımın cevherini yanına saçamam.
3. Çare yok kendimi sevgili ile yar edemem. Allah'ım yardım et, hay Allah'ım yardım et!

3

1. Eyvahlar olsun! Gezdiğim yerde gökyüzünün bulutu olduğu için benim işim sabah ve akşam hasret ile ağlamak oldu.
2. Bela yağmuru yağdı, durmadı, göz açtırmadı, bu sebepten nice gündür o güneş ve Zuhâl (Satürn) bana görünmez.
3. Ne kadar güzel çalıştıysam heba oldu. Allah'ım yardım et, hay Allah'ım yardım et!

4

1. Bazı zaman olur siyah ah ile cihanı bürürüm bazen de keder ve gam girdabında dönüp dururum.
2. Yeşim ırmağı gibi boynumu burup dururum, her dem alem aynasında elemeler görürüm.
3. Hastayım, sevgilinin dert ve gamıyla canımı süründürürüm. Allah'ım yardım et, hay Allah'ım yardım et!

5

1. Benliğim canımın gözüne beni perde eyledi, kendi kendime beni her yerde utandırma.
2. Sahiplerin başı beni sevgilinin kapısında mutlu et, Yahyâ gibi benim gönlümü bu derde alıştır.
3. Kırmızılığımı gider beni şarap gibi ayaklara düşürme. Allah'ım yardım et, hay Allah'ım yardım et!

Muhibbî

1

1. Bir salike yol gösteren insan ele girmediği (için) Allah yolunun talibi olan pir ele girmez.
2. Can gözünü aç, gel ondan bundan ele giren olmaz, eğer ölmeden önce ölmez isen can ele girmez.
3. Dert yüzünden can vermeyince sevgili ele girmez, can onu diler lakin o kolay kolay ele girmez.

2

1. Sevgiliye tapan cennet hurisini ne eylesin? Gönle bu şer ve oyunu zülûf hevesi saldı.
2. Ağzı bütün huzuru yoklukta bırakmıştır, varlığımız bu aşağılık ayrılığı bize verdi.
3. Ayrılık mihnetine gönül zorunluluğunu öğretti, onun gibi fettan sevgili ele girmez.

3

1. Mihneti yar edineli gafletten uyandım, yüreğim kan ve yaş ile taşı, kana boyandı.
2. Ten o kadar zayıf oldu ki ben candan usandım, şevk ile boyumu tabut edip aşka dayandım.
3. Baştan tutuşup mum gibi odlara yandım, şu dert ile derman ele girmez.

4

1. Ey gözlerimin nuru ve ey kâmil insan! Dilberde garaz güzel değil ona alım, cazibe gerek.
2. Şahlar güzellik ile o gözleri sarhoşu kendine kul eder, o peri gibi şanlı sevgili insana arkadaş olmadı, gitti.
3. O perişan saçlı sevgili gönlümü perişan eder, ağlarım neşeli gül gibi sevgili ele girmez.

5

1. Ey munis canım! Lütuf ile sözümü dinle, derdim çoktur benim ağzımı açtırma.
2. Ey cihan şahım! Benim bu gizli sırrımı eller duymasın, can ve gönle dilenci (olan) kimdir?
3. Ey akıp giden ruhum! Aşk bulunur gerçi ama mihnette Muhibbî gibi can ele girmez.

‘Ulûmî

1

1. Biz ki aşkının belası ile müptela olmuş kişileriz, rezil şehrin zengin, malı mülkü olan sakiniyiz.
2. Çöl Mecnun’u, fena mahallesinin neşeli kimseleriyiz, bela kemendinin esiriyiz, çaresiziz.
3. Avareler, felekzedeler, nasipsizleriz. Bu alemde muhabbet isteği üzere kalmış dilencileriz.

2

1. Çünkü rüzgâr çanı, helak eden ateş ve toprağın suyu bizi ezelde temiz aşk mensubu kılmıştır.
2. Bu matem kapısına gönül yaralı, sine parça parça geldin. Bütün cihan fenaya varırsa sen bize ne olduğuna bak.
3. Avareler felekzedeler, nasipsizleriz. Bu alemde muhabbet isteği üzere kalmış dilencileriz.

3

1. Aşk sultanı bizi gizli sığınağına aldığından beri bu memleketin yüce makamına yakınlık vermeyiz.
2. Padişahına ve vezirine baş eğmeyiz. Aşk yolunu düştüğümüzden beri dik kafalı olmuşuz.
3. Avareler felekzedeler, nasipsizleriz. Bu alemde muhabbet isteği üzere kalmış dilencileriz.

4

1. Tercihimizi aşk pirinin eline verdiğimiz için bizim kârımız sevgi ve muhabbet oldu.
2. Ey Hoca! Mal ve mülkten bir faydamız yoktur, dünyada cahili terk etmekle övünürüz.
3. Avareler felekzedeler, nasipsizleriz. Bu alemde muhabbet isteği üzere kalmış dilencileriz.

1. Aşk hevesi ile dağınık esen bir rüzgar olup karar kıldık. Akıl, dil ve sabrı tarumar eyledik.
2. Ey Ulûmî! Bela ve mihnet ile diyarın şöhretinden olduk, katıksız şaraba üzerindeki hava kabarcığı misali düştük.
3. Avareler felekzedeler, nasipsizleriz. Bu alemde muhabbet isteği üzere kalmış dilencileriz.

Su'âlî

1

1. Ey gönlü kendine çeken güzel! Ayrılık beni özümden bir haber kıldığı için öyle bir toprak oldum ki saba rüzgârı tozumdan eser göstermez.
2. Güneş gibi parlak yüzünden ayrı düştüğüm için gözümde fer kalmadı, hasret kılıcı canıma geçip bana neler neler etti.
3. Benim halime bakıp dost ağlar düşman güler, dirliğim dirlik değildir bir kara gün gibi geçer.

2

1. Ey ay yüzlü sevgili! Sensiz gözlerimden macera eksik değil, saçlarının gamı yüzünden başıma bir bela eksik değil.
2. Ey servi boylu sevgili! Kılıç gibi kirpiğinin yarası sinem üstünde eksik değil, ben ölürsem benim gibi biri sana eksik değil.
3. Benim halime bakıp dost ağlar düşman güler, dirliğim dirlik değildir bir kara gün gibi geçer.

3

1. Sevgilinin aşkı ile alem içinde dertli oldum, ayrılık ateşi ile bağrım delindi yakıcı oldum.
2. Ey gonca gibi sevgili! Gül gibi yırtık yakalı parça parça sineli oldum, halime merhamet eyle sensiz ben helak oldum.
3. Benim halime bakıp dost ağlar düşman güler, dirliğim dirlik değildir bir kara gün gibi geçer.

4

1. Ey lale boylu sevgili! Gözümün yaşını gül rengi yaptın, katıksız dudağın olmadan gözümün içki kadehini kanla doldurdun.
2. Ey saçı gece gibi olan sevgili! Ayrılık ile gönlümü yakıp dert ile mahzun eyledin, aşk ile beni Mecnun eyledin.
3. Benim halime bakıp dost ağlar düşman güler, dirliğim dirlik değildir bir kara gün gibi geçer.

1. Ey nazik bedenli güle benzeyen sevgili! Su'âlî'yi aşıklar arasında dert ile inleyene kadar zayıf kılma.
2. Ey Şahım! Sabra takat kalmadı bu gönlümden karar gitti, ayrılık alemde beni utangaç eyledi.
3. Benim halime bakıp dost ağlar düşman güler, dirliğim dirlik değildir bir kara gün gibi geçer.

Yetîmî Necâtî

1

1. Ey gönül çalan sevgili! Güzelliğinin ışığı aleme yeter.
2. Ey canım! Kırmızı dudağının sefası canıma gıda olarak yeter.
3. Benin ve yanağın bu sineyi cefa ile dağlamaya yeter.
4. Gönül ülkesine siyah saçının belası yeter.
5. Bu vilayete bakmaya bir az daha zaman yeter.

2

1. Eğer senin izinin tozu başıma taç olsaydı;
2. Bu vecih ile halk ortasında aç kalmazdım.
3. Derdi alışkanlık haline getirdiğimden beri mizaç deva istemez oldu.
4. Aşk hastasına şerbet ile ilaç vermeye çalışma.
5. Ey doktor! Gel beni bırak benim derdim bana yeter.

3

1. Ey kaşları keman sevgili! Hemen başkalarına uyup
2. Göğsünü ok gibi gerip beni yabana atma.
3. Emin olmayan felek beni bu ayrılık ateşiyle yaktığından beri
4. Bazen gözümünden yaş yerine kan gelir.
5. İçimdeki derdi bilmeye bu macera yeter.

4

1. Bu fani aleme geldim hiç safa sürmedim.
2. Ey Şahım! Bin türlü bela ve mihnet çektim.
3. Dilber yolunda yıldığım zaman bütün emeklerim heba oldu.
4. Ey felek! Sen de yar gibi vefasız olma.
5. Zira aleme biz gibi bu denli vefasızlar yeter.

5

1. Ey Yetîmî! Kimse sen gibi yağma yapmayan olmasın.
2. Alem içinde iflas eden hürmetsiz olmasın.
3. Cihanda aç kal, minnet ederek nimet elde etme.
4. Yerde ve gökte zerre kadar minnet olmasın.
5. Örtü döşek Necâtî'ye bir hasır yeter.

Şem'î

1

1. Yasemin boylu sevgili bana her ne yaparsa yapsın kılıcının cevri ile bedenimi bin parça kılsa (bile) razıyım.
2. Akşam vakti her sözüm saçının ve yanağının fikrinedir. Beni öldürmeye o sim tenli sevgilim utanırmış.
3. Boynuma kefenimi takıp ona varayım yalvarayım.

2

1. O ay yüzlü sevgilinin aşkının yolunda yüzümü toprak edeyim.
2. Çalışıp çabalayıp menzilimi gün gibi yükseltelim.
3. Ayrılık meclisinde dahi sabırla derdime çare bulayım.
4. Cennet elbisesi olursa onu çekip parça parça edeyim.
5. Vuslat zamanında bana iç gömleği çok olur.

3

1. O melek (gibi sevgili) rakibin ateşine uymasaydı kendine cevir ve cefayı adet edinmezdi.
2. Zayıf ve ağlayan kişinin yüzüne bakmadığından beri zayıf karıncanın gözüne zerre miktar girsem de duymaz.
3. Ey zamanın Süleyman'ı! Tenim şöyle hayal oldu.

4

1. Hey tabibim! Gel, ayrılık hastasına (bu kadar) inlemek yeter. Lütuf zamanıdır, tımar eyle.
2. Ey Dilber! Fena kapısında iyi bir iş yap, bir tek beni gönül asan saçının dar ağacına as.
3. Padişahım! Kendi elimle ipimi çekeyim.

5

1. Gönülün akli o güneş gibi parlayan ve meleğe benzeyen sevgiliye düştüğünden beri fenni aşkında bana şevk ile iki dağın arasından geldi.
2. Dert ve mihnet beni her an öyle bir çeker (ama) Şem'î'yim meyhane köşesini feleğe vermem.
3. Vatanım bana cennetlerin gül bahçesi ve bağından daha iyidir.

Rahmî

1

1. Bir yanda dert ile bela ve bir yanda zehir ile elem,
2. Bir yanda cevir ile cefa ve bir yanda ayrılık ile sitem
3. Yokluk şehri ile dil mülkünü yağma ettiler.
4. Gönül hanesinde cebir ile davasında ayak diredir.
5. Kâh ayrılık kâh mihnet kâh hasret kâh gam.

2

1. Gönül senin suretinin nakşını görüp put haneden çıkmaz.
2. Kırmızı kadehin şevkiyle gönül meyhaneden gitmedi.
3. Divane gönülden her an ah eksik olmaz.
4. O sarhoş olan nergis yüzünden aşk mesti oldum.
5. Kâh ayrılık kâh mihnet kâh hasret kâh gam.

3

1. Ahım, gurbet içinde benim her an arkadaşımıdır.
2. Ey benim şahım! Devletinde beni تنها koyma.
3. Allah'ım benim! Ayrı düşmüş beni yokluk mülküne sal.
4. Aşk yolu içinde kim benim yoldaşım oldu.
5. Kâh ayrılık kâh mihnet kâh hasret kâh gam.

4

1. Bana zerrece dostluk etmeyen o parlak ışıklı aydır.
2. Bu yüzden bana alemin gökyüzü cevir ile zindandır.
3. Ayrılık ve kavuşma hayalinle bana aynı seviyededir.
4. Gurbette her gece (o sevgili) ta sabaha dek bana misafirdir.
5. Kâh ayrılık kâh mihnet kâh hasret kâh gam.

5

1. Rahmî, sinemin vadisinde ayrılığın askeri olur.
2. Benim sabrımın sonu gelmesin zira dil hanesi viran olur.
3. Can ve dil mülkü sonunda başımdan talan olur.
4. Bir an içinde eğer gönül tahtına kim sultan olur.
5. Kâh ayrılık kâh mihnet kâh hasret kâh gam.

Remzî Ca'fer

1

1. Her kim kavuşmayı dilerse derdimi çeksin demiş.
2. Alemde dert ve ayrılığımı hemen arttıran odur.
3. Her anda adet olan bu hayretimdir.
4. Sevgiliye dert ve hasretimi söylemeye kastettiğimce
5. Beni ağlamak tutar kafirlere kudretim kalmaz.

2

1. Daima seni öldürmesem beni (o) sanır mısın? Dersin.
2. Beni bin kez öldürsen de bir kez yüzümü döndürmesem.
3. Önüne ermesem korkarım ki ayrılık beni öldürür.
4. Ben parlak muma canımı revan edip vermesem bu ne içindir?
5. Alemde bir pervane gibi gayretim yok mudur?

3

1. Bu yaş dolu gözümde eteğim inci dolar.
2. Bana tertemiz aşktan bu kadar mutluluk yetmez mi?
3. Feleklerin dönüşünden mutluluğun değerini anladı.
4. Beni kapına itip toza benzeyen toprağı götürdü.
5. Saba rüzgarına yerden göğe kadar minnetimi ulaştırır.

4

1. Sevgilinin saçı her gece benim aklımı kaygılandırdı.
2. Kendime baktım derhal bu hal kimdir dedim?
3. Sevgilinin mahallesinin menziline vardım, araştırdım.
4. Aşağı yukarı çok baktım o ay yüzlü sevgiliyi görmedim.
5. Yerde gökte yıldızım yoktur, mutluluğum gitmektedir.

5

1. Ey Remzî! Şiirim bîçimi emellerimi bildirip
2. Gönül çalan sevgililerle sözlerimi hoş hale getirip
3. Saçlarının siyahlığının hevesinde olan emellerimi
4. Cafer! Mahşer gününde Mecnun'a halimi diyeyim.
5. Kim gönlümü onun kadar bilir, halimi ancak o anlar.

Hatâyî Enverî

1

1. Ey gözüm! Ağla çünkü gülen goncaya benzeyen sevgilim yok.
2. Yüzüme gülerek bakan sarhoş nergisim yok.
3. Gülüp açılmaya bir istekli sahanlığım yok.
4. Yeşil çemenin seyrini ne yapayım, benim sevgilim yok.
5. Yanımda salınarak nazlı nazlı yürüyen sevgilim yok.

2

1. Bana söz verenin ağzına can vereyim.
2. Gonca gibi ağızlar verene can ve gönül feda olsun.
3. Kavuşmanın sözüne zaman verenlere ağlarım.
4. Gerçi dudağına kavuşmak için canlar verene dudağını emdirir.
5. Can bağışlayan dudağını emsem demeye canım yok.

3

1. Ey servi boylu sevgili! Gözyaşı sana her yerimden akalı,
2. Bu kara baht boynuma saçlarını takalı,
3. Sevgili! Gözüm kanla doldu yoluna bakalı,
4. Yara bağrımın başına gamın odlarını yakalı,
5. Ayakta kaldım kara başıma dermanım yok.

4

1. Feleğin emiri şarap kadehini sohbetimden kıskanır.
2. Kaderin sakisi hürmetime razı olur.
3. Ah o serviye benzeyen sevgilinin boyuna erişmedim.
4. Nasıl onlardan birini halvetime davet edeyim?
5. Hz. Süleyman'ın yüzüğüne benzeyen kırmızı yüzüğüm yok.

5

1. Dudakları ve öpücükleri can üstüne can verir.
2. Onu satıp alan kişileri ziyan ederler.
3. Enverî! Hitabının gözyaşı gel gör ki nice kan eyler.
4. Mahallenin gül bahçesinde figanlar eyler.
5. Ey gonca ağızlı sevgili! İnleyen bülbülüm yok deme.

Ahmedî Hayretî

1

1. Ey gönül! Dünyaya karşı duyulan ilgiyi terk edip fenaya ulaşan kişi ol.
2. Ey gönül! Fakirlikle övünüp gözü tok olanlardan ol.
3. Ey gönül! Mana mülküne ayak basıp padişah ol.
4. Ey gönül! Alemin şahı olmak istersen dilenci ol.
5. Ey gönül! Reislik fikrini bırak, gel ayağın tozu ol.

2

1. Dünya için hiç kimseyle arbede etme.
2. Her adi ırgata ihtiyaç olduğu için baş eğme.
3. Canım Dede! Allah'ın yardımını ile aşkın sırlarından geçen kişi ol.
4. Ey gönlün kölesi! Zenginlik istersen fakirlik ile övün.
5. Ey gönül! Kanaat köşesine geçen bir padişah ol.

3

1. Biz o ay yüzlü sevgili yüzünden aciz duruma düştüğümüz için kendini dertli et.
2. Yanağının parlaklığının zerresi ile kendini sinesi paramparça olmuş et.
3. Çiğnenmiş ol, sınırlandırılmış ol, kendini toprak gibi et.
4. Kin ve düşmanlıktan ayrıl aşk ile kendini tertemiz et.
5. Ey gönül! Açılıp dünyayı gösteren ayna gibi ol.

4

1. Senin varlığında bu cihanın her bakan gözü yoktur.
2. Nasıl her bir gördüğüne su gibi gönlün aksın?
3. Ey gönül! Dünyada her candan vazgeçip Hz. Allah'a yüzünü dön.
4. Fena alemine bakan kimsenin bir daha baktığını gördün mü?
5. Ey gönül! Beka mülkünün talibi isen fani ol.

1. Ey Ahmedî! Sen bu aşk yolunun içinde pirsin.
2. Eğer bu ormanlıkta mertlerin aslanı isen av olursun.
3. Saçı gece gibi karanlık olan sevgili için zincirlenmiş Mecnun gibisin.
4. Hayretî'nin derdine derman olayım dersin.
5. Ey gönül! Daima dert ve belaya müptela ol.

Dîvân-ı Emrî

1

1. Gökyüzü mavi renkli divitim, ahımın dumanı kalemimdir. Can kağıtlarının üstüne yazdığım mihnetnamedir.
2. Saçlarının siyahlığında güzelliğine erişmek amacıyla niyet ettiği için güneşin her an meylettiği şey vücuttaki bendir.
3. Pazarda şeker senin dudağına öykündü diye başına sinekler üşüşmüş; bu ne acayip bir hengamedir.
4. Ey gönül! Can nakdini kavuşmana teslim eylerim. Dudağından ödünç alınan sözümüz olduğu için bize bayramdır.
5. Ey Emrî! Kılıcı baştan başa kana bulasa bile ben incinmem, (o) bana gül renkli atlas bir elbisedir.

2

1. Gül renkli yanağının üzerindeki ra harfi ya da alnının altında misk ile yazılmış nun harfi senin şu kara kaşın mıdır?
2. Bana tımar eyle dersem sinemi dağlarsın, yoksa sen gibi şahtan ulufem günde bir altın mıdır?
3. Senin misk kokulu kâkülün (için) geceye ait mi derler. Ey gönül çalan sevgili! Divane aşıkların Mecnun mudur?
4. Ayrılığında toprağında olan (şey) lale midir ya da haline kan ağlayan kırmızı renkli bir göz müdür?
5. Emrî! Pervin nazmı mı bu ya da sevgilinin dişlerinin vasfı mı, yoksa deniz içinde gizli kalmış inci midir?

3

1. Aşk ehlinin şehit olduğu yerdekine ot deme çünkü o mezarı üzerinde çıkmış ah dumanıdır.
2. Can ve gönül belaya düşerse bu şaşılacak bir şey midir? İnce tüylerin ki (onlar) aşk ehline kara beladır.
3. Gözün eliftir ağzın mim ve ha şeklindedir. Nur suresinin ayetleri Allah hakkı için o ay yüzlüedir.
4. Ey gönül çalan hatun! Güzellik mülkünün şahısın. Güzelliğinin iklimi çevreyi kuşatmış askerdir.
5. Ey Emrî! Cisminde (bulunan) aşk gamının kılıcının yarasını sorana de ki: O dert iline doğru giden yoldur.

4

1. Gönül ocağında can kebabı yanar ne eyleyeyim? Bu göz kadehi kan şarabı ile dolu neyleyeyim?
2. Gam hazinesi gönül çalan sevgililere mesken değilse gönül dedikleri harap köşeyi neyleyeyim?
3. Yârin güzel yanağının hadisi olmayınca gülün elindeki parlak renkli kitabı neyleyeyim?
4. Çektiğim dert yüzünden sevgiliyi durdurur. Yaşımı döküp rakamının hesabını neyleyeyim?
5. Ey Emrî! Sevgilinin gamıyla bir hal ederdim, sinedeki gizli ıstırabı neyleyeyim?

5

1. Ey keman kaşlı sevgili! Yokluk mülküne can çıkar gider, kılıç gibi kirpiğin parmak ile bir işaret eylesin.
2. Şafak ateşiyle kızdırıp aşkını ortaya çıkarmadım, zamanın celladı başıma feleğin tasını giydirdi.
3. Bağın servisi, fidanı senin boyunu görüp hayret etmiş, öldü diye kuşlar başucunda figan eder.
4. Gerdanın çukur değildir onu güçlü bir mimar yapmıştır, güzelliğinin kasrının köşesi can kuşuna yuvadır.
5. Ey Emrî! Ay başında görüneni yeniay sanma, cihan devrinde dünya talibine parmak gösterir.

6

1. Yeniay bir nun yazıp kaşına benzetmemiştir, Ey gönül çeken sevgili sana aferin, senin nakkaşına aferin.
2. Ey endamı düzgün fidan gibi sevgili! Bağda uzun boyunu görse.....
3. Ey canım! Başına kırmızı dudak (gibi kırmızı)kaftan giydirdilerse mücevher yağdıran kırmızı dudağına öykünmek nedendir?
4. Kim ki güneş ve ayı kaşına benzetirse onun cismi yeniay gibi bükülsün sarı olsun.
5. Hal dili ile şehit düştüğüm taşın ne dediğini yazık ki başına gelmeyince idrak eylemezsin.
6. Ey Emrî! Sakın kanlı yaşına itimat etme zira bir gün seni gam bucağı (gibi) tenhayken bulup boğar.

7

1. Ey şirin ağızlı sevgili! Sen beni Ferhat'la bir görme. Ferhat kendisi bir dağ iken ben gam mülkünün Hüsrev'iyim.
2. Ey endamı düzgün fidan gibi sevgili! Gül bahçesinde gül fidanı diken, bağda senin uzun boyunu görse utanır.
3. Hilal kaşlarının ayrılığında kendini hançerledi, cismine şafak güneşinden kanlı bir kefen sardı.
4. Ben gözüne hata ile Hoten ahusu dedim sonra bildim ki insanı çeken Hoten ahusu değildir.
5. Emrî gül görüp senin yanağını yad etti, gömleğin kokusu Yakup'un gözüne basiret verdi.

8

1. Cihanın gül bahçesinin servisi senin boyuna öykündüğü için ahımın rüzgarı onu bir an şöyle titretir.
2. Ey salına salına yürüyen sevgili! Senin gölgen bir kara yağız bir güzel olduğu için o veli senin boyunun aşığıdır.
3. Ey kaşları kemana benzeyen sevgili! Onda kan döküp uğrayıp geçtiği için sinemde okun durmaz.
4. Ey kaşı keman! Senin kan döken kirpiğin kanımı döktü ve gitti bana merhamet için acı kaldı.
5. Ey şefkatsiz ay yüzlü sevgili! Kılıç gibi kirpiğin ile gözünün önünde katledip Emrî'ye merhamet etmedin.

9

1. Şeydaların deliliği baharı görünce arttığı gibi ben de lale renkli yanağını gördüğümünden beri divaneyim.
2. Tüylerin çemen, onu okurlar; ağzına gonca derler. Ben onu bunu bilmem yârin benzeri yoktur.
3. Aşk meydanı içinde bana Mecnun'u anma o ki avratın acizi olmuş kişi er midir?
4. Gam aleminde Ferhat bir pehlivan er olduğu için nice müddet sütunsuz dar geçiti kesti.
5. Emrî senin başın boyunun tamamını değnek ucu (gibi) top haline getirdi. Sevgililer dirilsin (çünkü) erin oyunu vardır.

10

1. Ey ay yüzlü sevgili! Kötü yüzlü, çirkin rakiplerle her gün şehirde gezersin, nice türlü belalarla bize görünürsün.
2. Ey miskin gönül! O saçı misk salan sevgiliyle bahşı bırak, kişiyi ejderhalarla hapsetmeye kişi kadir olur mu ?
3. ela şahı beni renkli kaftanlarla donatmıştır (bu sebeple) üryan tenim toprağa baştan başa kan bulaştırmıştır.
4. Ey boyu istek uyandıran sevgili! Bedeninin üstündekileri elif sanma. O gam şahının muhabbet kalesini bayraklarla süslemesine benzer.
5. Emrî'nin gönlü o kirpik ve o kaşların hayaliyle kılıç ve inlemelerle süslenmiş okçular dükkanıdır.

11

1. Ey put gibi güzel sevgili! Goncaya benzeyen ağzın ile vücudumu yok ettin, tenimi o incecik belin ile kıl gibi yaptın.
2. O sevgili gözümü kana bulaşmış kirpiğin yüzünden kan havuzuna dönmüştür. Erguvan fidanıyla etraf süslendi.
3. Bu cana gözün ok attığı için gönlüm ona yer etti, o kafir bir iki Müslüman ile niçin atıştı?
4. Birkaç ip ile Peygamber oyununu oynayalım.
5. Ey Emrî! Gamzesinin hayalini تنها görürsün diye kirpiğim kan saçan gözün yüzünden kanlı bıçaklı oldu.

12

1. Sen meleksin sevdiğin beşer suretinde bir peridir. Aya güneş iken neden müşteri yıldızı oldun.
2. Ey melek! O ay yüzlü sevgilinin yüzüne bakma. O güneş ve felekten gün doğumu vakti nur umar.
3. Güneş ve ay senin eşiğinde altın başlıklı kulundur. Bir gümüş tenlinin kulu olmak reva mıdır?
4. Alem içinde güneşsin, o ayın nurlarını kendinin zerresine saymaya tenezzül etme.
5. Emrî'nin yaşını akıtır, yüzünü sarartırsın. Sen bu kadar gümüş ve altını o ay yüzlü sevgiliye mi harcarsın?

13

1. O şah sinemde kan dolu bir yara açtı, dilencisine bir altın bağışladı.
2. Ey gönül! Mecnun Leyla'nın ağzını istediği için yokluk alemine kadar gitti.
3. Candan, karışmış aklı defetmek için bu dil aşk şarabı ile kan doldu.
4. Gözyaşımın nakdini her kim gördüyse bunda Karun'un malı varmış dedi.
5. Ey Emrî! Sevgilinin kara yağız at gibi beliren ince tüylerini gördüğünden beri gözümden kırmızı renkli yaş aktı.

14

1. Aşk hastasının ini inleme ve figanlarıdır. Gam maktulünün ağları ağlayan gözdür.
2. Çerh başımın üstünde gam kuşunun yuvasıdır. Gönül o saçları kara sevgilinin başı dönen Mecnun'udur.
3. Ey kaşı keman sevgili! Ah oku ile feleğe bir yara açtı ki şafak onun kaftanına bulaşmış kanıdır.
4. Güneş ve ayı yârin yanağı ve saf kaşı kapladı. Gözlerinden her dem dinmeyen onun yağmurudur.
5. Ey Emrî! Feleğin kaşı yine elbiseyi parça parça etti, şimdi o ay yüzlü sevgilinin aşığı üryandır.

15

1. Yaralar bana acıya acıya kan ağlasın, üstüme doğru dönen aşığılık felek ağlasın.
2. Ahımın dumanı başımın üstünde saçlarını çözsün, bu ağlayan gözüm naleler ile inleyip ağlasın.
3. Yüzüne jaleden inci döken gözleri dizilsin, yanaklarından başa bana neşeli gül ağlasın.
4. Neşeli gül, cevher saçan kırmızı ağzının üstünde ince tüyelerinin olduğunu işitince karanlık yere girip ağlasın.
5. Misk kokulu saçının hevesi Emrî'yi toprak ettiğinden bağın sümbülü kara giyinip ağlasın.

16

1. O nazik ve gümüşten tenine kötü göz değmesin. Gel kolumu gerdanına altın kayış yapayım.
2. Karışmış gönlü, misk kokulu saçına bağladığım için bu bent ile yüzümü eteğine süreyim.
3. Beni katletmen için kaşlarına beni eğri diye mi anlattılar, ok atan gamzene her daim keman kaşını sundu.
4. Ay ile güneş cam şekline girip durur, bunu ümit ederek senin pencereye cam olsunlar.
5. Ey cihan bağının gülü! Eğer kuş, Emrî'nin çamurundan güç alırsa gül, bahçene bülbül olsun.

17

1. Beni o vefasız her dem terk eder gördüler, beni özlerine her dem inleyen eylediler.
2. Posta, aşk kokusu ile nafe gibi sarıldım, o ham kakülünün bir kılına beni asmadı.
3. Ayrılığın zamanında yaş dolu göz beni kana boğduğu için yârin kuş yuvasına varıp kan ağlayayım.
4. Ey sevgili! Gel hakikat yolunu benden öğren çünkü gam beni günde bin kez öldürürken ben o sevgiliyi terk etmem.
5. Saba rüzgarı gelip saçlarının kokusundan canıma dem vurdu, beni o an akli karışık bir sevgili haline getirdi.

18

1. Gönülde derdin yüzünden bela, mihnet ve gam vardır. Yaşlı gözde dahi hayalinden dolayı nem vardır.
2. İnci saçan kırmızı ağzın kızıl yakuttan bir hokkadır, onda hasret yarasına merhem vardır.
3. Sinemin nurundan kabrimin lalesi ter döktüğü için senin yanağında damla damla çiğ vardır.
4. Ey gönül! Sevgilinin gamı sadece sende var sanma şüphesiz o her kişinin hatırındadır.
5. Ey Emrî! Vücudunun misli gibi yok olmayan kimse görülmemiştir. O güneş yüzlüde zerre kadar bir ağız vardır.

19

1. Taze gülden nazik bedenin vardır, gonca bahçesinde dahi senin ağzına (benzeyen) yoktur.
2. (Aşık) Yüzündeki ince tüyleri hatırlayınca yaş döker. Onu kirpiğindeki çemenin çiğ tanesi sanma.
3. Ey put gibi güzel sevgili! Ah, can ve gönül çocuğunu yuvarlak çenenin heveslisi olarak kim kıldı?
4. Ayağına yüz sürmek zevktir, zevki senin devletinde sürelim.
5. Emrî'yi öldürsün diye kılıca benzeyen nazik gamzen (onu) yere serip can verdirir.

20

1. Sineğinin kanadının gölgesine takatim yetmezken heves dolu gönle dudağındaki beninin kederi düştü.
2. Yüzü gülmeyen servi boylu sevgili! Çemen gibi gönlün can bülbülü ve güllerin şahı ile oyulmuş kafese benzedi.
3. Kirpiğimi senin ağlayan gözünün etrafında gören onu deniz kenarındaki diken ve ota benzetir.
4. Yeniay yüzünden gönlü her an inlediği için feleği aşk yolundaki çana benzetirim.
5. Emrî, halka toprak olmuşken tozuma hürmet etsin. Yarın yanından esse üstüme kaçın.

21

1. Sevgili ayrılığın gamıyla güldürmedi bu yüzden ağlayan gözlerle ağlaşalım, zamanıdır.
2. Öldüğüm vakit köpeğin kabrime gelirse mezarımın toprağı neşeli güllerle süslensin.
3. Ey şahım! Gözümün bebeği aşkının devletinde, senin yoluna etekleriyle kırmızı dudağını sermeye kadirdir.
4. Pervanelerin işi yatak odasının mumu gibi her gece yanağının ateşi sayesinde tutuşmaktır.
5. Ey Emrî! Gözümün yaşının cihanı aldığını gördü bu yüzden ay, parlak yıldızlarla göğe yapıştı.

22

1. Bu cihanda yarsız, bostanda servisiz ne eylersin?
2. Ey Mecnun! Gönlünde Leyla'nın aşkını istiyorsan yabanda ne eylersin?
3. Ey gönül kuşu! Burayı büyük pervaz haline getir. Toprak kuş yuvasında ne eylersin?
4. Ahının kılıcı gibi felekten geç mekansız ol, mekânda ne eylersin?
5. Ey Emrî! Eğer aşık değilsen falan filan mahallesinde ne yaptığını söyle.

23

1. Alnına düşen saçın ve kakülün çok sitemkâr oldular. O iki başlıları gör (ki) insanın aklını başından aldılar.
2. Sonra yüzünü görmek nasip olmaz onu gör dedikleri için ey şuh sevgili senin gözlerin bu dert ile hasta oldular.
3. Saçların kara top olup canların üstüne düştü bu yüzden hiç can kurtulmadı hepsi giriftar oldu, buna tutuldu.
4. Şunlar, çenenin alt kısmı ile saçlarına el uzattığı için kimisi zindanda kalıp kimisi de darağacında asıldılar.
5. Ey Emrî! Gözlerin yaş döküp sevgiliyi istediği için Mısır'ın Yusuf'una hoca olanlar müşteri oldular.

24

1. Ey can! Taze dudağının üstündeki diş yarası mı ya da o şekerin üstündeki sin harfine benzeyen diş midir?
2. Yanağına aşıktır başın taşı bile döver, her sabah taze gülün üstündeki çiğ tanesi değildir.
3. Bir katı yürekli sevgili
4. Cismim hançerlerin üstünde saçıldığından beri bir ölüye döndüğüm için süsen çiçeğiyle süslesinler.
5. Emrî'nin gönül kuşunu o uzun boyunda dikenli ardıç ağacının üstünde inleyen kumru san.

Dîvân-ı Hayâlî

1

1. Bu benim siyah saçımdır ona gerdanımdır deme. Zalimin boynuna düşmüş günahımdır.
2. Ayın halkasını tutup feleği yerinden kapam, akşamında benim ahımın pazısının kuvvetidir.
3. Aşk şahıyım, kırmızı yarama Key'in tacı denmez. Ben şu başsız ve ayaksız dilenciyim.
4. Ey gönül! Güzellik meclisi içinde sevgilinin gözü ve kaşları benim iki gözbebeğim, iki şuh ve çarpık külahımdır.
5. Ey Hayâlî! Fakirlik şahının mahallesinin köpeğinin kilimi benim lale renkli elbisemdir.

2

1. Gözyaşı deminde iki ümit dolu göz gamzenin ucu yüzünden kanları akan iki şehit oldu.
2. Cefa ilminin kitabını bugün ders etmek için Rum iklimine senin yüzündeki ben gibi eşsiz bir şey gelmedi.
3. Sofu kişi riyazet ile eğer iskelet gibi olursa düşünde bir ayak görmesi halinin içki istediği anlamına gelir.
4. Şu yanağında ince tüylerini görünce hançere düştü, onu gören söğüt yaprağının yansıması ile kıyas etti.
5. Hayâlî kapına gelip niyazını arz eder. Padişahım! Devletin ziyade ömrün uzun olsun.

3

1. Ey servi boylu sevgili! Ben cansızın gölgesinden cüdayım, başıma kara toprak yüzünden yerle birim.
2. Himmetimin çarşafını felek düşünde götürür, dilenci elbisesinde ben nasıl sultanım, gör.
3. Başları açık lale, çimende gül sultanına: Ben alemin kan bulaşmış şehitlerin şahıyım. dedi.
4. Ey Derviş! Toprağa küstah gibi ayak basma. Ayağın altına bak, ben Sultan Süleyman'ın karıncasıyım.
5. Ey Hayâlî! Cehalet ile cahil beni ne bilsin, ben irfan aleminde padişahın kölesiyim.

1. Ey ay yüzlü sevgili! Allah ki bu güzelliği sana bağışlamış. Feleğin güneşi sıcak olsa ne olur?
2. Her inleme benim ne yaptığımı şerh etsin, aşıklar meclisinde bir nağme sana ah gibi gelir.
3. Gam dağına gelsen sert taştan sana tırnağı ile yol yapan Ferhat'ı görürsün.
4. O ay yüzlünün elif ve dağı ile beyliği vardır. Ey dilenci! Bugün padişah sana alemin davulunu verdi.
5. Hayâlî sararmış yüzünle yürü, aşk harmanında sana bir kere ah değdiği için kanaatkar ol.

Emrî

1

1. Ey ay yüzlü sevgili! O nergis gibi güzel ve iri gözlerin olduğu için hilal gibi kaşların onları basmıştır.
2. Resim gibi güzel sevgilinin boynuna kollarını sardıkça amber kokan saçların kıskançlıktan gözüme ejderha gibi görünür.
3. Yakuta benzeyen ayva tüylerinin benzeri olmayacağını bildiği için yazdığı yazıların başına toprak saçarmış.
4. Ey put gibi güzel sevgili! Senin yanağını aya benzetip taptıkları için Hinduların nakkaşı sanatında yüzünü kara kılar.
5. Ey Emrî! Yar dişine kendi özlerini derecelendirmişler. Onun inci gibi dişlerini görünce yüzleri ağarır.

2

1. Misk kokulu kaşlarının hasreti ile nunun boyu bükülmüş, onun sinesinin üstüne gam yarası nokta koymuştur.
2. Ayakkabının ökçesindeki demirin resmi yeniay, parlaklığının nakışı ise yıldızlardır ki her yere ayak bastığında yeryüzü gökyüzüne benzer.
3. Göz bükülmüş kaşını görünce gönle arz etti. Yeniayı gören her kimse başkasına üzüntü verir.
4. Göñül levhasında aşk nakkaşı senin tasvirini yazmak için kan dolu gözümü kırmızı mürekkep diviti kirpiklerimi de kalem yaptı.
5. Ey Emrî! Karmakarışık saç Mecnun'un başında değildir o benim tuğumu gam şahı olduğum için çekerdi.

5 (Hayâlî)

1. Her gün sevgilinin تنها koynuna ayna koyar güya naz ile Züleyha Yusuf'un koynuna girer.
2. Yarın dudağının fikri rakibin gönlünden çıkmadı. Eyvahlar olsun ki o dudağı sert taşı koynuna aldı.
3. Fenanın gül bahçesinin yolunda cismini toz eden taze gülün koynuna rüzgar ile girer.
4. Dağ sahra koynuna makdemin izini koyduğu için eteğine taş alıp savaşmayı diler.
5. Ey Hayâlî! Aşk içinde nice gözyaşı mahvoldu. Irmaklar güya ki deryanın koynuna girdiler.

6

1. Beni nazlı sevgiliye neden vermezler. Sana aşık olanlar yolunda cana ne vermezler.
2. Yarın dudağının sevdası gönlüme yakışır. Bu sevgilinin kırmızı dudağından arındırılmıştır onu her kana (kaynağa) vermezler.
3. Meyhane erleri onu bir taş yastık etseler devlet tahtının üzerinde sultanın makamına vermezler.
4. Had bilmezliği Züleyha gibi nefsinden cüda kıldığı için Yusuf'un vücudunu Mısır'ın zindanına vermezler.
5. Ey Hayâlî! Leyla'nın aşkına heves kıldın ama bela sahrasında onu her perişan Mecnun'a vermezler.

7

1. Bahardan önce soğuk havalar olduğu için rakip o gül yanaklıya karşı ah edermiş.
2. Melamet şahıyım, ateşinden hak istediği için namusu olmayan askere kılıç çektim.
3. Mansur şevk ile kapıya karşı gittiğinde kendine bu gonca ağızlı yanak bahşedeni edinmiş.
4. Büyük muhit senin dalgalarını aşikar edip tenlerin gemisini kenara karşı vurur.
5. Ey Hayâlî! Irmaklar gözümün yaşının su baskınını yâre karşı akıttıkça taşlar alıp dövündü.

8

1. Alemde yârin eksikliği ne zor derttir, canıma razı olma eksikliği kar kalmıştır.
2. Merakımdan dolayı ben gibi tozu topraktan kaldırmayan rüzgarın olmamasıdır.
3. Yara dolu sine ile aşık dünyada zevk aldı. Gam akşamında mumlar yakıp sevgilinin uzun boyunu arar.
4. Ey felek! Beni sevgilinin mahallesinden ayırsan bu ne gam verici şeydir. Dünyanın gül bahçesine bir bülbül eksikliği çok mudur?
5. Ey Hayâlî! Dünyanın piri kadehimi görmese derviş olana razı olma eksikliği gösterir.

9

1. Menekşe gül bahçesinde korkusuz aşığa dönüp sevgiliye bakıp toprağa secde eder.
2. Menekşe anahtarla o çemen kapısının kilidini açıp orayı meclis haline getirdiği için göklere kadehteki son damlayı saçar.
3. Menekşe gam saçan bülbülü çenesine vurup her dem aşığı terk et bana yar ol der.
4. Dilenciye ejder başlı kılıç yakışır dediğim için bu idrake menekşe başını eğip secde etti.
5. Hayâlî! Billahi yelken tuzağında nice şahım gibi ona benzeyen yakası parçalanmış menekşedir.

10

1. Bugün saf gönül, parlak bakış, oyunsuz, alemsizim. Kudretin şimşir kabzasında çok öldürenim.
2. Bugün cihanın isim ve resminden el çekmiş ve huzurlu haldeyim. Hak tekkesinde tıraş olmuş bir abdalım.
3. Siyah yara cismimi baştan aşağı süslediği için bugün aşk şahidinin sıcaklık dolu yanağına küçük bir beneğim.
4. Gönül tokluğunun doruğunda şanlı bir kimseyim, bugün cihanın av yerinde rahatım.
5. Ey Hayâlî! Kan renkli gözyaşım daima arkadaş olduğu için bugün gül renkli şaraba meyyalim.

Ca'fer

1

1. Beyceğiz'im! Vasılını cana verme, canı cihana satma.
2. Beyceğiz'im! Devletinde kulunuz bunu hoş görelim ama zaman böyle kalmaz.
3. Beyceğiz'im! Beni gerekiyorsa öldür gerekiyorsa dirilt. Kul senindir, bundan bana ne?
4. Beyceğiz'im! Dünya ve ahiretin varı ortadadır. Seni bir kez büyük ??
5. Beyceğiz'im! Cafer'in kastı güzelliğinin vasfıdır, orada şiir bahanedir.

Muhibbî

1

1. Aşkın hastalığını şifa yerine yabancıyı vefasız dert yerine gör.
2. Bana saçının sevdasından başkası kardır, aba yerine kara çul giydirir.
3. Sinemin sırrı açığa çıksaydı kaftan yerine tenimi parçalardım.
4. Benim yüzüme bakmadan geçip gitme merhaba yerine üzüntüyü sun.
5. Kişi cihanı faydalı bir yer sanır, ömrün nakdini kira yerine verir.
6. Ayağının tozunu bülbül görmezse onun yerine kendi gözümü çıkarayım.

2

1. Sevgili beni ayrılık ateşiyle yaktı. "Ve sen bizi cehennem ateşinden koru."
2. Gönül yaramın ağzına kılıcını sokar, gönül de ne yaptığının fikrini bilmez.
3. Aşk içinde benden başka kimse yok. "Evde ev sahibinden başkası bulunmaz."
4. Bak! Matlam güneş gibi parlak yüzünün hayal ile çok parlak matlanın ayı oldu.
5. Gönül senin ince tüylerinin tozunu düşündüğünden beri ayın son gecesinde gözbebeği mahzun oldu.

3

1. Güzeller naz ile yürürler dönerler goncaya benzeyen ağızlarıyla konuşurlar.
2. Dün sevgilinin busesini itiraf etmişken bugün acaba ne oldu diye inkar ederler.
3. Güzellerden vefa görmek mümkün mü? Cefa dersin iyiyken çok cefa verirler.
4. O ay yüzlü sevgili aşıklarını bırakıp döner rakip ile pazara giderler.
5. Ey Muhibbî! Aşk sırrını açığa çıkarma. Mansur gibi darağacına asarlar.

SONUÇ

Mecmualar derleyicileri tarafından derlendikleri dönemde beğenilen şiirleri ihtiva etmeleri bakımından önem taşırlar. Milli Kütüphane 2519 numaralı şiir mecmuası 15 ve 16. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerini barındırmaktadır. Bu çalışmada çeşitli özellikler açısından 49 varaklık bir mecmuanın transkripsiyonunu ve nesre çevirisini yapmaya çalıştık.

Mecmuada, bazı şairler hacimli bir yer tutarken bazı şairlerin birkaç ya da bir şiiri bulunmaktadır. Genelde mecmuadaki şairlerin ve şiirlerinin sayısı o şairin dönemindeki ünü ve yeteneğiyle doğru orantılı olarak karşımıza çıkar. Bu eserde yoğunluklu olarak şairlerin birbirlerine bend şeklinde yazmış olduğu şiirler bulunmakta; karşılıklı söyleşme tadında olan bu şiirlerin edebi değeri yüksektir. Döneminin ünlü şairlerine nazaran isimleri az duyulmuş olan şairleri tanımamız açısından da mecmuamızın araştırmacılara kolaylık sağlayacağı anlaşılmaktadır. Bu şairlerden seçilen şiirler o dönemde hem iyi bir şiirin nasıl olması gerektiğini bizlere gösterirken adı çok duyulmayan şairlerin de bu şiirleri rehber edinerek sanatlarını icra ettiklerini bizlere anlatmaktadır. Bu nedenle bu mecmua edebiyat ve dil tarihimiz için önemli bir kaynak olma özelliği taşımaktadır.

Bu çalışmada, mecmuada yer alan şiirleri divan neşirlerinde bulunan halleriyle kıyas ederek sorunlu beyit ve mısralar için alternatif üretmeye hatta doğru olanın ne olduğunun ortaya çıkmasına zemin sağlamıştır. Ünlü şairlerin dîvânlarında yer almayan şiirleri de tespit etme açısından çalışmamız alana kaynak açısından katkı sağlamıştır. Buna ek olarak divanlarda yer alan şiirlerdeki beyitlerin yerlerinin zaman zaman değişik olması hatta beyitlerin yazılmaması yahut da beyitlerin / mısraların tamamen farklı olması bize bu şiirlerin müstensih ya da mecmuanın mürettibi tarafından kendi edebi anlayışlarına göre kurgulandığını göstermektedir.

Çalışmanın önemli bir bölümünü oluşturan nesre çeviri kısmıdır. Çeviriler esnasında beyitlerin tamamen aynı çevrilmesi yönteminden ziyade anlam bütünlüğü korunmaya çalışılmıştır. Yapmaya çalıştığımız nesre çeviriler, okuyucuya ve araştırmacıya şiirleri anlamlandırma yolunda tutmaya çalıştığımız meşaleler konumundadır.

KAYNAKÇA

- AK, Coşkun.** *Muhibbî Dîvânı (İzahlı Metin- Kanûnî Sultan Süleyman)*, KTB Yay., Ankara, 1987.
- AKKAYA, Mehmet.** “Şemsi Paşa Divânı (İnceleme-Edisyon Kritikli Metin) (Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, No:3693, İstanbul 1992.
- AKDOĞAN, Yaşar** *Ahmedî Dîvânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü
- ÂŞIK ÇELEBİ.** *Meşâ'irü'ş-Şu'arâ*, haz. Filiz Kılıç, 3 C., İstanbul Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2010.
- AYÇİÇEĞİ BÜNYAMİN, DEMİRKAZIK, HACI İBRAHİM, DENİZ SEBAHAT, ERSOY ERSEN, NUSRET GEDİK, KAYA, HASAN, ÖZTOPRAK NİHAT, SAY AY ÜMRAN, YILMAZ OZAN.** *Osman Bey'den Sultan Vahdettin'e (Osmanlı Hanedan Şarileri 1)* İdeal Yay. İstanbul, 2021
- AYDEMİR, Yaşar.** *Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü*, Bilig, S. 19, s. 122-137. 2001.
- BİLGEGİL, M. Kaya.** *Edebiyat Bilgi ve Teorileri (Belâgât)*, Enderun Kitabevi, İstanbul. 1989.
- CANIM, Rıdvan.** *Divan Edebiyatında Türler*, Grafiker Yayınları, İstanbul 2010.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed. TANYERİ, M. Ali.** *Hayretî Dîvan Tenkidli Basım*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul, 1981.

- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed.** *Hayâlî Bey ve Dîvânı'ndan Örnekler*, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara. 1987.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed,** *Necati Bey Divanı: Seçmeler*, Tercüman Gazetesi, İstanbul (t.y.).
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed.** *Necati Bey Divanının Tahlili*, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara. 1971.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed.** *Yahyâ Bey ve Dîvânından Örnekler*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara. 1983.
- ÇELEBİOĞLU, Amil.** “*Türk Edebiyatında Manzum Dinî Eserler*”, Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1998, s. 350
- DERDİYOK, İbrahim Çetin.** *CEMÂLÎ DÎVÂNI (İNCELEME-METİN)*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yüksek Lisans Tezi, Adana, 1988.
- DİLÇİN, Cem.** *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yay. İstanbul. 1983.
- DOĞAN, Muhammet Nur.** “*Klâsik Türk Edebiyatında Osmanlı Hayatının İzleri*”, *Eski Şiirin Bahçesinde*, Ötüken Yayınları, İstanbul 2002. s. 51-62
- DOĞANYİĞİT, İbrahim.** *Yahya Bey (Taşlıcalı): Gülşen-i Envar*, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 1992.
- DONUK, Suat.** “*Bilinmeyen Bir Şair: Su’âlî ve Şiirleri*”, Turkish Studies, Ankara 2013.
- ERDOĞAN, Mustafa.** *Bursalı Rahmî ve Dîvânı*, Dergâh Yay. İstanbul 2011.
- ERDOĞAN, Mustafa.** *Bursalı Rahmî Dîvânı*, KTB Yayınları, Kültür Eserleri 503, 2012.
- ERÜNSAL, İsmail E.** *Tâcizâde Ca’fer Çelebi Divânı*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, Ankara 2018.

- FEVRİ**, Divan, Süleymaniye Kütüphanesi, Lala Efendi Koleksiyonu 474.
- GÜLÜM, Emrah.** *Ahmedî Hakkında Bir Biyografya Denemesi*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2021.
- İPEKTEN, Haluk.** *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, Dergâh Yayınları, İstanbul 2016.
- İPEKTEN, Haluk, İSEN, Mustafa, TOPARLI, Recep, OKÇU Naci, KARABEY Turgut.** *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1988.
- KANAR, Mehmet.** *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Say Yay. İstanbul, 2011.
- KALPAKLI, Mehmet.** “Fevrî”, DİA, C. 12, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 505-506. 1995.
- KALPAKLI, Mehmet.** *Divan Şiirinin Edisyonunda Bilgisayar Kullanımı Metoduna Giriş ve Fevrî Divanı'nın Elektronik Formu*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul. 1991.
- KALPAKLI, Mehmet.** *Fevrî:Hayatı-Şahsiyeti-Eserleri* (Yüksek Lisans Tezi), 1986.
- KARAVELİOĞLU, Murat Ali.** *Şem'î dîvânı (Prizrenli Şem'î)*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay. İstanbul, 2014.
- KÖKSAL, M. Fatih.** “Muîdî”. *Türk Dünyası Edebiyatçılar Yazarlar ve Şairler Ansiklopedisi*. C. 6. Ankara: AKM Yay. 423. (2006).
- LEVEND, Agah Sırrı.** *Türk Edebiyatı Tarihi, 1 C.*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1988.
- LEVEND, Agâh Sırrı.** “Divan Edebiyatı, Kelimeler ve Remizler-Mazmunlar ve Mefhumlar”, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2017.
- MENGİ, Mine.** “Eski Türk Edebiyatı Tarihi Edebiyat Tarihi ve Metinler”, Akçağ Yayınları, Ankara, 2016.

- ONAY, Ahmet Talat.** Hz. KURNAZ, Cemal, *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*, Berikan Yay. Ankara, 2013.
- PALA, İskender.** *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yay. İstanbul, 2014.
- SAMİ, Şemseddin.** Hz. NERGİZ, Fazılhak, ENÇAKAR, Aziz, *Kâmûs-ı Türkî*, Şifa Yay. İstanbul, 2016.
- SARAÇ, M.A Yekta.** *Klasik Edebiyat Bilgisi (Biçim-Ölçü-Kafiye)*, Gökkuşbu Yay. İstanbul, 2014.
- SARAÇ, M.A Yekta.** *Emrî*, DİA, C. 11, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1995.
- SARAÇ, M. A. Yekta.** *Emrî Dîvânı*, Eren Yay., Doktora Tezi, İstanbul, 2002.
- STEINGASS F.** *Persian-English Dictionary*, Çağrı Yay. İstanbul, 2005.
- TANRIBUYURDU, Gülçin.** *Muîdî Dîvânı (Metin-Çeviri)*, Doktora Tezi, Kocaeli, 2012.
- TARLAN, Ali Nihat.** *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri Rahmî Ve Fevrî*, 1.Fasikül, İstanbul Üniversitesi Yayınları, Üçler Basımevi, İstanbul, 1948.
- TARLAN, Ali Nihat.** *Hayâlî Bey Divanı*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İstanbul, 1945.
- TARLAN, Ali Nihad.** *Hayâlî Bey Dîvânı*, Akçağ Yay., Ankara, 1992
- TARLAN, Ali Nihat.** *Necâti Beg Divanı*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul. 1963.
- TARLAN, Ali Nihat.** *Necâtî Dîvânı*, Akçağ Yay., Ankara, 1992.
- TARLAN, Ali Nihat.** “Necâtî”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (*Devirler, İsimler, Eserler, Terimler*) C.6, s.548-550, Dergâh Yay., İstanbul, 1998.

- TIĞLI, Fatih.** *BURSALI RAHMÎ ÇELEBÎ VE DÎVÂNİ*, T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.
- TÖKEL, Dursun Ali.** *Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi*, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yay. İstanbul, 2016.
- TUNCAY, Alev.** *Divan-ı Zaîfi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Mezuniyet Tezi, 1965.
- UZUN, Mustafa.** “Mecmûa”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 28, Ankara 2003.
- YAVUZ, Kemal.** *Muhibbî Dîvânı*, Cilt 1-2, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay. İstanbul, 2016.
- ZÜLFE, Ömer.** *On Altıncı Yüzyıl Şairi Selikî ve Şiirleri*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Ankara, 2009.

$$\begin{array}{r} 1000 \\ 900 \\ 800 \\ 700 \\ 600 \\ 500 \\ 400 \\ 300 \\ 200 \\ 100 \\ \hline 1000 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1000 \\ 900 \\ 800 \\ 700 \\ 600 \\ 500 \\ 400 \\ 300 \\ 200 \\ 100 \\ \hline 1000 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1000 \\ 900 \\ 800 \\ 700 \\ 600 \\ 500 \\ 400 \\ 300 \\ 200 \\ 100 \\ \hline 1000 \end{array}$$

$$\frac{15}{2519}$$

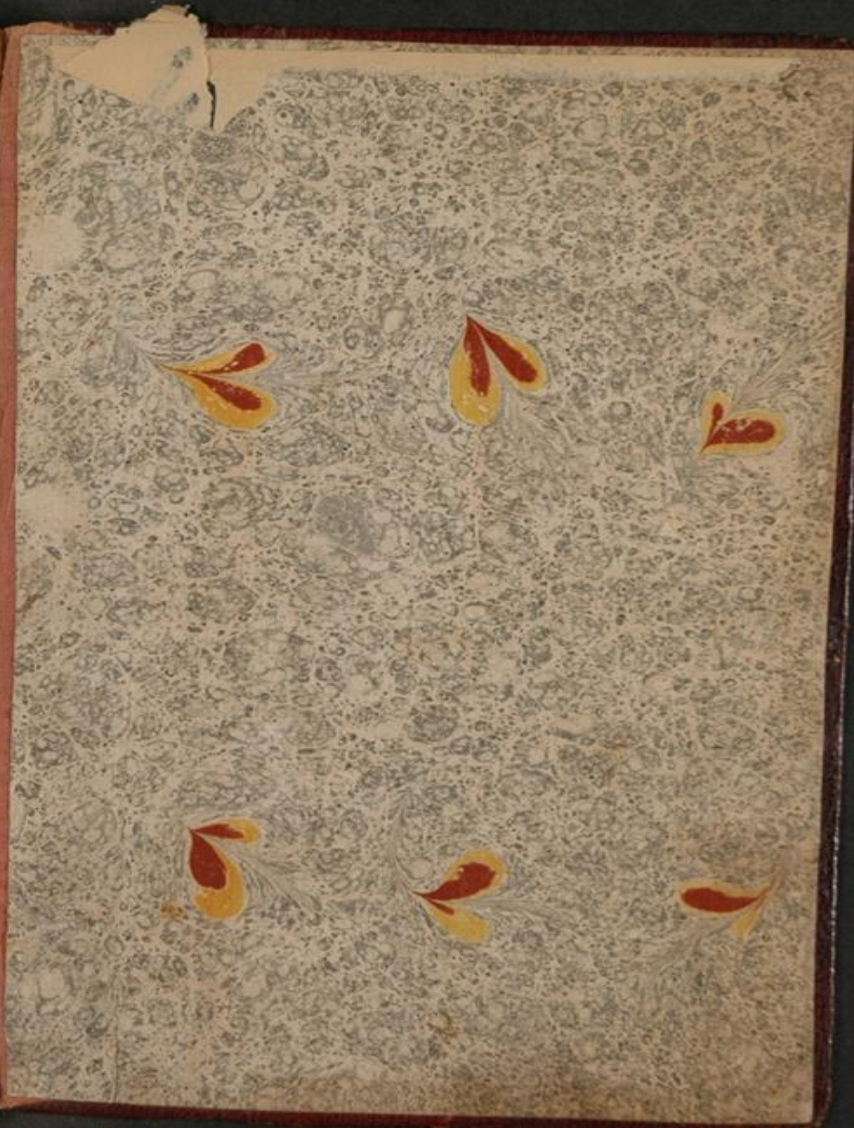
بسم الله الرحمن الرحيم
 اسم الله العظيم

1000
 900
 800
 700
 600
 500
 400
 300
 200
 100
 1000

ربنا انت خير
 امير المؤمنين
 امير المؤمنين
 امير المؤمنين

يوسف افغان
 1000
 900
 800
 700
 600
 500
 400
 300
 200
 100
 1000

خليل
 1000
 900
 800
 700
 600
 500
 400
 300
 200
 100
 1000

فصل در کتاب فقه در فقه اهل بیت
اسباب وجود هر یک از آنها
تفاوت کردن

مجموعه از دیوان امیر کبیر
و جلیلی

استصحه القفرد در ولسی
محمد رضا الله پور
اداره و معادنه
۱۰۱

~~مجموعه از دیوان امیر کبیر
و جلیلی~~

18 Ocak 1974

Abdullah Özalp
Gemlik

بنیہ عالم در بہا اولدی
 بتلدی من سکوفه کفتا
 لاله اولسه عجبی غانیہ دار
 چوزلیدن بفتہ کیسوسین
 محی بیلا اتسون قیلا د
 بزعه زین قید دنا چینی کدر
 یا و حیلہ درنا ح

بو همان کیسه دکلماتی ہے

اجلمه طولو طولو صون سانی

بروصالدی سالی سبز چمن
کلدی دندر سرد کیدی حرن

33/1974

e

کل کله سویل اولدی کلنند
 یینه اولدی نقتہ ناهه درون
 لاله کلدی عدم دیاریندن
 بلبلک کوچه چمن بله کدر
 کدی صنه بوند یینه کله
 هادینجه حران اولور مانی

بو همان کیسه دکلماتی ہے

اجلمه طولو طولو صون سانی

کدی صنه بوند یینه کله
 سرو باش صلده عینه تملت بو
 عیش نوش ایله فرصت لدا پکن
 کلدی حهالک دیر ایله هو

ایستد لکن بوی زنی	قاله در بر بر من و دی با هو
ایستد دیوینیه دیدار	جاغله حسرتیله هر سو صو
لاله کوردی من سزالدن این	سوزن الذي لبینه جینی سبو
ایستد غلذنی بلبلنک	بلبله کل و دیله سنک بکو
دمیدر کیم یومک جمع اوله	چین یار سار ز نقل کدو
یا ایاسترسنای کوکل سنک	نظری حقه ایله حتی ججو

بو جهان کسبه دکو باقی ہے
 اچلمه طولو طولو لوصون سانی

دردی شاطیه صبا چمتی	میجدی محرابیه نایه خنتی
اولدی فراش بینه آبره بار	میجدی سو پیریه در عدنی

بلبله عقیقه ناز ایتک چوین	عقیقه کلدن ایدندی پیر
سز و کوردی چنار سال اورش	اکلوب نازله دردی مہ بی
لاله سانی اولوب آلتد قدخ	اولدی هدر محلیک اولوب ویر
الذی ذریں قدخ الیه قدخ	چکک ایتد کساره باسنه
طاعت حسن لاله وصف اولد	باغده اله لطف یا سمعی
نوکس اچمن لوزینی و چوین	کوردی بین دیو چاکلا اولوب کید

بو جهان کسبه دکو باقی ہے
 اچلمه طولو طولو لوصون سانی

عدن اولدی بنفشه قدی ونا	انولچون طورت اولد عصا
کلوش بو حورین عرف اولش	که اکلش آغ که حمدا
سوزه بویش اولسه نوله سوز	چمنه سز اولدی سز نایا
لذله کیش کلره مولوی فانی	سوزن آلتد لاجوردی قبا
مویزه اصیت چنار سبچون	الکوردس که اید سز و دعا

مخون کلشنه بینه بلبلستر		ایلدیلر صفا و عیثی صلا	
بوجهان کسه دکلاباق			
اجله طولو طولو صون سانی			
نه کل یوسفندن ابروی خیر	بلبله که این ناله نام محمد	مقدم اولوب همدان دستار	کله مدح شاکر ایلکه لدر
عمری برصفته در ایلی اولمز	لاله ده اوله کلمی داغ چکر	توکسک فی صند لوی خیرین	دیسیدی یولیدی ییلوقدر
عجبه چالاندی جبه سی بیسن	کیدی کولدر بنفته مانع اندر	اولدی حیران بو کاله نرسش	کاکلی طغندی سنبلی ستر
غانلسنا کدر کولک سندن	غیر شاکر ایلکوب بو کاله نظر	بوجهان کسه دکلاباق	
اجله طولو طولو صون سانی			
برمه اراسته کیم خراشیز اولما		کلخون بوی کلسا شیز اولما	

چسندک طراویب استی		سزده سی تانه بوستا شیز اولما	
خدا یسا اول بادنا هه کوزانی		وصفه صغانه داستا شیز اولما	
بکدر اول باغه بودم انشیز اولما		لاله سیز کلسا رغو انشیز اولما	
جمله عالم وجودی چو دیدر		چانه می واردر در کراشیز اولما	
اولسه بو نفس جهان انشیز		ایدی اولما بکی جهان انشیز اولما	
هره اشیا سنجیدر انلک		کدر دانی اولار وراشیز اولما	
بوجهان کسه دکلاباق			
اجله طولو طولو صون سانی			
مرقت کلدرن هویداقیل	ینه ذل بلبلین کرباقیل	طوبی جانه کویتر ایلینه	ای بوضو شله کرباقیل
جهلدن غور کوب علوسيله	کوتلکی مرده ایکن اینیا قیل	کالیه اولور داخیزندک حجاب	حله سن باری تریدر دنیا قیل

اوله افسرده بر حرارت اولوب	اش غشمله يا نوب يا قبله
جوشه كل در دله حنوب اوله	قطره ايلن اود وكي دريا قبل
كوزه يوبوب ايكي عالمه دت	اود وكي بر نظر ما نسا قبل
ست اولوب باده همسته له	حاي مدهوش عقلي شيما قبل
اولوب اسدا ر غشمله حيران ايله ريدانه عالي سيران	
كل كل اي عالمه جبار سيار	ايت ماناي دوسون اعتبار
يار نهها و خانه خاليد در	كين في الدار سيران ديار
بو جهان كلشنيد بلبل نوب	بوفسه فرخنده بجه كل فار
اي كون كاله كوز كرك امسا	اقتر ادر اكد ديدك بر حوار
يزده غفلي كوز خرد ليد	خوابدن چشم حاي قبل بيدار
نويظر ايله كل عي ايكي كوزم	اشته بن حبت اشته بن بيدار
پندي امده كوزم اوله	سومه كلد لاشته اخير كار

كادباري لمتت او تو ايسد	سكه سوز بود در بنم عدبار
اولوب اسدا ر غشمله حيران	
ايله ريدانه عالي سيران	
دريه صايه مهر رخسار	قطره ايله بخر عارف
صوم سوز اوله غشله ليدن ايله نو	سومه خنده اير حيران
فرخنده كي اولسه چرخ اوزده	الله ايل صفر سينه كي تاف
سوز كي علق همسته له	خونكه دص شاي سكلماي
كند ديا غكله تو ريلوب مردم	سمع و ش ليدك ايله نوراني
تاكه دفع اوله ديدك جان دن	پرده اولن حجاب ظلماني
كوز سن سن سوز نه جوهر سين	قند دوزيا بو جهردك كاني
كوزك اچ قلمه خواب غفلتد	هي شراب غم و در سكر آين
اولوب اسدا ر غشمله حيران ايله ريدانه عالي سيران	

ابننا اولنا انشاي ساد	آله ايرد لينا نيله فرمايد
بنده عشق اول اولم اسيرت ك	بنده عمنده هميشه كرا زاد
حاصلك اوده بيمون اتق عشق	خردم عدلك ايلسون برمايد
ده عشق اچيه جان ويرن كساد	كند يلكرجه فويلد اوم ساد
خسرو و خانقانا اولور ساد	جان شيريني فرمه فرمايد
جالايدن عشق قالمه قالدن	بهر اولور سوز سايخه بنيايد
نيله كونا نيله قون طومبار	لفظ سكر اغزده ودره ياد
فرح اذن تلفظ اتسكله ه	كوكلي عمنين اولن اولور يشار
كودك اچ قله خواب غفلته	ايدنوب تار معرفتدن ساد
اولونبا سدر عشقه حيران	
آله دن دانه عالمي سيران	
اكلدك تولدي چون همه اجام	عيشه اغان ايدنبا له ال جام
اچميشه صفا بحشي	زابل اولور لدر ورت ايام

نخ زلفك عيني لوييه لومر	بزي سنناله ساق صبح شام
وصله ايركود برادر ي دايم	مركون اولور لويه چون بير
قو عدالي كدر شمه عذرت	ويرمه اول شيوه بيله نظره م
يترايت سيم بولر او صافين	بچه سين سوز لره كركيز خا م
سويله بر سوز دعي كلمه اسيا	سما شيد نلدرديا كرا شيد كلام
اچلور دد اولن اسيرت ك اكن	عشق سنجانه سيند درم انام
بشقه بوياد ناه اولون سندن	اوله شويله اسيرت ك و نام
اولونبا سدر عشقه حيران	
آله دن دانه عالمي سيران	
چوكله اولونبا وحت دور دور	تولك ايدنبا وحت دجني بوند علل
بيله سول شيني كراين بيسن بود	عز اوله ودره وند كيه دكلد ريز
بچه مرم قالمه بويادني شوله	بچه بك سولونبا وحت بلك بك

جوگیا شکار قباسن قیدی بیک سدی	فریدی زما کجی سبب آیدن نوز غلطه
بسته ماتم خلمت کیدی پور ص لاله	مومته دونی سدر اجل داشنه بجه بیک
نیجه لئون تاخ او بین باشلرک قصه	سن دودوشین بمر اولسون دوتورک
فریده غا دل سکه کلیمز یاد که تا یون و	قالیته حیران واله میدن آقبون و
ملکه سکه اسی قلمز مصطفی بونا مرفک	
کاه عشق ایچینده جهدا سبب جمله سیران لاله	
رفعتی	
سلطنت عتیه مروز اول ای ویا	اطلس دیبا ی ترک ایت بوعاقل اتقا
ملک و سنا دن لدر خلدی جه استغنیه	ایله یلردا رو نیاده میجه دای یار
خون و ماله جهان باغی اولونیدر لاله	خاکجه بیکان اولونیدر نیجه سرو
قلندر مخلوک اهد کله جه کینه	انتقام لدر قده طایلدن دوشمن چور
ظلمله و بولک اولونیدر نیجه بک دار و دیار	
آج بصیرت کوز سیر ال بو جهاندن اعتیاب	

8

بوزخ بیلک کیم عزم کلیمان ایملدک	مخ جانی صبح اولجه زار ویا کون ایملد
سوز و لادن بر نفس چوناه افغان ایملد	بیلدا آغمه بیهوش حیران ایملدک
حلقه عناق ایچینده نوز طمان ایملدک	بوساج و خنده سرو و خرامان ایملدک
بزم کلک نیجه سرو و خرامان ایملدک	لاله تک غریب بودر دله طوقان ایملد
بدر بولک دیوانه نوز کلکنده سیران ایملدک	
صوکی بزم کوننده امانه طومار دیک قدار	
چرخ آیدن نیجه سرو و لدر بونو	دیده لردن دو یکن هر بده خون ایملد
آسیا چرخ کله لردن دون و ایملد	دوشن اولجه کده و سون ویا ایملد
وار و نیجه در و ملک بوسه ویا ایملد	در و عم کلک لویکله دوشون ویا ایملد
کر چرخه فرهاد کولکله سون ویا ایملد	قاری عن اکادله همون اولمشدر
قاهدر عفا دوشوب بخدر اوان اولمشدر	
محسن	
غافل اولمه رفعت و نسا دکدر برفسار	
اوشوب باغران نوز اولدی بجر کلک	
کودنه زنگ ویا وی باغ دایعه بود	

شیر و شیر چکال او در جان اوله سویت بوی او در بوی بود از قمر کی می بوی	اول و سکن بازید کور بوی و کور بوی نیز منزل ای با قلمی بویله و
باید سکن کعب بر این دل بجی بوی و رنگ چون بلورین منزل دنیا دکله زر قرله	
خمسرو	
خلموه کرا بلر عذار کعب بوزلف عذری کویچن هر بویه سید روضه خلد بر	صانه سن ما و سید و با شهر روح خاله باین تویا ایلر کوزنه حود
شریفه لملکن دل شنه در و امین بر بست خورشید طلعت دل و یاسینه	بوی زلف کدن معطره در و یاسینه خدی کور کورمه ایدر یاسینه
کلیش سنک کورب دیو بلبل کور با همین ای کل باغ لکافت سده اران افرین	
کون کوی عالمه قندیل رنگ با بند و در کلیش ایلدن نعل و دندانک و شیدر	آبچون بر توینک ناکمه بند و در زلفک بویله عابری بوی بوی بند

سار و زور سولدی جهانم قائمدی چهر مشکن بیلکه زاغ اولمشه در کویا بوی	آغیا را لور لور بوی کورین دانا بوی سان خیانت توبدی زهار اولدی ما
کوز قلمه پراغه دو تمشه رکل چمن کوی رخت و در لشکری سرد ایلدی نیمایا بوی	کوز بوی بوی تر کس جهانم اولدی با اینا بوی
کیدی بیلدن سنا طاقا لدی بر اندوه دره	
آدیله زهنگه ای شهر با یکا سرت چر بلمکدن چمر لک بجه کور لور و	کله ایلدک کور و در و در اولی بوی بار شوره بوی اولسه کور بوی
کجه سفک پیرو در صورتک دانلین اولدک اعلی فضل اراسته بکون ما	بیه میدان فصاحت کوی بوی کاسان اجمعت اولدک و در صبح مرغ
کوز سون سوز سوز اولدک با و قران کل ای اولسون سطر دایا اولک سکار	
ای اولان مستغرق بحر امل جوان و آغلر دنیا لیرسن ای ترا در رنگ	عاقبت یونسا کور سی ایلدر اکا قی بر بوی ایلر اولدک

شوق زسار کینیا لی سینه سوزید	کویا بر شهد در کمر منگی بختند
شعله شمع رخسار مهر زمه شربتند	شسته دل لادن بن اولدم قند لک خند
طوبی جان بزم مستکده سگ کوبیده در	
ای کل باغ لطافت صدهزاران آفرین	
سبیل شکستگان دریا را اولمشه	بوس سبیده نه در کیم عقلم تا ما را اولمشه
آنک چشمه پامله کوه پنا را اولمشه	باشتر عشقک سنانندن خار اولمشه
ملک جهان لعین عشقک مهر را اولمشه	زلفی دل سصو اساعه دار اولمشه
کوشنه بو خفته نه کوش را اولمشه	زلف شهاب زینه دل مهر را اولمشه
ملش عالمجا لادن بهار اولمشه در	
ای کل باغ لطافت صدهزاران	
دینار و دین کویا قون حرمون لطیف	لعل نایم شوی قند مکدمه دن لطیف
خوش خلق ایمنه نوب اول ما بگردن	دوشن اولدی یور عدی سس اولمشه
نوی جان بر زسیر زان بجز درن	لبدی بنوسدی با لوده ترون لطیف

10

اولمشه مالمه لادن جوید لبردن لطیف	نوش لادن جام لبک دریا کوبیدن لطیف
کاشفته لوبک طواف حج کبودن لطیف	
ای کل باغ لطافت صدهزاران آفرین	
خداق سینه مطی نقش نکاحین اید	همینه کافر در قمره دین قصه دین
زلفی در بوزمک تو سایدی مین	حسین ما جمالک یا شعی بزورین اید
نیلدر مر جانی الماشه صبر لکین اید	دل سکو لک یا کویه کج زلفین اید
بولدی مهر بولدی شعی سجده لک بالین	مسر داسدی لبک وصفین لکین
روح قدسی سینه مهر ما کاشین اید	
ای کل باغ لطافت صدهزاران آفرین	
رحیمی خمس حیالی	
جهان غنایا اولوبد زوبین انک رو	فلکله سیرتک اولمشه در و در و در
سکله بالی یقینتدر رسوز قنار	دوشلدن اینر سید اوله مهر نامهر
کوا کبره کوه نومد کوزنه آه و قنار دن	

بگویند بر ما شسته دهادوش محبت دانا	کلی رسوا کردید ذراع تم غم شایخا زند
مکان آسینه عجبم در سلا مت لو هاست	بن اول با زینما سید مکه عالم مرغ ناز
بچه عشقا کی پوری و جز در این نماندن	
دوران عهد او بود در کجایم بوجتم کز ایام	میداد سرخند زانکجا چینه شسته دانه
بزویین ساغر اوید در عشق کلک بر کام	حسرت نامه در زم سکا ابرو لاله
بن اولد کک سگ کویک کو بر سفا و سخا نماندن	
نوله بجنون عشق اولم خدایم بر در	نمک مولا در بر بوجون عجز در
بویولده جان فشانین جان فکند ند بوی	صنوبر کی بر بر سبلا اولم بر در
مراد مر سون عی من بها لار عشق نماندن	
در و نیک رخسار ایسین مددن قلوب	بوری بر اشتیاق اولده عشقند با ما
قلند در عشق بر شایع دلین عطف	خیا لیکه عشقک اولم بر جدوب
کدالر کیمی عجبک ستر نام نماندن	

سستواری

مطلبی پوزیرد حال اندی نه باو خرا	لباس شویین لر بو مالک ایلر زینان
ما بگویر یکر یوز سنه تو کلا اعمار عمار	بویفان دن کوشه کوشه مرور و قوری
کفر نیش قدر له اولدنه خله عمار	در که قدر کسبه موروز کار امانا
خرد می خول کور مکه اولدنه اولم زینان	
کیدی کیدن کللی قیوم بود مددای جوان	
بچه لر یوز سنه با نر و اوق بیوا ندر	ایرمد بیلر اوجمه مرجه ند بیواندر
دوشدر لر برک خرا کوی بیواندر	بویلد بکر هج و فاسق خه تا بیواندر
اعلا عجله بود مرالی کوزن بیواندر	ایسوی سله جهان الی قری بیواندر
خرد می خول کور مکه اولدنه اولم زینان	
کیدی کیدن کللی قیوم بود مددای جوان	
سندن اولدین بچه لر یلیدی بیواندر	دو کوب سنک بلا بیلله بچه زینان
ایرمدی بیور سنه شبر اولدین سادو	کورد و مرجه بله بار کله کسبی تراوی

شان

دومة دونهجان و برن كسه دونهجان	
تكي او سان خلد دلا رتقير ايسلمه	سماكيا اوزان كله مجموعته عدرا ايلده
وصلا بارچون نه برنه تدسرا ايلده	روي دواشك سيمين له اليا ايلده
سد و سفند قيا ايتوكه يبر ايلده	فصل ايلده نوبلن شتويك سوزي ايلده
اوقون شدي شيا لوشور و زطومار دن	
خلار سوا و اوقون ديك عدنا يوز لكالدا اول	اولوب دونهجان عيوق ايلده بارنا اول
كل او يبر حيت بن عربيه بيتوا اول	طرين شيفت يعنى كاسن رهما اول
كلور سلك ملك شفته سنك زاهد رها	مراوك دولت كسه لال شريفنا اول
جهان سلطانلن ايتريشنا اول لكالدا اول	
سحاونده بولون اولدك لولالم خاتم	باغرد فادون كويوم ايلدك كنج قراول
سراسر حاكمه دار اولدك بولون نيك سلك	كروون ملكستان لولون خيمرله ايلدك ايتريش
بلوريسن عايقن نر و دن اولدك دن قور	ده در بوجده بار اولدك مهر لوز قور

بامه شدين جمعون بامه شاد	ايشكن بركه ايتريش بلي بار دن
سكده و نر و ذوق ايلده ايتريش	ايتريش
حتي تيلدك لوي كار بار دن	سوزوك ايلده ايتريش اقامت اولدك
تيلدك رايح ايتريشون نج كلار ايتريش	سوزوك لولوليه اولدك ايتريش
خود عيى تيلده باحتي ريدار ايتريش	كيجلر ايلده رصير حشم قور ايتريش
كون بوزلك عيى كل حله ايتريش	
كلين لوي بكاره ايتريش كرسند	سلاغ اسن اولدك ايتريش مملك ايتريش
ايشك بن بامه شدين ملك ايتريش	دند و خيمه حوه ايتريش دن بوز
ايتريش ايتريش و خالي ايتريش ايتريش	باغشكله قور ايتريش ايتريش
طاليب ريدار اولدك ايتريش و عله دن	
هنيشيم مده الله كرسنا ليا رور	عاشقك دلده شام ايتريش
دين ايتريش ايتريش ايتريش	سليم ايتريش ايتريش ايتريش
سايه سالان ايتريش بوز و عيى قور	نوبته لاقن ايتريش ايتريش

دیدی برون که بریا ز کلا و درو تو باز
 خسته دندی بود مروی جهان اولدی
 سوزیله ایله که سخن بستان بهانه
 بجه زهره ایله عمر باجه فریاده دار
 آه و غم وایدون دروله دندم که به
 ندین سخن من سیر با نا نغیوف

بریا بجه سلیور سوز ویرا نام نغیوف

کلدیله نامه کلون قنایم اولون
 ددیله یونک اولایت لکنج ندن
 شوقی اذوق صفا و قی و هنکار حین
 اچه که کار صفا ایله کم دفع حین
 سوزیله ایله یونک لاله یون
 ندین سخن من سیر با نا نغیوف

بریا بجه سلیور سوز ویرا نام نغیوف

سوالی حسن باقی

نظایر بهانه غیرتله ایلین نکلد
 کونین سوزی قانقلیک کله نکلد
 چون کجهانه کلرک و قنقلیک کله سن
 دار قناد نامه که کبائین من کلدن
 بیرو جان باقی کله کلدن
 تمام اولرله یوا اوله زید و غ اولن

ایکی جهاننک کله اولم درسه معتبر

جهنم ایسولکده سوزک اوچم ندن قلا انا
 مال ناله قله نکلر اینه اغتیا
 آک شول کونیکه ایکی کوزک لور کونیکه
 نکلکده اولاشه کله جلدن دیاس
 نقد حیات دست اجل ایله برعنا
 سوزلر قیکه دنیته اولمشدی نام دار
 کلدی جهاننک کندی بجه شاه بی شمار

ایکی جهاننک کله اولم درسه معتبر

جهنم ایسولکده سوزک اوچم ندن قلا انا

فولتی اولد زله نوقا و لیسر حله کایا
 حجت دسکوز اکه اوله آخری نجات
 وحین کلمور ایش و جونا شمار اول غایت
 کلدی جهاننک جومله کلدن بجه حارنا
 کر حیدر اولور باجرینک چشمه سیک
 بلع زبانه باقی کله کله نوقا

ایکی جهاننک کله اولم درسه معتبر

جهنم ایسولکده سوزک اوچم ندن قلا

حک و سید ربه اکر سولک قیلقا
 شول قمسر قیمره شهانام و زلوا
 خدیو کون لبل لم بجه منه لیتا
 حجت کدن اولسه نولا لیکه نوقا

دو شدي جان در دغیر بکار نیدین	تن ترا اولدی بکار اولدی بکار نید
سفر کدی دل به صبر و قرار نیدین	خوب باشی بویلمر ناله و ناله نیدین
بغیر از کوه مدی اولماه عدان نیدین	دو شدی کمال نیدین دو شدی سار
مدد الله مدد می مدد الله مدد	
بسی سینه قویب کینه لی اولماه باند	ایله قانی بلی نین بیماری حلال
نه یاز اولدی بوجوم عد غسله	بله کما کسه بوق بان تسبیح حلال
خرجه ممالک و سبیره انا ایحال	لمر نیلین من بجدن بجد اولماه حال
مدد الله مدد می مدد الله مدد	
بورد میدی که کوی اولمشدی باره یار	عین من نیت ایدی بولکه لیل و نهار
ناکهار ایزدی در مع آفت چرخ غدار	بسی سینه قویب ایدی ایدیه تیرک
اولد ملولع سوزازده و نرد و نزار	در دوزخ قتل هم بکار ایله یکار
مدد الله مدد می مدد الله مدد	
قوی کیدی اولدی کیش عاریتین	دینک قوی کیدی قالدی سینه سوز

ایسمه بار و ستر حیرت لاسم حسدا	دور کزبان با الله اولد ایدوب نیدا
ایلی جهانده مکه اولد و درسه منتبر	
جهنم کلسو کله سوزک اوچا رن قلوانش	
دنیا سعای اولدین حیره مکات	باید اولدی ستر حمله نیر حیه دسات
کوکر بود که بولک کونن بکله بوجها	دملر کله که باش برینه ذوقه دینک قات
مهر لک لند بولدن چون قهر لک ایمان	بورد رسالی با قله بود سوز و حرمان
ایلی جهانده مکه اولد و درسه منتبر	
جهنم کلسو کله سوزک اوچا رن قلوانش	
فوزی من اچور	
کلیه دو شدی بون بوج ستر حوا مدد	بول بکلوی بوجک طالع کمد مدد
کونن کوی ستر اولدی اولماه مدد	کیدی ناکاه سزار اول اسگاه مدد
بغیر بیدریدی بکار ستر حوا مدد	نیدین آه مدد نیلین من قاه مدد
مدد الله مدد می مدد الله مدد	

چشمه افتاب زنده می شده کلاهی
 از قلوب بد و کفر ای در عالم ادر آینه مری
 آج خداوند را کجا آله دعا ای خمیوز
 دیگه یارب مدد آیت یارب دنیا بی
 مدد الله مدد همی مدد الله مدد

عجمی شری

دون کورب دلیری اولی بی غدار
 کلاک یا نه کینه کتی ادر ای بدیم
 نه روا در طبقه سن کله جا رید
 این سن جان و جهان دنی بی پوز ادر
 بلایک کارن ایشیت ای کل کلز ادر
 عهد و پیمان که کلا ایله انا ریدیم

مدد الله سورسک مدد ای یارب بدیم
 وعده وصله خلیه ناله هر بار بدیم

قهله دینه دندی جان شمله اولی ادر
 به نه و زدک المزمین شو کجا ادر
 ستر کجورن کله جوق که زاید رعایت
 وای من جانکه بر سبب بی اولی ادر
 سوبه ام آفرله خول لیلک ابرودی
 ده کلک بویم و حسیه زینهار ادر

مدد الله سورسک مدد ای یارب بدیم

۱۲
 وعده وصله خلیه ناله هر بار بدیم
 ایلی بل سبیل یوزی کلسا رید
 باشه ایلی دنیای ملک دار بد
 چه کرم جو کله سنک جو کله سبار بد
 خد سکنه قول کرم و کرم دار بد
 حسیه کلا بلدن جان و دله کار بدیم
 مرهم سینکی بن سکنه بر صبار بد
 مدد الله سورسک مدد ای یارب بدیم
 وعده وصله خلیه ناله هر بار بدیم

بی کرمک سورسک بره بیگار ادر
 سن رقیبه و کلا ایله بوری بولور ادر
 کوندره سالک بی خا اید اهر ادر
 یه خوز اولد اولی ای سن یخ ادر
 کور سن سلو فاتقن اولی سار ادر
 یخه صید اولور سن عاشقه اولد ادر

مدد الله سورسک مدد ای یارب بدیم
 وعده وصله خلیه ناله هر بار بدیم

سولیم عشق کله کلک دایشا ادر بد
 ما شفق کار و کلا کونم مار ادر بد
 کینج سورسک بم ددر لیه تیمار ادر بدیم
 وصله ایلیک بن حوله تیمار ادر بدیم

کله سون ديويسن جان قوت او باوريد

مقد ايو سوزك مدد اي باره بدم
وعدت وصله خلدن ايله عهده باره بدم

بتر اولدك سناجه عهده اوردی
قارورده نكله سون ايله ديويد
سزجا ايله نك كسه ايلها اوردی

مقد ايو سوزك مدد اي باره بدم
وعدت وصله خلدن ايله عهده باره بدم

گماي حسن امری

دینه لاله مارشك زاله ناروانه
سینه سقك اشدين بر سر اوانه
دلجاي كاهله بقر اوانه
تن نیر زلن شكاه ناروانه

او سخاين سوزكان شور و ماوا اولمشدرد

چنج ابد الكد لويه داغلاستان سی
ایلمدی منع نشون منزه نك مكان سی
كله كله رقه غلبه در زمين سی

اولد و چون باده لعلك اوان سی
باد قازنك حجابك در بار اولمشدرد

فعلو باقونك دین ابرینه اول نارینه
ناظر اولد و مجملده كوزله مبین
فقیه عام کیم چه فله ای اولل نلین

کند قیو کاکله سواي زلن عهده
عیش و نوشی بن نریك در مار اولمشدرد

عکس قوسك چشوه حجابك اوانك
نیل زلن لغوه فانك عکس ای چوه

جگر سینه را خون چیره ای بشوید زدن	قلوب بر آهن بچند بود تا اولین بدن
عکس آنست که اولو نظاره بدنه باده	
ماه نورد که در شفق آنگا در اول شام	
قاسک بکاو در ای سووم سنا کدر وسط	صحنه کله ز غدار ک جگر ک مشکین
کعب دلدن بوی من خطک کوز اولو رسته	لعلک او زره بازو کوز سووم سنا کوز
کوز قز نبوی و جمالی صحیفه صفی کله	قاسه عشق امیرک لعلک کوز و چو کله
توکون او کاد سیکلار می چون ای سبز خط	
نوع خط سبز ک شبیه اولو شام اولی سده روز	
صفحه شکر قوری	
بان چیره کوز قند غر و لدر	مانی کدره شش ایند جنبش اشک
بانیه بن ناسه نار سینه بیار دن	تاج سرد شسه هوای آه استی یار دن
آن کلوب میان و بان چیره دسار	کمز کوز لدر و روستی یار دن
دوبیر فالو بلده ایدو که اقرار دن	

ناله سینه بوز کسه اوله غمز کازی بوز اید	ناله سینه زنا اوله قدی بیار دن
قاسه کله اوله کلمه زاری بوز	قاسه کله اوله کلمه زاری بوز
ساز غنیمه کوز اوله کازی بوز اید	قاسه کله اوله کلمه زاری بوز
دور بخش زاهد احد و مراکم دیدار	
باشه تاغ خال جگر کوز قند و او	دین دده چشمک خالی ترکون بیار دن
منه نغمه تیریز کانک کل بیار دن	دین دده چشمک خالی ترکون بیار دن
باج جانک عمارت ک سوز و جوش زار	چشمه کانه زار ک غنیمه کوز
کجه ایشا افریده حوری کلسن یار دن	
اوله ستم کوبینه ایلدک سکا دله	یولک زار ک ایچ اولسون ایلک ای یار دن
ایشکینه بوز سووم بدن دعا اینه	دور بخشه سووم سینه کلمه عدین
دوبیه سینه زاری کله ای سینه	سوزله در ضعف کله بوز حور کلسن
بیکه شخص اولی سوزت دیوار دن	
جگر و لدر و ایوبی عاشقک دردم	دوبیرم و لدری و عان املکله نیر دن

ویدایحی انکم دنا و عقباد رهها
 کونین جا نه از روی ما نهدن بویست
 کج ای کمالدن لیک جمله موقدن فدای
 حیورقی
 کملی ای پلما روی ایلماد و کوه کوه بزمینا
 لاله و سن لسه کوه بزمینا
 حاصله زندان اولمشد و نهان
 کلامان ای جریح بده کردار الکلدن کلامان
 قلمده سن نامردی کندی بزمینا
 کرمین بازاری بوزد کساد اندک
 آرمه همزان دی بوزد کجوق نسا اندک
 کلامان ای جریح بده کردار الکلدن کلامان
 بیلده بزمینا کوی کلامان بیلده

دزدوله بدم صراحتی و شوقان ایلمد
 نوبستی ساع کوی با مال و دوران ایلمد
 کلامان ای جریح بده کردار الکلدن کلامان
 عوفه ال اندک بکا با بقا ایلمد و زند
 ایلمد کماله دگر کون اولدی بزمینا
 جان حریق تا درخان نخرین حریق
 کلامان ای جریح بده کردار الکلدن کلامان
 حریق صلیکین جمع کالمن و لسا اولدی
 لطف ایلمد بزمینا اولدی
 قالمدی بزمینا کجوق نسا اندک
 کلامان ای جریح بده کردار الکلدن کلامان
 شمع حلی
 میلک بختنه شه دره اولدی و مردون
 حریق بزمینا و بزمینا

بن سنی کوزدم کوزلدلیر مستناسی	
ان کچون سومی کوزلم کوزلاستی	
سن تدهی بیله متناهی عویه تان	تید و کی بیون ما تیک ملن جان
که فرشته که ملک رو کوز کوز حیا	خشن نلقه کوز الله بالله ما
بن سنی کوزدم کوزلدلیر مستناسی	
ان کچون سومی کوزلم کوزلاستی	
ای بی بی عار و دین دناوه بر شوق	وی بصر بر دناوه عقلمه اوشیدر
بو کوز و کوز بیوقا شه عیون و لذت	احسن جملله او و جی روان تا حاصل
بن سنی کوزدم کوزلدلیر مستناسی	
ان کچون سومی کوزلم کوزلاستی	
مولده عالدری بری بیکل کوز حیلله	تایمی با کوز بی کوزی شو بیلله
اولده بر سالد کوز حیلله	صد در نیک عمر بر همان بر و جیلله
بن سنی کوزدم کوزلدلیر مستناسی	

ان کچون سومی کوزلم کوزلاستی	
عمر فوری	
الوداع ایوب شها سناقت ز طوا امله	همده اولده اشکه بولدان اولدم اولده
سایه غریب کوزت بر رخ نده امله	کوزلک طفلان قویب سناقت ز طوا امله
بن سنی کوزدم کوزلدلیر مستناسی	
ان کچون سومی کوزلم کوزلاستی	
حیوت هان ایوب عقل بر ورم کوز	لعل با ناک بار دینه مردم فلو قان کوز
کاملان کیی فر اقلده بر شیا ندر سوز	فرقا و امنن خطمه کوز حیلله کوز
بن سنی کوزدم کوزلدلیر مستناسی	
ان کچون سومی کوزلم کوزلاستی	
قول اولور سن نایحه غدن از اولده	عزایه سنکیکن مهر و کله نادر اولدی
هر جبابه قابل هر زوه متناهی اولدی	بر کربان کوزی سو کله بنیاد اولدی
بن سنی کوزدم کوزلدلیر مستناسی	

کاه در دو کاه غصه کاه تحت کاه غصه	کاه در دو کاه غصه کاه تحت کاه غصه
آمد بگرد و در له جمله دل لکن حران	نو کاد غصه دای کون لرد مراد دی
تار تحت باق دی باند ردی جلوه بوج	اشک چشمه جلوه عن شهاد و کدی
هد بری بریا که دن جان و دله و بر آلم	کاه در دو کاه غصه کاه تحت کاه غصه
درد ایوب عالم و لکون اندی تا شم لاله	بدر فدن غصه دای فدی غصه غصه
تخت اندی بریکادن آنک دند و بحر جوی	عقلی طاعتی یمن عایت زبون اولم
هد بری بریا که دن جان و دله و بر آلم	کاه در دو کاه غصه کاه تحت کاه غصه
درد سیم شمع جلوه کوی سوزان آلم	غصه دای کوی کوی کوی کایان آلم
بفری تحت صراخ و بر طوقان آلم	فکر و طاعتی غصه علم برشان آلم
هد بری بریا که دن جان و دله و بر آلم	کاه در دو کاه غصه کاه تحت کاه غصه

خوب بود که مکتب معبود اولی من شاهله	مقاله مرید که دقا و دندان و درسته
عین شکرین آینه اوله دایم جام خیم	دسته که اصل شکر سلسله عالم
لک شکر اوله اوله عالمه شکرانه	جامه آمد و در نوب آدم برینه قومند
کوه کوه انوسون کوهه باشی عزیز و جامه	عزیزین بخشنه اول کل بادشا و تحت
فادار و ندر بولنه قانلیساره تحت	تاریخان ایت قانلو اوله بادشا و تحت
کونه در بر و شن موی تا و آلم	ترک عقل صبر فدا کرده راه تحت
کوه جلوه بر دینه نور با هم آلم	شمع خمیس چشمی
بریل کس در دینده قیدی و در آید	فرغ غصه غصه لیل که جو خوریم
رغمای تحت ای دل کوسور لاله غصه	چشمه جاندن بی بر لاله در غصه
هد بری بریا که دن جان و دله و بر آلم	

گاه در دیده بلبلان بود له المی خنجر
 بن فریده گاه غصه کو ستر در آینه
 گاه بختی و لدر و تان المی استر و بند
 چشمی از غم جانیده و لدری حواله نیلیم
 هدی برینا که دن جان دله دین المی
 گاه در د و گاه غصه گاه بخت گاه غم
 پناهی شمس معجزی
 یار دن یازا و لدر و غم و بخت بی فری
 با فاکتله و لدری بد استر و سیدر
 کو بوی سلیا نیز بجا بلسکه مر و سیدر
 بوبله سرکه و لدری و ماه منظر
 ما لعد غن اولدی جیح ستمکدر سیدر
 با سته بوجه بلو دله تی و لدر و سیدر
 زلفه کاز لیشید و قصه دل و ایمان آید
 خطا لیدر و لدری و قوتون ستر کزان آیدن
 لغز و خور و لدری و بزم و مرقان آیدن
 کسبی بایقه کدر و سیدر بی چیران آیدن
 عشقی با لیدر و لیدر بی تا لان آیدن
 تری بری و لیدر کسبی سیدر بی چیران آیدن

تا لویش ایلین بریای برینون سنور
 او سخنان و زره کورن سیدی بران
 یا سبب غم نیر فاکون سبب دروشن
 او او سکن ذره لدری سوزا موی
 دوشسته اویده و دوشده بی دست سوز
 دوشتم با الله صوح سیدر بی لدر و سیدر
 اعد رسن هر نفس مندی لوی لوی لکم
 تا لکه هر ای بوزی لدری و سیدر
 در دهر کله ملک اندلای بی لکم
 بکار چون سکره در جو سیدی لکم
 دفر عشا نه با زین سوز بی لکم
 کل من ایضا ای لاله آیدن اول بود و سیدر
 هر نفس لویکن و سن آریله تا لان افکن
 کوز با چشمه اشک سیر لوی افکن
 بی قر اولوب مدام کشته هر لکن
 سا که بی قالدی بیای بی لکه سوزان افکن
 او معیدی بجه کوند زاکل سوزان افکن
 کند و کند و دوش سیدر بوجه کور لدر و سیدر

كامل من يمين يمين باله سيب	بلسجده نك وردن علاج انتر
بوعيش زمان اولدند در مني باله	عجه عرب اولدنه انكالمه سلب بن عن
سويلك قصدا نكده باع در و جسد	اغلق طو ترعي كفتار قلز قد روم
اولدري نكده نكده نكده نكده نكده	طاعلو ر عقله نكده نكده نكده نكده
عقله نكده نكده نكده نكده نكده	بلكه قاله نكده نكده نكده نكده نكده
سويلك قصدا نكده باع در و جسد	اغلق طو ترعي كفتار قلز قد روم
يا قوت صدري	
نكده نكده نكده نكده نكده نكده	صوفه ايدنك در نكده نكده نكده
نكده نكده نكده نكده نكده نكده	ايون نكده نكده نكده نكده نكده
مهدا و نكده نكده نكده نكده نكده	اغلق طو ترعي كفتار قلز قد روم

207

مهدا و نكده نكده نكده نكده نكده	كيسه نكده نكده نكده نكده نكده
اغلق طو ترعي كفتار قلز قد روم	اولدري نكده نكده نكده نكده نكده
مهدا و نكده نكده نكده نكده نكده	اغلق طو ترعي كفتار قلز قد روم
اولدري نكده نكده نكده نكده نكده	نارلك بدن نكده نكده نكده نكده
مهدا و نكده نكده نكده نكده نكده	ديدي نكده نكده نكده نكده نكده
اغلق طو ترعي كفتار قلز قد روم	سويلك قصدا نكده باع در و جسد
نكده نكده نكده نكده نكده نكده	سويلك قصدا نكده باع در و جسد
نكده نكده نكده نكده نكده نكده	مفع ايلون نكده نكده نكده نكده
مهدا و نكده نكده نكده نكده نكده	اغلق طو ترعي كفتار قلز قد روم
نكده نكده نكده نكده نكده نكده	نكده نكده نكده نكده نكده نكده

کوه بزمه بوزین سیرتله مقام اول چال	سدری بو قد را بلدی اخی افراد که
مهدا و کوی بومه و عجب یا رخ زینا	
آهسته در هم من تبار کند و مقامی	
در حقیقی	
روایت کل در وی بکاریده بن	حرارت دل بو خار خاریده بن
حرارت فلک تا بکاریده بن	قد کت سوزاند و باری دیده بن
حکایت عمو محمدان باری دیده بن	
شکایت آلر روز کاریده بن	
دولت کاراید ریکن جفا و تعجب	ایر شدی جانانه کردون دوندن
فغان و ناله اید و سالیب دیدم که	بلرورد و در خاک فتن و دین مایه
حکایت عمو محمدان باری دیده بن	
شکایت آلر روز کاریده بن	
درد که ناراحتی لایهان اولد	بیم نه سوز هم خورن عیان اولد

بلرورد و دمه اصل بنم کمان اولد	دینورسه بکنه بری مشرک بیان اولد
حکایت عمو محمدان باری دیده بن	
شکایت آلر روز کاریده بن	
دروغ نماندی عمو باری کمال	فلک بزیگان قلبه ایردی
اوکل فراتیه بله لیلک دردی لال	کلون و جانانه باکان ابدسه برین
حکایت عمو محمدان باری دیده بن	
شکایت آلر روز کاریده بن	
کودنم اولدی بو دمه اولما زینور	بیر عیش دمه اولما زینور
جهانده قالدی دل خمره سن برین	بو سوزد و بجدی درین عمو تارین
حکایت عمو محمدان باری دیده بن	
شکایت آلر روز کاریده بن	
اونامه در بیه غصه در خورن اولد	جهانده باشه سلطانک اسر اولد
درینج اوتار جانک عمیله بو اولد	سیرجان و کلکدن بو سوزی اولد

که فریاد ایدین ناله واقفانند	
که قان اقله بن دین گریانند	
کو دینلدن بر اول شیخ مع جانا بی	دو دین املدن دین بی قالدی قان
ای جا برقی دین ناله لرد او کرب	دکه درد بله من لردن اقسا قن
که فریاد ایدین ناله واقفانند	
که قان اقله بن دین گریانند	
ای قیاسی آه عجزان اولی بولدا شعر	سرا عجزند بزم دره دره اولدی آسم
سیله و بر شو چهای نیم آندیلدیم	هر شب افا غله کله کله بله لوباسم
که فریاد ایدین ناله واقفانند	
که قان اقله بن دین گریانند	
کواله آسای	
بیک سوال اسم برینه کلز اولدند	راغیا اولدقه اگا اولدند ایلر اقسا
جمع بر وجهیله اولز ایشلکون فتح باب	دردی حوت بر قیاس رخ حشر و حیا

شکایت قد عجزان یاری دینه بن	
شکایت لرد و کاری دینه بن	
شعشع قیاس	
سولایز اولدور سیز دین لاندن	جانه جیدی دستدر وی بیانند
که اقسا اقسا اقسا اقسا اقسا	کو کور و اخی و کرم باش برینه قاند
که فریاد ایدین ناله واقفانند	
که قان اقله بن دین گریانند	
مویون قشله نیک فخر بله با ای	کو کور کور دین اولوت استور ای اولد
ناله داره مویون عالمه رسوا اولد	ناله کور بر می لدی کور کور نای اولد
که فریاد ایدین ناله واقفانند	
که قان اقله بن دین گریانند	
نمی فولد ندی بر دین باشه آزاد	شید بفر بر دینه عدم و لور بریاد
نه تو قتل باشه رحم ایدر اول کزاد	نه بر قیاسی و کله کله دینا ده

مشعری

مگر در به وصلت کلید زاری	ترک اید غیر نیکری توبه کار
بولد کوزند جود و زکات	اکسجه اید کد و به یا انتظار
شش اعلی اولد در که کوزد و یو با	جانی چغجه بکله کوی نیکار
شاهه کوزد سن که سندن ستر و کل	یولکه صنه بند کوی ات ند و کل
ایاغده در سوار ایدسه ادر دکله	یولدن بندن کوزد و زنه کوزد کل
شش اعلی اولد در که کوزد و یو با	جانی چغجه بکله کوی نیکار
موریه بوستاند و بوخنده بکسا	چچن چکنه قصدا اید غبار
کوتل آتیر جانی قلم کوزد و یو با	باراشکن اوغجه دک بکنه یو
شش اعلی اولد در که کوزد و یو با	جانی چغجه بکله کوی نیکار
ایلد که لیش مویوب اولد و به جبال	قاشک عیله قدر اکر ایلیک هار

یا زنه پروا در یفاغسته دن عالم خراب	سوسون عالمه کسه دلبر کالی جناب
تاملر نیکیمی رخسار یلیوب آدا ایلد	جانی بزغظه بند عدنان ایلد
بول و یو بر اسی لطف اید با ایلد	ایلد بللر کین بزکون بی یا ایلد
یا زنه پروا در یفاغسته دن عالم خراب	سوسون عالمه کسه دلبر کالی جناب
عقده بزکون بکار چال آتیر او	سین کدا فی بی نوایم اول سر و خسته
خسرت در دیله عدم غریبه اولدم	نیلم بن خسته یارب بوغمه عتله
یا زنه پروا در یفاغسته دن عالم خراب	سوسون عالمه کسه دلبر کالی جناب
اولدی کد بکجه آسین عشق دیله لیلر	بندن اول قایعیم در در در و یو با
سیده سوزان دیکه کایان صفت	کلدی صبر و خرام اولمش جیران
یا زنه پروا در یفاغسته دن عالم خراب	

آنچه کوی چنگ در زردین ماه و سال	بان و بریم استیلا ببله کز کله لاله
عشق اهل اولد در کجه کورم دیو باغ	
کافی جفته بخله کوی بیگارین	
بیک یانه اولسه شرم تیغ ناز قله	تولد آتیشین اولد ایشیا قله
کویینک نارخسز بله یانه یا نیله	دیور کله یا نی جفته تاید دعا قله
عشق اهل اولد در کجه کورم دیو باغ	
کافی جفته بخله کوی بیگارین	
رحیمی وارده	
آه آه ناله ناله شاد آه دی بر دم	وصلت جانانله المیز خردی
عرفت ایدر سله باسکله دیش بر	می مدود و زمان نه سفله یاریم بی
اولد در ایشر کولرله در نیما کعبه نی	
کوزمه مالک کورنم سیر ایدر عالم	
بند کله اولد ایلاروی کورم شاد	سوز کوی سا ایشیا قله الید خیرالم

سایه دینا بینه دو ندم آه ایدر بنم	اولدم بون طلی کوی اولد در خا خرو
اولد در ایشر بلرله در نیما کعبه نی	
کوزمه مالک کورنم سیر ایدر عالم	
شولکین عالمم جانانله یاد ایلدیز	اولد ایشیا قله دایمیز لاکولم اکلر
سنگ نای عنده بن دیوانه اولور اکلر	کناه کدمله کوی بولر در در مری
اولد در ایشر بلرله در نیما کعبه نی	
کوزمه مالک کورنم سیر ایدر عالم	
کیدی لایم شیا ایشدی منکام بهار	شیدی بخیرین سود زوبانه در خرو
فرشی بر سر و بالایی ایدر در کتار	یار سز و حسته نوا کتار صقل و قله
اولد در ایشر بلرله در نیما کعبه نی	
کوزمه مالک کورنم سیر ایدر عالم	
بزه دل آبر و غنودن حیا اولدم حال	سج کوز و کوی اولد سیر ایدر کعبه
ناز ناله عشق قانلر سیر ایدر حال	قادی خیرتد فالدم اکل محزون

مَدَدَاة مَدَدِي مَدَدَاة مَدَد	
كاه اولور باجهله جان بودرن	سما کردان غمه غمه ده دوت بودرن
باشدا بر باجی بونوی بود بود	هوه آینه مالک المکر بودرن
حسین درو وعمر با به جانم خودون	
مَدَدَاة مَدَدِي مَدَدَاة مَدَد	
تنگ کله بدی جانم کوزنه برون	کند و کند و منه جان کله هر برون
سرا حیا صفا قلدر دلد برون	موسن الله دل بچی کچی بودرن
الوی لوه مَدَدِي کچی بقلند بچی	
مَدَدَاة مَدَدِي مَدَدَاة مَدَد	
تجلی	
نرسا کله بول کویتر انسان له کزینا	ایطالسی بوجرا قران له کزینا
جان کوزنج کل بودن اماند ان لکلن	اولمان کله کزین جان له کزینا
جان ورسجک دروله جانان له کزینا	

اولدر لاله کولر لاله درینا معنی	کوزنه مالک کوزن من معنایند و مالک
تجلی	
شهری ساریله سیراید اوله	مَدَد موی کله و در کوزنه هر مَد
اولدی درو لدرن بتم آگاه مَدَد	عقلایه یار کله عرایسه کوزنه مَد
نیدن نبله نیام مَد واه مَدَد	
مَدَدَاة مَدَدِي مَدَدَاة مَدَد	
دویم کچی بزیده کرداید سزینا	کوزن کچی باشدا لوز بولک دینا ایدین
عشقه ایدین رین درجه عاراید	کوزن کچی باشدا سزینا ایدین
چاره بوی کندی لاله باله ایدین	
مَدَدَاة مَدَدِي مَدَدَاة مَدَد	
نزد کوزن درینا سینه کم ابر سنا	انماغ اولدی بینه حزنه سینه و سنا
لوز بیدر مَدَدَاة ایدر مَدَد	عنه کوزن کله کوزن کله اول سنا
نه قدر سنی سیرا ایدر سینه اولدی عبا	

جان بے دیند لیکن اولی اسان له کرم	
دیدار طین نیلیر جنت جورک	زلیق هو سی جلد اوله نو نوری شوری
یوقلقد غو شد ره هی جمله حسو	یا ولیمز اندی بره بو فرقت وری
او کرمی یوقل جنت هجرانه ضروری	
نوا جلیان دله رفیقان له کرم	
بارید کی جنتی عقلمدن او باندیم	لشدی هیوم کومان نیله خانه نو
من شو بله صغیر اولدله بر جلدن	شوبله قدم ناستاید و بر شفته طیار
بیشدن طو شوب سیم کی اولدله باندیم	
در زمانت بغاوش در دله در زمان له کن	
ز کبر و غرض سن دکلا اولد ات	ای کون در وینک بر خفا ای کمال انسا
شکل غولاید اوله اولکوز لوی	انسانه اینس اولدی کندی او بی شان
کولوی بر شان اندر اولد لیلین بر شان	
زار قیلور در کل شیدان له کرم	

کنن اوله سوز لطفله ای یون جانم	در دوقی جود دیم ایدر ره دعا
هیج طوی سون ایلدی یونیم راز نفاهم	جان دله بند کرای یا جهما نفا
عاشق بولور کرم بکده اولدق درونم	
مخسنت جنتی کی بر جان ای جان له کن	
عالمی	
بوزکم یلدی و عشق مکه بتله لدر	در سوا ی شهیدا کن ملک ختا
مجنون دشت حخته کوی فنا لدر	بچاه کن اسیر کند بله لدر
آواره لدر فلک زده کزیم نوا لدر	
عالمک بر حخته قالمش کدا لدر	
داری باد و آتش خلوقا ب عالمک	قلین اولد چون بزنی نسو بر سین
کلور کونود ارماتمه دلدیش نینجاک	جمله همان نسا به وار رسه بزه باک
آواره لدر فلک زده کزیم نوا لدر	
عالمک بر حخته قالمش کدا لدر	

سلطان عشق بهزی اللد زینا ستم	ولدی و زود بود مکنک عذ و جا هیه
باش المیز و ذریه و یاد شایسته	سزگشته اویشزد و پیش عشق راه
آواره لر فلک زده لر به نوا کردی	عالم بر بختی قالمین کدالرد
ویرود کجوب عشق لیه انبیا سید	بهر بخت اولدی بزم کار و با عین
بوند رسال لاله ای بجه کار	دنیاده ترک جاهله در افتخار رسد
آواره لر فلک زده لر به نوا کردی	عالم بر بختی قالمین کدالرد
اولون بجه شمله اشقه دور کار	قلدی قار و عقل دل صبری تا کار
اولدی قیلا و بختله شهر دیان	دوشدک شریب نامه علوی حیات
آواره لر فلک زده لر به نوا کردی	عالم بر بختی قالمین کدالرد

سؤالی

دلبر اوقت بنی قلدی او زیدن	شوبله خالک اولدم صبا و دیمه زیارنده
کون بوز کدن ایرود شدم قالدی	تیر حست جاننه لجدی بلران دی نسلن
دوست اغلرحاله باقوب بجه دشمن کلر	در لیکه در لیک دکله در بوقرا کوند
سنزای مته کوز لوردن باجرالک	باشنه زلفک عنیدن بویلا الکلر
زخمه تیرک سیمه او زین سرورالکلر	بن اولور سیمه بونیم کنی کاکالکلر
دوست اغلرحاله باقوب بجه دشمن کلر	در لیکه در لیک دکله در بوقرا کوند
عشق لدا بوله اولدم عالم لیر در د	سوز بجه بوله دلندی غمز اولدی سما
کل ای بی غنچه اولدم یاقه برین سنیه	حالم دجه ایلله سنز بجه اولدی اولد
دوست اغلرحاله باقوب بجه دشمن کلر	در لیکه در لیک دکله در بوقرا کوند
چشمک ای لاله خد با شنی کلکون	ایرنا بکس کوز مساعزلرین خون

مهرابه کلمه یعقوب در دود عالمه بخورد	ای چو کبلی بنی مستقیله بخون ایله
دوستا علمه باقوبه بر دوشمن کلر	در دیکه در لیک دکله در بره کوندر
ای کوزا کله بدنه سخالی به نینا	تا که شافا سندن اولسه در دودله
صیوره طاقت قالمدی کندی یونکله	ایله در وقت ای حالک نام مساز
دوستا علمه باقوبه بر دوشمن کلر	در دیکه در لیک دکله در بره کوندر
یتیمی تحسن نجاتی	
لخن خنای عالمه ای در با ستر	املاک سفاسنجی جانها عدا ستر
خاله رخن بوسینک داغ نجای ستر	دلگشورینه زلفن ساملک کز ستر
بقاعه بو کلابی بر آرزوها بین	
ایزک غباری باشه کراولسه ایدی باغ	اولما زدم بو و جمله خلق اوره سنج
مشاد اولای زده دوا استمن باغ	بیار غصه شرتله ایله علاج

فادای یقین قوی دود در با ستر	فادای یقین قوی دود در با ستر
انفاده او یقین ای قشری کمان	انما بیانه او قوی بوسک کربان
مجر استینه یا قلی بی بو چرخ بی امان	که باش کلور کوزیدن که باش بران
دود دود رویه بلکه نوما جدرای ستر	
کلدر بو قافی عالمه فرخ سوردم صفا	کلدر میده و محقق بیک در لوبن تمنا
دلبر بولندن یلله کله اولدی یمن هما	ای چرخ سندن بار کبی اوله و فنا
زیرا بود کلور عالمه بره و قای ستر	
کسه ییمن کنی بی عزت اولسون	عالمه ایکن مفلن بخرمت اولسون
آج اولجه ایدک مسئله نمت اولسون	تک برونه کولک دود در دست اولسون
اورده دوشک نجایه بره و ریای ستر	
هفتی ششمی	
راشم هرینه دلورسه کله سرور ستم	نیغ جو سینه صد باره قلوبه ندم
دور شب زلف ایچ قلدین هر ختم	علا و ایدرین ایچ اولدره کله اول ستم

فان من ملو و بيم بومه لما قس كتم	
ار شفتك ان اهلك بوم بيا كالتن	جهاد بون مني كوني قله لاديت
بوم بيا بوم بوم بوم بوم بوم بوم	حله بنت اولوسه بيلين بيا كالتن
دمر وصلتك بيا كالتن اولوسه بوم بوم	
او بسيدى و ملك ديوريك سوزيه	عادت ايد نيزدي جود جاني اوزيه
بقتيلدن برون ارون ارون بون	لوهيك كرسه كرسه كرسه كرسه كرسه
اوسايمان سمان سوله خيال اولدي بوم	
كاهن خسته عهله بوز ارسيله	عوليسيم بيميد زلفله تيار ايله
زلف ادا و فساد بوايو كار ايسيله	نك بون زلف و لا و زلفه بوز ارسيله
حسين باوشهد كند والمه رسم	
دوشلبدن برون لباري و بوم بوم	فوق شفتك بيا سوله كلدي بوم
دروعت جود بوم بوم بوم بوم بوم	شتم بون بوم بوم بوم بوم بوم
كلين باغ خيال دن بوم بوم بوم بوم	

رحمي

بريكار و دويل و بريكار و بريكار	بريكار و بريكار و بريكار و بريكار
فان بيا ارسيله و لاله بيا بوم	فان بيا ارسيله و لاله بيا بوم
كاه و فون كاه بخت كاه بخت كاه بخت	
سود نقشون بوم بوم بوم بوم بوم	كاه بخت كاه بخت كاه بخت كاه بخت
اكتا اولدا اكره بوم بوم بوم بوم	سختين اولده بوم بوم بوم بوم
كاه و فون كاه بخت كاه بخت كاه بخت	
هدمده بوم بوم بوم بوم بوم بوم	دو بختك فون بختك بختك بختك
صل عدم ملكه بوم بوم بوم بوم	كاه بخت كاه بخت كاه بخت كاه بخت
كاه و فون كاه بخت كاه بخت كاه بخت	
دريجه بوم بوم بوم بوم بوم بوم	كاه بخت كاه بخت كاه بخت كاه بخت
فون بختك بختك بختك بختك بختك	كاه بخت كاه بخت كاه بخت كاه بخت
كاه و فون كاه بخت كاه بخت كاه بخت	

وادی بسند زحی لشکر لانا اولی	کلسون صایرم زل جانانه سی و بران
کمان دل لکلی شدن عاقبت مالان اولی	نیزه مزاج کوی کعبه دل بخت سلیمان
کاه وقت کاه بخت کاه است کاه عم	
رمزی جعفر	
در دوی کیش درین کوه دره سلم	از تودن اوله درهان عالم درون
عادت اوله دوی او دره خطه	سوی ملک فصله اند و بجه مار و درود
اعلق طو بر دوی کفنا و فلز قدر	
دایا درین صانوسن ولدیم	سلک اوله در سن بی زکر نور
قودر که وقت اوله و راه اولونه	من چون سن سمع نامه دران
یوقسد رعالم ن بر و انه دکلو غیر تم	
دامم در زولور بود دغ مناکدن	یوقدره و کت کایم ز عی شوق ناکدن
ایلدی یغدیرد و کت در سن اوله	کوبنده لوی کعبه دوی بر بار کعبه
داره در و درون کوله با وصایه مستم	

حور

زلف دلبر بر کعبه عالم لندی بیلو	ناظر اوله کعبه کوردم ما کمال
منزل کوی کاه و ارده اندم جیت	کورددم اوله کوی جوق بندر کاشی
نیزه کویک نلدرم نین قدر کید درون	
کدر ز شوم و مزیا انشا را دین اقالی	ز لریا کوی صنی الله خوش اید با قالی
کلی و در لکن خواشید اولن امانی	دور و شجره دیم بخت بد جیت کالی
کبر دوی اوله لیل و سخن اوله کلمه کلمه	
خطابی محمد انوری	
ای کوز زلفه له بر عقی خند انورین	بنیمه کوله بقر نرکین ستم بون
کلب ایلمه بر سون سخندام بون	نیدین سخن سیر فی جانام بون
نریا نجه صلور سوز غیر اما نهم بون	
ویوه نراغز نه جان ناله زمانلور	دلجان اوله کد انچه دهانلور
اغور و علق وصله زمانلور	آمد در کعبه کین وصله جانلور
کب جان جینی استمه و کله جانم بون	

سوی سوزی سوزی سرد سوزی سوزی	تکدی بوجت سه نوبته زلفک
موردی قانیله کوزم بولکه جانا سقل	بزمک باشنه داغ غمک اولدی قیقلی
قالدم ابقده قریاسه درما معروف	
رتک ایدر سیر فلک عام بی محبتنه	ساقی قدر زمان قائل اولور خدر
آه کما ارمدم اولور و سهری قامنه	عده دعوت ایدر بن اولدی بخلومه
خانم کمالی مهر سلیمان معروف	
نورته کلدی جان او سینه جانلدا لیل	کیم فی صاقون اولان لره زماندا لیل
کل کورده اشک خیلایه قانلدا نادر	انورده کلسون کولکده قنارلدا لیل
دینه ای غمینه دهن لیلدا لانه معروف	
احمری	حیرتی
ایلیوب ترک تنلن کل فنا اولدی کولک	قره له خرا لیلوبیا اهل فنا اولدی کولک
ملای غمینه قدر غمونا بارنا اولدی کولک	شاه عالم افرغ ایسترسک کدا اولدی کولک
قور یاستن دیکر کله کلنایا اولدی کولک	

ایله دنیا چون چو کسه مله عربت	اعتیاج ایدوب باش ایدر زمه مرادنا اول
یکین اول اسرار عشق الله ایله مازود	قره له خرابت غنا ایسترسنا یقله
سج قناعت کجه نور ایدرنا اولدی کولک	
نورته قدر مانده چولدر و دنا لالت	درد مهر خیله سینه جالالت کلدی
بایا اول مستند اول جوجونا کلدی	غل غشیدن سبعل غمیلله بالالت کلدی
آجلوب اینه کیتی ما اولدی کولک	
دار لیزده بوجمانک بو قدر درم زینا	نجه بره کوزد کولک صوبکی کولک
دار کله چای دینا دن کولک بو طرف	کوزدی کسه قاده له تقاس بر تقا
مالک ملک بقا بسک فنا اولدی کولک	
بو طرف قوشون ایدر مدی سن بسک	شیر داسین اکر بو بسیند بخیر بسک
بر سحر لیلی چون جوجون در زنجیر	حیرتینک درونه درنا اولدی کولک
دمبدم در و دیله سبلا اولدی کولک	

ميوان امري

۴۰

آسان جي وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ	يارو وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ
نارو ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ	انگريزي آڻاڪ ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ
نڪلهه اوڀر ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ	مانجهه اوڀر ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ
ايڪو ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ	ڦٽل لڏي ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ

ڦٽل لڏي ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ	ڦٽل لڏي ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ
ڦٽل لڏي ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ	ڦٽل لڏي ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ

شاهه شاهه شاهه شاهه شاهه شاهه	يا جين آڻاڪ ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ
تاکه تار لاهه وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ	پوڄهه سن شهدن ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ
ڪاڪو ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ	مانجهه اوڀر ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ
لاکه سيد وڌائڻ وڌائڻ وڌائڻ	ڦٽل لڏي ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ

نظم پوريهه پوريهه پوريهه	نظم پوريهه پوريهه پوريهه
پوڄهه سن شهدن ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ	پوڄهه سن شهدن ڏکڻ وڌائڻ وڌائڻ

فتوح املی شهدند در یک کتابه	چغش مزای و زری بشد و دانه
کتاب کول که دره دوشه عجبید	خطی اهل شفه بلی سیاه در
بنیفا لند در دهنک شکل مرو	نورانی معجون او حسان ماهه
میک جمال تاهی سوز و زراحتک	اقلام حسنی چون قوشمش ساهد

چشمک زخمی غم عشق مرینا
صورتی که در دایره طوره و لا

تو در یک برجان کتابی بلیه بن	بوجار و بدی ملوفان شری بلیه
دکله غم در بلا کس کن	کویک در دکلری ایخ حدای بلیه بن
حدیث عارض زینای بار و ایچی	کلیک التی کی کلین کتابی بلیه بن
توقف ایله نگار که جلد و کم در	دو کسایم رفیقین حسابن ایلیه

غم نگار به برجال بد در دای سدی
در و ن سینه ده کی استظر ایلیه بن

ایمان بر و جگر که در عدم ملکشه علی	بزمیله برانار ایلسون نیرک ها
عشق فاش اندر نار شعله فرور	طاب جری باشه کدر روی حله در نما
خبریه وارین کورین قدک نهال زردی	اولدی و یوق نلر ایلمر ایچی او حیدت
عینک جای و کل بنای حدرت ایلیش	قمر شک کوشه سینه مرغ خاکه آتیا

ای پیشند ماه نوصنه کورین امریا
طالب دنیا به برین کس سر و در قرمان

ماره نو نوین بار بار سوزد وفا	فرین ای نقش و لکس افرین نقاشه
باغده ناکا لیلند کوریه ای سوزی	
لعل کوه باز که او یکنم ای بار زلف	لعل احمد بن قبالید ز دریه مانکه
ساره نو کوی ای بو کلسی او شوم سوز	کله ای عهد و عهد و یکن دریه قاتله
شمس طاعتی نه دید وین زبان کالی	و که او در لایلین کلیمه با
عم یونان غمده سی شهاب کورین کون	اعتماد آینه سخن ای آری قتلو مانکه

سن جو خدا له نگویمه ای شیرین بامنه کلا بلند که کوههای سردی خبر که بید کندن سخن او در دهان چشمکه دیدم خطایله حق هوای	خسرو ملک همزه خاد خود نیکو کن اوتو در سخن طلساندت نما لگو کن سردی خبر بدن سخن حسینه صکله بلدم که در کمره کس هوای
کل گوید در جاده یاد اندی مرگینیا چشمه معنویه بصیرت و ذی بوی پیر	
قد که او کند بچون سرو عطار چنان بر فل باغ کوی دل در کجا ساینک و ف او بوی چیده سینه و لایق او فک فانی و کدی و کند تیغ خون بوی کتک	شویه سر صربا و اهراف و بر سر قد کن افتاده سیدر اولک ای سوز شویه دگر دی کمان برود و کند ای قالدی بچون در صم ای جاشی ک
تغله قتل البوب کور کس اولند کزینک آری به رحمتی اندلسن ای به نامیدان	

شکره

42

دیوانیم کورلدن سن خد لاله کویف خطن سخن او بود را عزیزه سخنه و سز میدان عشق اینده سخن به الهه با که بر بهلوان آردی همه عالمند فرهاد	آرزو نما رکوده شیدا لاله خوین بوه در نظیر یارین بله ای بین آرزو لاکم اوله بر خود تک زوش کیر کس دی بجه مدت در بند به سوز
مهربانی با شوق اموی ندی سیمی چو کما محبوب لدر بر لسن وارد و اراک او بوی	
کدرین همزه هر کین و بید لاله اودن سیک سادله تو جانی و لکن نیز عریانه استند در ساسکال خون بدن او زده الفلر سنه ای سوز سیمی	کوردی سوزن بده ای به عینه و لوت کسی جتا سکه قاور اولور کتک ده لوت سینه و بلوغ شاهی بی و لکن قبا لاله محبت قلعه سوزین ایدی تا و عر لاله
اوتو کمان اوله بر لختیا لاله دلی سوزی سحان کشتلر و کما نیدر سوزین بیرویا لاله	

عند رائدك وجودي سم عجبك دهانك كوزم كان نونا اوله برضه دوشه كوزك نواندي بوجانه اما بواندي اليدك ريشه بان راجي اوله ريشه اوله او دركان اوله برده جانيله دلا خيا ليمه رسن نما كورسن ديوانه سن ملك سن سودك در بيش صورت بوزنه بقره او ماهك در مسو لاي التون اسكفونو لكدرا سكله نه ما آفتاب عالم ارا رسن تنزل انيله ايد رسن امريك باشن صدر رسن بود اوله مته ي خنك ايد رسن بو قدر رسن زوي	تمه بوقل كوي قلدك نيه اوله موانيله نزين اوله ياطه لاي نه لاي رعايله بجون اسند ي لاي كافر بوايل سنايله بببوايلين او بيا م بوبرج ريسمايله مزرخلو بچخلو اوله ي شوشه خورف اقتاييلن بدم ك ماهه اوله ك مشوري نولور م هر قلدن كلدي سن اوله بوسه سيب تنك اولن روي جا كوي درة ناچو كه صايه او ماه انوري
خط بند بز اوله اري كورلدت كوزم دن جعد ي امري انك ملكون	خط بند بز اوله اري كورلدت كوزم دن جعد ي امري انك ملكون

فردی سینه اولته دای پرخوت دها بن استیو لبلیک ای دل خا ر عقی د فع انما که جا نده ت سر شکم نقتد فی هر کله کوروی خط بند بز اوله اري كورلدت كوزم دن جعد ي امري انك ملكون	عقا اوله ی کداسینه برالتون عدما قاپینه دک کیده ی بجنون بمی عشقیله بول اولدی پرخوت لادی بوندن وارمیش مال قارون خط بند بز اوله اري كورلدت كوزم دن جعد ي امري انك ملكون
اکری یما ر عشقک ناله واقفانید اشیا نزع عمد دایشک او سینه جع اما اوله چرخه بوزرم وروی و جا قلدی مهر روی بر خط خسار یما باره یاره ایدی سینه جامه ا بوفلک مرایشیدی او ماهک عاشق بر ایید	اکری یما ر عشقک ناله واقفانید اشیا نزع عمد دایشک او سینه جع اما اوله چرخه بوزرم وروی و جا قلدی مهر روی بر خط خسار یما باره یاره ایدی سینه جامه ا بوفلک مرایشیدی او ماهک عاشق بر ایید

اجنوا جیونا که مایه لرغان اعلسون	دهنده دونه او سومه کرد و در آن
باشک او سینه چو سوزن جملین	ایکشون مال که در بوشم و کمال اعلسون
چله سینه آنک در باری و در لیسون	نخل که در عاری با که و در خندان اعلسون
ایند عین لیل که با که مخط کلون	نور اعلسون و در بون و در خندان اعلسون
زلف سینه که مایه تا که ایند در امر	
قانه لیسون سبل نام این سنان اعلسون	
چشم بد و سوزن اول آنک و بهین سکه	در حایط این بن کل قوی کمر که
بعله لیسون سینه که اشغه دل	اوله بدیده بوی بی سوزن و اسکله
الکرم اعلسون لیل که برون لیسون	سوزنی سوسه جان همه بوی اوله
ماز سینه که بدیده بدر لیل کنش	نوا سده که سنک نام اوله در سینه
کلایه بدین که در سنانی لیسون	
او کل باغ حیان لیل که اوله سینه	

او که سینه لیل که لاله لاله لاله	او که سینه لیل که لاله لاله لاله
بوی سینه لاله لاله لاله لاله	بوی سینه لاله لاله لاله لاله
قانه قانه قانه قانه قانه	قانه قانه قانه قانه قانه
سینه سینه سینه سینه سینه	سینه سینه سینه سینه سینه
بوی سینه سینه سینه سینه	بوی سینه سینه سینه سینه
ماشین اشغه اندی سینه اوله	ماشین اشغه اندی سینه اوله
دوله در دله بله و نعت و مزار	دیده سینه حیا لاله لاله لاله
لیل در بارک قرینا کوفدن بر حقه	اند حسرت سینه لاله لاله لاله
لاله قهر و قدیر اولدی بوی سینه	سینه سینه سینه سینه سینه
سینه سینه لاله لاله لاله لاله	سینه سینه لاله لاله لاله لاله
کلایه سینه وجودی سینه سینه	کلایه سینه وجودی سینه سینه
در حیه حیا اول لیسون بوی لاله	در حیه حیا اول لیسون بوی لاله

کوتون دجی تازیک مدیک	غیمه باغی نو قدر مینک
باشد و کجری با دایم کج	ترا که صنه من سندن چندان
آه که قلای عوایب مسما	جان دل بغلی طوبی زونک
دوقدر ایمله بود سوزنک	و دملک سوزنک زونک
جان و پیرا سوزدی ولد رسن ای	
تیرله عوز ناوک فیکنک ه	
غصه خالیک دوندی دل پر حوله	ما قمر سوزنک سابه بال ملسه
دل جان بلبله سن یوز کلسان	ساج کلدره من دندی شیک من
لمقیدیک گزاند کوزن کرکی	بکد دوجر کنارینک اولان ناز
به نوزن دی وار بالکلر ایله	فکلی بکزد و عین بولند مرسته
امرغیا اولنیلر قالفه نوز عریبان	
حایب بارون او سوزمه چنک یلاسه	

سوزی کلدره دندی لبر عوز انلرله	دسید زانکلم دینه کزبانلرله
اولدره وقین اشک دونه ایله	زین اولک تازیک سوزم کلدره انلرله
مرد محرد ولت هشتکلن نهاناد	نوبله لملن تازیک سوزم کلدره انلرله
تشنین خدکله هر جی طوطی سوزم	ایشی پروانه لردک شمع شبت انلر
ایر یا کوردی کوزم یا کجی همای ای	
کوله باشدی صحر عوز دوشانلرله	
یار سوزم همایند سوزن	سوزم نوز بو ساند سوزن
عشوی لایله یسته کولکلن	های مجنون سبانه سوزن
ای کولگر می بوجه پروادا	نوز ارا سبانه سوزن
تیر املک کوی قلکون	های مجنون سبانه سوزن
چولکه عاشق دلیس ای سوزن	
دیده کوی سبانه سوزن	

مرد که کله کا کلک مایست سکارا اولد بیلر کوردید بیلریم یوزکم کورک سکلک نورقا کویا اولدی نه کله دوندری اولد بغضبکله نه کله شونل کله اولد بیلر	اولاکی جوزف باشلور یوزجه طار اولد کوردی ای شیخ نوره زه بیله بیار اولد هیچ جان قورشدی جمله کورقا اولد کیمشی زنه انه قالون کیمی بره اولد
کوردی که کله باش و کوردی که اری ستر اریا خوجه کردی یوسف مصر حیدر اری اولد بیلر	
فرش آه سی با نال اولد ترک او سندن نرسا که عاشق دکان شه و کورس نورده لبر اهن اول براده ملک یوز یوز نورسته دونده کله سوسله قلا لدر	دندانه شیمی یا اولد ترک او سندن هم صبح دکلینتم و دره ترک او سندن جان و زسه نولامان اولد خجری او سندن صاعج کلک شیمون خجری او سندن
منع دیا برینک اولد قده بکنت کت سن قهری نالا ندر بره عری او سندن	

یوان خیالی

کره ندر دوه یوز لیسامدر سیم حلقه نامی کورنوب کردی یوز بوندن نام غنم بنسه داغومه دکر تاغ نور حسن اچینه دی لیسامدر سیم	ها نال لیم یوز بیله دشمن کناهدر نام غنه قوت با زوی اهدر سیم شرد کدای بی سروبال لیسامدر سیم اکلی ندره مایکی شیخ کز کلامدر سیم
ای خیالی قهر شاهین کلا بکونینک هدر کله سی بر لیسامدر سیم	
عمرک او خندان اولدی کیم سیم بر اسید علم جفا کنا بیور دسی آتد تو کون دوشند کورسه بر اوق باد مالین صوغا رضتک خط کور بچک دوشند	کره دوشند قانلری قرا کیم شهید اقلیم دوه کله دی نال کیمی فرید صوغ بریاستن لاله کلا اولورسه قلا ای کورن آتدی قیاس کون بر ک بید
کلدی خیالی ناله عن تنیاز ایدت دولت زاید نال دسهم عمر بر سید	

مستدنی و سرفردا ساریه و جام بنی
 همت شاهیه سربوع کو قدر موشند
 باش اچوق لاله چند دوی سلطان
 خاله کساح کوی بیضه قدم ای درو
 ای صیالی نه بلور جمله نادان بی
 بنده پادشاه عالم عرفانم بن
 نوکوردلکم عطا المثل الله سکا
 بجه شرح اینم بنده کوی خاله
 کوی سارعه طسک کوی سوز خدای
 سکلی و اید و اهاکن لند داضل
 قانع اولی همز در دکه خیالی بودی
 کرم اولورده نوله مغز لک ارمایه
 بزم عشاقند بر نغمه کلورده سکا
 سکا کار دن ایدم ناخنده سکا
 ای لیل المبل و علم و دوی بکون شاه سکا
 خرمین عشقند دلدی لاله بر کاه سکا

۶۲
 کوی سارعه دز اولور کساح د اولور
 قول لورن بویوله سالده نیکار کساح
 اولیا جان بلور یا فخر مملکه شال
 عارضک فویین مهنه لید اولور خدای
 یار دندانه نسبت المثل اولور
 انلری بیستند دای بهر اولور اولور
 کوی ملام اولور دوی سوز سوزین کوی
 باشه طبرق بچمین یاز دوی اولور
 مسیح تقاضی بویون فار اولور اولور
 بوی لوی ایستی ایام کوی اولور اولور
 خیرت بوی سیکسکله نوک قدی
 نطق سوزمه نوکسک نطق مجور
 دیند بوی سحر کور دکن عز اولور
 ای دکن بزمه نصیر کوی تقاضی شرح
 موی اولور دکن دکله دکله بچونده
 اولدیم نومه حکر دوی ارمایه ایم

آیه مکتوبه بود لاریتها قینه چو دیو یارید لوی فکری و لایق که مکتوبه افتاد جسمی بدن عباس دانشیه سنک لوب کسار حلتا تک	نارله یوسف کبر و کور با لایق قینه الدیو لایق درینا سنک خالو قینه زور کار بله کبر و زور و زفا قوبد و غیره من مقدمه نقیینه
بیمه کور یا حی خیا لی غنی اجیده اولدی عو کبر و دلا ایز ما فکر کوب کله در باقو بیست	
ندر خاتم ایمن تا زمین جانانه ویدر کوی سوفا بیو کله بر لندر لهد ایا لند خاکا تا ز کوی در سنک بالین استلدا دلیم او سنک کمنای نقیینه جید خیالی غنی لیلته مون قلد ک وای	سکا عشق اولمدر بولله جانانه ویدر بوی بر لمل مسفا در اوی کانه ویدر سویرد و لست او زده مستد سلطانده آنک صبر و جوری بوی غنی زندانه بلد سنک هر مجنون سکر وانه ویدر

۴۵

آیناراه اندیش اولمدر زور شاه ملامت کور کسرا تشنه دن بوی بیت دفع مجتی فزید بران اندیش ایدن محیط اعظمه من انکارا ایضا غلر سنای المثلدا کوب دو کلد	اولدی سو قی اولمدر لایق قینه یکدم فرغ سیاه با بوی عمار قدر سصود کلد و کلد سو قیله وار قینه تندل سفینه سنای اولمدر کسرا قدر سیلاب تنک جسم اقدقه باقو قینه
همه شکر و ز اولمدر المده یار اسکله کراه عهد بر عیار عیال کدر قالدر سینه یزدانله علق قناد اولدی کوی کوردن نه عهد و ارسلان اوی	جامه کار ایلدینج لنتیال اسکله زور کار اسکله کلد زور کار اسکله شام عهد شملد باقو یار اسکله چوقمید کسرا ایدر همه برهرا اسکله
ایچدی کور کور سه جلمه خیالی پیر یمن کوی سز زور ویش اولمدر لنتیال اسکله	

کشفه دو بویان و با که بنفشه	ذیاده نبون محمد ایدر خاکه بنفشه
نقشایله اول با بچین قطعی آویز	بزم ایندی بجزیره سن افزله بنفشه
ترا ایت کلایان کله با اول دیوهر	او در خله و بلسل غنا که بنفشه
یدم کله کدانه ترا شوخ سوار در	با ش اگدی خود ایندی بوار که بنفشه
با بنفشه ای ای نام خده بکشا	لیکن طور و ده بنفشه که بنفشه
سایه که روشن نظیره مکر و با لیک	قبیسه و در نیک بر شیره قتا لم بکون
اگر صدقن جهانک فارغ آسور کمال	تکلیه عقد ترا ایل و لیس اولدکم بکون
زینت ایندی سوسوی سزا ایانغ سیاه	شاه ایدر نیک بوز اینه عالم بکون
شاه ماز افع استغنا ده بر و از ابله	سینه کا خدن جهانک فارغ البالم
ای خیالی اینک کلمه سله مردم در تمام	
آنو کجین باده کلر کله سینه بکون	

وسلی و زینه جانده بیک کز	صنعه جانیه جانده بیک کز
قوا کز و قتلکده خون کلم	بویله قالمزده جانده بیک کز
کر او اولد و بوی کز و کز	قوله سکلدر کجانه بیک کز
ده زیاده در و عالمک واری	سینه بریز قوجانه بیک کز
حجرتک قصدی و صف سکلدر	
شیر ارا ده جهانده بیک کز	
مهر عشقی کور شفا بیره	ال محمد و زینه در و ا بیره
بله سوی زلفک اخیر کار	قره چو کز کز در عبا بیره
سینه مک سرقه فاش اولد بیره	چاکر ایدر و زتم قبا بیره
بقعدن بوزده بکون کز	سوک تک باری هر جا بیره
منک مسکن مسور جهانک ای	
نقد سهرن و بزرگ ا بیره	

بجزایم کوزی کوز اسیه خاک ایل بوی شایرینه

